

Cronică evenimente

7 ianuarie 2022: Redeschiderea Mănăstirii Arbore și instalare de stareț¹

Ziua prăznuirii Soborului Sf. Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului, 7 ianuarie 2022, a fost un moment de înaltă trăire duhovnicească pentru credincioșii din localitatea Arbore, județul Suceava. Bucuria primirii binecuvântării arhieresti a Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost sporită de cea a instalării starețului Mănăstirii Arbore, monument istoric, precum și de binecuvântarea noului locaș de cult din comună, închinat Sfinților Români.

Evenimentul a debutat cu hirotesia părintelui protosinghel Porfirie Pescaru întru stareț al Mănăstirii cu hramul „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, prin citirea rugăciunilor de binecuvântare și prin înmânarea toiagului. A urmat sfințirea noului locaș de închinăciune prin ungere cu untdelemn sfințit și prin stropire cu agheasmă.

În continuare, Preasfinția Sa a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte și exarhii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părinții arhimandriți Nectarie Clinci și Mihail Balan, precum și părintele Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți.

În cuvântul de învățătură, rostit după citirea fragmentului din Sfânta Evanghelie rânduit pentru această zi, ierarhul a evidențiat cât de importante au fost rolul și misiunea Sfântului Ioan, făcând referire la icoana care înfățișează cunoscuta scenă *Deisis*, în care Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul sunt reprezentați mijlocind înaintea Domnului Iisus Hristos:

„Domnul este Dreptul Judecător, de-a dreapta stă Maica lui cea Precurată, de-a stânga stă Sf. Ioan Botezătorul, închipuind Judecata

1 Această secțiune, a *Cronicii evenimentelor*, a fost realizată prin contribuția Sectorului Media și Comunicare al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

de Apoi. Unii au interpretat această icoană cu Domnul Hristos, cu Maica Lui și cu Sf. Ioan Botezătorul ca fiind mila și dreptatea care vor însoți Judecata de Apoi. Și s-ar zice că Maica Domnului, cu inima ei de mamă ar închipui milostivirea, mila și iertarea, iar Sf. Ioan Botezătorul, știindu-i noi caracterul mai exigent al vieții și al propovăduirii sale, ar întruchipa dreptatea lui Dumnezeu. Cred că este reduccionist, este prea puțin să spunem lucrul acesta despre icoana aceasta și, într-un fel, cred că îl nedreptăm pe Sf. Ioan Botezătorul”.

Preasfinția Sa a prezentat trei dintre motivele pentru care credincioșii ar fi bine să se apropie mai mult de Sf. Ioan Botezătorul, cel care a fost numit de Mântuitorul Iisus Hristos „cel mai mare om dintre cei născuți din femei”. Ierarhul i-a îndemnat pe credincioși să îl primească în viața lor pe Înaintemergătorul Domnului și pentru smerenia de care acesta a dat dovadă, pentru faptul că prin învățăturile și sfaturile sale nu a cerut imposibilul, dar și pentru că Sf. Proroc Ioan a adus lumii „Vestea cea bună” a venirii Împărăției cerurilor. Totodată, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul i-a încurajat pe cei prezenți să ceară binecuvântarea sfântului ori de câte ori doresc mijlocirea rugăciunilor înaintea lui Dumnezeu și ajutorul în deprinderea pocăinței.

La deosebitul eveniment, desfășurat astăzi la Arbore, au participat numeroși credincioși, monahi și monahii de la mănăstirile din împrejurimi, dar și reprezentanți ai autorităților locale, dintre care îl amintim pe domnul Dan Tiperciuc, primarul comunei Arbore.

La final, ierarhul a săvârșit slujba parastasului pentru ctitorii și binefăcătorii Mănăstirii Arbore trecuți la Domnul.

Nou instalatul părinte stareț a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților pentru binecuvântare, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul pentru slujirea arhierescă, precum și tuturor celor care au contribuit la buna desfășurare a evenimentelor acestei zile. În semn

de recunoștință, părintele i-a oferit ierarhului prezent o icoană cu chipul Mântuitorului Iisus Hristos.

În urma ședinței Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților din data de 21 octombrie 2021, a fost aprobată restabilirea vieții monahale la Mănăstirea Arbore cu hramul „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”.

Reorganizarea și revigorarea vieții monahale în așezămintele bucovinene închise a fost și este o prioritate a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, anunțată la scurt timp după întronizarea ca Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. Până în prezent au fost redeschise Mănăstirile Solca, Pătrăuți și Ilișești.

Scurt istoric

Inclusă de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) în anul 1993 pe lista Patrimoniului cultural mondial, în grupul „Biserici pictate din nordul Moldovei”, Mănăstirea Arbore, cu hramul „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” este ctitoria pârçălabului Luca Arbore, unul dintre cei mai importanți boieri de la curtea Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt.

La 2 aprilie 1502, pe locul unui vechi schit, au început lucrările de construcție la biserica familiei hatmanului Arbore, cu intenția de a fi necropolă familiei sale. Potrivit pisaniei, lucrările au fost finalizate în același an, la data de 29 august.

Ctitoria boierească, construită din cărămidă și piatră, se remarcă printr-o arhitectură deosebită, întâlnită atunci pentru prima dată în zona Moldovei, dar și prin pictura exterioară care îmbină armonios elemente orientale și occidentale, realizată de zugravul Dragoș Coman.

În pronaosul bisericii se află mormântul ctitorului, sub un baldachin de piatră sculptată, și mormântul soției acestuia, „roaba lui Dumnezeu Iuliana”.

Din cauza intemperiilor vremii din secolele XVII și XVIII, construcția și pictura s-au degradat, dar cu toate acestea, începând din anul 1909, în diferite perioade, biserica Mănăstirii Arbore s-a bucurat de o serie de reparații care au vizat consolidarea și restaurarea locașului de cult.

În ultimii ani, locașul de cult a avut rol de biserică de parohie.

(Irina URSACHI)

14 ianuarie 2022: Ziua Culturii Naționale sărbătorită la Centrul Eparhial Suceava

La împlinirea a 172 de ani de la nașterea poetului național al românilor, Mihai Eminescu, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, vineri, 14 ianuarie 2022, a fost marcată Ziua Culturii Naționale printr-o conferință dedicată, organizată de Sectorul Cultural și Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava.

Evenimentul transmis online a debutat cu un moment de rugăciune și cu rostirea cuvântului de bun venit de către părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural, în cadrul căruia au fost prezentate câteva repere cu privire la importanța acestei zile pentru țara noastră. Totodată, s-a lansat îndemnul la păstrarea identității creștine și culturale românești:

„În contextul *Anului Omagial 2022 – Anul rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului*, cu prilejul Zilei Culturii Naționale, dar și a comemorării poetului nostru național Mihai Eminescu, la împlinirea a 172 de ani de la naștere, noi, cei de la Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, dorim să reliefăm prin aceste acțiuni culturale și câteva aspecte din lirica eminesciană, menite să ne prezinte poziția poetului față de rugăciune, numită de Sfinții Părinți ai Bisericii, după

însușirea ei, însoțirea și unirea omului și a lui Dumnezeu, iar după lucrare, susținătoarea lumii”.

A urmat prelegerea domnului profesor universitar doctor Mircea Diaconu, prorector al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, referitoare la Ziua Culturii Naționale. Domnia sa a subliniat importanța cunoașterii trecutului, a punctat câteva repere istorice foarte importante pentru Bucovina și spiritualitatea sa, evidențiind că, fără acest ținut, marele poet Mihai Eminescu nu ar fi fost același. Despre manifestarea cultural-științifică, domnul prorector a apreciat că

„este omagierea Culturii Naționale astăzi, și ziua lui Mihai Eminescu, iar pentru mine este un privilegiu să fiu aici, pentru că acest moment mă obligă și ne obligă să conștientizăm cine suntem, să ne raportăm în cunoștință de cauză la propria noastră identitate. [...] Din punctul meu de vedere, fără Bucovina, fără experiențele lui bucovinene, fără traseele legate de Bucovina și de Imperiul Austriac, Eminescu ar fi fost cu siguranță cu totul și cu totul altul. Creuzetul în care s-a format imaginarul său poetic, politic, erotic, ține de Bucovina, care a reprezentat spațiul său formativ esențial”.

În continuare, moderatorul evenimentului, părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, a prezentat cele mai recente publicații ale domnului profesor universitar doctor Nicu Gavriluță, de la Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Cuvântul a început cu o scurtă, dar cuprinzătoare prezentare bio-bibliografică a domnului profesor universitar doctor Nicu Gavriluță, menționând principalele cărți publicate de domnia sa de-a lungul activității universitare. O atenție deosebită a acordat în cuvântul său volumului *Homo religiosus și simulacrele realității*, o publicație care cuprinde cele 12 dialoguri purtate cu teologul și purtătorul de cuvânt al Patriarhiei Române, domnul Vasile Bănescu, în cadrul emisiunii *Credință și cultură*, difuzată de Trinitas TV. A fost adusă în discuție problematica omului (pseudo) religios din zilele noastre, evidențiindu-se, pe

baza unor texte din carte, ce înseamnă manipularea diavolului resatat la sensul ultim al vieții, de la prostie la sărăcia cu duhul etc.

Despre noua carte *Homo magicus. Camuflări, mistere, soteriologii*, părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc a menționat faptul că încearcă să asocieze semnificații unor situații de viață, fapte culturale, practici profesionale sau întâmplări cotidiene, volumul cuprinzând texte publicate în reviste culturale de specialitate.

În prelegerea sa, domnul profesor universitar doctor Nicu Gavriluță, profesor în cadrul Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice a Universității „Alexandru Ioan Cuza”, a subliniat cele mai importante aspecte ale altor apariții editoriale recente pe care domnia sa le-a semnat:

„Cartea de interviuri *Viața, un ritual inițiativ* cuprinde interviuri care privesc atât cariera mea profesională, cât și modul în care eu, ca intelectual umanist și credincios, ca fiu al Bisericii Ortodoxe, am încercat să răspund provocărilor din perioada pandemiei. [...] Volumul *De ce ne plac Super Eroii*, apărut chiar ieri la Editura Polirom, este o carte în care am încercat să adun scenariile a 22 de filme și să decriptez, să deslușesc teme religioase, mitologice, inițiatice și simboluri camuflate. Teza mea, pornind de la Mircea Eliade, este aceea că lumea sacrului se camuflează în viața noastră profană, inclusiv în producții ale culturii de masă, în cinematografie, în filme cu super-eroi. Este o invitație pentru intelectualul umanist să caute, să deslușească miturile și simbolurile prezente în filme și, mai mult decât atât, să explice succesul neobișnuit pe care acesta îl exercită asupra a milioane de telespectatori din toată lumea. Din punctul meu de vedere, succesul se explică și prin componenta culturală și spirituală a acestor filme”.

Mulțumind domniei sale pentru prezența între suvenii de care este atât de mult de legat prin obârșie, părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc a transmis invitația de a reveni în mijlocul obștii iubitorilor de carte, de adevăr, de magie spirituală, cu alte cărți cel puțin la fel de interesante.

La final, în semn de apreciere și recunoștință pentru participarea la această manifestare științifică, părintele Constantin Oprea le-a înmânat invitațiilor, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Totodată, părintele arhidiaconul Vasile Demciuc le-a dăruit invitațiilor, din partea Înaltpreasfinției Sale, unul dintre volumele semnate de Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, *Tanatologie și nemurire*.

În semn de omagiu față de poetul național al românilor Mihai Eminescu, Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte, a susținut pentru cei prezenți, dar și pentru cei care au urmărit întâlnirea online, un concert de cântări cu tematică eminesciană.

(Irina URSACHI)

15 ianuarie 2022: Vernisaj al expoziției itinerante „Biblia călătoare și sfințitoare”

De Ziua Culturii Naționale s-a vernisat, la Școala Gimnazială Berchișești, expoziția itinerantă din Programul național de exercițiu catehetic și scriere reflexivă „Biblia călătoare și sfințitoare”, organizat de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Expoziția cuprinde peste 1.400 de metri de scrisoare-fluviu, lucrări realizate de cei peste 4.500 de copii și tineri, din 214 școli, biserici, biblioteci, centre catehetice și centre de documentare și informare înscrise în program. Lucrarea colectivă „fluviul bucuriei, fluviul comuniunii și al comunicării, de text scripturistic citat, interpretat,

împărtășit celorlalți și relecturat cu fiecare participant” este expusă în Centrul catehetic școlar „Sfântul Stelian” și în Centrul de Documentare și Informare, din școala-gazdă, și va fi accesibilă, în perioada care urmează, grupelor de elevi și profesori din zonele limitrofe, pentru desfășurarea unor activități catehetice, didactice și metodice, fiind o resursă educațională dintre cele mai prolifiche, din perspectiva valențelor de explorare și învățare colaborativă.

„Biblia călătoare și sfințitoare” a străbătut 38 de județe și municipiul București, și se dovedește a fi, deopotrivă, un program provocator și inovativ, motivant și cu reușite didactice multiple, coordonatorii reafirmând atractivitatea crescută a atelierelor de redactare de scrisoare-fluviu pentru participanți de toate vârstele: „A fost o provocare realizarea scrisorii-fluviu, ținând cont de faptul că până la acest proiect nu am mai întâlnit conceptul acesta” (doamna profesoară Alina-Daniela Velceleanu, Școala Gimnazială Slatina Timiș, jud. Caraș-Severin).

„Scrisoarea-fluviu” este un instrument de învățare colaborativă și experiențială, conceput și aplicat în mai multe rânduri în proiecte naționale și europene de doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector școlar pentru Religie, la Inspectoratul Școlar Județean Suceava, coordonator de program. De altfel, tehnica scrisorii-fluviu a fost premiată în cadrul Târgului de Inventică Didactică la Școala de Iarnă a Educației de Excelență, în 2009, pentru multiplele ei valențe educative.

Fiecare echipaj a desfășurat un proiect propriu, de tip catehetic sau educațional, de (re)descoperire/aprofundare a textului biblic, respectiv de scriere reflexivă/interpretativă/creativă/eseistică de tip scrisoare-fluviu, inspirată de lectura textului scripturistic, în perioada 15.10.2021-15.01.2022, desfășurându-se 214 astfel de proiecte, în tot atâtea locuri din țară. Copiii și tinerii participanți au realizat interpretări ale cuvântului scripturistic, eseuri libere sau structurate, texte reflexive și creative care valorifică mesajul biblic, reprezentări grafice ale valorilor morale cuprinse și transmise de Sfânta Scriptură,

fiecare lucrare colectivă realizată în program echivalând multiple și repetabile exerciții de învățare.

Pe măsură ce scrisorile-fluviu au ajuns la coordonatorii programului, au fost expediate – către echipajele care au desfășurat activități – kituri educațional-catehetice ce cuprind câte 10 exemplare din *Noul Testament cu Psalmii, Viața și Acatistul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava* – text diortosit de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, icoana sfântului ocrotitor al Sucevei, iconițe, semne de carte și cărți cu conținut moral-religios pentru copii și tineret. Expedierea kiturilor va continua și în perioada care urmează, numărul lucrărilor care au ajuns la Suceava în ultimele zile fiind foarte mare.

Complementar expoziției itinerante, se realizează în program și galeria *Locuri luate la pas de „Biblia călătoare și sfințitoare”*, o secțiune cu o puternică amprentă interculturală, în care echipajele au înscris un produs cultural/spiritual/tradițional simbolic, reprezentativ pentru zona culturală, etnografică sau spirituală din care provin. Galeria va fi organizată în perioada care urmează, dat fiind contextul medical în care ne aflăm.

Organizatorii au lansat azi invitația ca școli, biserici, instituții culturale și centre catehetice interesate de găzduirea expoziției itinerante să se înscrie în acest sens pe adresa ceredeev.daniela@isj.sv.edu.ro.

(Irina URSACHI)

19 ianuarie 2022: Simpozion dedicat mitropolitului Anastasie Crimca, la Mănăstirea Dragomirna

Mănăstirea Dragomirna, lăcașul iubit al vlădiciei Anastasie Crimca, a marcat miercuri, 19 ianuarie 2022, împlinirea a 420 de ani de la întemeierea așezământului monahal și 393 de ani de la mutarea în veșnicie a vrednicului mitropolit al Moldovei, printr-o serie de manifestări culturale. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului

Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a avut loc Simpozionul „Anastasia Crimca – Ctitor și părinte filocalic”.

Pentru a cinsti cum se cuvine memoria marelui arhieru, ctitor, om de cultură, iubitor de artă și de neam, experți din domeniul teologiei, istoriei, arheologiei și nu numai au prezentat lucrări științifice legate de personalitatea și scrierile mitropolitului Anastasia Crimca, dar și despre istoria Mănăstirii Dragomirna.

Prezentarea lucrărilor științifice a fost precedată de săvârșirea Sfintei Liturghii în paraclisul mănăstirii, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, răspunsurile liturgice fiind date de Corul „Crinii Țarinii” al Mănăstirii Dragomirna.

Evenimentul, moderat de părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, a fost transmis live pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și a partenerilor media.

Lucrările simpozionului au debutat cu prezentarea domnului Ștefan Dejan, arheolog în cadrul Muzeului Național al Bucovinei, *Câteva informații cu privire la Biserica „Sfinții Enoh, Ilie și Ioan Teologul” a Mănăstirii Dragomirna*. În cadrul prelegerii au fost evidențiate aspecte importante legate de arhitectura locașului de cult, făcându-se referire și la pisania acestuia:

„Interiorul bisericii păstrează câteva elemente de decorație simbolice, printre care bourul așezat pe cheia de boltă și micile decorații care însoțesc baghetele, unele dintre motive regăsindu-se și în decorarea locașului ridicat ulterior. Mica biserică a Dragomirnei, prin strădania mitropolitului Anastasia Crimca, este imortalizată în miniatura *Tetraevanghelului* dăruit mănăstirii; astfel, avem una din rarele imagini de la începutul existenței sale, importantă pentru a observa prefacerile suferite în timp”.

Lucrarea *Imaginea primei biserici de la Dragomirna în ilustrația de manuscris și fotografie*, susținută de monahia Taisia Păun, a adus în atenția privitorilor o scurtă incursiune, cu ajutorul imaginilor, în

istoria celui dintâi locaș de cult al Dragomirnei. Pentru început s-a vorbit despre modul în care a prezentat-o cititorul însuși, mitropolitul Anastasie Crimca, în ilustrațiile din manuscrisele miniaturate ale Școlii de la Dragomirna. Au fost amintite și perioadele dificile pe care le-a traversat de-a lungul timpului, dar și restaurările de care a beneficiat, în special pe cea condusă de doamna arhitect Ioana Grigorescu:

„Ultimele două restaurări au reușit să-i redea bisericii arhitectura și frumusețea ei inițială, aducând prin intermediul acestora mulțumire lui Dumnezeu că ne-a învrednicit să fim viețuitori și ostenitori ai acestui sfânt locaș și totodată reprezentând un umil omagiu adus celor ce au trudit la ridicarea Mănăstirii Dragomirna”.

Cea de-a treia comunicare, *Relația imagine – text în cazul instrumentelor muzicale miniaturate în Psaltirea din 1616, de la Mănăstirea Dragomirna* a fost prezentată de teologul Eduard Rusu, artist liric la Opera Națională din Iași. Lucrarea și-a propus să evidențieze echilibrul dintre imagine și text în cazul *Psaltirii*, subliniind nivelul artistic și tehnic ridicat al autorilor miniaturilor, precum și nivelul *Artelor* practicate în Moldova la început de secol XVII:

„Miniaturile *Psaltirii* constituie o importantă sursă de informare despre anumite aspecte ale trecutului nostru, precum muzica și instrumentele muzicale utilizate în acele vremuri. Relația dintre text și imagine este una foarte importantă, deoarece prin intermediul ei se poate observa cum anume au fost traduși termenii muzicali din textele biblice, cum au fost echivalați și adaptați și, mai important pentru subiectul de față, cum au fost reprezentați în miniaturile *Psaltirii* de la Dragomirna”.

Monahia Agata Cojocar a vorbit despre *Sfânta Împărtășanie, centrul vieții liturgice, în atenția mitropolitului Anastasie Crimca*, raportându-se la pictura bisericii mari a Dragomirnei:

„Spațiul sacru al bisericii – în percepția inițială – avea drept temelie și scop împărtășirea credincioșilor. Înțeleasă drept mulțumire, comuniune în numele Sfintei Treimi, cuminecare cu Sfântul Trup

și Sânge, Sfânta Împărtășanie este Taina Tainelor, ilustrată cu smerenie, rafinament și talent de către artiștii care au realizat pictura de tip frescă a bisericii mari a Mănăstirii Dragomirna, dar și într-un stil novator și armonios în cadrul școlii de miniatură înființată de către mitropolitul Anastasie Crimca”.

Sesiunea de comunicări a continuat cu lucrarea doamnei Olimpia Mitric de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *Un text astrologic de prevestire în Biblioteca Mănăstirii Dragomirna (secolul al XVII-lea)*, în cadrul căreia au fost prezentate particularități ale *Coliadnicului*, apocrif provenit din Orient, din categoria literaturii astrologice de prevestire:

„În unele versiuni, textul este atribuit prorocului Ezdra. Se găsește la sfârșitul unui *Tetraevanghel* din secolul al XVI-lea (nr. inv. 1848/759) și a fost menționat în volumul semnat de Ioan Iufu și Victor Brătulescu. Într-un stil lapidar, cu multe cuvinte abreviate, sunt prevestite, după ziua în care cade sărbătoarea Nașterii Domnului, diferite aspecte ale vremii și influența ei asupra vieții oamenilor din cursul anului următor”.

Participarea internațională în cadrul simpozionului a fost marcată de doamna Yevgeniya Ignatenko, cadru didactic la „Academia Națională de Muzică” din Ucraina. Prelegerea, intitulată *Kallistrat's Greek Oktoechos of 1769: „For those who want to learn Greek chant in the Dragomirna Monastery”*, s-a bazat pe o analiză comparativă a manuscrisului *Octoihului* grec, scris în notație kieveană și destinat monahilor ucraineni care l-au urmat pe Sf. Paisie Velicicovschi în Moldova, și manuscrise sinaite care cuprindeau aceleași cântări, în notație medie bizantină, aflate în Sankt Petersburg.

Profesor în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, istoricul Ștefan Sorin Gorovei a răspuns întrebării: *Mitropolitul Anastasie Crimca și Arhiepiscopia de Ohrida?*, prezentând numeroase argumente bazate pe izvoare istorice scrise, pentru a sublinia faptul că informațiile transmise prin tradiție nu prezintă

întotdeauna adevărul: „Anastasia Crimca nu a avut nicio legătură cu Arhiepiscopia de Ohrida pe vremea când a fost mitropolit al Moldovei”.

Doamna arheolog Voica Maria Pușcașu a susținut prelegerea intitulată *Comentarii și observații privind rezultatele cercetărilor efectuate de arheologul Vlad Zirra, în anul 1963, la Mănăstirea Dragomirna*. Lucrarea se înscrie într-o mini-serie de materiale comemorative dedicate domnului arheolog Vlad Zirra și preocupărilor sale de cercetare arheologică privind epoca medievală, rămase nepublicate. În cadrul prezentării s-a făcut referire la dimensiunile și proporțiile fundațiilor bisericii mari a Mănăstirii Dragomirna, dar și la modul de amenajare a necropolei din pronaosul bisericii:

„Aceste două aspecte semnificative, descoperite în timpul lucrărilor de cercetare de la Mănăstirea Dragomirna efectuate sub conducerea lui Vlad Zirra, completează viziunea noastră asupra modului de construire a unui edificiu complex și solicitant pentru meșterii care l-au realizat, cât și adoptarea unor soluții speciale atunci când acestea erau solicitate de realizarea respectivului edificiu”.

Sesiunea de comunicări s-a încheiat cu lucrarea *Cimitirul Mănăstirii Dragomirna în ilustrații, documente de arhivă și lespezi de piatră*, prezentată de stavrofora Maria Magdalena Gherghina, stareța Mănăstirii Dragomirna. „De la întemeiere până în prezent, biserica a primit în jurul ei osemintele celor care s-au nevoit în și pentru acest locaș de cult: ctitori, călugări (stareți și simpli monahi), adăugători și miluitori. Informații despre aceștia putem obține din condictile din arhiva Dragomirnei, de pe lespezile de mormânt și din cercetările arheologice.”

După încheierea sesiunii de comunicări a fost săvârșită slujba parastasului pentru mitropolitul Anastasie Crimca, la mormântul său din biserica mare a mănăstirii, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”. Alături de obștea monahală și de cei prezenți la simpozion, la momentul de rugăciune au participat clerici de la mănăstirile și bisericile

din împrejurimi, dar și reprezentanți ai Centrului Eparhial Suceava, dintre care părintele Constantin Oprea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Cultural, părintele protosinghel Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I.

Cei prezenți au participat la lansarea cărții *Anastasiu Crimca, un mitropolit înțelept*, una dintre cele mai recente apariții ale Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și au vizitat expoziția cu facsimile după manuscrisele scriptoriului de la Dragomirna, deschisă cu prilejul împlinirii a 420 de ani de la întemeierea mănăstirii.

Evenimentul s-a încheiat cu un moment artistic susținut de elevii de la Școala Gimnazială „Grigorie Ghica Voievod” din Suceava, conduși de doamna Marlena Moscal, director al instituției de învățământ. După interpretarea scenei care a adus aminte de legenda blestemului Mănăstirii Solca, având ca personaje principale pe mitropolitul Anastasiu Crimca și pe domnul Ștefan Tomșa, elevii au fost răsplătiți cu daruri.

(Irina URSACHI)

22 ianuarie 2022: Ședința anuală a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților s-au întrunit astăzi, 22 ianuarie 2022, în ședința anuală de lucru, în cadrul căreia s-a prezentat bilanțul întregii activități a eparhiei în anul 2021.

În deschidere, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, consilierii și inspectorii eparhiali, precum și membrii forului bisericesc, clerici și mireni, au participat la slujba Sfintei Liturghii și la cea de *Te-Deum*, săvârșite în biserica mare a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar. Prin momentele de rugăciune s-a adus mulțumire lui Dumnezeu

pentru binefacerile revărsate asupra credincioșilor din cuprinsul eparhiei, în anul care s-a încheiat. Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale.

În continuare, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava, sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, după apelul nominal, s-au desfășurat lucrările ședinței de lucru, nu înainte de păstrarea unui moment de reculegere pentru părintele Mihai Argatu, fost membru al Adunării Eparhiale, trecut la cele veșnice în luna decembrie a anului 2021.

În cadrul întâlnirii au fost prezentate rapoartele generale ale sectoarelor administrației eparhiale. În acest fel, a fost evidențiată activitatea desfășurată, pe parcursul anului trecut, dedicat de Biserica Ortodoxă Română „pastorației românilor din afara României, dar și celor adormiți în Domnul”, în toate domeniile de manifestare a vieții bisericești, stabilindu-se totodată obiectivele pentru anul 2022.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților își propune continuarea activităților misionare, educative, filantropice și culturale, precum și susținerea lucrărilor administrativ-economice, prin implicarea și cooperarea tuturor sectoarelor Centrului Eparhial.

Dintre prioritățile anului în curs, s-a evidențiat începerea lucrărilor de construcție a unui schit la Vadu Negrișei, în apropierea locului de nevoiță pustnicească a părintelui arhimandrit Cleopa Ilie. Având în vedere că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române face demersurile pentru canonizarea marelui duhovnic în anul 2025, așezământul monahal va fi închinat părintelui Cleopa.

Se mai urmărește demararea unui program de burse la nivelul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și lansarea unei platforme digitale pentru profesorii de religie și pentru toți cei implicați în câmpul educației creștine în cuprinsul eparhiei, prin intermediul căreia să fie puse la dispoziție resurse utile, necesare pentru îmbunătățirea activității didactice la disciplina religie.

De asemenea, se dorește realizarea unor publicații de prezentare a parohiilor, mănăstirilor și schiturilor, în formatele pliant, broșură și album, și a unui site de prezentare a acestora, precum și organizarea taberelor tematice în cadrul cărora se vor desfășura ateliere biblice și catehetice.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților mai are în atenție dezvoltarea rețelei de îngrijire la domiciliu la nivelul fiecărui oraș din județul Suceava, precum și înființarea unei asociații având drept obiective incluziunea socială, egalitatea de șanse și combaterea violenței în familie.

Totodată, o prioritate pentru anul acesta reprezintă și demararea Proiectului de Reabilitare și Consolidare a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, dar și continuarea construirii Centrului Eparhial „Dositei Episcopul”, și a sediului administrativ al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava.

Nu în ultimul rând, se intenționează realizarea unei racle noi pentru moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, lucrată în Atelierele Patriarhiei Române, și pregătirea aniversării a 500 de ani de la sfințirea ansamblului monastic „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Alături de Părintele Arhiepiscop, la eveniment au fost prezenți Preasfințitul Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, reprezentanții Cabinetului și Cancelariei Eparhiale, membrii comisiilor Adunării Eparhiale, consilierii Centrului Eparhial și reprezentanți ai instituțiilor publice, dintre care amintim pe domnul Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, domnul Gheorghe Alexandru Moldovan, prefectul județului Suceava, domnul Petru Tănase, secretar, reprezentant al Consiliului Județean Suceava și domnul Grigore Bocanci, inspector școlar general al județului Suceava.

Domnul Ioan Lungu a adresat un cuvânt de mulțumire, punctând ajutorul acordat de instituția pe care o reprezintă Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și a subliniat impactul procesiunilor prin județ

cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, fiind vizibilă reducerea numărului de îmbolnăviri în această perioadă de pandemie:

„Avem statistici, mărturii ale oamenilor care s-au vindecat sau a căror stare s-a îmbunătățit ca urmare a trecerii cu moaștele Sf. Ioan cel Nou prin curtea spitalelor sau prin apropiere. Nu știm cum vor evolua lucrurile, dar în măsura în care va fi nevoie, vom apela la dumneavoastră, să mai facem un pelerinaj cu Sfântul prin oraș și prin județ”.

În continuare, prefectul județului Suceava, domnul Gheorghe Alexandru Moldovan, a subliniat importanța cultivării solidarității, unității și a credinței, atât de necesară în contextul actual. Totodată, domnia sa și-a manifestat dorința ca toate cele 114 unități administrative teritoriale din județul nostru să se implice într-un mod activ în susținerea unor astfel de proiecte benefice pentru întreaga comunitate.

Discursul domnului Petru Tănase a început cu transmiterea gândului de mulțumire din partea domnului inginer Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava. Membrii Consiliului Eparhial au fost felicitați pentru activitatea desfășurată, dar și pentru întocmirea laborioasă a raportului de activitate.

Au mai luat cuvântul domnul Grigore Bocanci, inspector școlar general al județului Suceava, doamna profesor Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie și părintele Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, după care a urmat aprobarea rapoartelor de activitate.

În cuvântul de încheiere, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a adus prinos de recunoștință celor care s-au implicat în buna desfășurare a lucrării Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în anul 2021 și a subliniat că toate aceste realizări constituie rezultatul strădaniei tuturor:

„Toată această activitate, înregimentată în paginile volumului pe care l-ați primit în dar, nu s-a făcut de către un singur om, ci este vorba de o împreună-lucrare. Din acest motiv, aș vrea să mulțumesc părinților consilieri, părinților protopopi, preacuvioșilor părinți

exarhi și stareți, preacuvioaselor maici starețe, părinților din parohii și mănăstiri, monahilor și monahiilor care ostensec în sfintele noastre mănăstiri și schituri, autorităților centrale, județene și locale, conducerii diferitelor instituții și tuturor celor care au sprijinit activitățile și lucrarea Bisericii din Bucovina, precum și credincioșilor și credincioaselor din arhiepiscopia noastră. Un gând de recunoștință se cuvine și celor care nu mai sunt, strămutându-se dureros de neașteptat la cele veșnice, dar care s-au ostenit alături de noi în anul ce a trecut”.

În continuare, regăsiți o sinteză a prezentării lucrărilor sectoarelor Centrului Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor în anul 2021.

Cabinetul și Cancelaria Eparhială, reprezentate de părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, au adus în atenția membrilor Adunării cele mai importante evenimente și activități care s-au desfășurat în eparhie, în anul 2021. Au fost expuse date legate de activitatea sacramental-liturgică, pastoral-misionară și cultural-publicistică a ierarhilor, dar și detalii despre activitatea administrativă, oficială și de reprezentare a acestora. De asemenea, au fost evidențiate realizările sub-structurilor Cancelariei: Secretariatul Eparhial, Registratura, Arhiva, Corpul de inspecție bisericească și Serviciul intern de prevenire și protecție.

Sectorul Administrativ-Bisericesc a prezentat cele mai importante acțiuni întreprinse de consilierul de resort, părintele Dimitrie Horga, dar și aspecte legate de activitatea departamentelor Resurse umane și Cimitire, monumente și servicii funerare. Între altele, în anul 2021 s-a reușit inventarierea și întocmirea unei baze de date cu toate cimitirele din protopopiatele eparhiei, s-a desfășurat campania „Niciun mormânt fără floare și lumânare”, precum și concursul „Cel mai îngrijit cimitir”.

Activitatea Exarhatului Mănăstirilor, prezentată de părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, a adus în atenția celor prezenți

una dintre cele mai importante acțiuni inițiate și demarate de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, și anume reorganizarea și revigorarea vieții monahale în așezămintele bucovinene, anul trecut fiind reînființate mănăstirile închise în perioada austriacă: Solca, Pătrăuți, Ilișești, Ițcani, Bălinești și deschiderea Mănăstirii Arbore. Un moment deosebit a fost acordat menționării celor mai importante evenimente care au avut loc în anul precedent: Hramul Catedralei Arhiepiscopale – Mănăstirea „Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava” și Serbarea de la Mănăstirea Putna, eveniment la care Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române a participat, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la marea „Serbare de la Putna” din anul 1871.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier în cadrul Sectorului Educațional-Teologic, a prezentat evenimentele, programele și cursurile desfășurate pe parcursul anului trecut, atât cele inițiate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cât și cele organizate în parteneriat cu alte instituții, pentru preoți, profesori și mireni. Dintre acestea, amintim proiectele: „Biblia călătoare și sfințitoare”, „Școala de duminică” și „Școala de vară – Copii la Altar”, „Olimpiadele faptelor bune” etc. De asemenea, au fost evidențiate activitățile susținute de Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava și de Școala „Sfântul Ioan cel Nou”.

Prin raportul Sectorului Cultural, prezentat de părintele Constantin Oprea, au fost expuse Adunării numeroasele evenimente culturale, conferințe, colocvii și simpozioane organizate la nivelul eparhiei. Mai mult, a fost amintit faptul că în anul 2021 a fost reactivată Revista *Candela*, a fost organizată prima ediție a Concursului eparhial „Sunet de toacă” și au fost acordate numeroase ordine eparhiale și distincții de vrednicie.

Sectorul Comunicare, Media și Relații Publice, reprezentat de părintele Alexandru-Flavian Sava, s-a remarcat printr-o activitate bogată în ceea ce a însemnat promovarea proiectelor desfășurate de

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Prin Departamentul Media, s-a asigurat administrarea canalelor de socializare ale arhiepiscopiei, comunicarea cu presa locală și națională, dar și pregătirea materialelor grafice, text, audio, foto și video. Între cele mai importante proiecte desfășurate în ultimul an se numără Concursul Național „Glas de copil – Maica Domnului, Darul lui Dumnezeu pentru oameni”, Seria „Hristos în peștera inimii”, transmiterea live a slujbelor de la Catedrala Arhiepiscopală, a evenimentelor organizate de Centrul Eparhial, dar și de biserici și mănăstiri (liturghii arhieresti, conferințe, simpozioane, concerte).

Sectorul Editură și tipografie, coordonat de părintele Ciprian Constantin Blaga, s-a îngrijit de publicarea proiectelor editoriale ale chiriarhului, de tipărirea cărților și a tuturor materialelor arhiepiscopiei în cadrul *Editurii Crimca*. Sectorul, înființat în luna iulie a anului 2021, s-a implicat în reorganizarea Tipografiei și a Editurii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, care a cunoscut în ultimul timp un amplu proces de modernizare.

Părintele Nicu Spînu, consilier în cadrul Sectorului Digitalizare și Tehnologia Informației, le-a vorbit celor prezenți despre implementarea unor proiecte și noi sisteme informatice și despre activitatea de mentenanță a stațiilor de lucru ale Centrului Eparhial. În anul 2021 a fost lansat site-ul arhiepiscopiasucevei.ro, a fost dat în folosință site-ul Fundației Crimca, www.fundatiacrimca.ro, și cel al platformei de vânzări online a magazinului arimateea.ro.

Activitatea Sectorului Social Filantropic, coordonat de părintele arhimandrit Iustin Tănase, s-a conturat prin desfășurarea a numeroase proiecte de caritate, în cadrul cărora au fost efectuate 4.723 intervenții pentru copii și familii aflate în dificultate, persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, și au fost oferite ajutoare materiale și financiare în valoare de 803.962 lei. Menționăm o parte dintre campaniile derulate în anul 2021: „Dar spre Înviere!”, „Sânge pentru România”, „Pentru prima dată la mare”, „Ghiozdanul bucuriei” și,

nu în ultimul rând, proiectul „Un Crăciun pentru fiecare”. În cadrul protopopiatelor, parohiilor și mănăstirilor din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au avut loc diverse activități sociale și filantropice, fiind oferit sprijin financiar în valoare totală de 1.614.646 lei pentru un număr de 17.202 de beneficiari (copii, bătrâni, persoane aflate în dificultate, familii în dificultate etc.) și sprijin material, constând în alimente, materiale de construcții, articole de îmbrăcăminte în valoare totală de 2.409.734 lei, pentru un număr de 80.368 de beneficiari.

Darea de seamă a Sectorului Medical și de Asistență, prezentată de părintele arhimandrit Vartolomeu Chira, a adus în atenția celor prezenți activitatea desfășurată de sub-structurile sectorului, Departamentul farmaceutic Arimateea și Departamentul avizări, precum și de laboratoarele arhiepiscopiei. Au fost amintite programe precum „Caravana Medicală” și Asociația „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Discursul reprezentantului Sectorului de Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele Filaret Ruscan, a făcut referire la activitățile care au avut drept scop formarea continuă a personalului clerical și neclerical, intensificarea pastorației tinerilor și sprijinirea fiilor duhovnicești ai eparhiei, care se află în afara granițelor. Amintim cercurile pastoral-misionare și slujirile liturgice ale misionarilor protopopești. Prin Departamentul Misiune culturală, socială și identitară; Minorități s-au inițiat și menținut relații cu reprezentanții etniilor eparhiei, prin întrevederi consultative și prin diferite proiecte de colaborare.

Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru Viață, înființat în luna octombrie a anului trecut, condus de domnul Cristi-Gabriel Hurjui, s-a ocupat, printre altele, de înființarea a numeroase centre de tineret Ecclesia la nivelul liceelor și al parohiilor eparhiei, în strânsă colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Printre acțiunile întreprinse de departamentele Cateheză, Activități de tineret și Tabere și Pelerinaje a fost organizat Campionatul de fotbal pentru

tinerii din parohiile Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și au fost demarate proiectele de tabără „Comorile Satului” și „Temerari pe drumul cunoașterii”.

Consilierul Sectorului Economic Financiar, părintele Viorel Ilișoi, a supus analizei situația economică a eparhiei, bugetul anual de venituri și cheltuieli, precum și activitatea de audit și control financiar intern. De asemenea, a fost expus procesul de dezvoltare al sub-structurilor sectorului: Departamentul Colportaj, Departamentul de Pelerinaje și Asigurări, Departamentul tehnic de Achiziții Aprovizionare și Transport, Fabrica de lumânări, Atelierul de Croitorie „Sfânta Lidia”, Atelierul de Broderie, Atelierul de pictură „Mihail Moroșan”.

În anul 2021 Sectorul Juridic și de Consultanță, coordonat de părintele Ioan Bîrsan, a reprezentat arhiepiscopia în fața tuturor instanțelor de judecată și a întocmit documentele necesare desfășurării activității Centrului Eparhial, conform legislației. Prin demersurile sectorului s-a reușit dobândirea sau redobândirea, de către Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților și de alte unități de cult din eparhie, a mai multor titluri de proprietate.

Domnul avocat Daniel Dumitru Ionașcu, consilier eparhial, alături de membrii Sectorului Juridic al Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, s-a implicat în apărarea intereselor Fondului Bisericesc în numeroase dosare. Totodată, s-au făcut demersurile necesare pentru recuperarea Fondului Bisericesc și pentru inventarierea parohiilor, mănăstirilor, a Centrului Eparhial și a sub-unităților acestuia.

Activitatea Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească a fost prezentată de părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc. Au fost amintite lucrările de restaurare din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților finalizate în anul 2021, cele în curs de desfășurare, cărțile, broșurile și pliantele publicate, precum și valorificarea în spațiul mediatic a potențialului cultural-educativ

și pastoral al monumentelor. A fost prezentată, printre altele, participarea la programul „Artă și Patrimoniu” inițiat de Trinitas TV pentru promovarea Monumentelor UNESCO și redactarea, în colaborare cu sectorul Exarhat, a Regulamentului „privind protejarea și valorificarea imaginii” monumentelor istorice din cadrul eparhiei.

Responsabilul Sectorului Proiecte și Construcții Bisericești, monahul Eftimie Mutescu, a făcut referire la etapele de lucru ale proiectelor demarate în anul 2021, la recomandările comisiei de avizare și la modelele puse la dispoziție de sector. Mai mult, a prezentat câteva dintre proiectele de amploare finalizate anul trecut: Eclesiarhia „Sfântul Iacob Putneanul Mitropolitul”, Trapeza Comuniunii „Sfântul Iosif cel Milostiv Mitropolitul”, Agenția de Turism și Asigurări Egeria Travel, precum și proiectele în decurs de desfășurare.

Sectorul Fonduri Externe și Interne, coordonat de părintele Alexandru Pavel, a făcut cunoscută poziția Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în cadrul Strategiei de Dezvoltare a Județului Suceava. S-au prezentat proiectele depuse, cele în lucru și partenerii acestora și corelarea cu liniile de finanțare prognozate pentru anul 2022. Sectorul a inițiat un dialog constructiv de colaborare cu Ambasada Chinei pe domeniile: tehnologic, științific, medical, agro-forestier, cultural, turistic și educațional.

Consilierul eparhial al Sectorului Agro-Silvic Bisericesc, domnul Ciprian Dumitru Muscă, a prezentat date referitoare la Registrul electronic al terenurilor și clădirilor, precum și la structurile silvice, agricole, vitivinicole. De asemenea, în cadrul raportului s-au regăsit informații cu privire la producția și recolta anului 2021 și date legate de proiectul de restaurare a monumentului „Cazinoul Băilor” din Vatra Dornei.

Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, parte integrantă a Centrului Eparhial, a fost reprezentată de starețul așezământului monahal, părintele

arhimandrit Serafim Grigoraș, și de marele eclesiarh, părintele arhimandrit Valerian Radu. În cadrul prezentărilor a fost amintit faptul că, în anul 2021, locașul de cult a fost înzestrat cu numeroase daruri, veșminte, sfinte vase, cărți, precum și alte lucruri necesare slujirii liturgice. Tot în acest an s-a redeschis Schitul Mănăstioara, așezat sub ascultarea Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

(Irina URSACHI)

15 februarie 2022: Lansarea Programului cultural și educațional de promovare a lecturii „Citește și tu!” în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

În apropierea Zilei Naționale a Lecturii, 14 februarie 2022, la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală din Suceava a avut loc prima activitate din cadrul Programului cultural și educațional de promovare a lecturii „Citește și tu!”.

Proiectul, organizat de Inspectoratul Județean Suceava, în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților (prin Sectorul Media și Comunicare, Sectorul Educațional-Teologic și Sectorul Catehizare, tineret și educație pentru viață) și Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, își propune exersarea valorilor culturale în comunitățile școlare și eclesiale, în contextul nevoii de a desfășura unele activități de literație de calitate pentru copii și tineri.

Cei care s-au bucurat de o experiență inedită, în care lectura și discuțiile s-au concentrat în jurul scrierilor mitropolitului Bartolomeu Anania, om de cultură, scriitor, poet, eseist și dramaturg al literaturii românești, au fost elevi ai Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, însoțiți de părintele arhidiacon profesor doctor Mihai Bogdan Hrișcă, directorul instituției de învățământ.

Întâlnirea s-a desfășurat în incinta eclesiarhiei Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, recent inaugurată și sfințită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, și a debutat cu activitatea „Taină și rost în cuvinte – lectură de seară”, susținută de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor. Preasfinția Sa le-a vorbit tinerilor despre momentul în care l-a descoperit pe mitropolitul Bartolomeu Anania – slujitor al cuvântului, despre continua sursă de inspirație pe care opera Înaltpreasfinției Sale o constituie pentru cei care sunt dornici să-l întâlnească și a dat citire unui text publicat în anul 1994, în Revista *Renașterea*: „*Simfonia Crucii*”.

Au urmat discuții referitoare la frumusețea și profunzimea teologică a cuvântului împărtășit de mitropolitul Bartolomeu Anania, elevii destăinuind felul în care acesta a rodit în inima fiecăruia.

Doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie în cadrul Inspectoratului Județean Suceava, le-a propus elevilor un atelier de lectură comprehensivă și interpretativă, intitulat „Lectura – experiență estetică și spirituală”. Au fost citite fragmente din „Rotonda plopilor aprinși. De dincolo de ape”, care dezvăluie viziunea Înaltpreasfințitului Bartolomeu Anania asupra prietenului Vasile Voiculescu. În cadrul atelierului au fost aduse la lumină metaforele regăsite în sonetele *CLVIII* și *CLXXXIII*, din opera poetului – medic fără de arginți. Totodată, a fost supus atenției volumul *Într-o zi se va termina*, semnat de părintele Crin-Triandafil Theodorescu.

Momentul „Cărțile de cult – cultură și spiritualitate ortodoxă” a presupus prezentarea colecției de carte veche a eclesiarhiei Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală, de către părintele arhimandrit Valerian Radu, mare eclesiarh. Tinerii au avut astfel ocazia să cerceteze, între altele, minee, molitfelnice și cărți cu notație psaltică din secolele XIII, XVIII, XIX.

Programul, care se va desfășura în perioada 15 februarie-15 august 2022, marchează, prin activități culturale și de învățare colaborativă experiențială, Ziua Națională a Lecturii și Anul European al Tineretului.

În perioada imediat următoare vor avea loc și alte ateliere de lectură în spații convenționale și neconvenționale „Citește și tu!”, integrate în activitățile didactice curente și în activități educațional-catehetice complementare pentru copii și tineri, în cadrul Programelor „Școala de Duminică” și „Școala de vară – Copii la altar”, în cadrul centrelor de tineret Ecclesia și nu numai.

(Irina URSACHI)

25 februarie 2022: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților se implică în sprijinirea refugiaților din Ucraina prin oferirea de alimente, asistență spirituală și locuri de cazare

În contextul actual al crizei umanitare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Astfel, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a inițiat, din fonduri proprii, un stoc de apă și produse alimentare destinate tuturor celor care intră în țara noastră prin punctul de trecere a frontierei Siret. Totodată, mănăstirile și parohiile din cuprinsul eparhiei au amenajat peste 500 de spații de cazare, complet echipate, în arhondaricele mănăstirilor, case parohiale, așezăminte sociale și în oricare alte spații disponibile.

Începând din după-amiaza zilei de joi, 24 februarie, Mănăstirea Putna a oferit masă și cazare refugiaților care i-au trecut pragul. În

noaptea trecută au fost primite mai multe familii, dintre care unele și-au continuat drumul spre rudele aflate în diferite orașe.

În plus, având în vedere că foarte mulți cetățeni ai Republicii Ucraina folosesc transportul feroviar pentru a se îndepărta de zona conflictuală, în Gara Burdujeni din Suceava aceștia sunt ajutați de membrii Parohiei „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, coordonați de părintele paroh, atât cu hrană, cât și cu un cuvânt de încurajare. De altfel, numeroase mănăstiri și parohii ale protopopiatelor din cadrul eparhiei au instituit centre de colectare a celor necesare (alimente neperisabile, lenjerii, pături, perne, saltele, produse de igienă etc.). În distribuirea cât mai rapidă a produselor colectate sunt implicați voluntarii Asociației Tinerilor Ortodocși Suceveni (ATOS), clerici și enoriași ai parohiilor aflate în apropierea punctului de frontieră Siret.

Totodată, la propunerea comitetului de intervenție, instituit la nivelul Arhiepiscopiei și coordonat de părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, s-a organizat un punct fix de asistență social-filantropică pentru distribuirea alimentelor, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind călătoria pe teritoriul României, precum și asigurarea asistenței spirituale. Permanent, în centru vor fi prezenți, în schimburi de câte 6 ore, câte doi preoți, dintre care unul vorbitor de limbă ucraineană, împreună cu voluntari.

Toate aceste acțiuni de sprijin sunt realizate în strânsă colaborare cu autoritățile locale și instituțiile abilitate să intervină, comunicându-se în permanență ultimele informații de la fața locului.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

26 februarie 2022: Continuă acțiunile de întraajutorare a refugiaților ucraineni demarate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Și astăzi, 26 februarie 2022, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților s-a aflat lângă cei greu încercați, cetățenii ucraineni care au trecut frontiera prin punctul vamal Siret.

După ce în ultimele două zile numărul refugiaților care fug din calea conflictului armat nu a necesitat asistență suplimentară, astăzi, Arhiepiscopia a pus la dispoziție voluntari vorbitori de limbă ucraineană, iar întreaga noapte a fost asigurată prezența reprezentanților Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților la punctul de trecere a frontierei Siret, dar și la Gara Burdujeni-Suceava. În plus, clerici și voluntari au transportat cetățeni ucraineni la centrele de cazare din municipiile Rădăuți și Suceava.

Au fost asigurate constant distribuirea alimentelor și a apei, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind călătoria pe teritoriul României.

Totodată, au fost mobilizate echipe de voluntari care s-au ocupat de procurarea de jucării pentru a aduce un zâmbet pe chipurile copiilor care trec granița în aceste zile.

Atât ieri, cât și astăzi, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, s-a aflat la punctul de frontieră Siret, a vorbit cu voluntarii și s-a asigurat de bunul mers al acțiunilor de sprijinire a celor aflați în nevoie.

Având ca principiu iubirea creștină lucrătoare, arătată prin jertfa față de aproapele, voluntarii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, membri ai Asociației Studenților Creștin-Ortodocși Români (ASCOR) și ai Asociației Tinerilor Ortodocși Suceveni (ATOS), precum și clerici și enoriași ai parohiilor aflate în apropierea punctului de frontieră Siret se implică în distribuirea cât mai rapidă a produselor colectate.

Mulțumim credincioșilor, clericilor, voluntarilor și tuturor celor care au susținut această inițiativă, dăruind din puținul sau mai multul lor, pentru a fi alături de cei greu încercați în aceste zile. Pe lângă donații, au fost primite și numeroase mesaje prin care creștini din eparhie, dar și din străinătate, și-au anunțat intenția de a se implica în campania de întrajutorare, prin asigurarea unor spații de cazare, dar și prin trimiterea de produse de strictă necesitate.

Gândul de recunoștință se îndreaptă și către autoritățile locale și instituțiile abilitate, care depun efort susținut pentru a veni în întâmpinarea refugaților ucrainieni cu toate cele necesare.

Mulțumim, de asemenea, Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului pentru cele 2 tone de produse sanitare și alimente neperisabile trimise. Alese mulțumiri adresăm tuturor eparhiilor din cadrul Patriarhiei Române, care au răspuns apelului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, alăturându-se acestui demers filantropic.

În contextul actual al crizei umanitare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alătore acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

27 februarie 2022: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuți continuă să se implice alături de autorități în acțiunile de sprijinire a refugiaților ucraineni

Noaptea de sâmbătă spre duminică a fost albă pentru preoții voluntari din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Cu ajutorul autorităților, al clericilor și al multor oameni de bine care au pus la dispoziție mijloace de transport, aproximativ 1.000 de persoane, îndeosebi femei și copii din țara vecină, au reușit să treacă deja granița în România și să ajungă în centrele dedicate refugiaților. Acțiunea a continuat și astăzi, având în vedere că Vama Siret continuă să fie foarte aglomerată de cei care caută să se refugieze din calea conflictelor armate.

Până în acest moment, 20% din totalul de 2.100 de locuri de cazare puse la dispoziție de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au fost ocupate. Totodată, au fost distribuite alimente și produse de strictă necesitate, au fost asigurate transportul și asistența tuturor celor care au solicitat ajutorul. În același timp, voluntarii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, clerici și membri ai organizațiilor de tineret, între care vorbitori de limbă ucraineană, au fost prezenți permanent la punctul de trecere a frontierei Siret și la Gara Burdujeni – Suceava, unde au oferit apă, pachete cu mâncare, cazare, jucării copiilor refugiați, dar și transport și asistență umanitară și religioasă.

În ultimele zile, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a mers de mai multe ori la punctul de frontieră Siret, a vorbit cu voluntarii, mulțumindu-le și încurajându-i să stăruiască în jertfelnică lucrare a slujirii aproapelui, s-a asigurat de bunul mers al acțiunilor de sprijinire a celor aflați în nevoie, a discutat cu cei direct implicați în acest demers filantropic, pentru a răspunde cu promptitudine dificultăților și nevoilor identificate. Nu în ultimul rând, a încercat să mângâie și să întărească, prin rugăciune și binecuvântare, sufletele întristate, înfricoșate ori dezorientate ale celor care s-au trezit peste noapte parte a unui conflict pe care prea puțin îl înțeleg.

Îmbucurător este și faptul că numeroase persoane, atât din Suceava, cât și din alte județe sau chiar din afara României, și-au manifestat

intenția de a fi alături, financiar, oferind cazare, transport ori diferite produse, de cei care au mare nevoie de ajutor în această perioadă, răspunzând astfel chemării Mântuitorului și a Bisericii de a hrăni pe cel flămând, de a îmbrăca pe cel înfrigorat, de a tămădui rănilor celui bolnav, de a primi pe cel străin, așa cum este magistral surprinsă în Evanghelia de astăzi, în Duminica Înfricoșătoarei Judecăți. Privirea uimită, plină de recunoștință, și glasul tremurând, înnodat cu lacrimi, al celor care au găsit alinare la frații români, nu sunt decât o anticipare a cuvintelor Mântuitorului: „Veniți, binecuvântații Tatălui meu”.

Amintim faptul că, în contextul actual al crizei umanitare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Pentru susținerea concretă a acestui demers filantropic, se pot face donații în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate.

(Irina URSACHI)

28 februarie 2022: 15 tone de ajutoare oferite de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților pentru cetățenii ucraineni afectați de tensiunile militare

Noaptea trecută, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, în colaborare cu autoritățile județene, Instituția Prefectului, Consiliul Județean, Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență, Poliția de Frontieră, a trimis și transportat prin punctul vamal Siret 15 tone

de ajutoare pentru cetățenii ucraineni, afectați de conflictul militar declanșat în aceste zile în țara vecină. Ajutoarele umanitare distribuite în 7 microbuze au constat în apă, alimente (sandviciuri, conserve, pâine, dulciuri, lactate, inclusiv lapte praf, fructe, mâncare pentru bebeluși ș.a), produse de igienă (scutece, șervețele, dezinfectanți, detergenți) și alte produse de strictă necesitate (pături, truse medicale, medicamente, lanterne, biberoane, suzete etc.), dar și jucării. În achiziționarea și pregătirea pachetelor s-au implicat credincioși, parohii, mănăstiri (prin cele cinci protopopiate ale eparhiei), precum și alți binefăcători și donatori.

Produsele au fost însoțite de clerici și voluntari, și au fost descărcate și depozitate într-un container maritim, aflat în vama ucraineană (Porubne). În cursul zilei de astăzi, Departamentul de Protecție Socială a statului ucrainean, reprezentat de doamna Olga Khodoba, se va ocupa de distribuirea bunurilor în zonele greu afectate.

În același timp, întreaga noapte, voluntarii aflați atât la punctul fix de asistență social-filantropică din zona de trecere a frontierei Siret, cât și cei prezenți în Gara Burdujeni din Suceava, au distribuit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, oferind totodată îndrumare în ceea ce înseamnă identificarea locurilor de cazare și transport, la cerere. Mai mult, aceștia au furnizat informații privind călătoria pe teritoriul României, iar clericii au asigurat asistența spirituală, alinându-i pe cei greu încercați în aceste zile cu un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în fiecare centru sunt prezenți, în schimburi de câte 8 ore, preoți, dintre care cel puțin unul vorbitor de limbă ucraineană, împreună cu voluntari, credincioși ai parohiilor eparhiei sau membri în organizațiile ASCOR (Asociația Studenților Ortodocși Români) și ATOS (Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni).

Acțiunile de sprijinire continuă și astăzi, reprezentanții Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților fiind prezenți în punctele cheie din care pot veni în folosul celor ce caută să se refugieze din calea conflictelor armate.

În contextul actual al crizei umanitare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Având ca principiu iubirea creștină lucrătoare, arătată prin jertfa față de aproapele, cei care doresc să se alătore acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

1 martie 2022: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat și trimis spre Ucraina un al doilea convoi umanitar, însumând 30 de tone de ajutoare

În cea de-a cincea zi de acțiune în cadrul programului de sprijin al refugiaților ucraineni, inițiat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, a fost organizat al doilea convoi umanitar, 30 de tone de produse alimentare, de igienă și de strictă necesitate, urmând să ajungă în următoarele ore în țara vecină, afectată de conflictele armate. La Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte de colectare organizate în eparhie, voluntarii, clerici și mireni, au sortat, pregătit și încărcat produsele în cele 11 mijloace de transport care se vor îndrepta spre Cernăuți și alte zone afectate. Aceste ajutoare vor ajunge la cei care au decis să nu plece momentan din Ucraina sau care din diferite motive nu pot pleca, adăpostindu-se în buncăre, stații de metrou, subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate. O mențiune specială trebuie făcută cu

privire la mașinile care transportă produse destinate exclusiv sprijinirii familiilor cu copii mici (scutece, produse de igienă pentru copii, lapte praf și alte suplimente nutritive, pături).

La constituirea acestui convoi umanitar au contribuit și Episcopia Slatinei și Romanaților, prin Protoieria Caracal, care a trimis 3 tone de alimente și pături, Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, care a donat 7 tone de produse, dar și numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, într-un extraordinar gest de solidaritate și iubire de aproapele.

Ca și în celelalte zile, Arhipăstorul Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, a fost prezent atât la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” pentru a binecuvânta și supraveghea îndeaproape lucrarea de organizare a convoiului umanitar, cât și la punctul de trecere a frontierei Siret, însoțind delegația până la încheierea formalităților vamale. S-a îndreptat apoi spre centrul de coordonare a voluntarilor, pentru a afla ultimele detalii și a discuta despre oportunitatea diversificării măsurilor de intervenție. La final a adresat mulțumiri tuturor voluntarilor și un cuvânt de încurajare celor greu încercați.

Totodată, în punctele de asistență social-filantropică din punctul de trecere a frontierei Siret și din Gara Burdujeni – Suceava au fost suplimentate stocurile de apă, alimente, produse de igienă, pături, medicamente și jucării. Echipele de voluntari, ce cuprind și vorbitori de limbă ucraineană, distribuie alimentele, direcționează către locurile de cazare pe cei care nu au unde să se adăpostească, oferă informații privind călătoria pe teritoriul României și sprijin în alegerea mijloacelor de transport. De asemenea, este asigurată în permanență asistența spirituală, atât de necesară în aceste clipe de încercare.

Toate aceste acțiuni de sprijin sunt realizate în strânsă colaborare cu Consutul General al României la Cernăuți, dar și cu autoritățile locale și instituțiile abilitate să intervină, comunicându-se în permanență informații relevante privind evoluția situației.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

2 martie 2022: Înaltpreasfințitul Meletie a întâmpinat la Cernăuți convoiul umanitar din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Prima zi a începutului de primăvară a adus bucurie și mângâiere în rândul cetățenilor ucraineni din zona Cernăuți, în seara zilei de 1 martie ajungând peste 30 de tone de ajutoare umanitare, cuprinzând alimente, produse de igienă și de strictă necesitate, precum și produse destinate copiilor, din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Pentru a veni în sprijinul victimelor conflictului militar din Ucraina, clerici din România și de dincolo de graniță au reușit, cu sprijinul autorităților, să aducă mai aproape de zona de conflict bunuri care vor fi distribuite celor aflați în buncăre, stații de metrou, în subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate, după ce în noaptea de duminică spre luni au fost transportate în vama ucraineană peste 15 tone de ajutoare.

Convoiul umanitar a fost întâmpinat de voluntari, clerici și mireni, în frunte cu Înaltpreasfințitul Părinte Meletie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei, care și-a exprimat recunoștința pentru efortul depus de cei care din puținul lor au hotărât să îi sprijine pe cei greu încercați în această perioadă:

„Pe pământul nostru ucrainean a venit un necaz mare, a venit războiul care ne-a prins pe neașteptate. Noi astăzi toți ne rugăm fiindcă știm că se varsă sânge, mor militari, dar mor și foarte mulți oameni

simpli. Fiecare încercăm să ajutăm cu ceva iar astăzi primim un ajutor mare din partea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Vrem să aducem mulțumiri cordiale Înaltpreasfințitului Părinte Calinic și întregii Biserici Ortodoxe din România, întregului popor român. Vă mulțumim vouă, tuturor!”

Înaltpreasfinția Sa i-a binecuvântat pe ostenitori și pe binefăcători și le-a mulțumit, în numele poporului ucrainean, celor care s-au implicat în ajutorarea semenilor. „Rugăm pe bunul Dumnezeu ca această durere să treacă, pe cât posibil, cât mai repede. Dorim tuturor celor care s-au implicat în adunarea și în transportul acestor jertfe ca mila lui Dumnezeu să fie asupra lor și binecuvântarea Bunului Dumnezeu, căci ei au îndeplinit legea pusă de El. Vă mulțumim pentru ajutor, poporul nostru vă mulțumește cu inima, cu sufletul. Nădăjduim ca Dumnezeu să dea binecuvântare fiecărui om care a făcut această jertfă.”

Voluntarii au descărcat și depozitat produsele, urmând ca în zilele viitoare pachetele colectate să ajungă la cei aflați și în alte zone de conflict.

Părintele Dimitrie Popescu, de la Parohia moldo-română din Lavra Pecerska-Kiev, unul dintre cei care au depus eforturi susținute în ceea ce privește organizarea acestui transport în Ucraina, a mulțumit Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și tuturor credincioșilor:

„Astăzi avem o bucurie mare, când frații noștri din România s-au adunat toți împreună să ne arate nouă dragostea adevărată, dragostea frățească, când a ajuns o nevoie mare, un necaz mare aici în Ucraina și s-a început un război, război în care s-a ridicat frate la frate. Cum a spus și Preafericitul Onufrie, primul păcat care a fost în lumea aceasta a fost păcatul omorării de frate și iată, astăzi, într-adevăr, s-a început un război frate asupra fratelui. Însă ne bucurăm pentru că a rămas în mijlocul nostru această frăție ortodoxă, [...] prin ajutorul Bisericii Ortodoxe Române, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, și am putut cu toții să adunăm acele colete, acel ajutor pentru creștinii de aici din Ucraina, ca să îi ajutăm cu alimente, cu cele necesare pentru copii, pentru oamenii care sunt rămași aici”.

Părintele a evidențiat prin ce clipe trec cei afectați de conflictul armat și a lansat un îndemn la rugăciune pentru pace, atât de necesară în aceste timpuri:

„Poate este greu de înțeles, dar când nu ai de unde cumpăra o bucată de pâine, nu ai unde merge să îți iei ceva de mâncare, să ai și tu cu ce să te hrănești, ca să poți supraviețui, poți trece peste toate. Și bombele le rezști și tuturor celorlalte care sunt, dar cu foamea este cel mai greu. Rugăm pe toți frații noștri din România, din toate celelalte Biserici, vine timpul postului, să ne rugăm unii pentru alții, să fim unii pentru alții, căci Hristos în post ne întărește, rugăciunile sunt mai ascultate. Să fim unii pentru alții în rugăciune și cerem sfintele voastre rugăciuni aici pentru noi, pentru frații voștri din Ucraina”.

Cele 11 mașini care au transportat ajutoarele umanitare au fost pregătite ieri la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte de colectare a produselor destinate celor care se refugiază sau adăpostesc din cauza conflictului militar desfășurat în aceste zile în țara vecină.

Alături de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, la constituirea acestui convoi umanitar de 30 de tone au contribuit și Episcopia Slatinei și Romanaților, Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, dar și numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, într-un extraordinar gest de solidaritate și iubire de aproapele.

Amintim faptul că la cele 2 centre de sprijin umanitar, atât cel din punctul de trecere a frontierei Siret, cât și cel aflat în Gara Burdujeni, au fost prezenți în permanență voluntari, clerici și mireni, cunoscători de limbă ucraineană, care le-au oferit refugiaților apă, ceai, alimente, produse de igienă, îmbrăcăminte și încălțăminte, sprijin în găsirea mijloacelor de transport sau cazare, dar și asistență duhovnicească.

Încă de la începutul conflictului militar din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și

cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Toți cei care doresc să se alăture acestor acțiuni de întraajutorare sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

3 martie 2022: Sinaxă duhovnicească în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

La Mănăstirea Sihăstria Râșcăi a avut loc astăzi, 3 martie 2022, sinaxa cu stareții, starețele și duhovnicii mănăstirilor și schiturilor din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Întrunirea, care a avut ca scop revigorarea și întărirea vieții monahale, a fost prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic și s-a desfășurat în Sala „Sfântul Ioan de la Râșca” din incinta așezământului monahal.

La eveniment a participat și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, părintele protosinghel Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural, și exarhii de zonă, părintele arhimandrit Nectarie Clinici și părintele arhimandrit Mihail Balan, precum și părintele Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, și părintele Adrian Dulgheriu, protoiereu al Protopopiatului Fălticeni.

Întâlnirea a debutat cu rostirea rugăciunii „Împărate ceresc”, iar după apelul nominal a continuat prezentarea referatului *Actualitatea Sf. Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț în*

viața monahilor; importanța rugăciunii, susținut de părintele protosinghel Gherasim Soca, de la Mănăstirea Putna. Lucrarea și-a propus să aducă în atenția celor prezenți aspecte importante din viețile celor trei sfinți și să evidențieze faptul că învățăturile acestora sunt de actualitate și în zilele noastre. Totodată, a fost subliniată importanța momentelor de rugăciune din viața monahului și drumul spre asceză:

„În viața Bisericii noastre suntem dăruți de Dumnezeu, la răstimpul bine știut de El, cu mari părinți duhovnicești care devin repere ale conștiinței ascetice, dogmatice și liturgice. Unii se remarcă prin profunzimea gândirii teologice, alții prin capacitatea de călăuzire a comunităților creștine, laice sau monahale, alții prin experiența mistică a rugăciunii. Însă toți sunt călăuziți și pătrunși de același Duh Sfânt, care Îl face prezent pe Hristos în inimile lor. Prin ei, Dumnezeu ne călăuzește peste veacuri, până la descoperirea tainei vieții celei veșnice care va avea loc desăvârșit la sfârșitul veacurilor. Între acești mari părinți și sfinți îi avem pe Sf. Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie Velicicovschi, cărora le-a fost închinat anul omagial 2022. Multe sunt lucrurile pe care le putem învăța din pilda vieții lor și din scrierile lor. [...] Păstrând înaintea ochilor pilda unor astfel de sfinți și având parte de rugăciunile lor, ca unii care stau ca mijlocitori pentru întreaga lume înaintea Preasfintei Treimi, nădăjduim și noi că ne vom împărtăși măcar puțin din darurile și din experiența lor, spre mântuirea noastră și spre slava și bucuria lui Dumnezeu”.

A urmat proiecția filmului *Cuvinte duhovnicești de la părinți români contemporani*, ce sintetizează cuvinte ziditoare ale marilor duhovnici ai țării noastre din ultimele decenii. Materialul audio-video a început cu învățăturile părintelui arhimandrit Arsenie Papacioc, în cadrul căruia a fost evidențiată importanța trăirii prezenței lui Hristos. A urmat părintele arhimandrit Cleopa Ilie, vorbind despre legătura dintre paza minții și „Rugăciunea lui Iisus”, iar îndemnuri mântuitoare de la Sfinții Părinți au fost rostite de părintele arhimandrit Iachint Unciuleac. În continuare, părintele arhimandrit Sofian Boghiu a explicat de ce nu reușim să dobândim „Rugăciunea lui

Isus”, iar părintele Dumitru Stăniloae a vorbit despre frumusețea Ortodoxiei. În încheiere, au fost redade audio cuvintele de binecuvântare din partea părintelui arhimandrit Paisie Olaru.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a amintit faptul că au început demersurile pentru începerea lucrărilor de construcție a unui schit la Vadu Negrișei, în apropierea locului de nevoiță pustnicească a părintelui arhimandrit Cleopa Ilie. Având în vedere că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române face demersurile pentru canonicizarea marelui duhovnic în anul 2025, așezământul monahal va fi închinat părinților Cleopa și Paisie de la Mănăstirea Neamț. Totodată, ierarhul a anunțat faptul că acest an va fi bogat în evenimente spirituale, culturale, teologice, sărbătorindu-se evenimente aniversare la Mănăstirile „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, Solca și Părhăuți.

În a doua parte au avut loc discuții pe teme duhovnicești și administrative, dintre care amintim demersurile necesare pentru obținerea fondurilor destinate construirii sau restaurării așezămintelor monahale și anexelor, amenajarea spațiilor din mănăstiri și îmbunătățirea stării acestora. Un punct important al acestor dezbateri l-a constituit proiectul de sprijinire a refugiaților ucraineni. Părintele arhimandrit Paraschiv Dabija a prezentat o sinteză a acțiunilor demarate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în ceea ce a însemnat ajutorul oferit celor afectați de conflictul militar din țara vecină. Au fost expuse numeroase aspecte concrete legate de situația actuală din cele 2 centre de sprijin umanitar, atât din punctul de trecere a frontierei Siret, cât și în Gara Burdujeni din Suceava. Totodată, au fost prezentate date cu privire la ajutoarele umanitare trimise de eparhia noastră în Ucraina.

Înaltpreasfinția Sa le-a mulțumit tuturor celor care au răspuns afirmativ apelului lansat de arhiepiscopie încă din 24 februarie și i-a îndemnat să fie în continuare în acest amplu demers filantropic. Mănăstirile eparhiei au pus la dispoziția refugiaților ucraineni numeroase spații de cazare, masă caldă, alimente și mai ales asistență spirituală, atât de necesară pentru inimile îndurerate ale celor care

ajung în România. Mai mult, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a anunțat faptul că Centrul Eparhial Suceava va trimite mâine, în teritoriu, o circulară prin care în fiecare locaș de cult din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților se vor rosti cereri speciale în cadrul ecteniilor pentru pacea întregii lumi.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul i-a îndemnat atât pe stareți și starețe, cât și pe duhovnici, să lucreze la întărirea obștii monahale, în ultimii ani remarcându-se o scădere a numărului celor care aleg calea călugăriei.

La final, a avut loc premiarea așezămintelor monahale declarate câștigătoare în cadrul concursului eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”. Reprezentanții Mănăstirilor Putna și Slatina, precum și ai Mănăstirii „Intrarea în biserică a Maicii Domnului”, Rădăuți, au primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic Ordinul „Sfântul Cuvios Daniil Sihastrul”, întrucât „au urmat exemplul Sf. Cuvios Daniil Sihastrul, iubitor de Dumnezeu și semeni, aspru nevoitor și înțelept povățuitor, iubitor de rugăciune și de isihie, care a întărit viața duhovnicească din Bucovina și a format duhovnicește mulți călugări și credincioși”.

Fiecare participant a primit câte un exemplar din volumele de predici semnate de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, comentariul la Paraclisul Maicii Domnului, precum și volumul *Tanatologie și nemurire*, republicat recent la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

(Irina URSACHI)

4 martie 2022: Un al treilea transport cu ajutoare umanitare din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a ajuns aseară în Ucraina

Peste 70 de tone de ajutoare umanitare, cuprinzând alimente, produse de igienă și de strictă necesitate, precum și produse destinate copiilor au ajuns seara trecută la Cernăuți, pentru a fi distribuite

cetățenilor ucraineni afectați de conflictul armat din țara vecină. Hrană, apă, păături, medicamente, produse igienico-sanitare, îmbrăcăminte, încălțăminte, dar și jucării au fost încărcate în 3 tiruri și 7 microbuze la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte organizate în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților pentru colectarea donațiilor.

Ca de fiecare dată, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a fost prezent atât la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” pentru a binecuvânta și supraveghea îndeaproape lucrarea de organizare a convoiului umanitar, cât și la punctul de trecere a frontierei Siret, însoțind delegația până la încheierea formalităților vamale.

La organizarea transportului trimis de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au contribuit și credincioși din alte eparhii ale Patriarhiei Române, precum și numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, într-un extraordinar gest de solidaritate și iubire de aproapele.

Un moment emoționant a fost faptul că, în așteptarea convoiului cu ajutoare umanitare de la Suceava, cei peste 200 de voluntari ucraineni, clerici și mireni din zona Cernăuți, s-au unit în rugăciune, cântând *Acatistul Maicii Domnului pentru pace*, preoții binecuvântând armata și poporul ucrainean.

Și de această dată, Înaltpreasfințitul Părinte Meletie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei, a întâmpinat convoiul umanitar și a transmis mulțumiri tuturor celor implicați în aceste acțiuni de întrajutorare:

„Avem din nou marea bucurie, pentru a doua oară, să primim ajutor din partea fraților noștri români, din partea creștinilor ortodocși din România. Mulțumim din nou Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Părintelui Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și tuturor celor care s-au alăturat acestei jertfe. Suntem măguliți, foarte bucu-roși, nu avem cuvinte să mulțumim pentru tot ce am primit din

partea dumneavoastră. Simțim rugăciunile dumneavoastră care sunt atât de necesare în aceste vremuri tulburi pentru noi. Îl rugăm pe patronul nostru comun, pe Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, ca să mijlocească și să ajute ca acest război și acest conflict să se termine și să revenim la o viață normală. Ne rugăm mai ales pentru aceia care sunt loviți, pentru victime, atât civili, cât și militari, care suferă. Dorim tuturor celor care s-au alăturat ajutorului umanitar, acestei jertfe, mila lui Dumnezeu, iar binecuvântarea lui Dumnezeu să fie peste toți aceia care au împlinit porunca lui Hristos”.

Amintim faptul că în urmă cu două zile, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a trimis către Cernăuți peste 30 de tone cu ajutoare umanitare, care au fost distribuite ucrainenilor refugiați din calea conflictului armat în buncăre, stații de metrou, în subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate, până aproape de zonele bombardate din zona Jitomîrului, Ternopil și Rovno.

Părintele Nicolae Popescu, de la Parohia română „Sfântul Nicolae” din Ciudei, unul dintre cei care au mediat, alături de autoritățile vamale din România și Ucraina, transportul umanitar către Cernăuți, a transmis următorul mesaj:

„Mulțumim bunului Dumnezeu și tuturor românilor, din tot sufletul, că sunt alături de noi în aceste clipe de greutate pe care poporul ucrainean le trăiesc astăzi. Cuvinte de adâncă recunoștință arhiepiscopului Calinic al Sucevei și Rădăuților, împreună cu toți preoții și creștinii care au depus truda colosală să ne ajute pe noi în această durere. [...] Pentru mâine sunt programate vagoane feroviare prin care acest ajutor va ajunge mai departe în orașele Kiev, Harkov și, de asemenea, în orașul Zaporoje. Mulțumim tuturor! Cu adevărat, în greutate ne adunăm mai mult, [...] datorită lacrimilor care se varsă astăzi de mame, de copiii care și-au pierdut părinții în război, care au fost nevoiți să își lase casele și să fugă în alte părți, cu atât mai mult pentru cei care nu au de unde să cumpere o bucată de pâine, nu au unde se încălzi fiindcă locuințele lor sunt bombardate și sunt nevoiți să se refugieze”.

Între voluntarii care au descărcat bunurile s-au numărat medici, jurnaliști, dar și refugiați din zonele afectate.

Julia, o tânără care a plecat din Kiev imediat după primul atac din 24 februarie, a mărturisit faptul că dorește să îi ajute pe cei care nu au reușit să plece din calea războiului, fiind acum voluntar în Cernăuți: „Sunt foarte emoționată când văd că aceste lucruri pe care le-ați adus sunt foarte prețioase pentru noi. Vă mulțumim că sunteți aproape de noi.”

Jurnalistul Mihai Grosu din Cernăuți, prezent la primirea tuturor transporturilor cu ajutoare umanitare din partea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a dorit să transmită un gând de recunoștință și unitate:

„Mulțumim mult Statului Român, pentru că prietenul se cunoaște la necaz. Vedem ajutorul și simțim rugăciunile și căldura sufletului poporului român. Simțim că se înalță rugăciuni în fiecare biserică și fiecare ortodox din România este cu noi. Unirea e aici; unirea de suflete, unirea întru ajutorare și sperăm că vom ajunge și în momente când vom putea circula fără granițe unul către altul, vom putea fi împreună la multe sărbători și în România. Vă așteptăm cu drag în Cernăuți”.

„Plecăciuni către toți cei care au contribuit la acest ajutor. Vă rugăm să aveți în continuare grijă de noi în aceste vremuri grele. Sperăm să rezistăm, să mergem înainte!”, a mărturisit medicul Gheorghe Mitric de la Spitalul Oncologic din Cernăuți.

Tânărul Sergiu Bărbuță, ziarist, locuitor al regiunii Cernăuți, s-a numărat printre sutele de voluntari care s-au implicat seara trecută la descărcarea produselor destinate refugiaților din zona de conflict:

„Am venit astăzi aici împreună cu ceilalți cetățeni ucraineni, orășeni, români de pe alte sate, să încercăm să ajutăm cumva poporul ucrainean. După cum bine știți, acesta se află într-o stare cumplită din cauza războiului. Am venit să primim donațiile din partea poporului român care a demonstrat în aceste momente cumplite că este

un adevărat aliat al poporului ucrainean, comportându-se ca frații adevărați, creștini. Suntem recunoscători pentru aceste obiecte de uz necesar pentru copiii noștri, pentru refugiați, care au rămas, din păcate, fără locuințe. Și de aceea vă mulțumesc din suflet!”

În tot acest timp, la cele două centre de sprijin umanitar ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, atât cel din punctul de trecere a frontierei Siret, cât și cel aflat în Gara Burdujeni, au fost prezenți în permanență voluntari, clerici și mireni, cunoscători de limbă ucraineană, care le-au oferit refugiaților apă, ceai, alimente, produse de igienă, îmbrăcăminte și încălțăminte, sprijin în găsirea mijloacelor de transport sau cazare, dar și asistență duhovnicească.

Încă de la începutul conflictului militar din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Având ca principiu iubirea creștină lucrătoare, arătată prin jertfa față de aproapele, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

6 martie 2022: *Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților continuă să vină în ajutorul cetățenilor ucraineni*

Încă de la începutul tensiunilor militare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților le-a fost și le este aproape celor care sunt afectați de conflictul armat din țara vecină.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, încă din data de 24 februarie 2022 a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijinire, în acest moment, a cetățenilor ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

În toată această perioadă, voluntarii aflați atât la punctul fix de asistență social-filantropică de la trecerea frontierei Siret, cât și cei prezenți în Gara Burdujeni din Suceava au oferit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni. Totodată, i-au îndrumat spre locurile de cazare sau mijloacele de transport. Mai mult, aceștia au furnizat informații privind călătoria pe teritoriul României, iar clericii au asigurat asistența spirituală, alinându-i pe cei greu încercați în aceste zile cu un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în fiecare centru sunt prezenți, în schimburi de câte 8 ore, preoți, dintre care cel puțin unul vorbitor de limbă ucraineană, împreună cu voluntari, credincioși ai parohiilor eparhiei sau membri în organizațiile ASCOR (Asociația Studenților Ortodocși Români) și ATOS (Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni) sau în centrele de tineret Ecclesia.

Ieri, 5 martie 2022, 3 tiruri și 2 camioane cu peste 50 de tone de ajutoare umanitare, constând în alimente, dulciuri, apă, produse de igienă, produse destinate copiilor, îmbrăcăminte, pături, saltele și medicamente au ajuns la Cernăuți.

Amintim faptul că, în ultima săptămână, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a trimis alte trei transporturi cu un total de peste 115 tone de ajutoare umanitare în Ucraina. Toate acestea s-au putut realiza și prin contribuția altor eparhii ale Patriarhiei Române, precum Arhiepiscopia Romanului și Bacăului, Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului, Episcopia Slatinei și Romanașilor și nu numai. Nu în ultimul rând, au dat dovadă de dragoste față de aproapele și numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării.

Sute de voluntari, dar și clerici din Mitropolia Cernăuților și Bucovinei, în frunte cu Înaltpreasfințitul Părinte Meletie, au întâmpinat ieri convoiul umanitar, au descărcat produsele, pregătind și încărcând totodată mașini care să transporte în zonele critice alimente, apă și bunuri de strictă necesitate.

Părintele arhimandrit Nichita Stotojuc, vicar administrativ, a mulțumit tuturor celor implicați în aceste acțiuni de binefacere:

„Din partea Înaltpreasfințitului Meletie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei, și din partea credincioșilor și preoților și din partea tuturor bucovinenilor care trăiesc aici, în Bucovina de Nord, noi mulțumim din suflet Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și nu mai spunem decât atât: Mulțumim, mulțumim și iar mulțumim!”

Un alt gând de recunoștință a venit din partea părintelui Dimitrie Popescu, de la Parohia moldo-română din Lavra Pecerska-Kiev, unul dintre cei care au contribuit la organizarea tuturor transporturilor de ajutoare umanitare în Cernăuți:

„Mulțumim din inimă tuturor românilor, fraților noștri care astăzi ne-au arătat încă o dată ce înseamnă frăția și cât de important este a iubi, pentru că noi știm că iubirea învinge tot. Vedem și astăzi ce înseamnă să ridice sabia frate la frate, asta duce la o distrugere, dar noi astăzi trebuie să trăim în iubire, să trăim toți așa cum ne învață Hristos: «Să ne iubim unii pe alții». Câtă bucurie trăiește în suflet fiecare român care din bunătatea lui ne ajută pe noi aici, dar și pe cei de mai departe, fiindcă și noi, după ce ajung ajutoarele dumneavoastră aici, la Cernăuți, trimitem mai departe. Am trimis ieri la Kiev, la Harkov și au ajuns acolo unde într-adevăr este nevoie, pentru oamenii din acele orașe. Și ei astăzi se bucură să mănânce o bucățică de pâine, să mănânce ceva din bucatele și din ajutorul pe care ni l-ați trimis fiecare. Sunt împărțite în toată Ucraina. Vă mulțumim frumos! Mulțumim din partea Bisericii Ucrainene Bisericii Române, Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitului Calinic pentru dragostea și efortul lui. Mulțumim preoților, creștinilor din toată România care au contribuit spre ajutorarea întregii Ucraine. Vă mulțumim din inimă pentru dragostea voastră și

bunul Dumnezeu să vă întoarcă înmiit și însutit, nu aici pe pământ, ci acolo, în Ceruri, acolo unde «furul nu o fură și molima nu o mănâncă». Acolo să vă întoarcă Dumnezeu comoara aceasta pe care ne-ați dat-o nouă; pentru noi este o comoară, aceasta să o primiți în Ceruri sus. Vă mulțumim frumos!».

Voluntarii prezenți la punctul de colectare al Mitropoliei Cernăuților și Bucovinei se implică activ în pregătirea produselor pentru cei care sunt direct afectați de război, cei care se adăpostesc în buncăre, stații de metrou, în subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate. Ei le sunt profund recunoscători celor care au trimis aceste produse atât de necesare:

„Am venit să ajutăm lumea care are nevoie, să împachetăm tot ce am primit de la frații noștri români. Le mulțumim din suflet că în aceste zile grele ne sunt alături și nu uită de noi, de copiii noștri care au rămas fără haine, fără casă. Le mulțumim din suflet! Noi ajutăm cu ce putem la strâns, la împachetat, pentru a trimite mai departe».

Un alt voluntar, etnic român din Bucovina de Nord, a mărturisit faptul că neîncetat, alături de cererile pentru pace, se înalță rugăciuni de mulțumire pentru cei care vin în ajutorul celor afectați de război:

„În greutate, întotdeauna se vede cine sunt frații noștri, cine ne ajută, cine ne dă o mână de ajutor. Slavă lui Dumnezeu că în zona noastră, a Cernăuților este încă bine, este liniște, dar în Kiev, Harkov, Sumî este o problemă foarte mare și este nevoie de produse, alimente, apă, pentru că o bucată de pâine este foarte greu de găsit. Ei își pun nădejdea în frații din România care, iată, aduc tone și tone de mâncare, apă. Mulțumim din suflet! Mulțumim nu numai cu limba și cu vorba, mulțumim cu rugăciune în biserici și mănăstiri, ne rugăm pentru frații noștri români și le mulțumim».

Ca de fiecare dată, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a fost prezent atât la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” pentru a binecuvânta și supraveghea îndeaproape lucrarea de organizare a convoiului umanitar, cât și la punctul de trecere a frontierei Siret, însoțind delegația până la încheierea formalităților vamale.

Tot ieri, Președintele României, domnul Klaus Iohannis, a vizitat tabăra de refugiați din Vama Siret, a stat de vorbă cu cetățenii ucraineni veniți în țara noastră și le-a mulțumit tuturor celor implicați în ajutorarea celor care trec prin aceste momente dificile.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

9 martie 2022: Întâia stareță a Mănăstirii Voroneț a fost înmormântată astăzi

În a noua zi a lunii martie, sub streășina Mănăstirii Voroneț, una dintre cele mai cunoscute ctitorii ale voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, a fost condusă pe ultimul drum pământesc stavrofora Irina Pântescu, întâia stareță a așezământului monahal.

Slujba înmormântării stareței, a cărei contribuție a fost incontestabilă în ceea ce înseamnă Voronețul astăzi, a fost precedată de săvârșirea Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, în paraclisul mănăstirii, ce are hramul „Sfântul Cuvios Daniil Sisastrul”.

În continuare, ierarhul a oficiat slujba specifică înmormântării monahilor, alături de un sobor de preoți și diaconi, din care a făcut parte și părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, părintele arhimandrit Valerian Radu, mare eclesiarh al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, precum și părintele Filaret Ruscan, consilier eparhial în cadrul Sectorului Misiune și Actualitate Creștină.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale de la Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Stavrofora Irina Pântescu, proinstareța Mănăstirii Voroneț, a fost distinsă post-mortem cu Ordinul „Crucea Patriarhală”, cea mai înaltă distincție oferită de Patriarhia Română, „pentru activitatea sa îndelungată, rodnică și folositoare Bisericii și societății”, gramata patriarhală fiind citită de către părintele arhimandrit Melchisedec Velnic. Distincția va fi expusă în Muzeul Mănăstirii Voroneț, inaugurat în toamna anului trecut, la 503 ani de la ridicarea așezământului monahal și la 30 de ani de la redeschidere.

Apoi, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu a dat citire cuvântului Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Alături de cuvintele deosebite legate de viața încercată cu greutate, dar și împodobită cu bucurii, a stavroforei Irina, a fost evidențiată contribuția sfinției sale la revigorarea vieții monahale:

„În timpul stăreției maicii Irina, Mănăstirea Voroneț a cunoscut o adevărată perioadă de înflorire prin lucrări edilitare, prin sporirea vieții duhovnicești, prin programe educaționale, culturale și artistice, menite să pună în valoare străvechea ctitorie a Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Între multele amintiri frumoase din perioada păstoririi Mitropoliei Moldovei și Bucovinei evocăm cu bucurie persoana maicii starețe Irina Pântescu: chip luminos și fire energică, ospitalieră și harnică, exemplu de viață duhovnicească, de demnitate și patriotism”.

A fost evocat și momentul în care maicile din obștea ctitoriei ștefanienae au contribuit la realizarea unei icoane în Catedrala Mântuirii Neamului:

„În ziua de 18 decembrie 2021, de prăznuirea Sf. Cuvios Daniil Sisastrul, maica proinstareță Irina Pântescu, împreună cu obștea Mănăstirii Voroneț, a contribuit financiar la realizarea icoanei în mozaic a Sf. Cuvios Daniil Sisastrul de la Catedrala Națională. Maicile au donat, inclusiv din veniturile proprii, pentru mozaicul

Catedralei Naționale, pe care maica proinstareță Irina Pântescu a numit-o «un act de demnitate al poporului român» și «o citorie vrednică de înaintașii noștri». [...] În acest moment, când sufletul maicii proinstarețe Irina Pântescu merge în corturile dreptilor, ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos, Cel înviat din morți, să mângâie și să întărească obștea Sfintei Mănăstiri Voroneț, iar sufletului ei să-i dăruiască pace sfântă și să-l așeze în ceata dreptilor, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit”.

Alături de obștea îndoliată a mănăstirii, la eveniment au fost prezenți credincioși, monahi și monahii, starețe ale mănăstirilor bucovinene, precum și apropiați ai maicii starețe și membri ai administrației eparhiale.

Momentul liturgic a continuat cu înconjurarea bisericii, cortegiul funerar oprindu-se în cimitirul Mănăstirii Voroneț. Mormântul în care stavrofora Irina Pântescu a fost așezată, a fost pecetluit de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul și binecuvântat cu untdelemn și vin.

În dimineața primei zile a Postului Mare, stavrofora Irina Pântescu, întâia stareță a Sfintei Mănăstiri Voroneț, a plecat la Domnul, lăsând îndurerată întreaga obște.

Veșnică să îi fie pomenirea!

Stavrofora Irina Pântescu, născută la data de 28 septembrie 1932, în satul Goruni, comuna Tomești, județul Iași, a primit la Sfântul Botez numele Margareta.

La 1 aprilie 1991, cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a fost numită stareță a Mănăstirii Voroneț, la propunerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, la acea vreme Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

În ultimii 30 de ani, stavrofora Irina Pântescu a contribuit la formarea și îndrumarea obștii Mănăstirii Voroneț. Prin demersurile sale, s-a reușit restaurarea și consolidarea bisericii așezământului monahal, dar și includerea acestuia pe lista patrimoniului cultural mondial UNESCO.

(Irina URSACHI)

12 martie 2022: Un nou convoi umanitar din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a ajuns la Cernăuți

În a cincisprezecea zi de la izbucnirea conflictului militar din Ucraina, ieri, 11 martie 2022, 11 autovehicule – tiruri, camioane, autoutilitare – încărcate cu alimente, produse de igienă și de strictă necesitate, dar și cu o cantitate însemnată de medicamente și materiale tehnico-sanitare au ajuns în zona orașului Cernăuți, pentru a fi trimise mai departe celor aflați în zonele afectate.

Pentru a sprijini victimele războiului din țara vecină, alături de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, la constituirea acestui convoi umanitar de peste 200 de tone a contribuit și Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului cu nu mai puțin de 150 de tone de produse, colectate în protopopiatele județelor Cluj și Bistrița-Năsăud.

În organizarea acestui transport s-au implicat și numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, într-un extraordinar și prompt gest de solidaritate și iubire de aproapele.

Cele 11 mașini care au transportat ajutoarele umanitare au fost încărcate la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte de colectare a produselor destinate celor care se refugiază sau se adăpostesc din cauza conflictului militar desfășurat în aceste zile în țara vecină. Pentru a veni în sprijinul acestora, clerici din România și de dincolo de graniță au reușit, cu sprijinul autorităților, să aducă mai aproape de zona de conflict bunuri care vor fi distribuite celor aflați în buncăre, stații de metrou, în subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate.

Ca de fiecare dată, la descărcarea produselor umanitare, alături de voluntari, a fost prezent și Înaltpreasfințitul Părinte Meletie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei, care și-a exprimat recunoștința pentru toate darurile atât de necesare poporului ucrainean în această perioadă de grea încercare:

„Adresez în primul rând un cuvânt de mulțumire, văzând și simțind iubirea creștinească prin ajutorul pe care ni-l trimite nouă, din nou, Patriarhiei Române. Dorim să mulțumim din inimă tuturor celor care sunt implicați în această lucrare sfântă. Îmi este rușine că nu am reușit să trimit scrisori de mulțumire Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Înaltpreasfințitului Părinte Laurențiu, Înaltpreasfințitului Părinte Andrei și Preasfințitului Părinte Ignatie pentru ajutor și susținere; noi de aici vedem că toată România este cu noi; îmi pare rău că nu am găsit timp pentru acest lucru. Acum, mai mult ca niciodată, Cancelaria Mitropoliei de Cernăuți are în grijă persoanele care ajung aici ca să le ofere adăpost, fiindcă mulți oameni vin aici din întreaga țară. Dintre ei, mulți doresc să ajungă în Europa, dar o parte rămân aici în așteptarea vremurilor mai bune. Din aceștia mulți și-au pierdut casele, agoniseala de o viață. Toți aceștia așteaptă de la noi ajutorul, dragostea și îmbrățișarea noastră. Noi vedem că Biserica Ortodoxă Română, eparhiile Bisericii Ortodoxe, din dragoste de aproapele și sinceritate vin în ajutorul nostru, și de aceea din inimă și din suflet mulțumesc tuturor aceluia care sunt organizatori, care ajută și sunt implicați în această lucrare. Doamne, miluiește!”

Părintele protoiereu Nicolae Popescu, de la Parohia română „Sfântul Nicolae” din Ciudei, unul dintre cei care se ocupă de organizarea transportului umanitar pe teritoriul ucrainean, dar și de distribuirea produselor în teritoriu, i-a asigurat pe credincioșii din România de faptul că sprijinul acordat de aceștia este mai mult decât binevenit în această perioadă de criză, menționând că toate celelalte transporturi trimise de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, zilele trecute, au ajuns la cei aflați în orașele bombardate:

„Nouă vagoane de marfă cu ajutoare din partea Bisericii Ortodoxe Române au fost duse către orașul Kiev. [...] De asemenea, ajutoarele au ajuns și în Harkov, cel mai bombardat oraș din Ucraina în această perioadă, dar și în centrele regionale ale țării, prin intermediul eparhiilor noastre, transportul fiind foarte dificil din cauza drumurilor oprite de convoaie militare și a podurilor aruncate în aer. Acest ajutor pe care îl oferiți țării noastre acum, refugiaților, mamelor cu copii, care au rămas fără locuințe și sunt nevoiți astăzi să se ascundă

În biserici, în mănăstiri, în beciurile caselor, acest ajutor pe care îl oferiți în această perioadă grea de război este cel mai mare dar pe care îl puteți face celor care au nevoie astăzi de el. Mulțumim poporului român, fraților de dincolo de sârmă, care nu ne-au uitat aici și ne ajută în continuare. Mulțumim Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăușilor, care se implică cel mai mult în această perioadă, fiind și cel mai apropiat, mulțumim preoților, protopopilor și consilierilor de la Arhiepiscopie, care permanent sunt în legătură cu noi, care ne întreabă mereu care sunt alimentele, medicamentele și lucrurile necesare. Mulțumim mitropoliilor și episcopioilor care, de asemenea, mai de departe ajută și transmit până la centrul de la Rădăuți al Arhiepiscopiei Sucevei, unde sunt adunate aceste daruri. Mulțumim și Mitropolitului Andrei Andreicuț, care s-a străduit foarte mult să trimită acest ajutor. Mulțumim tuturor românilor și bunul Dumnezeu să vă răsplătească pentru toată dragostea și ajutorul pe care le oferiți. Acestea sunt daruri mari pe care le faceți aici din puținul vostru, din neajunsul vostru, din greutatea voastră, dar să știți că le dați oamenilor care au o și mai mare nevoie astăzi”.

Tânărul Ivan Covțuneac, unul dintre voluntarii care s-a aflat în sprijinul refugiaților ucraineni încă din prima zi de la izbucnirea conflictului militar, a declarat:

„Eram la ascultare la o biserică, iar după ascultare, când se citea acatistul, m-au sunat prietenii să îmi spună că trebuie o mână de ajutor. Am lăsat totul și de atunci sunt aici. În primul rând, încerc să ajut cu căldura mea sufletească, cu sufletul meu, cu inima deschisă, și în al doilea rând, fizic, cu ce putem să îi ajutăm pe cei aflați în nevoie”.

Părintele Mihail, voluntar din Bucovina de Nord, ne-a explicat cum se desfășoară distribuirea ajutoarelor:

„Frații noștri din România ne aduc ajutor, iar din Cernăuți pleacă în toate orașele care au nevoie. Suntem recunoscători României, Bisericii Ortodoxe Române că ne ajută pe noi, ucrainenii, și nu ne lasă în clipa aceasta grea. Și noi, bucovinenii de aici, suntem ca o parte din România. Vă dorim iubire, pace să aveți, dragoste, că

acestea ne fac pe noi oameni mari. Din toată Bucovina Cernăuților, vă mulțumim frumos pentru aceste daruri”.

O bună parte dintre ajutoarele care au constat în medicamente și materiale tehnico-sanitare au fost descărcate la spitalele din zona Cernăuți, pentru a fi de folos cazurilor de urgență, tot mai frecvente în aceste zile. Totodată, au fost transportate produse destinate exclusiv sprijinirii familiilor cu copii mici (scutece, produse de igienă pentru copii, lapte praf și alte suplimente nutritive, pături).

În toată această perioadă de peste două săptămâni, voluntarii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, aflați în permanență atât la punctul fix de asistență social-filantropică din punctul de trecere a frontierei Siret, cât și cei prezenți în Gara Burdujeni din Suceava, s-au ocupat de oferirea de ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, ajutând totodată și în ceea ce înseamnă identificarea locurilor de cazare și transport, la cerere. Mai mult, aceștia au furnizat informații privind călătoria pe teritoriul României, iar clericii au asigurat asistența spirituală, alinându-i pe cei greu încercați în aceste zile cu un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în fiecare centru sunt prezenți, în schimburi de câte 8 ore, preoți, dintre care cel puțin unul vorbitor de limbă ucraineană, împreună cu voluntari, credincioși ai parohiilor eparhiei sau membri în organizațiile ASCOR (Asociația Studenților Ortodocși Români) și ATOS (Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni) sau în centrele de tineret Ecclesia.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

13 martie 2022: Duminica Ortodoxiei a marcat și deschiderea seriei de evenimente „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie” în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Prima duminică a Postului Mare, numită și Duminica Ortodoxiei, 13 martie 2022, a fost o zi cu adevărat deosebită pentru cei prezenți la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, dar și pentru întreaga eparhie. După Sfânta Liturghie a avut loc deschiderea evenimentelor aniversare dedicate *Anului Jubileu*, cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” – Părhăuți, ctitoria boierului Gavril Trotușan, și a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

Cu această ocazie, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Vasile cel Mare împreună cu un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte slujitori ai așezământului monahal și clerici de la Centrul Eparhial Suceava, pe scena amenajată în curtea Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu.

La finalul Sfintei Liturghii, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a dat citire mesajului pastoral transmis în anul Domnului 2022 de către membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu ocazia primei duminici din Postul Mare.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a proclamat anul 2022 ca An Jubileu pentru Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, precizând că în cursul anului „vor avea loc mai multe evenimente pentru cinstirea memoriei acelor care, în vremuri uneori mai

puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Totodată, Înaltpreasfinția Sa a prezentat icoana pictată special pentru acest moment aniversar, în atelierul Mănăstirii Putna, de către părintele protosinghel Pavel, egumenul așezământului monahal, icoană care îi înfățișează pe Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava și pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.

Părintele consilier Alexandru Sava, purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a citit actul eparhial comemorativ, în cadrul căruia au fost amintite câteva repere din programul-cadru bisericesc al acestui An Jubileu:

„Se vor organiza procesiuni cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou atât în Municipiul Suceava, cât și în Județul Suceava, la bisericile și mănăstirile ctitorite de domni și boieri din Țara Moldovei;

În cele cinci protopopiate din eparhie se vor organiza conferințe, întruniri, simpozioane, seminarii și alte manifestări, la care vor fi invitați ierarhi, preoți, profesori, istorici, specialiști în istoria artei etc.;

În plan cultural și academic vor fi organizate conferințe, simpozioane, expoziții și concursuri tematice, atât de către Biserică, cât și de către instituții publice, cu sprijinul autorităților de stat centrale și locale, sub patronajul Comisiei Naționale Române pentru UNESCO;

Vor fi publicate mai multe studii, monografii, albume și lucrări științifice, dedicate îndeosebi celor trei importante monumente, sub egida Editurii CRIMCA a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților;

Vor fi realizate plachete, medalii și insigne care să marcheze acest an comemorativ pentru Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților;

Ziua hramului fiecărui monument va fi marcată prin săvârșirea Sfintei Liturghii, în cadrul căreia vor fi pomeniți ctitorii, binefăcătorii și ostenitorii strămutați la cele veșnice;

Ziua de 6 noiembrie 2022, când se împlinesc 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, va încheia anul comemorativ prin oficierea Sfintei Liturghii și a parastasului pentru ctitori”.

În hrisovul semnat de Arhipăstorul Sucevei și Rădăuților a fost subliniată și importanța așezămintelor monahale, în general, și a celor trei mănăstiri sucevene avute în atenție în acest an, în special, pentru cultura, istoria și credința neamului românesc:

„Monumentele istorice bisericesti sunt altare ale memoriei și pomenirii vredniciei neamului românesc din generație în generație. Aceste ctitorii, parte înscrise în lista Patrimoniului Mondial UNESCO, arată că, pe lângă creația lui Dumnezeu – natura, omul, creator și iubitor de frumusețe, a creat cultura, a cărei inimă mistică este cultul. Pentru neamul românesc, dar și pentru întreaga Ortodoxie, cultul este limbaj tainic și vizibil al tradiției și al continuității fizice și spirituale, oglindă a sufletului său, pecete a jertfelniciei și a dăruirii de sine, elan al căutării creatoare a omului îndreptat spre Dumnezeu-Creatorul, după al Cărui chip a fost creat”.

După citirea actului eparhial comemorativ, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a conferit Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție pentru mireni a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, „pentru remarcabila activitate dedicată Bisericii și Comunității” domnului Gheorghe Cotos, luptător în al Doilea Război Mondial, doamnei profesor institutor Viorica Hogaș, susținătoare a familiei, care anul acesta a împlinit venerabila vârstă de 107 ani și domnului inginer Dumitru Parfenie, un mare ctitor al Mănăstirii Putna.

În cadrul evenimentului de lansare a avut loc și prezentarea a două cărți, care deschid sesiunea de publicații ale Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților sub egida Anului Jubileu: *Viața și Paraclisul Sfântului Mare Mucenic Ioan cel Nou*, ediție diortosită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, și *Racla Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava – istorie, credință și artă*. Părintele arhidiaconul Vasile

Demciuc a vorbit despre importanța tipăririi Paraclisului Sfântului ocrotitor al cetății Sucevei, aceasta fiind o ediție princeps:

„Cuvântul *paraclis* înseamnă mângâiere, întărire, consolare, mai ales a celor aflați în boală, în necaz, în strâmtorare, în primejdie, în nepuțință, în orice fel de limitare a vieții prin adversități, prin situații greu de suportat. Deci, *paraclisul* este întărire în credință, în rugăciune, dar și în puterea de a birui ispitele, bolile, suferințele și necazurile, este o sursă sau un izvor de lumină, de pace și de bucurie sufletească. În tot timpul anului se citește acest paraclis, dar mai ales în această perioadă a Postului Mare. Prin citirea acestui paraclis, ca mod de cinstire mai deosebită a Sf. Ioan cel Nou de la Suceava și ca mod de rugăciune mai intensă adresată lui, se primește o binecuvântare sporită. Așadar rugăciunile adresate Sfântului Ioan nu sunt timp pierdut, ci timp sfințit, timp roditor și timp înveșnicit, pentru că atunci când rugăciunea este sinceră și smerită, primim în schimb o pace și o bucurie pe care lumea nu le poate da, ci numai Dumnezeu, prin mijlocirile Maicii Domnului, spre slava Preasfintei Treimi și spre a noastră mântuire”.

În amintirea biruinței Ortodoxiei asupra iconoclasmului, la Sinodul al VII-lea Ecumenic, după Sfânta Liturghie a avut loc o procesiune cu sfințele icoane în jurul Bisericii Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic. Ierarhul, preoții și credincioșii au adus slavă lui Dumnezeu și tuturor celor care au luptat pentru cinstirea sfințelor icoane. Odoarele au fost purtate în mâini de cei prezenți în semn de mărturisire a importanței cultului icoanei în viața Bisericii. Toți credincioșii prezenți la eveniment au primit iconițe cu reprezentarea părinților participanți la Sinodul al VII-lea Ecumenic.

La final, Înaltpreasfinția Sa a transmis un gând de binecuvântare:

„Fiind ziua numelui Bisericii și a credinței noastre, Sfânta Ortodoxie, vă doresc tuturor să fiți sănătoși. Să ne ferească Dumnezeu de alte necazuri, ca o completare a pandemiei, și știți la ce fac referire, iar Maica Domnului să acopere România cu omoforul ei”.

Duminica Ortodoxiei, sărbătoare instituită încă din anul 843, în vremea împărătesei bizantine Teodora, reprezintă biruința Ortodoxiei asupra celor care s-au împotrivit cultului sfințelor icoane și asupra tuturor ereziilor și învățăturilor de credință greșite din primele opt secole. Înălțând rugăciuni cu evlavie și credință fie către Mântuitorul, fie către Maica Domnului, fie către sfinții reprezentați în sfintele icoane, aceștia ne întăresc și ne ajută în biruirea ispitelor și păcatelor.

(Irina URSACHI)

16 martie 2022: Sprijin internațional în acțiunile de întrajutorare a refugiaților ucraineni, desfășurate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

De la începutul tensiunilor militare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin contribuția celor care au dat dovadă de solidaritate și iubire de aproapele, credincioși, voluntari, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, le este alături cetățenilor afectați de conflictul armat din țara vecină.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, încă din data de 24 februarie 2022 a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijinire a cetățenilor ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Astfel, în toată această perioadă, la cele două centre de sprijin umanitar ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, cel din punctul de trecere a frontierei Siret și cel aflat în Gara Burdujeni, au fost prezenți în permanență voluntari, clerici și mireni, membri ai organizațiilor de tineret, o bună parte cunoscători de limbă ucraineană, care le-au oferit refugiaților apă, ceai, alimente, produse de igienă,

îmbrăcăminte și încălțăminte, sprijin în găsirea mijloacelor de transport sau cazare, dar și asistență duhovnicească.

Datorită numeroaselor apariții media, în care au fost relatate acțiunile de ajutorare a refugiaților din țara vecină, demarate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, dar și a buneii relații pe care o are cu Biserica Ortodoxă Română, Biserica Anglicană și-a manifestat dorința de a acorda un sprijin financiar în susținerea activităților filantropice derulate la nivelul eparhiei noastre pentru victimele războiului din Ucraina.

Părintele William Taylor, reprezentantul Arhiepiscopului de Canterbury pentru dialogul cu Bisericile Ortodoxe, s-a aflat ieri, 15 martie 2022, la punctul de trecere a frontierei Siret, a stat de vorbă cu refugiați, cu voluntari ai eparhiei, dar și cu autoritățile prezente, delegați ai Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. Alături de reprezentanții Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a vizitat taberele de refugiați, dar și unul dintre centrele de colectare a ajutoarelor umanitare din eparhie, Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți. Trimisul Bisericii Anglicane a apreciat implicarea și buna colaborare în toate activitățile de întrajutorare a celor care trec în această perioadă prin momente dificile și le-a mulțumit pentru grija pe care o arată față de aceștia.

Printre cei care au ajuns ieri în țara noastră s-a numărat și Victoria, mama a două fete gemene de numai doi ani, Katia și Tania (Ecaterina și Tatiana). Cele trei au reușit să plece din apropierea Kievului, una dintre cele mai afectate zone de bombardamente, în jumătate de oră fiind nevoite să-și împacheteze toată viața și să pregătească doar câteva lucruri necesare pentru un nou început. Înfricoșate de ororile războiului, dar puternice, cu lumina speranței în suflet, au ajuns inițial în Cernăuți, iar mai apoi în Siret, datorită unor oameni cu inimă mare.

Un moment cu adevărat emoționant a fost întâlnirea cu jucăriile din spațiul provizoriu destinat refugiaților ucraineni, în care au fost condate de părintele Daniel Petrașuc, traducător, unul dintre cei mai

activi voluntari aflați în această perioadă în Vama Siret. De fiecare dată când cei mici trec pragul acestei locații, părintele îi ia în brațe, le vorbește, le dăruiește jucării și baloane colorate. Ne-a dezvăluit, de altfel, și primele cuvinte rostite de Katia și Tania cu zâmbetul până la urechi: „Căsuța noastră? Căsuța noastră!”. Mama, cu lacrimi în ochi, le-a strâns puternic în brațe și le-a mulțumit românilor pentru primirea călduroasă, pentru produsele oferite, dar și pentru sprijinul acordat în găsirea unui spațiu de cazare.

Ca și în celelalte zile, Arhipăstorul Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, a fost prezent la punctul de trecere a frontierei Siret, a vorbit cu câțiva voluntari pentru a afla detalii despre dificultățile cu care se confruntă atât cetățenii ucraineni, cât și ei, și a discutat despre oportunitatea diversificării măsurilor de intervenție. La final a adresat mulțumiri tuturor voluntarilor și un cuvânt de încurajare celor greu încercați.

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților face un apel către toți credincioșii de a spori rugăciunea în aceste zile tensionate. Mai mult, cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare, sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

17 martie 2022: Elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” de la Suceava se alătură acțiunilor de sprijinire a refugiaților ucraineni

În aceste zile de încercare pentru poporul ucrainean, elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” se implică în acțiunile de întraajutorare a victimelor războiului din țara vecină, demarate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților încă de la începutul conflictului militar.

Seminariști din clasele IX-XII, cunoscători de limbă ucraineană, au fost alături de cetățenii care au ajuns în România prin punctul de trecere a frontierei Siret, în Gara Burdujeni din Suceava, dar și în centrele de refugiați, oferind îndrumare în ceea ce înseamnă identificarea locurilor de cazare și transport, informații privind călătoria pe teritoriul României, dar și apă, alimente, produse de igienă și de strictă necesitate.

Totodată, la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte de colectare organizate în eparhie, în aceste zile, seminariștii, coordonați de părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional Teologic al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și de părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, directorul instituției de învățământ, au sortat și pregătit produse donate de credincioși din întreaga Patriarhie Română, precum și de numeroase persoane, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării, într-un firesc deja gest de solidaritate și iubire de aproapele. În zilele care urmează, se va constitui un nou convoi umanitar care se va îndrepta spre Cernăuți, dar și spre alte zone afectate de conflictul militar izbucnit la 24 februarie. Aceste ajutoare vor ajunge la cei care au decis să nu plece momentan din Ucraina sau care din diferite motive nu pot pleca, adăpostindu-se în buncăre, stații de metrou, subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate. O mențiune specială trebuie făcută privind pregătirea produselor destinate exclusiv sprijinirii familiilor cu copii mici (scutece, produse de igienă pentru copii, lapte praf și alte suplimente nutritive, pături), atât de necesare.

În contextul actual al crizei umanitare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a conturat un program de sprijin, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. În acest sens, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de sprijin în acest

moment pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Având ca principiu iubirea creștină lucrătoare, arătată prin jertfa față de aproapele, cei care doresc să se alătore acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să ia legătura cu preotul paroh sau să doneze în conturile arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

20 martie 2022: Olimpicii competițiilor de Religie premiați în a doua duminică a Postului Mare la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”

Duminica a doua din Marele Post, numită și Duminica Sf. Grigorie Palama, a fost prilej de întreită bucurie pentru cei prezenți la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală de la Suceava. Alături de întâlnirea cu Sf. Mare Mucenic Ioan prin închinarea la sfintele sale moaște și de participarea la Sfânta Liturghie arhierescă, în această zi cu totul deosebită a avut loc și ceremonia de premiere a elevilor care au obținut cele mai bune rezultate în cadrul etapei județene a Olimpiadei Naționale „Cultură și spiritualitate românească” și a Olimpiadei Naționale de Religie.

Încă de la primele ore ale dimineții, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt „Sfântul Ioan cel Nou” al Catedralei Arhiepiscopale de la Suceava, dirijat de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu. Slujba a avut loc pe un podium special amenajat în curtea lăcașului de cult.

La momentul rânduit, ierodiaconul Samuel (Aurel) Cotos a fost hirotonit ieromonah pe seama Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, iar monahul Spiridon (Petronel) Gogu a fost hirotonit ierodiacon pe seama Mănăstirii Ilișești.

La finalul Sfintei Liturghii a Sf. Vasile cel Mare, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a rostit un cuvânt de învățătură, în cadrul căruia a subliniat importanța lucrării duhovnicești a Sf. Grigorie Palama și nevoia cunoașterii și trăirii credinței ortodoxe, și mărturisirii lui Dumnezeu, mai cu seamă în societatea actuală:

„Această prăznuire a Sf. Ierarh Grigorie Palama, mare dascăl, teolog alături de alți teologi, îndeosebi în acest an în care ne aducem aminte de viețuirea și de învățătura sa într-un chip cu totul deosebit, pentru că este anul închinat «Rugăciunii isihaste», această sărbătoare ar trebui să ne determine să ne amintim cât de important este pentru noi să ne trăim credința, dar și să o cunoaștem. Ortodoxia este o credință luminoasă, Ortodoxia niciodată nu a acceptat acel dicton «crede și nu cerceta». Din contră, noi citim în Sfintele Scripturi și Părinții Bisericii ne-au învățat: «cercetați Scripturile că în ele aveți viață veșnică». Nu-i puțin lucru a crede cu inima; este de mare trebuință să-L sfințim pe Dumnezeu în inimile noastre. Dar dacă nu știm să dăm și mărturie despre acest Dumnezeu, bineînțeles, întâi prin fapte, dar apoi și prin cuvânt, nu știu dacă vom putea da ochii dincolo, când vom trece în împărăția lui Dumnezeu, cu Părinții din primele veacuri, cu apologeții, cu cei care nu s-au lăsat bătuți, înfrânți, în fața unei discuții. Nu știu dacă prin argumente, doar prin argumente, vom putea noi să convingem pe cineva, dar nu este bine nici să nu avem niciun cuvânt de răspuns”.

Nu în ultimul rând, Preasfinția Sa a evidențiat faptul că trebuie să ne îngrijim să ne deschidem inimile și să ne preocupăm în a ne cunoaște credința prin lectura din Sfânta Scriptură, din Catehism sau dintr-o altă carte, spre folosul nostru duhovnicesc, pentru a nu aluneca în rătăcire. Totodată, ierarhul le-a amintit celor prezenți că

Dumnezeu li se descoperă celor care Îl mărturisesc și sunt însetați de cunoașterea Lui.

În continuare, 80 de copii și tineri, dintre cei peste 500 de participanți la etapa județeană a Olimpiadei Naționale Interdisciplinare „Cultură și spiritualitate românească” și la etapa județeană a Olimpiadei Naționale de Religie, au fost recompensați cu Premiul special „Sfântul Grigorie Palama”, la Catedrala Arhiepiscopală de la Suceava, „pentru păstrarea, cunoașterea, trăirea și promovarea adevărului de credință, pentru asumarea și susținerea propriei identități duhovnicești și pentru sensibilitate față de literatura sacră, dovedite prin atingerea performanței la olimpiadele și concursurile din calendarul competițiilor școlare organizate de Ministerul Educației”.

Olimpiada interdisciplinară „Cultură și spiritualitate românească” este o competiție națională de excelență, inițiată în anul 2010 drept concurs național interdisciplinar, cuprins în calendarul ministerului, de către o echipă de profesori suceveni, coordonați de profesoara Daniela Ceredeev, astăzi inspector școlar pentru Religie. Genericul din acest an al competiției, recunoscută acum ca olimpiadă școlară, a fost „Frumusețea sacră a lumii”, care s-a dovedit inspirațională pentru participanți.

În semn de încurajare și recunoștință pentru lucrarea lor mărturisitoare, dar și pentru zidirea lor sufletească, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit fiecărui elev premiat câte un exemplar al Noului Testament.

În cadrul slujbei, Preasfințitul Damaschin, Episcop-vicar, a înălțat rugăciuni pentru pacea dintre popoare, iar la final a citit rugăciuni de dezlegare și pentru sănătate.

(Irina URSACHI)

23 martie 2022: Întâlnire cu „Sfinții închisorilor” la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava

„Ne vom întoarce într-o zi...” a fost unul dintre mesajele care i-au impresionat pe cei care ieri s-au întâlnit și reîntâlnit prin artă, în cuvânt și imagine, cu sfinții închisorilor. În cea de-a treia săptămână din Marele Post, în după-amiaza zilei de marți, 22 martie 2022, elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” de la Suceava au avut bucuria de a participa la evenimentul intitulat „Sfinții închisorilor”, organizat cu sprijinul Asociației Părinți pentru Ora de Religie, Suceava, întâlnire în cadrul căreia a avut loc și prezentarea cărții *Cele 7 Cuvinte către tineri*, a părintelui Gheorghe Calciu-Dumitreasa.

În holul de la intrarea principală a seminarului au fost expuse lucrările semnate de artistul plastic Aida Șușter Boțan din Botoșani, care aduc la lumină o parte dintre portretele celor care, în perioada comunistă, s-au jertfit pentru idealurile ortodoxe, care au apărut libertatea și credința neamului nostru cu prețul vieții, întru nădejdea mântuirii.

Printre chipurile de-a dreptul emoționante, realizate în creion sau pastel, se numără clericii Iustin Pârvu, Cleopa Ilie, Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Nicolae Steinhardt, Dumitru Stăniloae, Sofian Boghiu, Adrian Făgețeanu, Gherasim Ițcu, dar și oamenii de cultură și mărturisitorii Radu Gyr, Petre Țuțea, Vasile Voiculescu, Valeriu Gafencu, Aspazia Oțel Petrescu, Mircea Vulcănescu, Traian Trifan ș.a.

La evenimentul moderat de părintele Constantin-Bogdan Feștilă, promotor al întâlnirii și cadru didactic la seminarul sucevean, au participat, alături de elevi, reprezentanți ai Asociației Părinți pentru Ora de Religie, filiala Suceava, medicul Valeriu Gavrilovici, președinte, medicul Mihaela Mihordea, vicepreședinte, doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie, Inspectoratul Județean Suceava, dar și părintele arhidiacon Bogdan

Mihai Hrișcă, directorul instituției de învățământ, precum și alte cadre didactice și membri ai asociației.

Întrunirea a debutat cu prezentarea, de către doctorul Valeriu Gavrilovici, a expoziției care înfățișează personalități care au contribuit incontestabil la întărirea duhovnicească a semenilor lor în secolul al XX-lea. Domnia sa le-a lecturat elevilor și câteva fragmente din viața sfinților închisorilor, le-a vorbit despre nemărginita jertfă și dragoste față de aproapele, despre chinurile de neimaginat la care au fost supuse aceste suflete, preoți, călugări, studenți și intelectuali creștini, care au pățimit în timpul dictaturii comuniste, apărând credința în Dumnezeu și demnitatea poporului român.

A urmat prezentarea cărții pentru care părintele Gheorghe Calciu-Dumitreasa a fost condamnat la 10 ani de închisoare, după ani de detenție și reeducare la Pitești și nu numai. *Cele 7 Cuvinte către tineri* conține omilii adresate elevilor Seminarului Teologic Ortodox din București, în cele șapte săptămâni ale Postului Sfințelor Paști din anul 1978. Volumul, cu mesaje încărcate de dragoste și încurajare spre descoperire și cunoaștere, a fost prezentat seminariștilor suceveni de către părintele Constantin-Bogdan Feștilă. Prin citirea unor fragmente din cele șapte părți ale cărții, sfinția sa a evidențiat faptul că mesajul părintelui Calciu este la fel de actual pentru tinerii de astăzi. A fost amintită stăruința chemării în slujirea lui Hristos, dar și importanța primirii darului luminii prin harul Tainei Preoției, care poate fi împărtășită tuturor celor aflați în nevoie, însetați să audă cuvântul Mântuitorului. A luat cuvântul și doamna Mihaela Mihordea, din partea APOR (Asociația Părinților pentru Ora de Religie), precum și doamna profesoară Daniela Ceredeev care, printr-un exercițiu de imaginație, le-a arătat tinerilor seminariști o fărâcă din trăirile unui deținut.

Evenimentul s-a încheiat cu un moment artistic înduioșător. Cei mai tineri membri ai Asociației Părinți pentru Ora de Religie, copii talentați, în inima cărora a fost sădită iubirea de neam, au recitat poezii și au interpretat melodii pe versuri de Radu Gyr, numit și

poetul care L-a adus pe Iisus în celulă, închis în temnițele comuniste vreme de aproape 20 de ani. A compus și memorat mii de versuri în celulele de la Jilava, Tismana, Târgu Jiu, Miercurea Ciuc și Aiud, pe care le-a transcris mai târziu pe hârtie, devenind astfel autorul poeziei *Lanțuri*. Versurile marelui om de conștiință și mărturisire creștină sunt și acum un îndemn viu la dragoste de țară și la păstrarea valorilor creștine ortodoxe.

În perioada celor aproape 45 de ani de teroare comunistă, în România au existat 44 de penitenciare și 72 de lagăre de muncă silnică pentru deținuții politici, considerați la acea vreme dușmani ai poporului. În cadrul acestor spații de nimicire au îndurat torturi și umilințe mai mult de 3 milioane de români, iar peste 800.000 de oameni au trecut la cele veșnice în urma exterminărilor, conform Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România. În anii de tristă amintire, abuzurile asupra celor care mărturiseau adevărata credință erau considerate firești. Reprezentanții sistemului au făcut eforturi pentru împiedicarea oricăror manifestări individuale și cei care nu se supuneau regimului ateu erau nevoiți să suporte tratamente greu de imaginat, de la anchetări nedrepte la agresiuni fizice îngrozitoare, înfometări și alte lucruri înfricoșătoare, rodul minților bolnave ale torționarilor.

Să nu îi uităm pe cei care au fost închiși în temnițele comuniste, pentru vini închipuite, pe cei care au îndurat chinuri cumplite pentru dragostea de neam și pentru păstrarea credinței ortodoxe. Prin jertfa lor au devenit un exemplu pentru noi, cei de astăzi. Lumina nevoinței care a încununat întreaga lor viață să fie un îndemn viu la curaj, demnitate, nădejde și credință statornică.

Ne vom întoarce într-o zi – Radu Gyr

„Ne vom întoarce într-o zi,
Ne vom întoarce neapărat.
Vor fi apusuri aurii,
Cum au mai fost când am plecat.

Ne vom întoarce neapărat,
Cum apele se-ntorc în nori,
Sau cum se-ntoarce, tremurat,
Pirdutul cântec pe viori.

Ne vom întoarce într-o zi,
Și cei de azi, cu pașii grei,
Nu ne-or vedea, nu ne-or simți,
Cum vom pătrunde-ncet în ei.

Ne vom întoarce ca un fum,
Ușor, ținându-ne de mâini,
Toți cei de ieri în cei de-acum,
Cum trec fântânile-n fântâni.

Cei vechi ne-om strecura, tiptil,
În toate dragostele noi
Și-n cântecul pe care și-l
Vor spune alții după noi.

Noi, cei pieduți, re-ntorși din zări,
Cu vechiul nostru duh fecund,
Ne-napoiem și-n disperări,
Și-n răni ce-n piepturi se acund.

Și-n lacrimi ori în mângâieri,
Tot noi vom curge zi de zi,
În tot ce mâine, ca și ieri
Va sângera sau va iubi!”

(Irina URSACHI)

1 aprilie 2022: Al șaptelea transport umanitar din partea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a ajuns în Ucraina

Pentru a veni în sprijinul victimelor războiului din Ucraina, clerici din România și de dincolo de graniță au organizat, cu sprijinul autorităților, cel de-al șaptelea convoi umanitar, cu peste 50 de tone de produse colectate în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, reușind să ducă mai aproape de zona de conflict bunuri care vor fi distribuite refugiaților în buncăre, stații de metrou, în subsolurile clădirilor ori alte spații de apărare improvizate.

Amintim faptul că, în ultima lună, prin implicarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, au fost transportate în țara vecină peste 400 de tone de ajutoare umanitare, constând în apă, alimente, produse de strictă necesitate, medicamente, produse tehnico-sanitare, dar și bunuri destinate exclusiv familiilor cu copii – scutece, produse de igienă, lapte praf și alte suplimente nutritive, pături ș. a.

Mașinile care au transportat ajutoarele umanitare au fost încărcate la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, unul dintre cele patru puncte de colectare a produselor destinate celor care se adăpostesc din calea conflictului militar desfășurat în țara vecină.

Ieri, 31 martie 2022, în cea de-a treizeci și șasea zi a războiului, convoiul umanitar a fost întâmpinat de o delegație a Mitropoliei Cernăuților și Bucovinei, condusă de părintele arhimandritul Nichita Storojuc, vicar administrativ, dar și de zeci de voluntari implicați în sortarea bunurilor și pregătirea pachetelor în funcție de necesitățile celor aflați în zonele bombardate sau ale celor care se refugiază în regiunea Cernăuți – Herța. Preacuvioșia sa a mulțumit tuturor celor implicați în aceste acțiuni de binefacere:

„Dorim să mulțumim, în primul rând, Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și nu numai, tuturor care s-au alăturat acestui demers al ajutorului umanitar adus la Cernăuți. Suferind din cauza evenimentelor extrem de neplăcute care s-au declanșat în țara noastră, cu atât mai mult am înțeles sensul Sfintei Evanghelii din duminica

pregătitoare din Postul Mare, [a Înfricoșătoarei Judecăți - *n.n.*] [...] datorită creștinilor din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, cu precădere din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, care s-au alăturat de fiecare dată acestui demers. Mulțumim tuturor celor din România, dar și tuturor celor care locuiesc în alte țări, cum ar fi Italia, Germania, care s-au alăturat acestui act de milostenie. Dorim să mulțumim tuturor creștinilor, în frunte cu ierarhii lor, în mod deosebit Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, dar și Înaltpreasfințitului Părinte Andrei al Clujului, Preasfințitului Părinte Ignatie al Hușilor și tuturor celor care s-au alăturat acestui demers. Mulțumiri alese se cuvin cu atât mai mult Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitului Părinte Patriarh Daniel. Bunul Dumnezeu să răsplătească dragostea și dărnicia, să întoarcă însutit ajutorul pe care îl dă Biserica Ortodoxă Română pentru toți credincioșii din întreaga Ucraină. Noi, aici facem un lucru mai mic, primim ajutoarele în locuri special amenajate și căutăm să trimitem mai departe, în locurile unde este necazul mai mare, unde lipsesc cu desăvârșire toate cele necesare, acolo unde oamenii suferă cu adevărat din pricina gloanțelor și a bombelor. Slavă lui Dumnezeu pentru că este miluită Bucovina de Nord prin rugăciunea și acoperământul Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava, care de fiecare dată a ocrotit aceste locuri”.

Părintele protoiereu Nicolae Popescu, de la Parohia română „Sfântul Nicolae” din Ciudei, unul dintre cei care se implică la distribuirea produselor în teritoriu, le-a transmis un gând de recunoștință românilor pentru dragostea jertfelnică de care au dat dovadă în toată această perioadă:

„Nu sunt cuvinte de mulțumire, în primul rând, întreg poporul român, fraților români, cu atât mai mult Patriarhiei Române și Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, preoților și tuturor celor care s-au alăturat la această trudă care se face acum din partea Bisericii Ortodoxe Române pentru a ne ajuta țara, Ucraina, în această perioadă grea, în această încercare prin care trece astăzi. Războiul continuă de mai bine de treizeci și cinci de zile deja și pe zi ce trece auzim vești din ce în ce mai rele. Mor copii, mor oameni nevinovați, mor tinerii soldați, pentru care deja s-au

făcut înmormântările. În satele noastre au adus soldații care au căzut pe câmpurile de luptă, dar pe zi ce trece, vin și tot mai mulți refugiați care se retrag în zona aceasta de vest. Măicuța Domnului a ocrotit Bucovina, căci niciun proiectil nu a zburat până aici, Cernăuți fiind unica regiune din Ucraina care încă nu a fost bombardată. Mulțumim Bunului Dumnezeu că se milostivește asupra noastră! Dar tot pe umerii acestor locuitori din Cernăuți cade ajutorul pe care trebuie să îl acorde celor refugiați, peste 150.000. Prin Mitropolia Cernăuților și Bucovinei, aceștia se ocupă de cei care sunt cazați în casele de pe lângă biserici, de cei care sunt repartizați pe la creștini în parohii și peste tot unde sunt amenajate spații de cazare, în școlile, sălile sportive sau grădinițe. Cel mai mult aș vrea să mulțumim poporului român pentru ajutorul pe care îl faceți. Poate nu este de spus, dar ceilalți, din alte țări din Europa, trimit mai mult armament, dar voi ne hrăniți pe noi și acesta este darul cel mai mare. Vă mulțumim din suflet și vă îmbrățișăm pentru dragostea voastră și pentru că sunteți alături de noi în această perioadă grea. Mulțumim tuturor!”

Voluntarii din Bucovina de Nord au fost implicați, încă de la început, în acțiunile de întraajutorare a semenilor ucraineni, prin pregătirea produselor pentru cei care sunt direct afectați de război. Nadejda și Liubovi, ale căror nume se traduc prin Nădejde (Speranță) și Dragoste, au mărturisit că această misiune pe care o au de îndeplinit este luminată de bucuria primirii ajutorului din partea românilor.

Nadejda a împărtășit o parte dintre activitățile pe care le desfășoară un voluntar în aceste centre de colectare:

„Mulțumim foarte mult celor din România și diasporei românești pentru că au trimis lucruri de bună calitate și noi aici le sortăm, alegem hainele pentru adulți și pentru copii și aceasta facem în fiecare zi, iar apoi le trimitem celor care au nevoie. Mulțumim încă o dată românilor pentru că nu au uitat de noi. Ucrainenii suferă foarte mult, sunt foarte necăjiți, situația aici este destul de critică. Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă răsplătească toată jertfa!”

În același timp, Liubovi a vorbit despre nevoile ucrainenilor care se refugiază în nordul Bucovinei:

„În momentul de față au venit foarte mulți oameni refugiați în zona noastră. S-au cazat în cămine, în spitale, în grădinițe, în școli. În fiecare zi, cei care lucrează aici știu situația și cerința fiecăruia; unde trebuie medicamente, jucării pentru copii, alimente ori mâncare, pentru cei mai în vârstă, haine. Oamenii au nevoie de toate acestea pentru că au plecat din locuințele lor în papucii de casă, de multe ori treziți din somn, fugind din pricina gloanțelor. Sunt foarte mulți oameni aici, este nevoie mare de produse, orez, ulei, paste și tot ceea ce este necesar pentru a asigura mâncarea de zi cu zi”.

Ca de fiecare dată, transportul umanitar a fost posibil datorită oamenilor cu suflet mare, credincioși, organizații non-guvernamentale, agenți economici sau instituții din România și din afara granițelor țării. De la izbucnirea tensiunilor din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și coordonatori de voluntari, care a identificat cele mai eficiente măsuri de sprijin pentru cetățenii ucraineni aflați în tranzit sau care intenționează să rămână pe teritoriul României.

Din data de 24 februarie 2022, voluntarii eparhiei s-au aflat în permanență atât la punctul fix de asistență social-filantropică din punctul de trecere a frontierei Siret, cât și în Gara Burdujeni din Suceava. Credincioșii le-au oferit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni și i-au îndrumat spre locurile de cazare sau mijloacele de transport. Mai mult, aceștia au furnizat informații privind călătoria pe teritoriul României, iar clericii au asigurat asistența spirituală, alinându-i pe cei greu încercați în aceste zile cu un cuvânt de mângâiere și încurajare.

Pentru coordonarea inițiativelor de sprijin, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a lansat platforma „[Uniți pentru pace](#)”, acțiune care face parte din programul social-filantropic demarat la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Prin intermediul unitipentrupace.ro, cei care doresc să vină în ajutorul aproapelui pot ajuta financiar, pot dona alimente, găzdui sau transporta refugiați, dar se pot înscrie și ca voluntari.

Cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să acceseze platforma de sprijin unitipentrupace.ro sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

5 aprilie 2022: „Mama m-a trezit și mi-a spus că a început războiul”

Ororile conflictului militar, desfășurat în această perioadă în Ucraina, lasă urme adânci în viețile celor care au reușit să plece din calea bombelor, mai cu seamă în sufletele copiilor care nu pot să înțeleagă motivul pentru care au fost nevoiți să lase în urmă jucării și locuri, dar mai ales oameni dragi, familie și prieteni. Sofiya Kotlyarova, copila de 11 ani cu ochi luminoși, cunoscută în Ucraina pentru aparițiile în peste 50 de filme, pasionată de muzică și teatru, a ajuns în România după 38 de zile petrecute într-un adăpost subteran.

Originară dintr-o suburbie a Kievului, Sofiya s-a ascuns mai bine de cinci săptămâni împreună cu mama și bunica într-un buncăr, în sunetul asurzitor al sirenelor care vesteau atacurile aeriene imediate. Riscându-și viața, cele trei au reușit în cele din urmă să ajungă cu trenul în Cernăuți, potrivit mărturiei mamei:

„Am călătorit greu, deasupra gării a căzut o bombă în timp ce plecam din Kiev. În gară nu era lumină, nici în trenuri, au întrerupt curentul și toată lumea folosea lanterne. Am călătorit cu 5 ore întârziere, deoarece am mers pe o rută ocolitoare, ca să nu fie bombardat trenul. Am ajuns până aici, unde este foarte bine. Ne-au primit foarte bine. Vă mulțumim!”

Cele trei au ajuns noaptea trecută în Gara Burdujeni, unde au fost întâmpinate de voluntari ai Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, care le-au oferit alimente și le-au ajutat să se îndrepte către următoarea destinație în care speră să înceapă o nouă viață și să trăiască

în pace, bucurie, armonie și dragoste. Îndurerată de amintirile cumplite care o însoțesc până acum, tânăra artistă ne-a vorbit despre lucrurile care o făceau fericită acum ceva timp, mai ales actoria, dar și despre momentul teribil în care a aflat că viața ei se va schimba odată pentru totdeauna:

„Am jucat în 50 de filme și seriale în care am avut rolul principal de 13 ori. Aici (în România) am ajuns foarte greu. La început am mers cu trenul, apoi cu microbuzul, dar aici ne-au primit cu multă căldură. Eu mulțumesc tuturor! Un mare mulțumesc dumneavoastră pentru că nu ne lăsați! [...] Când au început bombardamentele, mie mi-a fost foarte, foarte frică. Îmi aduc aminte de ziua când m-a trezit mama și mi-a spus că la noi a început războiul. În orașul unde locuiam cu bunica și bunicul au început să se audă focuri de armă și sunetul bombelor. Mi-a fost foarte frică. Atunci ne-am strâns lucrurile și am plecat în buncăr”.

În semn de mulțumire pentru căldura și iubirea cu care a fost înconjurată această parte a familie sale, tatăl și bunicul rămânând în apropierea Kievului, Sofyia a interpretat mai multe melodii în limba ucraineană, între care imnul țării natale, adresând astfel întregii lumi un apel la pace.

Încă de la începutul tensiunilor militare din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților le-a fost și le este aproape celor care sunt afectați de conflictul armat din țara vecină.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, din data de 24 februarie 2022 a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și voluntari, care a identificat cele mai eficiente măsuri de sprijinire a cetățenilor ucraineni.

La propunerea comitetului de intervenție, instituit la nivelul Arhiepiscopiei și coordonat de părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, s-au organizat două puncte fixe de asistență social-filantropică pentru distribuirea alimentelor, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind călătoria pe

teritoriul României, precum și asigurarea asistenței spirituale pentru cei greu încercați în această perioadă, printr-un cuvânt de mângâiere și încurajare.

Permanent, în punctul de trecere a frontierei Siret și în Gara Burdujeni din Suceava, voluntarii au oferit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, dar și îndrumare în găsirea celor mai bune soluții de cazare și transport. În fiecare centru sunt prezenți, în schimburi de câte 8 ore, clerici și mireni, dintre care cel puțin unul vorbitor de limbă ucraineană. Alături de preoții eparhiei, între voluntari se numără credincioși ai parohiilor Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și membri în organizațiile ASCOR (Asociația Studenților Ortodocși Români) și ATOS (Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni) sau în centrele de tineret Ecclesia.

Amintim faptul că în ultima lună, prin implicarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, au fost transportate în Ucraina peste 450 de tone de ajutoare umanitare, constând în apă, alimente, produse de strictă necesitate, medicamente, produse tehnico-sanitare, dar și bunuri destinate exclusiv familiilor cu copii – scutece, produse de igienă, lapte praf și alte suplimente nutritive, haine, păături și nu numai.

Pentru coordonarea inițiativelor de sprijin, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a lansat platforma „[Uniți pentru pace](#)”, acțiune care face parte din programul social-filantropic demarat la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Prin intermediul [unitipentrupace.ro](#), cei care doresc să vină în ajutorul aproapelui pot ajuta financiar, pot dona alimente, găzdui sau transporta refugiați, dar se pot înscrie și ca voluntari.

Cei care doresc să se alătore acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să acceseze platforma de sprijin [unitipentrupace.ro](#) sau să doneze în conturile arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

8 aprilie 2022: Un al optulea transport umanitar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a ajuns în Ucraina

„Vrem să dovedim războiul prin pace” este unul dintre mesajele pe care, cu lacrimi în ochi, ucrainenii, dar și românii din Bucovina de Nord, îl transmit în aceste zile, alături de cuvintele de mulțumire pentru cei care le sunt alături celor afectați de conflictul militar din țara vecină.

În ziua în care credincioșii ortodocși din Ucraina sărbătoresc Buna Vestire, 7 aprilie 2022, comunitățile românești de dincolo de graniță, în cadrul cărora sunt găzduiți refugiați din zonele de conflict, s-au bucurat de primirea celui de-al optulea transport umanitar, organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Delegația, din care au făcut parte și clerici de la Centrul Eparhial Suceava, a fost condusă de părintele arhimandrit Iustin Tănase, consilier în cadrul Sectorului de Asistență Socială și Medicală.

Convoiul, format din 8 autoutilitare și microbuze, a plecat în zorii zilei de la Așezământul de copii „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți, centrul de colectare a donațiilor pentru refugiații din Ucraina. Mașinile au transportat 12 tone de produse alimentare de bază în zona Cernăuți-Herța, în diferite centre de cazare a refugiaților, veniți din zonele bombardate ale țării.

Prin implicarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, de la declanșarea războiului au fost transportate în Ucraina alte peste 450 de tone de ajutoare umanitare, constând în apă, alimente, produse de strictă necesitate, medicamente, produse tehnico-sanitare, dar și bunuri destinate exclusiv familiilor cu copii – scutece, produse de igienă, lapte praf și alte suplimente nutritive, haine, pături și nu numai.

Prima oprire a convoiului umanitar a fost în satul Ropcea, raionul Storijneț, la Biserica „Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt”. Cu ajutorul voluntarilor și al membrilor delegației Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au fost descărcate produsele

destinate sprijinirii celor care au fugit din calea războiului, cazați în această zonă prin dragostea și jertfa etnicilor români.

A urmat întâlnirea cu credincioșii Parohiei „Sfântul Ierarh Nicolae” Ciudei, păstorită de protoiereul Nicolae Popescu și de tatăl sfinției sale, părintele Vasile Popescu. La finalul Sfintei Liturghii din ziua Praznicului Bunei Vestiri, protosinghelul Alexandru Moroșan, director al Departamentului Farmaceutic din cadrul Centrului Eparhial Suceava, a rostit un cuvânt de învățătură, la inițiativa și cu binecuvântarea preotului paroh, prin care a adus mângâiere și nădejde în sufletele creștinilor din această comunitate parohială, greu încercată în această perioadă. Cei prezenți au apreciat faptul că frații români și-au arătat iubirea față de aproapele încă de la începutul tensiunilor militare, oferindu-le celor care au trecut granița ceai, cafea, sandvișuri, mâncare caldă, îmbrăcăminte, încălțăminte și mai ales un cuvânt bun. Apoi au fost descărcate și depozitate alimentele care vor asigura pentru o perioadă hrana celor găzduiți temporar în această comunitate.

Părintele Nicole Popescu a transmis tuturor un gând de recunoștință pentru faptul că, încă de la începutul conflictului din Ucraina, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a fost alături de frații de dincolo de graniță. Ajutoarele umanitare, primite până la data de 7 aprilie 2022, au fost distribuite către centrele parohiale din Poltava, Harkov, Dnepr, Zaporoje, Nijân, Kiev, Harkiev, Lviv, Ternopil și altele. Totodată, sfinția sa a adus mulțumiri pentru darurile prin care familiile din Bucovina de Nord vor reuși să le fie alături, în continuare, refugiaților din zonele afectate:

„Mulțumim vouă, celor care ați avut grijă de noi și nu ați uitat de românii de aici, oameni care sunt mai neputincioși, nevoiași în această perioadă, care au mai multă nevoie de ajutor. Mulțumim pentru acest sprijin pe care ni-l acordați prin Patriarhia Română, prin Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Ne plecăm până la pământ înaintea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, mulțumind pentru dragostea și grija părintească pe care le are pentru noi, românii de

dincoace de sârmă. Mulțumim tuturor românilor pentru dragostea și căldura cu care ne îmbrățișați în această perioadă grea”.

Copleșită de emoție, doamna Maria Andreevna Irimescu, profesor de limba franceză, română și ucraineană, și-a dorit foarte mult să vorbească cu un cleric român, fiul dumneaei fiind preot în Kiev. Ne-a povestit faptul că i-a pregătit încă de la începutul războiului o cameră acasă, dar a ales să le fie sprijin celor din zona de conflict.

În aceste zile, și Bucovina de Nord trece prin momente dificile. Tinerii români sunt ridicați de către autoritățile ucrainene pentru a fi trimiși pe front. Armata vine inclusiv în momentul desfășurării serviciilor religioase, precum slujbele de înmormântare, pentru a-i extrage pentru înrolare pe cei care îndeplinesc criteriile de vârstă, medicale etc. Părintele Vasile Popescu a mărturisit faptul că, în ziua precedentă, paracliserul bisericii a fost ridicat de autorități în timp ce se deplasa spre locașul de cult pentru a face focul.

Cea de-a treia oprire a transportului umanitar a fost la sediul Mitropoliei Cernăuților și Bucovinei, Catedrala „Sfântul Ierarh Nicolae”. După oferirea produselor, Preasfințitul Părinte Meletie, Mitropolitul Cernăuților și Bucovinei, a transmis un mesaj prin care a subliniat că prin acest ajutor sunt evidențiate dragostea, credința și jertfa poporului român. Preasfinția Sa i-a binecuvântat pe membrii delegației Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a rostit un cuvânt pentru această perioadă prepascală și le-a mulțumit tuturor pentru daruri:

„Vă doresc pace și binecuvântarea lui Dumnezeu, rugându-mă ca poporul român să nu îndure nicicând ceea ce trăiesc astăzi ucrainenii. Cu durere în suflet vedem ce se întâmplă, dar în toată această groază simțim un mare sprijin din partea fraților noștri români. Suntem foarte recunoscători pentru ajutorul pe care îl primim, dar și mai mult pentru rugăciunile pe care le simțim. Granițele nu au decât o valoare administrativă, dar noi suntem o familie ortodoxă a lui Hristos. Aș vrea să vă felicit cu prilejul mării sărbători care se apropie, Învierea Domnului, spunându-vă tuturor «Hristos a Înviat!» Vă mulțumim pentru susținerea pe care o avem din partea voastră

și simțim că astăzi suntem compătimiți și sunteți alături de noi. Vă mulțumim!”.

Ajutorul umanitar trimis prin implicarea credincioșilor, voluntarilor, organizațiilor non-guvernamentale, a agenților economici sau instituțiilor din România și din afara granițelor țării, a ajuns și în comuna Mahala, una dintre cele mai mari comunități de români din Bucovina de Nord.

Satul Aniței Nandriș, autoarea volumului „20 de ani în Siberia. Amintiri din viață” – mărturie a deportării și nedreptăților la care a fost supusă, alături de întreaga familie, începând cu anul 1941, găzduiește numeroși refugiați din centrul Ucrainei. Însoțiți de doamna Sorina Palamariu, primarul localităților Horbova și Bănceni, delegația eparhiei Sucevei și Rădăuților a venit și în sprijinul Casei de copii cu dizabilități neurologice grave din localitate, prin donarea de pachete cu alimente pentru cei peste 50 de copii, dintre care 42 refugiați din calea războiului. În același timp, a fost alcătuit un necesar al produselor pentru copii, pe care Arhiepiscopia dorește să îl organizeze în zilele următoare: alimente, apă, scutece, produse de igienă, lapte praf și alte suplimente nutritive.

Potrivit autorităților locale, până la această dată s-au refugiat în zonă peste 74.000 de cetățeni ucraineni, dintre care 24.000 copii, 500 dintre aceștia fiind orfani. Cei care au plecat din mijlocul ororilor războiului sunt cazați în școli, cămine și grădinițe, în prezent existând o nevoie acută în ceea ce privește hrana.

Școala Ostrița din raionul Herța, regiunea Cernăuți, a fost următorul popas pentru convoiul umanitar. La ora actuală, în unitatea de învățământ cu predare în limba română învață 70 de copii în clasele primare și 110 la grădiniță, în aceste zile spațiul fiind dedicat ucrainenilor din zonele Harkov, Donetsk, Luhansk și nu numai. „Pe parcursul anilor, în comuna Ostrița s-au născut și au învățat personalități marcante ale științei și culturii strămoșești, oameni care activează astăzi în diverse sfere ale vieții social-politice, economice,

științifice și culturale din Ucraina, România și Republica Moldova”². Reprezentanții Arhiepiscopiei, ajutați de refugiați, au descărcat bunurile care vor fi folosite în prepararea hranei pentru cei care sunt cazați în acest loc. Doamna Olena Luniușchivna, profesoară de muzică, originară dintr-o suburbie a orașului Harkov, a povestit cum a ajuns aici, fiind recunoscătoare pentru bunătatea și căldura cu care a fost primită. Cu toate acestea, își dorește din tot sufletul ca acest război să se termine și să se întoarcă acasă:

„Suntem dintr-un oraș unde sunt majoritari ruși, dar și așa, văzând câte lucruri s-au difuzat la televiziune, lumea s-a înfricoșat, a început să ne fie frică și atunci am hotărât, împreună cu soțul, să o luăm și pe mama, să plecăm din locurile acelea și să venim aici. Din păcate, mama fiind foarte în vârstă, nu a putut să vină cu noi pentru că drumul era foarte greu, a renunțat, și atunci oameni de bine ne-au sfătuit să venim la această grădiniță unde am fost primiți foarte bine. Am găsit căldură, hrană și apă să ne putem spăla. Noi am plecat de acasă cu haine groase, pentru că era frig și ne gândeam că vom merge mult timp și vom dormi prin mașină, și vom îngheța de frig, era iarnă, dar când am ajuns aici am văzut că este aproape vară, este cald și am primit haine potrivite. Și noi, la rândul nostru, ajutam cu ceea ce putem, împreună cu soțul meu, cu tot ce este nevoie. Dar și așa, dorim să revenim acasă, să fim împreună cu familia noastră. [...] Vă mulțumim din suflet pentru ajutor, se vede că produsele sunt din România, am observat după etichetă și am auzit și de la cei din jur că multe ajutoare vin din România. Ne bucurăm tare mult și vă mulțumim. Dumnezeu să vă ajute și să vă binecuvânteze!”

Domnul Vasile Țurcan, primarul localității Ostrița, comună care cuprinde unsprezece sate, dintre care zece românești, a oferit delegației cărți despre școala fondată în anul 1867 – *Istoria vie a unui locaș de cunoștințe* și a vorbit despre sprijinul pe care instituția pe care o conduce, alături de alți binefăcători, îl oferă fraților ucraineni.

2 Lucica GOSTIUC, Natalia DUBEȚ, *Istoria vie a unui locaș de cunoștințe - Omagiul complexului instructiv-educativ Ostrița la 150 de ani*, 2021, p. 168.

Domnia sa le-a mulțumit tuturor românilor pentru efortul pe care îl depun în susținerea celor afectați de război, amintind totodată că, în anii '40 ai secolului trecut, părinții i-au fost deportați în urma ocupării sovietice a Basarabiei și a nordului Bucovinei:

„Vreau să aduc cele mai sincere mulțumiri pentru ajutorul pe care l-ați acordat încă din primele zile, pentru că nu ne-am așteptat să începă un asemenea război crâncen asupra Ucrainei. Ajutorul umanitar, care a venit din România în centrul nostru, pleacă în Ucraina în orașele distruse, unde lumea așteaptă acest sprijin. În satul nostru avem (refugiați cazați) în case private, la fiecare grădiniță de copii, zilnic primăria având grijă de 100-150 dintre aceștia. [...] O parte rămân la noi, o parte pleacă, dar ne așteptăm la încă un val mare de refugiați și trebuie să fim pregătiți pentru că trebuie hrăniți, spălați, îmbrăcați și așa mai departe, dar să știți că ajutorul din partea României este foarte binevenit. Și cum le-am spus tuturor, ne așteptăm să câștigăm acest război numai cu pace, pentru că este distrugere, unii au rămas, alții au venit, fără case, fără nimic. Este groaznic de povestit ce se întâmplă în orașe întregi [...]”.

Ajutoarele umanitare au ajuns și în localitatea Herța, la Liceul „Gheorghe Asachi”. Aici, delegația Arhiepiscopiei a fost întâmpinată de doamna Emilia Matei, vice-primar, care le-a prezentat oaspeților situația din această zonă, menționând faptul că nevoia hranei este permanentă, numai în incinta liceului fiind cazați în aceste zile 110 persoane cărora li se oferă trei mese pe zi:

„Cele mai necesare sunt produsele alimentare și detergenții. Cu hainele ne descurcăm la momentul de față [...], dar avem nevoie de încălțăminte, pentru că sunt multe persoane refugiate care au venit cu ceea ce erau îmbrăcați în momentul acela. Astăzi au venit (refugiați) și din alte regiuni, Harkov, Nikolaev, Herson, Donețk și Luhansk, în fiecare zi, în zona noastră, ajungând numai cu trenul câte 1.000 oameni. [...] Vreau să mulțumesc tuturor celor care donează și contribuie la ajutoarele pentru ucrainenii din ținutul Herța, regiunea Cernăuți. Mulțumesc românilor și celor din întreaga Europă care

sunt alături de noi. [...] Răsplata va fi la Domnul pentru tot ceea ce faceți pentru noi”.

Ultimul popas al transportului, prin care au fost distribuite alimente celor care se ocupă de susținerea căutătorilor de pace din zonele distruse de război ale Ucrainei, a fost la Mănăstirea Bănceni. Locașul de cult, cunoscut pentru sprijinul pe care îl oferă atât copiilor orfani, cât și miilor de refugiați care i-au trecut pragul în ultima lună, oferă zilnic peste 5.000 de porții de mâncare celor aflați în nevoie, zdrobiți sufletește de cele pe care le-au trăit în zilele în care orașele și locuințele le-au fost atacate și bombardate.

Încă din data de 24 februarie 2022, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a fost constituit un comitet alcătuit din clerici ai Centrului Eparhial, protoierei, exarhi și voluntari, care a identificat cele mai eficiente măsuri de sprijinire a cetățenilor ucraineni. Astfel, s-au organizat două puncte fixe de asistență social-filantropică pentru distribuirea alimentelor, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind călătoria pe teritoriul României, precum și asigurarea asistenței spirituale pentru cei greu încercați în această perioadă, printr-un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în punctul de trecere a frontierei Siret și în Gara Burdujeni din Suceava, voluntarii oferă ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, dar și îndrumare în găsirea celor mai bune soluții de cazare și transport. În fiecare centru sunt prezenți, în schimburi de câte 8 ore, clerici și mireni, dintre care cel puțin unul vorbitor de limbă ucraineană.

Pentru coordonarea inițiativelor de sprijin, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a lansat platforma „[Uniți pentru pace](#)”, acțiune care face parte din programul social-filantropic demarat la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Prin intermediul unitipentrupace.ro, cei care doresc să vină în ajutorul aproapelui pot ajuta financiar, pot dona alimente, găzdui sau transporta refugiați, dar se pot înscrie și ca voluntari.

Cei care doresc să se alăture acestor acțiuni umanitare sunt îndemnați să acceseze platforma de sprijin unitipentrupace.ro sau să doneze în conturile Arhiepiscopiei, deschise la Banca Comercială Română, cu mențiunea „sprijin refugiați Ucraina”.

(Irina URSACHI)

8 mai 2022: Revărsare de lumină și har la Mănăstirea Dragomirna

La împlinirea a 420 de ani de la întemeierea Mănăstirii Dragomirna, biserica schitului, cunoscută și ca *Dragomirna mică*, aflată în cimitirul așezământului monahal, a îmbrăcat astăzi, în Duminica a III-a după Paști, 8 mai 2022, veșmântul resfințirii. Așezată sub ocrotirea Dreptului Enoh, a Sf. Proroc Ilie și a Sf. Ioan Teologul, hram nemaiîntâlnit pe meleagurile noastre, locașul a fost ctitorit în anul 1602 de Luca Stroici, mare logofăt, de fratele său Simeon Stroici, mare vistier, și de Anastasie Crimca, arhieru, om de cultură, iubitor de artă și de neam.

Slujba, prilejuită și de împlinirea a 250 de ani de la așezarea iconostasului actual de către Sfântul Paisie, în anul 1772, a fost săvârșită, în Duminica Mironosițelor, de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Ierarhul a pecetluit Masa Sfântului Altar și a binecuvântat interiorul și exteriorul bisericii prin stropire cu apă sfințită și prin însemnarea în chipul Sfintei Cruci cu Sfântul și Marele Mir.

În prezența a numeroși credincioși, evenimentul a continuat cu Sfânta Liturghie arhierască, în incinta ansamblului monastic, lângă biserica mare, pe un podium special amenajat. Din soborul slujitor a făcut parte și părintele protosinghel Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I, și părintele

arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

După citirea pericopei evanghelice, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a făcut referire la bucuria acestui ceas de sărbătoare pentru Cetatea Dragomirnei – resfințirea bisericii din cimitir, loc de care se leagă începutul vieții monahale de aici. Totodată, ierarhul a evocat momentul în care femeilor, care purtau mir de bună mireasmă pentru Mântuitorul Iisus Hristos, li s-a descoperit taina Învierii, demonstrându-se astfel că Dumnezeu se arată tuturor celor care Îl caută cu credință, dăruindu-le putere în înfruntarea neputințelor:

„Chipul acesta binecuvântat al femeilor mironosițe, al acelor femei care, în chip tăcut, L-au însoțit pe Domnul Hristos în cei 3 ani și jumătate ai viețuirii Lui pe pământ cu cele de trebuință pentru o obște care era acolo: Domnul Hristos, apostolii. [...] (Femeile mironosițe) sunt pentru noi icoană și model și Domnul a vrut să arate că răsplătește credința acestor femei, o credință însoțită de curăția inimii și de simplitatea gândului. [...] Când Domnul Hristos S-a arătat femeilor mironosițe și când biserica ne pune nouă în față această duminică, se vrea a ni se transmite și următorul lucru: că Dumnezeu se descoperă întru neputința omului. Nu disprețuiește neputința omului, ci din contră, întărește această neputință, o împuternicește. Așa cum femeilor mironosițe le-a sporit curajul, le-a dat putere, le-a dat tărie. Așa face Dumnezeu dintotdeauna. [...] Să nu deznădăjduim, că puternic este Dumnezeu, El este centrul, El este Cel înspre care ne îndreptăm ochii inimii noastre, credința noastră. [...] Dumnezeu lucrează prin noi când vede ce a văzut la femeile mironosițe: credință, atât cât este. [...] Cu nădejde și credință, pe care ni le punem în Dumnezeu, mergem mai departe fiecare dintre noi. Cu smerenia inimii, dar cu credință puternică în Dumnezeu. [...] Chipul femeilor mironosițe să ne îndemne a ne spori credința în Dumnezeu, întru simplitate, întru curăție și să ne facă să nu deznădăjduim atunci când vedem nu puține, ci multe, foarte multe neputințe ale sufletului, prin patimi și păcate ale viețuirii noastre ca purtători de trup neputincios”.

La evenimentul desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, au fost prezenți și reprezentanți ai oficialităților locale, între care domnul Radu Constantin Reziuc, primarul comunei Mitocul Dragomirnei. Iar pentru ca bucuria duhovnicească să fie desăvârșită, răspunsurile la strănă au fost date de Grupul Psaltic „Crinii Țarinii” al Mănăstirii Dragomirna.

După săvârșirea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, părintele arhimandrit Serafim Grigoraș a dat citire mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Sfintele Femei Mironosițe împreună cu Maica Domnului sunt rugătoare pentru femeile creștine.*

La final, stareța Mănăstirii Dragomirna, stavrofora Maria Magdalena Gherghina, a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru binecuvântare, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul pentru slujirea arhierescă, dar și tuturor celor prezenți pentru împreuna rugăciune.

Lăcașul iubit al vlădiciei Anastasie Crimca, Mănăstirea Dragomirna se bucură în aceste zile de o serie de evenimente cu adevărat deosebite. În perioada 7-9 mai 2022, așezământul monahal este gazda Simpozionului internațional „Moștenirea paisiană în spiritualitatea, arta și cultura contemporană. Anastasie Crimca, ctitor al primului spital din Moldova, la Suceava”.

În contextul declarării anului 2022 de Patriarhia Română ca „An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „An comemorativ al Sf. isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, simpozionul, dedicat personalităților care au marcat istoria Mănăstirii Dragomirna, Paisie Velicovschi (Sf. Cuvios Paisie de la Neamț), stareț al așezământului monahal în perioada 1763-1775, și Anastasie Crimca, își propune să aducă în atenție viața și opera celor care au făcut ca Dragomirna să rămână peste veacuri locul binecuvântat cu pace, lumină, rugăciune și bucurie.

Începând cu ora 19:00, în paraclisul mănăstirii, închinat praznicului „Nașterea Maicii Domnului”, a fost săvârșită slujba Privegherii în cinstea Sfântului Paisie, pomenit de Biserica Ortodoxă Română la data de 15 noiembrie.

Potrivit pisaniei așezate deasupra ușii de intrare în *Dragomirna Mică*, așa cum mai este cunoscută biserica resfințită astăzi, cei care au ctitorit-o au fost mitropolitul Anastasie Crimca și frații Luca și Simion Stroici:

„În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, care se cinstește în Sfânta Treime, unui Dumnezeu și Preacuratei lui Maici, și Dreptului Enoh, și Sf. Proroc Ilie, și Sf. Ioan Teologul, au zidit această biserică smeriții robi și închinătorii Sfintei Treimi: kir Anastasie Crimcovici, fost episcop de Rădăuți și pan Lupul Stroici, marele logofăt și fratele lui, pan Simion, mare vistiernic, în anul 1602, iulie 27”.

Dacă la început, în bisericuță se săvârșea constant serviciul religios, după zidirea bisericii mari cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”, locașul de cult a devenit bolniță, la dorința mitropolitului Anastasie Crimca.

În ciuda dimensiunilor reduse, având numai naos și Sfântul Altar, biserica zidită din piatră se bucură de o arhitectură deosebită însă păstrează aspectul de navă al bisericilor moldovenești. În ceea ce privește pictura, în perioada 2017-2019 locașul de cult a beneficiat de lucrări de restaurare în urma cărora s-au descoperit urme de frescă atât în interior, cât și în exterior, dar care din cauza intemperiilor nu s-au păstrat, în prezent regăsindu-se în incintă un iconostas din secolul al XVIII-lea.

Referitor la cimitirul în centrul căruia se află biserica închinată celor *trei sfinți neadormiți*, în ultimele patru secole aici și-au găsit locul de veci obștile care s-au nevoit în Mănăstirea Dragomirna.

Singura ctitorie a lui Anastasie Crimca reprezentată în manuscrisele miniaturate, realizate în cadrul Școlii de miniatură de la Dragomirna,

biserica schitului este numită „loc de însănătoșire a sufletului și a trupului”, conform unor izvoare istorice scrise din secolul al XVIII-lea.

Și astăzi Mănăstirea Dragomirna, rod al dragostei Preamilostivului Dumnezeu și al rugăciunilor celor care au iubit acest loc, monahi, monahii și credincioși, aduce pace, bucurie și împlinire celor care ajung să treacă pragul acestei ctitorii, care împlinește 420 de ani de aleasă lucrare duhovnicească.

Luni, 9 mai, vor avea loc lucrările Simpozionului Internațional „Moștenirea paisiană în spiritualitatea, arta și cultura contemporană. Anastasie Crimca, ctitor al primului spital din Moldova, la Suceava”.

Sesiunea de comunicări științifice va debuta la ora 9:00 și va avea ca invitați experți din domeniul teologiei, istoriei, filologiei și nu numai.

Finalul întâlnirii va fi marcat de lansarea broșurii *Cimitirul Mănăstirii Dragomirna – la patru secole de existență*, ediție îngrijită de obștea Mănăstirii Dragomirna, una dintre cele mai recente apariții ale Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Simpozionul se va încheia cu o vizită ghidată în Cetatea Dragomirnei, intitulată „Pe urmele Sfântului Paisie”.

(Irina URSACHI)

9 mai 2022: Simpozionul internațional „Moștenirea paisiană în spiritualitatea, arta și cultura contemporană. Anastasie Crimca, ctitor al primului spital din Moldova, la Suceava”

Lăcașul iubit al vlădicii Anastasie Crimca, Mănăstirea Dragomirna a fost, în perioada 7-9 mai 2022, gazda Simpozionului internațional „Moștenirea paisiană în spiritualitatea, arta și cultura contemporană. Anastasie Crimca, ctitor al primului spital din Moldova, la Suceava”. În cadrul evenimentului, desfășurat cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a fost resfințită biserica de la cimitir, ctitoria mitropolitului Anastasie Crimca, loc de care se leagă începutul vieții monahale de obște la Dragomirna.

În contextul declarării anului 2022 de către Patriarhia Română ca „An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „An comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, simpozionul, dedicat personalităților care au marcat istoria Mănăstirii Dragomirna, Paisie Velicovschi (Sf. Cuvios Paisie de la Neamț), stareț al așezământului monahal în perioada 1763-1775, și Anastasie Crimca, și-a propus să aducă în atenție viața și opera celor care au făcut ca Dragomirna să rămână peste veacuri locul binecuvântat cu pace, lumină, rugăciune și bucurie.

Luni, 9 mai, sesiunea de comunicări științifice a avut invitați de seamă, experți din domeniul teologiei, istoriei, filologiei și nu numai. Simpozionul, organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în parteneriat cu Consiliul Județean Suceava, Primăria Municipiului Suceava, Primăria Comunei Mitocu Dragomirnei, Spitalul Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava și Mănăstirea Dragomirna, a fost transmis live și pe paginile oficiale de facebook ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și partenerilor media, Bucovina TV, Doxologia, Trinitas TV, Basilica și Ziarul Lumina. Evenimentul a debutat cu mesajul de bun venit al maicii starețe a Mănăstirii Dragomirna, stavrofora Maria Magdalena Gherghina, nu înainte de un scurt moment de rugăciune la care a luat parte Grupul Psaltic „Crinii Țarinii” al așezământului monahal.

Prima lucrare a întâlnirii a fost prezentată de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească al Administrației eparhiale și lector universitar la Facultatea de Istorie și Geografie a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, moderator al evenimentului. Comunicarea intitulată *Mănăstirea Dragomirna de la Anastasie Crimca la Sfântul*

Paisie de la Neamț, ctitori de cultură ortodoxă și filantropie în Țara Moldovei a adus în atenția celor prezenți parcursul istoric al Cetății Dragomirnei, evidențiind totodată personalitatea și mai ales realizările principalului ctitor:

„Cercetările istorice din ultimele decenii au arătat că, pe lângă activitatea literară și artistică a acestui mare ierarh moldovean, există și aspecte legate de activitatea social-filantropic, exprimată prin ctitorirea a două bolnițe: una la Mănăstirea Dragomirna, în anul 1619, lângă biserica dedicată Dreptului Enoh, Sfântului Ilie și Sf. Ioan Teologul, și una la Suceava, unde era reședința mitropolitană”.

Prezent online, domnul conferențiar universitar doctor Constantin Kornarakis, profesor la Facultatea de Teologie din Atena, le-a vorbit participanților despre *Tezaurul tradiției filocalice ca temelie a renașterii omului contemporan*:

„Viața niptică a părinților filocalici privește o transformare și o reînnoire a vieții omului, o nouă creare a omului căzut. Filocalia, la urma urmei, înseamnă *dragostea de frumos*, a frumuseții Persoanei lui Iisus Hristos, care este dumnezeiasca strălucire cu care omul se aseamănă prin Botez”.

În continuare, doamna conferențiar universitar doctor Marina Vraciu de la Facultatea de Litere, Departamentul de Limbi și Literaturi Străine, Catedra de Slavistică a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a prezentat studiul *Un pelerin rus: Serghei Cetverikov, autorul primei monografii moderne consacrate Cuviosului Paisie Velicovschi*.

Monahia Alexandra Crețu, viețuitoare a obștii Dragomirnei, a susținut prelegerea *Sfântul Paisie – Marele stareț al Răsăritului Ortodox*, în cadrul căreia a evidențiat rolul Sf. Paisie Velicovschi „ca mare stareț nu numai pentru monahismul din Țările Române, unde și-a crescut și desăvârșit obștea monahală, ci și pentru alte neamuri (ucraineni, sârbi, bulgari, ruși, greci), care sub povățuirea sfântului au putut trăi palpabil unirea în duh”.

Sesiunea de comunicări a continuat cu discursul domnului profesor doctor Serghei Șumilov, director al Institutului Internațional al Patrimoniului Athos și colaborator onorific al culturii din Ucraina, intitulat *Informații noi din arhive despre petrecerea Sf. Paisie Velicovschi în Chilia cu bratul Sfântul Constantin din Muntele Athos:*

„Aceste locuri sunt o componentă importantă a istoriei, culturii spirituale, tradiției și moștenirii monahismului ucrainean și moldovenesc la Athos, și au o valoare istorică și sacră aparte deoarece exact aici, în jurul unui călugăr tânăr și încă necunoscut cuiva, lua naștere o școală care a arătat ulterior lumii multe personalități din sfera bisericească și a culturii, nevoitori și stareți. Aceste sfinte locuri se află în prezent în stare de uitare și necesită realizarea de cercetări ulterioare, în primul rând, arheologice, de reconstrucție și recondiționare”.

Domnul profesor universitar doctor Leonte Ivanov, de la Catedra de Slavistică „Petru Caraman” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, a vorbit despre *Starețul Paisie Velicovschi în însemnările de călătorie ale unui călugăr ieșean:* „O mărturie prețioasă, fixată în scris într-o amplă lucrare a unui călugăr din Iași, tipărită la Moscova și puțin cunoscută în mediul cultural românesc: *Poveste despre peregrinarea și călătoria prin Rusia, Moldova, Turcia și Pământul Sfânt*”.

Părintele Mihai Cobziuc, director al Departamentului Minorități din cadrul Sectorului Misiune Pastorală și Actualitate Creștină al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a tratat tema *Reverberațiile luminii în viața și opera Sf. Paisie Velicovschi:*

„Mesajul luminos al Cuviosului Paisie ne deschide și astăzi calea spre acea știință a Duhului îngemănată cu mesajul *Filocaliei*, care, după Sfinții Părinți, este de nelipsit în urcușul duhovnicesc al credinciosului. Spiritualitatea filocalică a devenit un liant al sufletului liber întru rugăciune și trăire creștinească”.

În cele ce au urmat, preot profesor Viorel Laiu, directorul Seminarului Teologic „Veniamin Costachi” din Târgu Neamț, le-a explicat celor prezenți, în cadrul întâlnirii transmise online, aspecte

din lucrarea *Sfântul Paisie și activitatea de traducere a operelor patristice la Mănăstirea Neamț*:

„O atenție deosebită a acordat Sf. Cuvios Paisie traducerii din limba greacă a scrierilor patristice filocalice, continuând, astfel, șirul traducerilor de la Dragomirna și Secu. Unii călugări moldoveni, munteni și ardeleni, fiind buni eleniști, traduceau scrierile Sfinților Părinți din limba greacă veche în limba română, iar călugării slavi traduceau în limba slavonă, făcând din Mănăstirea Neamț o adevărată academie patristică și duhovnicească, nemaîntâlnită în alte țări ortodoxe din acea vreme”.

Finalul întâlnirii a fost marcat de lansarea broșurii *Cimitirul Mănăstirii Dragomirna – la patru secole de existență*, ediție îngrijită de obștea Mănăstirii Dragomirna, una dintre cele mai recente apariții ale Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Simpozionul s-a încheiat cu o vizită ghidată în Cetatea Dragomirnei, intitulată „Pe urmele Sfântului Paisie”.

Evenimentul, consacrat ctitorilor de suflet ai Dragomirnei, face parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat cinstirii „memoriei aceluia care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Lucrările prezentate în cadrul întâlnirii vor fi publicate într-un volum colectiv la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

(Irina URSACHI)

14 mai 2022: La Suceava a avut loc etapa națională a Olimpiadei „Cultură și spiritualitate românească” pentru clasele V-VIII

Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală de la Suceava a fost sâmbătă, 11 mai 2022, gazda festivității de premiere a etapei naționale a Olimpiadei interdisciplinare „Cultură și spiritualitate românească” pentru clasele V-VIII.

Elevii, însoțitorii și organizatorii, reuniți sub umbrela bucuriei, sentimentul care a marcat întregul eveniment, s-au întâlnit în această săptămână la Cetatea Sucevei pentru a mărturisi și promova credința, cultura și valorile autentice românești. Momentul festiv a urmărit să îi răsplătească pe toți cei care s-au ostenit în ultimele trei zile, și nu numai, să împărtășească, prin cuvinte zugrăvite și rostite, lumina Cuvântului Mântuitorului Iisus Hristos.

Această etapă a competiției a fost organizată de Inspectoratul Școlar Județean Suceava și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu binecuvântarea și susținerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, președinte onorific al comisiei de organizare.

Ceremonia de premiere a performanțelor demonstrate de cei 180 de elevi participanți la concurs a fost prezidată de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

La eveniment au fost prezenți oficiali și delegați ai instituțiilor partenere, care le-au adresat mesaje de felicitare elevilor, profesorilor și părinților: domnul conferențiar universitar doctor Vasile Timiș, inspector general pentru Religie la Ministerul Educației, doamna lector universitar doctor Florina Achim, președintele comisiei centrale, propunătorul olimpiadei școlare, domnul Romeo Moșoiu, consilier al Ministrului Educației, părintele inspector patriarhal Aurelian-George Jambore, de la Sectorul Teologic-Educațional al Patriarhiei Române, domnul inspector școlar general, profesor Grigore Bocanci.

Pentru performanțele lor, elevii au fost recompensați cu premii acordate de Ministerul Educației, conform regulamentelor de organizare ale competițiilor școlare de acest fel (pentru fiecare nivel de studiu – premiul I, premiul al II-lea, premiul al III-lea, 3 mențiuni și premii speciale). De asemenea, au oferit premii mai multe instituții eclesiale și culturale: Patriarhia Română (prin Sectorul Educațional-Teologic, 12 premii), Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților (prin sectoarele *Educațional-Teologic, Media și Comunicare, Catehizare, Tineret și*

Educație Pentru Viață), Mănăstirea Putna, Mănăstirea Dragomirna, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Societatea Scriitorilor Bucovineni, Centrul Cultural „Bucovina”, Muzeul Național al Bucovinei, Teatrul Municipal „Matei Vișniec”, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” Suceava, Protopopiatul Suceava I, Centrele de tineret Ecclesia ale eparhiei organizatoare.

Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a oferit mai multe premii și pachete de volume de autor elevilor care s-au remarcat prin aplecarea spre profunzimea teologică și prin pasiunea pentru literatura sacră, dar și *Decalogul olimpicului* tuturor participanților la eveniment – elevi, profesori, părinți, invitați.

Au fost acordate și 4 premii ale părintelui Constantin Necula, conștând în pachete cu volume publicate în acest an.

Evenimentul educațional a fost susținut și de sponsori importanți, respectiv: Egger, Aida SRL, Centrul de Arhitectură, Cultură Urbană și Peisaj „Uzina de Apă” Suceava, Ordinul Arhitecților din România, Filiala Teritorială Nord-Est.

Amintim faptul că în cadrul competiției au fost înscrise 40 de loturi de elevi olimpici, din tot atâtea județe, și lotul extins al Municipiului București, însumând 180 de elevi și 42 de profesori însoțitori, cărora li s-au adăugat 45 de profesori și specialiști din Ministerul Educației și delegați ai Patriarhiei Române, membri în Comisia centrală a olimpiadei.

Tematica olimpiadei a fost așezată sub genericul „Frumusețea sacră a lumii”, respectiv: „Creația ca dar al iubirii divine” (clasa a V-a); „Eu și universul meu familial” (clasa a VI-a); „Omul în comuniune cu semenii și divinitatea” (clasa a VII-a); „Iubirea ca formă de comuniune și împlinire” (clasa a VIII-a). Competiția a presupus două probe, cea scrisă (12 mai) și cea orală (13 mai), susținute la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”; între acestea, programul elevilor a cuprins activități culturale diverse, vizite la obiective turistice, lansare de carte, vernisare de expoziții, salon de carte.

Olimpiada „Cultură și spiritualitate românească”, competiție interdisciplinară devenită tradiție aici, în Cetatea Sucevei, proiectul inițial fiind propus, încă din 2008, de profesor Daniela Ceredeev, actual inspector școlar pentru Religie la Inspectoratul Școlar Județean Suceava, a adus împreună elevi meritoși, atașați de credință și de valorile neamului românesc.

(Irina URSACHI)

15 mai 2022: Mănăstirea Putna și-a serbat cu evlavie al doilea ctitor – Sf. Ierarh Iacob Putneanul

În ziua de pomenire a Sf. Iacob Putneanul, 15 mai 2022, Mănăstirea Putna, locul în care se află sfintele sale moaște, și-a sărbătorit, cu aleasă trăire duhovnicească, cel de-al doilea ctitor. În a IV-a Duminică după Paști, când în Bisericile Ortodoxe este comemorată „Vindecarea slăbănogului de la Vitezda”, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, înconjurat de un numeros sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la altarul de vară al ctitoriei voievodale. Ierarhul, aflat la locul de metanie, a înălțat rugăciuni către Sfântul și Marele Mitropolit al Moldovei din veacul al XVIII-lea. Din soborul slujitor au făcut parte părintele inspector patriarhal Aurelian-George Jambore, de la Sectorul Teologic-Educațional al Patriarhiei Române, părintele Viorel Ilișoi, consilier al Sectorului Economic al Centrului Eparhial Suceava, părintele arhimandrit Nectarie Clinci, exarh de zonă și stareț al Mănăstirii Sihăstria Putnei, precum și părintele Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți, și părintele Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc.

Mănăstirea de suflet a Sf. Voievod Ștefan cel Mare a îmbrăcat haine de sărbătoare, credincioși de aproape și de departe, venind cu bucurie pentru a-l cinsti pe cel care a fost ctitor de mănăstire, de școală, de

spital, părinte ocrotitor al familiei, al satului, păstor de suflete demn, credincios și curajos, Sf. Mitropolit Iacob Putneanul.

În cadrul slujbei, la momentul rânduit, doi slujitori ai mănăstirii au primit darul hirotoniei, ierodiaconul Sebastian Mircea întru preot, iar monahul Zaharia Schipor întru diacon. Totodată, ieromonahul Grigorie Iliescu, duhovnicul Mănăstirii Sucevița, a fost hirotesit protosinghel.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Eustatie Protopsaltul” al Sfintei Mănăstiri Putna.

Pentru o parte dintre elevii Liceului Tehnologic Special din Vicovu de Sus – Bivolărie, slujba hramului a fost cu totul deosebită. Aceasta a fost tradusă în limbaj mimico-gestual de către părintele Laurențiu Ștefan Grădinaru, întregul grup fiind însoțit și de părintele Cristian Irina.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a făcut referire la textul pericopei evanghelice, scrisă de Sf. Apostol și Evanghelist Ioan, privind minunea vindecării slăbănogului de la Vitezda. Bolnav de 38 ani și lipsit de orice fel de ajutor, acesta a fost vindecat de Mântuitorul Iisus Hristos datorită voinței și credinței puternice de care a dat dovadă:

„Mântuitorul a săvârșit minuni nu doar asupra persoanelor, ci și asupra naturii și asupra Lui Însuși. Minunile, iubiți credincioși, sunt fapte neobișnuite, considerate a fi mai presus de puterea noastră de înțelegere, prin care ni se descoperă lucrarea Preasfintei Treimi în lume. [...] Astfel de vindecări aș vrea să vă spun că au săvârșit și apostolii; numai că ei le-au săvârșit în numele și cu puterea Mântuitorului Hristos. [...] Minunile au fost săvârșite pe fondul credinței și a voinței persoanelor care le solicitau. Dacă în cazul altor vindecări minunile s-au săvârșit pe fondul credinței celor în cauză, în privința slăbănogului de la Vitezda, vindecarea s-a consumat pe fondul voinței celui aflat în suferință. [...] Paraliticul în discuție nu-și deplângea atât suferința, cât durerea sufletească a singurătății, a faptului că nu avea om.

Dar de ce era singur?! V-ați întrebat? Era singur pentru că era păcătos și păcatul este cel care te înstrăinează și de adevărații prieteni, și de Dumnezeu. Afirmăția găsită la părinții filocalici: «Singurătatea ucide», nu este o simplă metaforă. [...] Credința în Hristos l-a înviat, l-a purtat dincolo de ținerea sabatului; credința l-a înviat din moartea păcatului. [...] El nu s-a dus acasă, ci mai întâi s-a dus la templu ca să se roage. În templu s-a reîntâlnit cu Iisus. Însănătoșirea l-a făcut să se simtă dator să-I mulțumească lui Dumnezeu. Însănătoșirea devine expresia unirii lui cu Hristos. [...] Recunoștința slăbănogului, în momentul în care s-a văzut vindecat, nu l-a lăsat să se ducă la ai săi, cum au făcut-o altădată cei nouă leproși și alții ca ei, [...] ci mai întâi l-a dus la templu ca să-I mulțumească lui Dumnezeu”.

În continuare, Părintele Arhiepiscop a adus în atenție aspecte din viața celui de-al doilea ctitor al mănăstirii, Sf. Iacob Putneanul, iar în încheiere, le-a vorbit celor prezenți despre cultul sfintelor moaște ca „instituție de sorginte creștină”, subliniind faptul că prin cinstirea moaștelor „cinstim pe acela prin care oameni dornici de desăvârșire și-au sfințit viața și trupul, făcându-l «templu al lui Dumnezeu»”.

La sfârșitul slujbei, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, starețul Mănăstirii Putna, a mulțumit bunului Dumnezeu pentru această zi deosebită, Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru binecuvântare și pentru întoarcerea „acasă”, soborului slujitor, precum și întregii obști și tuturor celor care, cu evlavie și cu dragoste, au luat parte la sărbătoarea hramului. La final, părintele stareț a dat citire unui fragment din *Testamentul* Sf. Iacob Putneanul.

La eveniment a fost prezent un număr mare de solcani (pelerini din localitatea Solca), care au venit cu bucurie la ziua sfântului pomenit astăzi, însoțiți de părintele paroh Sergiu Chioarță, din Solca.

Credincioșii prezenți au avut ocazia de a vizita și Expoziția „Durată românească: libertate și conștiință. În memoriam Dan Hăulică” găzduită în această perioadă de Centrul Cultural „Mitropolit Iacob Putneanul” din incinta ansamblului monastic. Expoziția, care cuprinde lucrări ale artiștilor *Vasile Gorduz, Paul Gherasim, Horia*

Bernea, Alexandru Antonescu, Gheorghe Berindei, Ștefan Bertalan, Sorin Dumitrescu, Constantin Flondor, Marin Gherasim, Gheorghe Ilea, Matei Lăzărescu, Marcel Lușe, Christian Paraschiv, Doina Mihăilescu, Ion Nicodim, Paul Neagu, Simion Crăciun, Horea Paștina, George Mircea, Teodor Rusu, Mihai Sârbulescu, Ștefan Seavstre, Vasile Varga, Dacian Andoni, Silvia Radu, va fi deschisă până pe 5 octombrie 2022, cu un program de vizitare zilnic între orele 10:00 și 17:00.

Începutul sărbătorii închinată mitropolitului Iacob a fost marcat în ziua de 14 mai, prin scoaterea spre închinare a sfintelor sale moaște, în pridvorul bisericii voievodale.

Pe parcursul zilelor de duminică și luni, moaștele sfântului vor sta în pridvorul bisericii voievodale a mănăstirii, unde credincioșii le vor putea aduce cinstire.

Sărbătoarea cinstirii Sf. Ierarh Iacob Putneanul face parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat „memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Amintim faptul că acestea au loc cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” – Părhăuți, ctitoria boierului Gavril Trotușan, și a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

Sf. Iacob Putneanul

Sf. Ierarh Iacob Putneanul s-a născut la data de 20 ianuarie 1719, la Rădăuți, într-o familie de oameni credincioși, părinții lui călugărindu-se mai târziu – ieroschimonahul Adrian și monahia Mariana.

S-a călugărit la frageda vârstă de 12 ani, la Mănăstirea Putna, și a fost hirotonit ieromonah la 17 ani. La 25 de ani a devenit egumen, iar peste un an a fost ales episcop de Rădăuți. După cinci ani a fost ridicat la treapta de mitropolit al Moldovei.

Sf. Iacob Putneanul a desfășurat o activitate bogată în cei 10 ani în care a fost mitropolit al Moldovei, din punct de vedere cultural-misionar și filantropic. A tipărit cincisprezece cărți, printre care și *Bucvarul* – primul abecedar în limba română din Moldova. El este și ctitorul primei școli publice sătești și inițiatorul Spitalului „Sfântul Spiridon” din Iași.

Sfântul Iacob este al doilea mare ctitor al Mănăstirii Putna și a fost canonizat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 6-7 iunie 2016, împreună cu Sf. Cuvioși Sila, Paisie și Natan. Proclamarea canonizării lor a avut loc la 14 mai 2017 la Mănăstirea Putna, în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

(Irina URSACHI)

16 mai 2022: „Zilele Psalților Români” – eveniment ajuns la finalul celei de-a doua ediții

Ieri, 15 mai 2022, s-a încheiat cea de-a doua ediție a manifestărilor cultural-artistice „Zilele Psalților Români”, dedicate personalităților artei psaltice, mai mult sau mai puțin cunoscute, ce s-au ostenit pe meleagurile românești de-a lungul veacurilor.

Desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, evenimentul a fost organizat de Asociația Culturală „Byzantion”, de Mitropolia Moldovei și Bucovinei și de Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași.

În cadrul manifestărilor au fost omagiați toți psalții care s-au ostenit pe meleagurile românești, dar și Sf. Paisie de la Neamț, în contextul

declarării anului 2022, de către Biserica Ortodoxă Română, ca „An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „An comemorativ al sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Evenimentul a debutat vineri, 13 mai, cu Sfânta Liturghie și slujba de pomenire a psalților români, săvârșite de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, la Catedrala Mitropolitană. Alături de psalții români a fost pomenit și Lykourgos Angelopoulos, mentorul Corului „Byzantion”.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Chivotul”, dirijat de domnul Ionuț Prodan, și de Corul Academic „Byzantion”, dirijat de domnul lector universitar doctor Adrian Sîrbu.

Sâmbătă, în cea de-a doua zi dedicată psalților români, au avut loc o serie de conferințe online, în cadrul cărora au fost prezentate mai multe articole de specialitate, de către doamna conferențiar universitar doctor Maria Alexandru (Tesalonic), domnul profesor universitar doctor Vasile Vasile (București), doamna conferențiar universitar doctor Zamfira Dănilă (Iași), părintele lector doctor Roger Coresciuc (Iași), domnul lector universitar doctor Cătălin Cernătescu (București), precum și de către părintele profesor Costel Stoica (Buzău), domnul lector universitar doctor Adrian Sîrbu (Iași), părintele diacon profesor Cosmin Mironescu (Huși) și domnul cercetător Ștefan Laurențiu (Brăila).

Zilele Psalților Români s-au încheiat cu un concert extraordinar, intitulat „Sf. Paisie de la Neamț și arta psaltică”, în Catedrala Mitropolitană din Iași, prezentat de domnul lector universitar doctor Adrian Sîrbu, Președinte al Asociației Culturale „Byzantion”.

Pentru început, a interpretat cântări psaltice de o importanță deosebită Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, condus de părintele arhidiacon Ilie Leonte și coordonat de părintele arhidiacon Nifon Baciu, dirijat de această

dată de părintele Daniel Dumitru Lazăr. Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu”, înființat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic în 2020, este format din preoți, diaconi – absolvenți ai Facultăților de Teologie Ortodoxă, precum și ai instituțiilor de învățământ universitar cu profil muzical – și din studenți teologi care, din dragoste și din pasiune față de cântul bizantin, dau slavă lui Dumnezeu prin cântarea psaltică, înmulțind, totodată, talantul primit. Cu ajutorul lui Dumnezeu, de la înființare și până în prezent, grupul a reușit să înregistreze, prin muncă și prin dăruire, un CD care conține colinde și cântări din slujba Praznicului Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos, un stick ce conține cântări din slujba Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, precum și Acatistul Sfântului. Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” poate fi audiat zilnic și în cadrul slujbelor liturgice oficiate la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, transmise live pe canalul de Youtube al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. În cadrul concertului au interpretat cinci compoziții: *Stihira Idiomela la Stihovna din Duminica a IV-a a Postului Mare – Doxastar*, vol. II – Iacov Protopsaltul, plagalul glasului al III-lea; *Stihirile Paștilor*, selecții, Visarion Duhovnicul și Protopsaltul, plagalul glasului I superior; *Stihiri la Vecernia Înălțării Domnului*, selecții, Visarion Duhovnicul și Protopsaltul, plagalul glasului al II-lea; *Slava la Litie*, din *Slujba Vecerniei Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava*, părintele Alexandru Grigoraș, plagalul glasului I.

Concertul a continuat cu momentele susținute de Grupul Psaltic „Sfânta Mare Muceniță Chiriachi” al Episcopiei Hușilor, dirijat de părintele diacon Cosmin Vlăduț Mironescu. Grupul Psaltic „Sfânta Mare Muceniță Chiriachi” al Catedralei Episcopale din Huși a fost înființat în februarie 2018, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Episcop Ignatie. Grupul este format din studenți ai Facultății de Teologie din Iași, ai Conservatorului „George Enescu”, precum și din slujitori ai Sfântului Altar. În acest răstimp, membrii grupului și-au desfășurat activitatea răspunzând cu bucurie invitațiilor la

hramurile și slujbele arhieresti din Episcopia Hușilor, dar și în alte locuri din țară. Din dorința de a susține muzica psaltică, Grupul Psaltic „Sfânta Mare Muceniță Chiriachi” contribuie la viața culturală a județului Vaslui prin susținerea unor concerte cu tematici variate. Grupul a interpretat trei cântări: *Stihiri la Învierea lui Lazăr*; *Cântări din Paraclisul Sf. Grigorie Palama*; *Axion la Înălțarea Domnului* (Visarion).

Corul Academic „Byzantion” și-a început activitatea în anul 1997, cu binecuvântarea și purtarea de grijă a Preafericitului Patriarh Daniel, la acea vreme mitropolit al Moldovei și Bucovinei. De-a lungul timpului, membrii grupului, coordonat și dirijat de domnul lector universitar doctor Adrian Sîrbu, au susținut numeroase concerte în întreaga lume și au participat la importante festivaluri de muzică sacră. Corul, parte a Asociației Culturale „Byzantion”, își desfășoară activitatea la Iași, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, și sub egida Universității de Arte „George Enescu”. În această seară au fost interpretate: *Heruvicul* în glas leghetos, așa cum îl cânta la chilia sa părintele Iosif monahul și așa cum l-a auzit și l-a notat în manuscris ucenicul acestuia, părintele Visarion Duhovnicul; *Cântarea I* din cadrul *Imnului Acatist*, o capodoperă a imnografiei creștine, compus de Sf. Roman Melodul în secolele V-VI; *Toată Suflarea*, Mihalache Protopsaltul, secolul al XVIII-lea.

Un moment cu totul deosebit a fost interpretarea *Stihirii Cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Neamț* de către cele trei coruri reunite.

Nu în ultimul rând, Corul de copii „Mini Byzantion”, înființat la inițiativa membrilor Corului Academic „Byzantion”, sub bagheta dirijorală a părintelui profesor Iulian Zaltariov, au interpretat: *Condacul De Te-ai și pogorât în mormânt*; *Luminânda Cu Trupul adormind*; *Troparul Hristos a Înviat* în plagal, glas I.

Cea de-a treia ediție, care se va desfășura cu ajutorul bunului Dumnezeu în luna mai a anului viitor, urmărește, ca și primele

două, încurajarea și atragerea cât mai multor cercetători și interpreți la Iași, pentru a prezenta iubitorilor de artă psaltică rezultatele cercetărilor lor despre viața și opera personalităților din tradițiile locale de care aparțin.

(Irina URSACHI)

2 iunie 2022: Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava a fost sărbătorit în mod deosebit la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava

La slăvitul Praznic al Înălțării Domnului, 2 iunie 2022, zi în care este pomenit Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, mănăstirea care îi adăpostește sfintele moaște încă din secolul al XVI-lea și-a cinstit cu multă bucurie și evlavie ocrotitorul. Liturghia arhierescă a fost urmată de un moment festiv, când au fost răsplățiți cei care în ultimul timp s-au ostenit în slujba Neamului Românesc și a Bisericii.

Sărbătorii din acest an a Sf. Ioan cel Nou, eveniment inclus în seria aniversară „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, i-au fost dedicate trei zile în care la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava se desfășoară numeroase manifestări religioase, culturale și artistice.

Activitățile dedicate hramului Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” au început în dimineața zilei de 1 iunie, cu scoaterea în procesiune din Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a raclei în care sunt păstrate moaștele Sfântului Mare Mucenic și așezarea acesteia pentru închinarea pelerinilor într-un baldachin special pregătit și împodobit, sub teii din curtea așezământului monahal.

Astăzi, în ziua prăznuirii Sfântului, credincioșii prezenți s-au bucurat și de Sfânta Liturghie arhierescă, săvârșită pe un podium special amenajat în incinta ansamblului monastic de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și de

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, alături de un sobor de preoți și diaconi.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corala mixtă „Sfântul Ioan cel Nou”, dirijată de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu.

La momentul rânduit, părintele protosinghel Irineu Lichi, inspector în cadrul Sectorului Proiecte și Construcții Bisericești al Centrului Eparhial Suceava, a fost hirotesit arhimandrit pe seama Catedralei Arhiepiscopale.

La finalul Sfintei Liturghii a fost săvârșită slujba parastasului pentru eroii din toate timpurile și din toate locurile, cei care s-au jertfit pentru țară, neam și credință, potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din anul 1920, când s-a stabilit ca în ziua Praznicului Împărațesc al Înălțării Domnului să fie comemorați eroii neamului românesc.

Slujba hramului a fost cu totul deosebită pentru comunitatea surzilor din Suceava, coordonată de doamna Mihaela Nistor. Sfânta Liturghie a fost tradusă în limbaj mimico-gestual de către părintele Mirel Ilie, slujitor al Comunității Surzilor „Sfântul Ierarh Meletie – Arhiepiscop al Antiohiei” din Arhiepiscopia Bucureștilor. Domnul Liviu Marian Ioniță, parte a acestei comunități, a tradus răspunsurile de la strană. La eveniment au fost prezente persoane cu deficiențe de auz și din Municipiul București și din județele Botoșani, Dâmbovița, Ialomița, Călărași și Teleorman.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia au fost surprinse aspecte legate de fiecare prilej de bucurie al acestei zile, Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor, prăznuirea liturgică a Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava și nu în ultimul rând întâlnirea cu tinerii olimpici, cu tinerii campioni, cu dascălii și cu maestrul lor, dar și cu diferite personalități ale județului propuse pentru evidențiere de consilierii eparhiei.

Referindu-se la această zi în care sunt pomeniți cei care s-au jertfit pentru libertate și pentru credința ortodoxă, ierarhul a vorbit despre momentul în care a fost instituit cultul eroilor, la scurt timp după realizarea României Mari, și a subliniat curajul celor care au apărat patrimoniul național și spiritual:

„Cultul eroilor a luat ființă sub patronajul Reginei Maria, prin Decretul-Lege 4.106 din 12 septembrie 1919, iar prin Decretul-Lege 1693 din 4 mai 1920 s-a stabilit – cu acordul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române – ca Ziua Eroilor să fie sărbătorită cu prilejul Înălțării Domnului, fiind decretată astfel drept sărbătoare națională. România devine astfel primul stat modern în care eroii străini sunt asimilați eroilor naționali. Trei ani mai târziu, în 1923, a fost inaugurat Mormântul Ostașului necunoscut, în Parcul Carol I din București. Ziua Eroilor a fost celebrată, în perioada comunistă, pe 9 mai, împreună cu Ziua Independenței de stat a României. După 1990 s-a revenit la sărbătoarea dedicată eroilor, comemorarea sau pomenirea liturgică a acestora fiind împlinită în ziua Înălțării Domnului. Războaie și convulsii sociale au fost, sunt și vor mai fi, din păcate. Nici acum nu ducem lipsă de ele. De multe ori pacea propovăduită de Biserică a trebuit dobândită prin luptă. Cei care au ținut la neamul lor nu au avut țară de împărțit și nici credință. În atare situații, Dumnezeu cere omului alte măsuri comportamentale, mai ales atunci când este în discuție credința, neamul și țara. De aceea, gloriile celor ce s-au jertfit pentru aceste valori au fost, sunt și vor fi nepieritoare”.

În încheiere, Înaltpreasfinția Sa a mulțumit soborului slujitor, clericilor eparhiei, autorităților centrale, județene și locale, tinerilor și dascălilor, precum și credincioșilor și tuturor celor care s-au implicat în buna organizare sau au participat la sărbătoarea hramului.

În continuare, ierarhul a oferit binefăcătorilor și susținătorilor lucrării Bisericii distincții de vrednicie, semn al prețuirii și recunoștinței pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor creștin-ortodoxe românești.

Exarhii de zonă ai eparhiei, părintele arhimandrit Mihail Balan, stareț al Mănăstirii Sihăstria Râșcăi, și părintele arhimandrit Nectarie Clinci, starețul Mănăstirii Sihăstria Putnei, au primit din partea Înaltpreasfinției Sale Ordinul „Crucea Bucovinei”, „pentru remarcabila activitate dedicată Bisericii și comunității”.

Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” a fost dăruit celor care au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Printre cei care au fost premiați se numără și membri ai Lotului Olimpic al Federației Române de Canotaj, precum doamna Elisabeta Lipă, multiplă campioană olimpică și Președinte al Federației. Pentru râvna, osteneala și dragostea de care au dat dovadă au fost răsplățiți domnul Ciprian Olinici, consilier patriarhal și director al postului național de televiziune Trinitas TV, dascălii și elevii meritoși implicați în desfășurarea Olimpiadei Naționale de Religie, precum și alți sprijinitori ai eparhiei.

Diplome de vrednicie au fost acordate și reprezentanților autorităților centrale, județene și locale, cei implicați primind distincția Ordinul „Mușatinii”, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”.

În cadrul evenimentului a fost conferit și Ordinul „Anastasia Crimca”, celor care „au urmat exemplul mitropolitului Anastasia Crimca, cărturar distins și om de cultură polivalent, creator și inovator în arta ecleziastică, jertfelnic lucrător în mijlocul societății moldave ca laic, dar și ca ierarh, milostiv și sensibil față de cei în suferință, de numele căruia se leagă construirea primului spital public din țară, la Suceava, în anul 1619”.

După răsplătirea tinerilor, a dascălilor și a măștrilor lor, dar și a diferitelor personalități ale județului, a fost deschisă Expoziția de fotografie „Sf. Ioan cel Nou de la Suceava – o istorie în imagini de patrimoniu mondial”. Proiectul aduce la lumină aspecte ale cultului Sf. Ioan cel Nou în discursul iconografic din Moldova secolelor XV-XVII, dar și descoperă noi ipostaze fotografice din Biserica-monument „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, loc în care sunt așezate sfintele sale moaște.

În cadrul galeriei expuse pe esplanada magazinului *Arimateea* din curtea așezământului monahal pot fi admirate fresce cu reprezentări ale Sfântului în pictura mănăstirilor Dobrovăț, Arbore, Humor, Moldovița, Sucevița, Voroneț, Dragomirna, precum și din Paraclisul turnului clopotniță al Mănăstirii Bistrița – Neamț, din Catedrala Arhiepiscopală – Roman, din Biserica „Sfântul Dumitru” din Suceava și, nu în ultimul rând, cu ilustrări ale vieții sale din Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” din Suceava.

Consultant științific al expoziției coordonate de părintele Ștefan Mihalcea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Media și Comunicare al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, este doamna doctor Elena Firea de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, iar referent al proiectului, părintele arhidiacon doctor Vasile Demciuc, consilier la Sectorul Patrimoniu, Monumente și Arhitectură Bisericească.

Mulțime de credincioși a poposit în Cetatea Sucevei, loc încărcat de credință, istorie și artă, dar mai ales binecuvântat de câteva secole de prezența sfințitoare a moaștelor Sf. Ioan cel Nou, pentru a se închina sfântului mare făcător de minuni și grabnic ajutorător. Sfântul Mare Mucenic ocrotește neîncetat Țara Moldovei, alături de Sf. Cuvioasă Parascheva, și le este aproape tuturor celor care îi cer ajutorul, oferindu-le sprijin și mângâiere.

Seara se va încheia cu premiera filmului documentar conceput special pentru acest eveniment, *Sf. Ioan cel Nou de la Suceava*, o

producție Trinitas TV, în prezența domnului Ciprian Olinici, consilier patriarhal și director Trinitas, și a doamnei regizor Simona-Ștefania Iordache.

Vineri, 3 iunie, începând cu ora 10:00, la Muzeul Național al Bucovinei va avea loc vernisajul expoziției de fotografie dedicat Sf. Ioan cel Nou, ocrotitorul Cetății Sucevei și al întregii Bucovine. La eveniment sunt așteptați membrii comisiei Centrului Eparhial care se ocupă de evenimentele Anului Jubileu, dar și stareții și starețele așezămintelor în care au fost realizate fotografiile. Totodată, imagini ale reprezentărilor Sf. Ioan cel Nou, mare făcător de minuni și grabnic ajutor, vor putea fi admirate și la Cetatea de Scaun a Sucevei, în Sala „Petru I Mușat”. Expoziția va putea fi vizitată în cele trei locații în perioada 3-30 iunie 2022.

Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava s-a născut în jurul anului 1300 în cetatea Trapezunt, aflată în Asia Mică, pe malul Mării Negre. Pentru că nu a dorit să se lepede de dreapta credință, a fost martirizat în anul 1330, în Cetatea Albă. Vestea minunilor pe care Sf. Ioan cel Nou le-a săvârșit în decursul timpului a străbătut întreaga lume ortodoxă, moaștele sale fiind aduse la Suceava de către domnul Moldovei, Alexandru cel Bun. Sfintele sale moaște sunt adăpostite de peste 430 de ani în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

Ziua de 2 iunie amintește despre minunea pe care Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou a săvârșit-o în anul 1622, când Suceava era amenințată de tătari. Preoții slujitori au vrut să ducă racla în Cetatea Sucevei pentru a fi în siguranță, dar, neputând să o ridice, au înțeles că Sfântul nu voia să plece și că el va săvârși o minune pentru a scăpa orașul. Așa s-a și întâmplat, căci s-a pornit o ploaie atât de aprigă încât i-a silit pe tătari să renunțe la asediul lor.

Sf. Ioan cel Nou este sărbătorit prin tradiție și la data de 24 iunie, când este pomenită aducerea sfintelor sale moaște în Cetatea Sucevei.

Sărbătoarea cinstirii Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava face parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat cinstirii „memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Amintim faptul că acestea au loc cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” – Părhăuți, ctitoria boierului Gavril Troțușan, și a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

(Irina URSACHI)

3 iunie 2022: *Premiera filmului Sf. Ioan cel Nou de la Suceava la Mănăstirea care îi adăpostește sfintele moaște*

La ceas de vecernie, în ziua prăznuirii ocrotitorului Cetății Sucevei, 2 iunie 2022, sub streașina Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a avut loc premiera filmului documentar *Sf. Ioan cel Nou de la Suceava*, eveniment așteptat cu emoție de către toți cei care au dorit să împartă cu Sfântul bucuria hramului mănăstirii care îi poartă numele.

Parte a seriei aniversare „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, documentarul realizat de Trinitas TV, televiziunea Patriarhiei Române, a fost produs special pentru acest eveniment.

Festivitatea de deschidere, moderată de părintele Alexandru-Flavian Sava, purtător de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, i-a avut ca invitați speciali pe domnul Ciprian Olinici, consilier patriarhal coordonator și director Trinitas TV, pe părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier eparhial în cadrul Sectorului Patrimoniului,

Monumente și Arhitectură Bisericească, dar și pe doamna Simona-Ștefania Iordache, realizator și producător al filmului, precum și pe doamna Irina Simitopol, operator imagine.

Alături de credincioșii prezenți, s-au bucurat de proiecția filmului documentar Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, precum și clerici din cadrul Centrului Eparhial.

Filmat pe parcursul unui an, documentarul prezintă viața, pătimirile și martiriul Sf. Ioan cel Nou, dar și o mică parte din nenumăratele-i minuni. Sunt aduse în atenție imagini din Trapezunt, astăzi Trabzon, în Turcia, locul nașterii Sfântului, dar și din Cetatea Albă, regiunea Odessa, ținutul martiriului Sfântului Ioan, cadre preluate cu numai câteva luni înainte de începerea conflictului militar din Ucraina.

Filmul mai aduce în atenție apariția și evoluția cultului Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, fiind prezentată aducerea cinstitelor sale moaște în Moldova de către domnul Alexandru cel Bun, dar și momentele istorice zbuciumate, când racla marelui mucenic a fost dusă dincolo de hotarele Moldovei, precum lungul exil polonez, între anii 1686-1783.

Călătorind în timp, în vremea domnilor Țării Moldovei, privitorul pelerin se întâlnește, prin imagini de excepție, cu momente impresionante din viața marelui mucenic, dar și cu mărturii ale desăvârșitelor minuni, primind astfel darul Sf. Ioan cel Nou la ceas de sărbătoare.

Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava s-a născut în jurul anului 1300 în cetatea Trapezunt, aflată în Asia Mică, pe malul Mării Negre. Pentru că nu a dorit să se lepede de dreapta credință, a fost martirizat în anul 1330, în Cetatea Albă. Vestea minunilor pe care Sf. Ioan cel Nou le-a săvârșit în decursul timpului a străbătut întreaga lume ortodoxă, moaștele sale fiind aduse la Suceava de către domnul Moldovei, Alexandru cel Bun. Sfintele sale moaște sunt adăpostite de peste 430 de ani în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Catedralei Arhiepiscopale de la Suceava.

Ziua de 2 iunie amintește despre minunea pe care Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou a săvârșit-o în anul 1622, când Suceava era amenințată de tătari. Preoții slujitori au vrut să ducă racla în Cetatea Sucevei pentru a fi în siguranță, dar, neputând să o ridice, au înțeles că Sfântul nu voia să plece și că el va săvârși o minune pentru a scăpa orașul. Așa s-a și întâmplat, căci s-a pornit o ploaie atât de aprigă încât i-a silit pe tătari să renunțe la asediul lor.

Sf. Ioan cel Nou este sărbătorit prin tradiție și la data de 24 iunie, când este pomenită aducerea sfintelor sale moaște în Cetatea Sucevei.

Evenimentele prilejuite de sărbătoarea cinstirii Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava fac parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat cinstirii „memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”.

Amintim faptul că acestea au loc cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” – Părhăuți, ctitoria boierului Gavril Trotușan, și a 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

(Irina URSACHI)

4 iunie 2022: Constituirea noii Adunări Eparhiale a avut loc în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Sâmbătă, 4 iunie 2022, când Biserica Ortodoxă îi prăznuiește pe Sfinții Martiri de la Niculițel: Zotic, Atal, Camasie și Filip, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial a avut loc ședința de constituire a noii Adunări Eparhiale a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

În deschidere, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, consilierii și inspectorii eparhiali, precum și membrii aleși ai forului bisericesc, clerici și mireni, au participat la slujba *Te-Deum*, săvârșită în Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Lucrările ședinței extraordinare au debutat cu mesajul de bun venit al Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, urmat apoi de cuvântul preacucernicului părinte Dimitrie Horga, consilier eparhial în cadrul Sectorului Administrativ-Bisericesc, ce a prezentat succint metodologia de alegere a noii componente a Adunării Eparhiale pentru un nou mandat de 4 ani, în perioada 2022-2026.

A urmat apoi nominalizarea și constituirea unui secretariat provizoriu, condus de părintele Constantin Georgian Rotar care, după apelul nominal al membrilor aleși conform circumscripțiilor electorale din care fac parte, a centralizat mandatele membrilor aleși, fiind ajutat de secretarii provizorii. Fiind legal constituită, Președintele Adunării a invitat membrii celor zece circumscripții electorale să se organizeze în două secțiuni pentru verificarea mandatelor, iar mai apoi raportorii acestora, neexistând mandate contestate, au propus validarea alegerilor. Supusă la vot, noua Adunare Eparhială a fost declarată de către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic legal constituită și capabilă de a lua hotărâri.

După alcătuirea Biroului Adunării Eparhiale, secretarul general, desemnat în persoana părintelui Constantin Georgian Rotar, a dat citire ordinii de zi, în cadrul căreia a fost citită lista membrilor titulari și onorifici în mandatul 2022-2026 și s-au constituit cele 5 comisii ale adunării: administrativ-bisericească, culturală și educațională, economică, bugetară și patrimonială, social filantropică și cea organizatorică, juridică și de validare. Fiecare dintre aceste comisii este formată din doi clerici și patru mireni.

Ședința a continuat cu alegerea și delegarea membrilor pentru Adunarea Națională Bisericească, a celor din Consiliul Eparhial (3 clerici și 6 mireni) și din Consistoriul Eparhial și Monahal. Totodată, au fost desemnați spre a fi aprobați de Sinodul Mitropolitan, ca membri în Consistoriile Mitropolitane, 2 clerici, respectiv 2 clerici monahi pentru Consistoriul Monahal.

Prezenți la ședința extraordinară de constituire a noii Adunări Eparhiale, domnul deputat Ioan Stan, domnul inginer Gheorghe Flutur, Președintele Consiliului Județean, precum și domnul economist Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, au fost propuși ca invitați permanenți ai Adunării pentru perioada 2022-2026.

Ultimul punct al ordinii de zi a fost reprezentat de luările de cuvânt din partea celor prezenți. Înaltpreasfinția Sa i-a invitat la microfon pe toți cei care doresc să puncteze anumite aspecte, urmând ca secretariatul să noteze în procesul verbal cele relevante.

Domnul Gheorghe Flutur a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop pentru invitația de a lua parte la Adunarea Eparhială și l-a felicitat pentru întreaga organizare a unui astfel de eveniment. Totodată, domnia sa i-a felicitat pe toți membrii forului bisericesc și le-a urat mult succes în misiunea pe care o au:

„Vă doresc succes și ne dorim succes pentru misiunea pe care o avem. Este foarte important să ne înțelegem misiunea în noua conjunctură și să definim provocările la care inteligent va trebui să răspundem în perioada care urmează. Pentru că lumea este în schimbare, omeni-rea este în schimbare, iar războiul de la granițele noastre ne face să gândim puțin altfel, să ne organizăm altfel prioritățile.”

Printre provocările societății semnalate de domnia sa amintim scăderea natalității, cauzată de exodul masiv al populației în afara granițelor țării, precum și conflictul dintre modernitate și tradiționalism, în urma căruia, de cele mai multe ori, valorile naționale românești au de suferit:

„Sunt provocări la care cred că trebuie să găsim răspuns și fiecare dintre noi, și împreună, pentru că sunt unele la care este așteptată să intervină Biserica Ortodoxă. Și ea intervine, eu văd, o simt, dar este așteptată în continuare să intervină pentru că în istorie Biserica neamului a fost un pilon de stabilitate [...] Avem o misiune importantă, și anume să punem în valoare familia și toate valorile tradiționale românești: religia, Biserica, credința; toate acestea cred că trebuie să le apărăm mai bine, să fim exemple personale. [...] Să aducem tinerii și familiile la biserică. Nu vă spun aceasta dumneavoastră. Eu îmi spun mie ca șef al administrației județene, spun acest lucru colegilor mei primari, pentru că avem această misiune”.

A urmat apoi domnul senator Ioan Stan, care a mulțumit celor de față pentru votul de a fi invitat permanent al Adunării Eparhiale, promițând totodată tot sprijinul în demersurile pe care le face Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în vederea construirii unui nou Centru Eparhial. Și domnul primar al Municipiului Suceava, Ion Lungu, și-a arătat deschiderea de a se alătura acestui demers inițiat de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, subliniind faptul că este o provocare pentru membrii Adunării Eparhiale de a împlini acest deziderat. În cuvântul adresat celor prezenți, domnia sa a punctat sprijinul financiar oferit de instituția pe care o conduce, dar și fructuoasa colaborare la nivel social-filantropic realizată între instituții.

Au mai luat cuvântul domnul Ioan Burlui, general de brigadă (în rezervă) și Președinte al Filialei Județene „Plăieșii” Suceava a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, și domnul doctor Valeriu Gavrilovici, aflat la al doilea mandat consecutiv în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Domnia sa a adus în discuție măsurile luate de autorități în perioada pandemică, mai ales în preajma Sărbătorilor Pascale ale anului 2020, când toate bisericile au fost obligate să-și închidă porțile:

„S-a luat pur și simplu dreptul de a merge la biserică. Pentru că așa cum grija pentru trup este de la sine înțeleasă și fiecare om are grijă

să își caute de sănătate și să meargă la doctor sau la spital atunci când are nevoie, nu se poate ca grija pentru minte, suflet, spirit să fie considerată de rangul al doilea. Dictonul latin, pe care îl știm cu toții, *Mens sana in corpore sano* ne spune că întâi mintea trebuie să fie sănătoasă. Ori mintea atâtor oameni [...] s-a alterat, a fost afectată”.

Familia și problema demografică, asaltul ideologic al rețelelor sociale și impactul nefast al acestora asupra celor tineri, precum și necesitatea promovării patriotismului și a cunoașterii istoriei poporului român sunt alte aspecte aduse în discuție de medicul sucevean, care în încheiere, parafrazându-l pe părintele Nicolae Steinhardt, le-a transmis colegilor din Adunarea Eparhială că un creștin adevărat trebuie să facă și ceea ce nu este posibil, pentru că „la Dumnezeu totul este cu putință”.

Preacucernicul părinte Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, în cuvântul rostit a remarcat faptul că s-a ales această formulă „înțeleaptă, de a aduna într-un singur buchet toate energiile județului” cu scopul de a realiza lucrări frumoase în mandatul noii Adunări Eparhiale.

A urmat părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, Exarh al mănăstirilor care, după mesajul de felicitare transmis celor noi aleși, a adus în discuție problema bucovinenilor de dincolo de graniță, din Ucraina. Acestora le-a fost și le este încă interzis să vorbească limba română, iar cărțile lipsesc sau sunt puține și scumpe. În contextul conflictului militar din țara vecină, sfinția sa a adus în atenția Adunării Eparhiale faptul că „asistăm la o depopulare și, aș zice eu cumva iarăși, un fel de epurare în ținuturile și în satele românești de dincolo”. Un alt aspect semnalat a fost decizia Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop de a redeschide toate mănăstirile închise în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în perioada austriacă, începând cu Mănăstirea Solca, locaș de cult ce anul acesta sărbătorește 400 de ani de la sfințirea ei. În cuvântul de încheiere, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a mulțumit tuturor celor care au luat cuvântul și „au vorbit ca niște patriarhi

biblici” și care „au abordat subiectele holistic, așa cum de altfel trebuie abordate astfel de subiecte în atare întâlniri”. De asemenea, a dăruit tuturor participanților două dintre ultimele lucrări semnate ca autor, apărute la Editura Crimca, *Tanatologie și nemurire* și *Parabolele – nestemate ale învățaturii lui Iisus*. Totodată, pentru a veni în sprijinul fiecărui membru al Adunării Eparhiale atunci când, la finele anului, va trebui să întocmească o dare de seamă asupra activității desfășurate, Înaltpreasfinția Sa a pregătit un *Decalog*, pe care îl publicăm în integralitate:

Decalogul deputaților eparhiali

1. „Arătați-vă credința în Dumnezeu prin slujirea Bisericii în demnitatea la care sunteți chemați.
2. Apărați valorile Ortodoxiei, mărturii vii ale identității poporului român.
3. Promovați și susțineți inițiativele și activitățile în desfășurare ale Bisericii.
4. Propuneți noi proiecte, în comisiile din care faceți parte, care să aducă un plus-valoare lucrării Bisericii.
5. Susțineți prin intervențiile ce se impun lucrările de restaurare, consolidare și înnoire ale bisericilor și mănăstirilor, precum și de construire a așezămintelor sociale.
6. Fiți în comunitate apologeți mărturisitori ai tezaurului Ortodoxiei.
7. Evidențiați în societate lucrarea spirituală, social-filantropică, culturală, educațională, misionară și edilitară a eparhiei pe care o reprezentați.
8. Nu pregețați să luați atitudine, în scris sau verbal, atunci când este nedreptățită Biserica.

9. Apărați și promovați adevărul când imaginea Bisericii, respectiv a slujitorilor acesteia, este prejudiciată.
10. Lucrați pentru Biserică așa cum ați lucra pentru propria dumneavoastră familie, căci vă asigur că Dumnezeu nu rămâne dator nimănui”.

Conform articolelor 90 și 91 din *Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, Adunarea Eparhială este organismul deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei.

Adunarea Eparhială se compune din reprezentanții aleși ai clerului și ai credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, cu o viață morală și religioasă demnă de un creștin, care au candidat cu binecuvântarea (aprobarea scrisă) a ierarhului locului. În eventualitatea unor acțiuni potrivnice Bisericii, mandatele acestora se revocă de către Adunarea Eparhială, la propunerea chiriarhului.

Membrii mireni în Adunarea Eparhială se aleg de către delegații consiliilor parohiale, constituiți în colegii electorale mirenești, pe circumscripții.

Membrii clerici în Adunarea Eparhială se aleg de către toți preoții și diaconii în funcție, constituiți în colegii electorale preoțești, pe circumscripții. Membrii Adunării Eparhiale, clerici și mireni, se aleg pe termen de patru ani. Ei pot fi aleși pentru cel mult două mandate. Numărul lor este de 30.

(Pr. Ștefan MIHALCEA)

10 iunie 2022: *Lucrarea Ștefan cel Mare și moldovenii din vremea sa a fost lansată la Suceava*

Seria manifestărilor prilejuite de împlinirea a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, actuala Catedrală Arhiepiscopală de la Suceava, a continuat

astăzi, cu lansarea cărții istoricului ardelean Adrian Andrei Rusu, *Ștefan cel Mare și moldovenii din vremea sa*.

Evenimentul, organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților prin Sectorul Cultural, în colaborare cu Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură bisericească, a avut loc, începând cu ora 13.00, în Paraclisul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, din curtea așezământului monahal, și a fost moderată de părintele Gabriel Herea, inspector eparhial.

Alături de autor au fost prezenți la eveniment reprezentanți ai Centrului Eparhial, oameni de cultură, arheologi, profesori, istorici și credincioși. În cuvântul de deschidere, părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, cadru didactic la Facultatea de Istorie din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava și consilier eparhial, a punctat activitatea academică și personalitatea istorică a autorului, menționând unele șantiere arheologice pe care profesorul Rusu le-a condus.

Despre volumul *Ștefan cel Mare și moldovenii din vremea sa* a vorbit apoi domnul Ioan Mareș, arheolog expert, și părintele Gabriel Herea, moderatorul întâlnirii.

Apărută la Editura Mega, Cluj-Napoca, lucrarea aduce o contribuție importantă la epoca ștefaniană, încercând să lămurească unele aspecte mai puțin cunoscute sau asupra cărora s-au așternut informații de legendă. De exemplu, actuala „Cetate a Sucevei” este mai mult o citadelă a Sucevei, un castel al cetății, pentru că aceasta a fost mult mai mare în timpul Bincredinciosului Voievod, fiind înconjurată de fortificații și anumite clădiri anexe. Din păcate, întreaga zonă arheologică a fost distrusă după anul 1975 prin nivelarea terenului cu ajutorul buldozerelor.

Un aspect sensibil, pe care autorul cărții îl dezmente, este teoria lui Sadoveanu conform căreia, în acea perioadă, cavalerii occidentali nu se îngrijeau de igiena personală și cu siguranță nici în timpul lui Ștefan nu se obișnuia acest lucru. Din contra, în Cetatea Sucevei,

afirmă istoricul, s-a descoperit o baie și un sistem de jgheaburi din lut prin care se scurgea apa. La Mănăstirea Bistrița s-au descoperit două rețele de canalizare cu tuburi din ceramică, ceea ce ne face să înțelegem faptul că astfel de sisteme se aflau și în alte locuri, nu numai la curtea domnului.

Din noua apariție editorială, autorul ne promite că putem afla și alte secrete din vremea domnului moldovean, cum ar fi motivul pentru care și-a obligat țărani să poarte pinteni (pentru a putea mânuși mai bine caii), unde erau organizate principalele centre meșteșugărești (mănăstirile) și de unde proveneau specialiștii în diferitele domenii (Transilvania), dar și care era politica și metoda înarmării poporului în vreme de primejdie. Într-o perioadă în care Imperiul Bizantin „nu mai putea radia nimic, decât numai nostalgii; un stat politic și economic falimentar”, așa cum afirmă istoricul ardelean, Ștefan cel Mare era ancorat în realitatea epocii lui, la toată modernitatea din împrejurimi.

În cele peste 580 de pagini ale lucrării, autorul a sistematizat informații medievale culese din surse istorice, arheologice, arhitectonice și artistice, ambiționându-se să răspundă la întrebări legate de viața zilnică a contemporanilor lui Ștefan cel Mare și să surprindă cât mai bine locul și rolul Moldovei în contextul zonal și regional al epocii. Capitolele cărții abordează sistematic subiecte despre structurile societății, arhitectura laică, bisericile Moldovei, războaiele, oșteni și arme, însemnele heraldice, hainele, scrisul, hrana, distracțiile, circulația și producția ceramică a celei de-a doua jumătăți a secolului al XV-lea.

Adrian Andrei Rusu

Născut la Mediaș în ziua de prăznuire a Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil (8 noiembrie) a anului 1951, Adrian Andrei Rusu este un cunoscut istoric și arheolog, ce s-a dedicat în ultimii ani cercetărilor arheologice desfășurate la Mănăstirea Putna și Mănăstirea Bistrița (Neamț).

Autor al unor lucrări de referință în domeniu, precum: *Dicționarul mănăstirilor* (2000), *Castelarea carpatică* (2005), *Investigări ale culturii materiale* (2008), *Castelul și spada* (2019) sau *Dicționarul de castelologie* (2020), domnia sa și-a dedicat ultimii ani arheologiei din Moldova. Fost cercetător științific la Institutul de Arheologie și Istoria Artei din Cluj-Napoca și cadru didactic asociat la Universitatea „Babeș-Bolyai”, Adrian Andrei Rusu este, de asemenea, fondator al unor reviste de specialitate (*Medievalia Transilvanica*, *Arheologia Medievală*), promotor al unor programe de cercetare privitoare la Hațegul medieval, elitele medievale românești din Regatul Ungariei, bisericile medievale (seria *Arhitectura religioasă medievală din Transilvania*).

(Pr. Ștefan MIHALCEA)

18 iunie 2022: La ceas aniversar, Moaștele Sf. Ierarh Nicolae au fost aduse spre închinare la Mănăstirea Părbăuți

Cu ocazia împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților”, Mănăstirea Părbăuți, înființată la începutul acestui an, găzduiește în aceste zile numeroase evenimente liturgice, menite să aducă bucurie duhovnicească în sufletele celor care îi trec pragul.

Manifestările prilejuite de hramul aniversar au debutat vineri seara, 17 iunie 2022, când mâna dreaptă a Sf. Ierarh Nicolae a fost adusă pentru a binecuvânta credincioșii din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Odorul de mare preț a fost adus pentru două zile din tezaurul Parohiei „Sfântul Gheorghe Nou” din București, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Delegația, condusă de părintele doctor Emil Nedelea Cărămizaru, a fost întâmpinată cu mare bucurie de un sobor de slujitori, în frunte

cu protosinghel Siluan Bouleanu, starețul Mănăstirii Părhăuți, alături de monahi și monahii de la mănăstirile bucovinene, precum și de numeroși credincioși care au venit cu evlavie și dragoste, purtând în mâini flori sau lumânări aprinse, să cinstească sfintele moaște ale arhiepiscopului Mirei Lichiei. La eveniment a fost prezent și domnul doctor Alexandru Prelipcean, asistent universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dimitru Stăniloae” din Iași, fiul al satului.

În continuare, la ceas de Vecernie, racla cu mâna dreaptă a Sf. Ierarh Nicolae, alături de un fragment din moaștele Sf. Sfințit Mucenic Haralambie, odor al Mănăstirii Părhăuți, au fost purtate în procesiune în jurul locașului care sărbătorește anul acesta cinci veacuri de existență, în sunet de toacă și în bătaia clopotelor.

Sfintele moaște au fost așezate mai întâi în biserica mănăstirii, iar mai apoi în baldachinul special pregătit și împodobit, în curtea așezământului monahal.

Programul liturgic a continuat cu săvârșirea, în biserica mănăstirii, a slujbei Privegherii și a Tainei Sfântului Maslu, dar și cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

Moaștele Sf. Ierarh Nicolae, grabnic ajutor și ocrotitor, rămân spre închinare la Mănăstirea Părhăuți până în după-amiaza zilei de duminică, la ora 17:00, când delegația Bisericii „Sfântul Gheorghe Nou” se va îndrepta spre București.

Bucuria zilelor de hram a continuat astăzi, 18 iunie 2022, când în mijlocul credincioșilor s-a aflat Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud. Ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie alături de un sobor de preoți și diaconi, pe un podium special amenajat în incinta lăcașului de cult, nu înainte de a se închina la moaștele aflate în baldachinul de la intrarea în incinta mănăstirii.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a evidențiat importanța evenimentelor aniversare care încununează sărbătoarea Mănăstirii Părhăuți. Totodată, a vorbit despre darul pe care biserica l-a primit în aceste zile, mâna Sf. Ierarh Nicolae, evocând cele mai importante virtuți ale arhiepiscopului Mirelor Lichiei, model al trăirii întru Hristos. Nu în ultimul rând, în contextul anului 2022 ca an omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului, ierarhul i-a îndemnat pe cei prezenți să răspundă chemării lui Dumnezeu:

„Domnul Hristos ne cheamă să ne sfințim viața. El ne cheamă să ne înnoim puterile sufletești și nu ne lasă singuri să facem lucrul acesta, ci ne dă harul Lui pe care îl primim la Botez și care devine lucrător în noi prin împărtășirea cu Sfintele Taine, dar și pe măsura în care noi participăm la viața Bisericii, pe măsura în care noi trăim credința, în care noi ne rugăm și-L chemăm pe Dumnezeu să vină în viața noastră. [...] Noi trebuie să înmulțim rugăciunea în viața noastră. Trebuie să dedicăm o parte din timpul dăruit de Dumnezeu nouă, să-l dedicăm pentru cele duhovnicești, să-l folosim pentru a ne hrăni și sufletul, așa cum ne îngrijim de trupul nostru. Și știți dumneavoastră câtă grijă avem să ne facem haine frumoase, să ne facem haine care să fie pe măsura noastră, să ne facem haine care să fie împodobite frumos, ca atunci când ieșim în societate toți să ne admire. Mai rar însă ne gândim să ne facem o haină a sufletului care să fie împodobită cu virtuți și cu fapte bune și care să ne facă în societate să-i chemăm, să-i atragem pe toți spre noi prin ceea ce suntem, nu prin hainele pe care le purtăm. [...] Pe măsura în care noi ne rugăm, pe măsura în care noi trăim credința conștientizăm mulțimea darurilor pe care le primim de la Dumnezeu și nevrednicia noastră. Conștientizăm faptul că fără rugăciune, care este respirația Duhului, care este respirația Bisericii, noi nu putem crește, nu putem să ne dezvoltăm duhovnicește, nu putem să simțim prezența harului Duhului Sfânt în viața noastră”.

La final, părintele stareț, protosinghel Siluan Bouleanu, a mulțumit ierarhului și soborului pentru împreună slujire, credincioșilor pentru dragostea pe care o arată Bisericii și Înaltpreasfințitului

Părinte Calinic pentru arhierasca binecuvântare. Apoi i-a înmânat Preasfințitului Părinte Episcop Veniamin placheta omagială a Anului Jubileu și i-a dăruit o icoană cu chipul Sf. Ierarh Nicolae. La rândul său, Preasfinția Sa a oferit obștii monahale o icoană cu reprezentarea Sf. Ierarh Dionisie, Episcopul Cetății Albe-Ismaïl, ocrotitorul Eparhiei Basarabiei de Nord.

Măine, 19 iunie, în „Duminica Tuturor Sfinților”, hramul Mănăstirii Părhăuți, în mijlocul credincioșilor se vor afla trei ierarhi ai Sinodului Mitropolitan al Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcop al Hușilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Sărbătoarea Mănăstirii Părhăuți, prilejuită de împlinirea a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților”, face parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat cinstirii „memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Amintim faptul că anul acesta se împlinesc și 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, și 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

Mănăstirea Părhăuți

Biserica „Tuturor Sfinților” din Părhăuți, considerată una dintre cele mai reprezentative ctitorii boierești din prima jumătate a secolului al XVI-lea, a fost ctitorită de Gavril Troțușan, mare vistiernic și logofăt al Țării Moldovei sub cinci domni, ca loc de închinare și mai ales ca necropolă pentru familia sa.

Potrivit pisaniei, locașul a fost ridicat în vremea domniei lui Ștefăniță Vodă și a fost sfințit la 15 iunie 1522:

„Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, robul lui Dumnezeu pan Gavril Trotușan logofăt a zidit această biserică în numele Tuturor Sfinților care au strălucit în toată lumea, pentru mântuirea sa și a soției sale Ana, în zilele evlaviosului și de Hristos iubitorului Io Ștefan Voievod, Domnul Țării Moldovei, fiul lui Bogdan Voievod, la anul 7030 luna iunie 15”.

Din punct de vedere arhitectural, planul, zidurile de piatră, dar și lipsa absidelor laterale și a turelor definesc caracterul deosebit al bisericii. Pictura, realizată în jurul anului 1530, este asemănătoare celei care împodobește Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Din nefericire, fresca a fost puternic degradată din cauza faptului că pentru o perioadă îndelungată biserica a rămas fără acoperiș. Cu toate acestea, se păstrează numeroase reprezentări, între care în bolta pridvorului pot fi identificate scene din viața Sf. Ierarh Nicolae. Un aspect deosebit este dat de faptul că în tabloul votiv ctitorul, Gavriil Trotușan, nu este reprezentat cu biserica în mână, ci în genunchi în fața Mântuitorului Iisus Hristos.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, în cadrul Ședinței Permanentei Consiliului Eparhial Suceava din 26 ianuarie 2022 s-a aprobat înființarea Mănăstirii „Duminica Tuturor Sfinților” Părhăuți, comuna Todirești, ca mănăstire de călugări.

(Irina URSACHI)

19 iunie 2022: Momente de bucurie dubovnicească la brumul Bisericii Mănăstirii „Duminica Tuturor Sfinților” Părhăuți, la cinci secole de la sfințire

Una dintre cele mai reprezentative ctitorii boierești din prima jumătate a secolului al XVI-lea, Biserica Mănăstirii Părhăuți, recent înființată, aniversează în aceste zile 500 de ani de la târnosire. Cu acest

prilej, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat o serie de evenimente liturgice, Duminica întâi după Rusalii, a Tuturor Sfinților, încununând momentul de sărbătoare cu liturghia arhierescă.

La hramul Mănăstirii Părhăuți, în mijlocul credincioșilor s-au aflat trei ierarhi ai Sinodului Mitropolitan al Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcop al Hușilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Cu ocazia împlinirii a cinci veacuri de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților”, mâna dreaptă a Sf. Ierarh Nicolae a fost adusă pentru a binecuvânta credincioșii pe perioada hramului. Otorul de mare preț a poposit pentru două zile din tezaurul Parohiei „Sfântul Gheorghe Nou” din București, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Credincioșii prezenți, veniți de aproape și de departe, monahii și monahiile din mănăstirile bucovinene au avut bucuria de a se închina cu evlavie și la un fragment din moaștele Sf. Sfințit Mucenic Haralambie, odor al Mănăstirii Părhăuți.

Alături de un sobor de preoți și diaconi, ierarhii au săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur pe un podium special amenajat în curtea așezământului monahal. Din soborul slujitor au făcut parte și părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, părintele doctor Emil Nedelea Cărmizaru, parohul Bisericii bucureștene „Sfântul Gheorghe Nou” .

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava. La eveniment au luat parte și reprezentanți ai autorităților locale, între care îi amintim pe domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean

Suceava, domnul Alexandru Moldovan, prefectul Județului Suceava, domnul Florin Sinescu, subprefect, domnul Ion Lungu, primarul municipiului Suceava și domnul Mugurel Bocancea, primarul comunei Todirești.

Fiu al satului, domnul doctor Alexandru Prelipcean, asistent universitar al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, a rostit la momentul rânduit un cuvânt de învățătură dedicat momentului aniversar, evocând, în sinteză, cele mai importante evenimente din istoria locașului de cult și a ctitorului său, logofățul Gavril Troțușan. Totodată, a fost amintit faptul că fila de istorie scrisă în această zi, la 500 de ani de la sfințirea bisericii comunității din Părhăuți, rămâne una dintre cele mai luminoase pagini scrise în această parte a Bucovinei:

„Prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, s-a început o revigorare a vieții duhovnicești în această eparhie; în luna ianuarie s-a decis înființarea Mănăstirii «Duminica Tuturor Sfinților», cu o obște de călugări, iar în data de 1 martie a avut loc prima Liturghie. Primul eveniment marcant din această nou înființată mănăstire este data de 17 aprilie, când Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcopvicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a participat la Sfânta Liturghie în cadrul căreia l-a instalat pe părintele protosinghel Siluan Bouleanu ca stareț al Mănăstirii Părhăuți. Fiecare dintre dumneavoastră, prezenți astăzi, nu faceți altceva decât să scrieți o nouă filă de istorie pentru comunitatea de aici și pentru mănăstirea atât de primitoare, care vă așteaptă de dimineață până seara, cu timp și fără timp, pentru a vă oferi ceea ce au mai bun și anume rugăciunile pe care le înalță către Dumnezeu”.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte Ignatie le-a vorbit celor prezenți despre felul în care a luat naștere sărbătoarea închinată Tuturor Sfinților, a celor care și-au dăruit viața Mântuitorului Iisus Hristos. Nu în ultimul rând, ierarhul a lansat un îndemn la urmarea exemplului celor care au dus o viață bineplăcută lui Dumnezeu, fiecare

dintre noi având ocazia să primească darul sfințeniei de la preamiiostivul Dumnezeu:

„Duminica de astăzi este dedicată Tuturor Sfinților Bisericii noastre, a celor care s-au străduit, s-au nevoit să transforme trupurile lor în niște vase primitoare ale Duhului Sfânt. Prin urmare, Biserica în această duminică ne invită să reflectăm asupra a ceea ce înseamnă sfințenia sau a fi sfânt. [...] Când vorbim despre sfințenie sau despre un om sfânt avem impresia că este vorba de un ideal intangibil, pe care nu-l putem atinge. [...] În vechime, cei care își asumau martirajul, dăruirea pleneră a vieților lui Hristos, inclusiv până la moarte, cei care îi martirizau aveau grijă să dispară toate urmele acestor mărturisitori, le erau arse oasele, trupurile, pentru că nu cumva creștinii să-i cinstească, să le dăruiască închinarea cuvenită sfinților, moaștelor, care sunt expresia pleneră a Duhului Sfânt, a prezenței Duhului Sfânt în viața omului. Și atunci, Sf. Ioan Gură de Aur s-a gândit să instituie o sărbătoare dedicată tuturor martirilor, celor care și-au asumat să își dea viața pentru Hristos într-un context ostil, nefavorabil pentru ei și acest lucru înseamnă mărturisirea să ai curajul să vorbești despre Hristos. Curajul acesta, care este o expresie a dragostei tale față de El, să vorbești tocmai atunci când totul în jurul tău îți este defavorabil. [...] Prima referință legată de această Duminică a Tuturor Sfinților este o omilie a Sf. Ioan Gură de Aur, cel care s-a gândit să fie o sărbătoare dedicată tuturor martirilor ale căror urme nu mai sunt rămășițe ale trupurilor lor, pe care nu le mai poate citi nimeni în secolul al IX-lea”.

Au mai luat cuvântul reprezentanți ai autorităților locale și județene, și anume domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, și domnul Mugurel Bocancea, primarul comunei Todirești, care i-a înmănat o distincție, ca dovadă a mulțumirii și aprecierii pentru revigorarea vieții religioase în zonă, părintelui stareț, protosinghel Siluan Bouleanu.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit binefăcătorilor și susținătorilor lucrării Bisericii cu hramul „Duminica Tuturor Sfinților” distincții de vrednicie, semn al

prețuirii și recunoștinței pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor creștin-ortodoxe românești.

Dintre cei care au primit Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” îl amintim pe părintele protosinghel Siluan Bouleanu, starețul Mănăstirii Părhăuți, întrucât a urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Diplome de vrednicie au fost acordate și reprezentanților autorităților centrale, județene și locale, cei implicați primind distincția Ordinul „Mușatinii”, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”.

În cadrul evenimentului a fost conferit și Ordinul „Sfântul Ierarh Iacob Putneanul” domnului doctor Alexandru Prelipcean, asistent universitar al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, întrucât „a urmat exemplul Sf. Ierarh Iacob Putneanul, strălucit dascăl și întemeietor de școli, de numele căruia se leagă tipărirea primului *Abecedar* românesc și tipărirea în limba română a cărților de cult și a altor lucrări ziditoare de suflet, neobosit păstor duhovnicesc și apărător al credinței, care și-a asumat ca misiune și ajutorarea culturală și spirituală a creștinilor ortodocși români din interiorul arcului carpatic”.

La final, părintele stareț, în semn de mulțumire pentru slujirea și arhierasca binecuvântare, a dăruit ierarhilor câte o icoană cu chipul Sf. Ierarh Nicolae.

Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a mulțumit Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pentru binecuvântarea ca mâna dreaptă a Sf. Ierarh Nicolae să ajungă în *dulcea Bucovină*, evidențind faptul că Arhiepiscopul Mirelor Lichiei a făcut parte din soborul slujitor prin prezența sfințelor sale moaște în

mijlocul credincioșilor. Înaltpreasfinția Sa i-a invitat pe toți cei prezenți și la sărbătoarea care amintește de aducerea în Cetatea Sucevei a moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou. Evenimentele prilejuite de hramul Catedralei Arhiepiscopale vor debuta miercuri, 22 iunie 2022, prin procesiunea cu racla sfințelor moaște în municipiul Suceava. Seria de manifestări dedicate celui dintâi ocrotitor al Moldovei va culmina vineri, 24 iunie, cu Sfânta Liturghie arhierască la care vor lua parte mai mulți ierarhi ai Bisericii noastre.

Sărbătoarea Mănăstirii Părhăuți, prilejuită de împlinirea a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților”, face parte din seria de manifestări aniversare dedicate Anului Jubileu – „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”, închinat cinstirii „memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional”. Amintim faptul că anul acesta se împlinesc și 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, și 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

(Irina URSACHI)

25 iunie 2022: Rugăciune și neuitare pentru cei care s-au stins în pandemie

În aceste zile în care este cinstit în chip deosebit Sf. Ioan cel Nou, ocrotitorul Cetății Sucevei, în Biserica „Sfântul Gheorghe” Mirăuți a fost săvârșită astăzi, 25 iunie 2022, slujba parastasului pentru cei care au trecut la cele veșnice, din Suceava, în cei peste doi ani de la debutul pandemiei.

În prima reședință mitropolitană a Moldovei, construită de domnul Petru I Mușatinul, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul,

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, alături de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit slujba de pomenire pentru sufletele victimelor infectării cu virusul SARS-CoV-2, Suceava fiind unul dintre județele cele mai afectate. Alături de slujitorii bisericii parohiale, la evenimentul desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, au mai fost prezenți părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”, părintele arhimandrit Valerian Radu, mare eclesiarh al Catedralei Arhiepiscopale, părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu (Suceava I) și părintele Minu Mititelu, protoiereu (Suceava II).

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

La slujba parastasului au fost prezente și familiile îndoliate ale celor trecuți la Domnul, dar și primarul municipiului Suceava, Ion Lungu, inițiator al evenimentului.

Între cele 503 victime pomenite astăzi, s-au aflat și Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, vrednic Păstor al Bucovinei pentru aproape trei decenii, și părintele protosinghel David Oprea, coordonator al Cabinetului Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic și slujitor al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

La sfârșitul slujbei, Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de mângâiere pentru cei care au pierdut părinți, frați, copii, prieteni, apropiați:

„Am săvârșit rânduiala de pomenire a celor care au trecut la Domnul în urma infectării și a complicațiilor cu virusul SARS-CoV-2, în timpul celor doi ani de grea încercare pentru lumea întreagă, dar noi astăzi, în chip deosebit ne-am gândit la cei care au suferit, frați de-ai noștri din Municipiul Suceava și din Județul Suceava. Au fost peste 500 de nume cunoscute pe care noi le-am pomenit astăzi și ținem să îl felicităm pe domnul primar pentru această inițiativă pe care Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a binecuvântat-o

dintru început cu toată deschiderea. Iată, am venit însoțit de părințele stareț de la Mănăstirea «Sfântul Ioan cel Nou» și de părintele mare eclesiarh, de părinții protopopi, de o parte din Grupul Psaltic «Dimitrie Suceveanu» al Catedralei Arhiepiscopale și împreună cu părinții slujitori de aici, de la biserica din Mirăuți, am împlinit această datorie de suflet pentru cei trecuți la Domnul în acești doi ani, dar și o datorie față de dumneavoastră și de toți ceilalți, familiile care ați rămas cu durerea aceasta, o durere îndoită, pentru că a fost o moarte și, așa cum știm, o înmormântare, în condiții care nu ne-au odihnit pe niciunul dintre noi.

S-a așezat această pomenire într-o zi de sâmbătă, ziua de pomenire a morților, prima de după hramul Sucevei, de după pomenirea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, și într-o biserică unde a poposit pentru prima dată Sf. Ioan cel Nou prin sfințele sale moaște. Toți sucevenii îi suntem datori Sf. Ioan cel Nou, căci Suceava ar fi avut mai multe victime dacă n-ar fi fost prezența și ocrotirea Sfântului, dar, ca în orice război, iată că sunt și căzuți. [...] Prin rugăciunile pe care le facem pentru cei care au trecut la Domnul ne arătăm dragostea față de ei”.

Veșnică să le fie pomenirea!

(Irina URSACHI)

28 iunie 2022: Artă prin cuvânt și culoare la ce-a de-a treia ediție a Concursului „Icoana din sufletul copilului”

Oglindiri ale sfințeniei, rugăciunii și ale dragostei cerești în chipuri zugrăvite în acuarelă și slove au fost prezentate astăzi, 28 iunie 2022, în cadrul celei de-a treia ediții a Concursului Interjudețean de Artă și Teologie „Icoana din sufletul copilului”. Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, a avut loc la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, în prezența a numeroși elevi și profesori, atât fizic, cât și online.

Proiectul, dedicat preșcolarilor, dar și elevilor cu aptitudini artistice, cunoscători și promotori ai tradițiilor naționale românești și trăitori ai spiritualității ortodoxe, a fost organizat la nivel interjudețean de Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava și Inspectoratul Școlar Județean Suceava în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, C.S.E.I. „Sfântul Andrei” Gura Humorului, Colegiul Național „Alexandru cel Bun” Gura Humorului și Școala „Teodor Balan” Gura Humorului.

Rod al colaborării dintre cele peste 70 de instituții participante la proiect, evenimentul a adus împreună 40 de elevi seminariști și 260 de elevi din unitățile partenere, demonstrând astfel pasiunea, abilitățile creatoare, precum și măiestria tinerilor artiști, dar și dăruirea cadrelor didactice coordonatoare.

În cadrul festivității de deschidere a evenimentului au fost prezentați reprezentanți ai instituțiilor organizatoare și membri ai juriului, între care părintele arhidiacon Mihai Bogdan Hrișcă, director al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie în cadrul Inspectoratului Județean Suceava, părintele Bogdan Cojoleancă de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Sfântul Andrei” Gura Humorului, părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu, cadru didactic al seminarului, precum și doamna profesoară Livia Teodora Țebrean, inițiator și coordonator al proiectului expoziție-concurs.

Chipuri de sfinți dragi, îngeri ocrotitori, reprezentări luminoase ale Mântuitorului Iisus Hristos și ale Maicii Domnului au fost redată pe sticlă, hârtie sau chiar prin viu grai de tineri mai mici și mai mari, pentru a fi răsplătite mai apoi cu premii și cuvinte ziditoare de suflet.

Organizat pe trei secțiuni: „Icoană, Creații Literare și Mărturii Creștine”, concursul a reunit copii și elevi cu vârste cuprinse între 4 și 19 ani, din județ și din țară, după cum urmează: 30 de preșcolari, 80 de elevi din ciclul primar, 170 de elevi din cel gimnazial, 20

de liceeni, din 77 unități de învățământ, dintre care 4 cu învățământ special, precum și 155 de cadre didactice coordonatoare.

Anul acesta, alături de cele două școli speciale din Polonia, la eveniment au fost implicate școli din județele: Alba, Argeș, Botoșani, Brașov, Bacău, Bihor, Brăila, București, Bistrița, Buzău, Cluj, Constanța, Călărași, Caraș-Severin, Constanța, Dolj, Dâmbovița, Galați, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Maramureș, Mehedinți, Neamț, Prahova, Râmnic, Olt, Vâlcea, Sibiu, Sălaj, Suceava, Târgu Mureș, Târgoviște, Teleorman, Timiș, Vrancea, Vaslui și Vâlcea.

Proiectul educațional „Icoana din sufletul copilului” este o expoziție-concurs pentru elevii din județ și din toată țara cu aptitudini artistice, și răspunde intereselor și preocupărilor elevilor, le pune în valoare talentele, îi face să vibreze și să trăiască în felul lor bucuria copilăriei.

Programul are ca scop îmbogățirea orizontului cultural, formarea și dezvoltarea gustului artistic și estetic, formarea unei atitudini pozitive față de valorile naționale și spirituale.

(Irina URSACHI)

4 iulie 2022: Domnul martir Miron Vodă Barnovschi, pomenit în Cetatea Dragomirnei

Ctitorul fortăreței Mănăstirii Dragomirna, domnul martir Miron Vodă Barnovschi, a fost pomenit cu evlavie și recunoștință sâmbătă, 2 iulie 2022, la împlinirea a 295 de ani de la strămutarea sa la cele veșnice. Slujba parastasului a fost precedată de resfințirea troiței izvorului așezământului monahal.

Pentru a evidenția frumoasa activitate duhovnicească și culturală a voievodului Barnovschi, manifestarea a cuprins lansarea unei monografii omagiale și audiția unei balade care rememorează cele mai importante momente din viața conducătorului Moldovei.

La evenimentul desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, alături de obștea mănăstirii au luat parte arhimandrit Nectarie Clinci, exarh de zonă, reprezentanți ai oficialităților locale, între care Radu Constantin Reziuc, primarul comunei Mitocu Dragomirnei, precum și credincioși veniți să aducă un omagiu celui care a fost renumit pentru numeroasele ctitorii și dării înfăptuite în scurta-i domnie, de numai 3 ani.

În sunet de toacă și în bătaia clopotelor, procesiunea s-a îndreptat din Cetatea Dragomirnei către izvorul și troița mănăstirii, monahiile purtând în mâini cruci și prapuri, cățui și candelă aprinse. Soborul slujitor a săvârșit Slujba sfințirii celei mici a apei, binecuvântând apoi troița cu hramurile „Pogorârea Sfântului Duh” și „Sfântul Proroc Ilie”.

În continuare a fost oficiată o slujbă de pomenire pentru sufletul domnului și familia acestuia în biserica cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh” a Mănăstirii Dragomirna, moment urmat de lansarea lucrării *Miron Barnovschi – Voievod rugător și ctitor jertfitor*, publicată la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Cartea, semnată de stavrofora Maria Magdalena Gherghina, stareța Mănăstirii Dragomirna, aduce în atenția cititorului aspecte legate de viața domnului Moldovei, mai cu seamă legătura cu Dumnezeu și dragostea față de Acesta, dovadă fiind numeroasele locașuri ctitorite și împodobite între anii 1626 și 1629.

Totodată, paginile volumului scot la iveală împreună-lucrare cu mitropolitul Anastasie Crimca în Cetatea Dragomirnei, vocația de ctitor duhovnicesc și de așezăminte monahale precum și aplecarea către cultură și artă a lui Miron Barnovschi:

„O perioadă scurtă de domnie a avut Barnovschi Vodă, dar cu foarte multe realizări în toate domeniile. În cei trei ani de conducător al Țării Moldovei, Miron Barnovschi a mărturisit o credință puternică și s-a dovedit a fi un om al lui Dumnezeu, ceea ce l-a ajutat să fie un om providențial și un conducător care a dat startul pentru

reforme și consolidarea instituției domniei din timpul lui Vasile Lupu. În mijlocul unor decenii de mare zbcium, anii domniei lui Miron Barnovschi se înscriu ca un mare efort de refacere economică a țării, de asanare a moravurilor, de reorganizare a sistemului de apărare. Din nefericire, năzuințele luminate ale vrednicului voievod nu și-au văzut împlinirea, ba mai mult, strădaniile sale au fost uitate. Și totuși, el este primul exponent de seamă al politicii de rezistență pasivă prin care poporul nostru a întâmpinat presiunile crescânde ale Istanbulului în cursul secolului al XVII-lea, după ce epoca lui Mihai Viteazul și a urmașului său, Radu Șerban, se încheiase atât de tragic. Într-o vreme când, din cauza ingerințelor impuse de Poarta Otomană, nu mai era permisă construirea de cetăți, când vechile cetăți moldovenești de graniță erau demult căzute în mâinile turcilor, constanta fortificare a bisericilor, precum și zidirea marelui ansamblu întărit al Dragomirnei exprimă o gândire precisă, un program politic fără echivoc. Obștea Sfintei Mănăstiri Dragomirna dorește să-l primească pe Miron Barnovschi acasă, acolo unde și-a dorit să-i fie așezate osemintele. Smerit, așa cum s-a dovedit a fi în timpul domniei lui, cu siguranță îi va ocroti și îi va ajuta pe toți românii care își vor înălța gândurile și rugile către dânsul. Nobila figură a lui Miron Barnovschi, personaj atât de asemănător prin zelul cultural și prin tragicul sfârșit cu Sf. Constantin Brâncoveanu, ne împodobește acum doar cărțile de istorie, dar nădăjduim că în curând va împodobi și sinaxarul Bisericii Ortodoxe Române”.

Balada domnului martir, moment artistic cu adevărat deosebit, a fost interpretată de Corul Psaltic „Crinii țarinii” al Mănăstirii Dragomirna. Evenimentul s-a încheiat cu un cuvânt de învățătură rostit de părintele arhimandrit Nectarie Clinci.

Ziua de 2 iulie aduce aminte de mucenicia lui Miron Vodă Barnovschi la Constantinopol în anul 1633, anul acesta împlinindu-se și 395 de ani de la punerea pisaniei pe turnul clopotniță al cetății dragomirnene.

(Irina URSACHI)

19 iulie 2022: O nouă filă în istoria Mănăstirii Bălinești, instalarea noii starețe după 158 de ani

La ceas de priveghere, duminică, 17 iulie 2022, cei prezenți la Mănăstirea Bălinești au luat parte la un moment cu adevărat deosebit, instalarea noii starețe a așezământului monahal, recent reînființat la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

În ctoria marelui logofăt Ioan Tăutu, Biserica „Sfântul Nicolae” din Bălinești, s-a aflat Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, care a hirotesit-o stavroforă și a instalat-o în slujirea de stareță pe monahia Tecla Taslovan, de metanie de la Mănăstirea Dragomirna. Ierarhul i-a oferit maicii Tecla toiagul de stareță, obiect care simbolizează autoritatea, responsabilitatea și buna păstorie pe care le are de îndeplinit în cadrul obștii monahale încredințată ei de Dumnezeu.

Părintele arhimandrit Mihail Balan, exarh de zonă, a fost cel care a dat citire actului prin care monahia Tecla Taslovan a fost numită în demnitatea de stareță a mănăstirii.

La eveniment au fost prezenți și protosinghel Justinian Săvescu, secretar eparhial și stareț al Mănăstirii Ițcani, arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, precum și alți slujitori ai sfințelor altare de la bisericile din împrejurimi. Totodată, i-au fost alături maicii Tecla mai multe starețe de la mănăstirile bucovinene, monahii de la Mănăstirile Dragomirna și Văratec și de la Schitul „Maica Domnului Grabnic Ascultătoare” din Vicovu de Jos.

După hirotesia stavroforei Tecla întru stareță a Mănăstirii cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”, prin citirea rugăciunilor de binecuvântare și prin înmânarea toiagului, Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de încurajare, având în vedere că de 158 de ani sfântul locaș nu a mai funcționat ca așezământ monahal:

„Maica stareță Tecla primește această biserică veche, cu o istorie precum puține locașuri de cult o au. În același timp, este o biserică în care mai este de lucru, fiind la început. Și dacă ne uităm în jur, vedem că în timpurile din urmă, vocația monahală a cam scăzut, nu mai intră atât de mulți oameni, atât de mulți tineri în mănăstiri. Și atunci, dacă ne-am pune încrederea doar în noi și ne-am gândi doar la ce putem să facem noi este greu să întrezărești ca venind un timp binefăcător și luminos pentru o mănăstire sau alta sau pentru un locaș de cult care se află la început. [...] Dacă este Biserica lui Dumnezeu, El va avea grijă de aceasta. Și dacă pentru maica Tecla astăzi este o zi în care un ochi plânge și altul râde, unul se bucură și altul se întristează, cam cum a fost la toate maicile starețe la instalare, când se uitau pe de o parte la măreția acestei slujiri și, pe de altă parte, la greutățile slujirii de stareță, despre care știu care sunt, căci nu de azi, de ieri, viețuiesc în mănăstire; și la părinții stareți așijderea a fost. Dar, când ne gândim că Biserica aceasta este a lui Dumnezeu, noi nu suntem decât slujitorii și dumneavoastră, credincioșii, la fel, deci nu suntem decât unelte în mâna lui Dumnezeu. [...]

Și de aceea, maica astăzi își pune încrederea și mulțumește mai mult ca sigur tuturor aceluia care au făcut să fie posibilă ziua de astăzi, dar în același timp își pune încrederea în Dumnezeu. Nu al ei este toiagul pe care îl ține în mână, este al lui Dumnezeu și al Sf. Ierarh Nicolae. [...] Gândul pe care l-am avut de când am intrat aici a fost, pe de o parte, acesta, că sunteți sub ocrotirea Sf. Ierarh Nicolae, și al doilea gând, pe care noi, toți călugării ar trebui să ni-l readucem aminte, este că nimic bun nu se face atunci când este voia noastră proprie și nu este binecuvântare. Dar, când este binecuvântare, atunci lucrează Dumnezeu mai mult decât lucrează omul. Și minuni mari se fac atunci când este binecuvântare și «crapă» demonul, pentru că nu poate suporta pecetea binecuvântării și a ascultării, pe când unde este voia proprie a omului, mai ales a monahului, își pune cel rău pecetea, chiar dacă lucrul pe care vrem să-l facem doar din voie proprie este bun și cu intenție bună. Dacă nu este binecuvântarea lui Dumnezeu, fură rodirea celălalt, la al cărui nume nu trebuie

să gândim prea mult, pentru că Dumnezeu l-a trimis în porci și în lacul acela despre care am auzit în dimineața aceasta.

Totul, maică stareță, cu binecuvântare să fie și maicile care vor veni sub ocrotirea stăreției sfinției voastre să învețe și ele în același duh să trăiască, în duhul binecuvântării. Așijderea și noi, iubiți credincioși, să învățăm să facem toate lucrurile cu binecuvântarea lui Dumnezeu și cu binecuvântarea părintelui duhovnic. Și vom vedea atunci că rodirea va fi îmbelșugată spre slava lui Dumnezeu”.

Restabilirea vieții monahale la Mănăstirea Bălinești a fost decisă în ședința Permanenței Consiliului Eparhial, condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, din data de 21 octombrie 2021.

Reorganizarea și revigorarea vieții monahale în așezămintele bucovinene închise a fost și este o prioritate a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, anunțată la scurt timp după întronizarea ca Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Scurt istoric al Mănăstirii Bălinești

Biserica „Sfântul Nicolae” din Bălinești a fost ctitorită de marele logofăt Ioan Tăutu în anii 1494-1499 în satul Bălinești, astăzi în comuna Grămești, județul Suceava.

Ioan Tăutu a fost unul dintre cei mai importanți boieri ai Bincredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, ocupând importanta funcție de mare logofăt din anul 1475 până la trecerea domnului la cele veșnice, în anul 1504, și în continuare, în timpul domniei lui Bogdan al III-lea, până la trecerea sa la cele veșnice, în anul 1511.

Pisania bisericii, aflată pe zidul sudic, menționează: „Cu voia Tatălui, cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, pan Ion Tăutul logofăt a început a zidi acest hram întru numele celui între sfinți părintelui nostru arhierarhul și făcătorul de minuni Nicolae, în zilele bincredinciosului și de Hristos iubitorului Domn Io Ștefan Voievod; și s-a săvârșit în anul 7007 (1499), luna decembrie 6”.

După sfințire a fost adăugat turnul clopotniță, lipit de biserică, iar în anii următori s-a realizat pictura bisericii.

În naos se află tabloul votiv în care apar marele logofăt Ioan Tăutu, soția Magdalena și copiii Anastasia (viitoarea soție a logofătului Teodor Bubuiog, ctitorul Mănăstirii Humor), Ioan și Pătrașcu. În pronaos se află nouă morminte, ale marelui logofăt și ale unor membri ai familiei sale.

Biserica a suferit în decursul timpului mai multe profanări. Otomanii i-au dat foc în incursiunile lor, producând degradări ale picturii și ale zidurilor. Biserica a fost multă vreme neacoperită.

Un moment important în istoria locașului de cult a fost repararea acestuia în anul 1721 de către episcopul Calistru de Rădăuți împreună cu starostele Dimitrie Macri de Cernăuți. Cei doi, aceiași care refăcuseră Mănăstirea Pătrăuți și restabiliseră în acea ctitorie ștefaniană viața monahală, au refăcut acoperișul, ușa și mobilierul și au construit o scară de acces la clopotniță. Episcopul Calistru a transformat biserica în mănăstire de maici. O altă serie de reparații a fost făcută în anul 1763. În anul 1792 Ieremia Jigniceanu a donat actuala catapeteasmă.

La începutul secolului al XIX-lea, obștea de aici a fost pusă sub ascultarea Mănăstirii Văratec. În anul 1864, odată cu secularizarea averilor mănăstirești, moșia Bălinești a fost împărțită, iar mănăstirea desființată.

Începând cu anul 1899, biserica a fost luată în grijă, spre păstrare și conservare, de Departamentul pentru Monumente Istorice. În anul 1910 arhitectul Nicolae Ghika-Budești și istoricul Alexandru Lapedatu, de la Comisiunea Monumentelor Istorice, au studiat biserica și au publicat în „Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice” descrieri detaliate ale locașului de cult, cu fotografii. În anul 1925 au avut loc alte lucrări de întreținere.

În anul 2002, în urma propunerii Universității Keiō din Tokio, biserica a fost inclusă de Ministerul Culturii și Cultelor într-un program

de restaurare a picturii interioare și exterioare. Proiectul a fost finanțat la început de Japonia, apoi de Ministerul Culturii din România.

Biserica „Sfântul Nicolae” din Bălinești a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Suceava în anul 2015, având codul de clasificare SV-II-m-A-05493.

(Protos. Dosoftei DIJMĂRESCU, Irina URSACHI)

20 iulie 2022: *Veșmântul resfințirii pentru Biserica Mănăstirii „Sfântul Ilie” Șcheia, cu prilejul hramului*

Sf. Proroc Ilie Tesviteanul a fost cinstit în chip deosebit astăzi, 20 iulie 2022, la mănăstirea al cărei ocrotitor este încă de la zidirea ei de către Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, în anul 1488. Sfântul locaș a fost resfințit de cei doi ierarhi ai eparhiei noastre, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar. Tot în această zi a fost instalat și întâiul stareț de la reînființarea mănăstirii, măsură luată anul acesta, după 237 ani de la închiderea sfântului locaș în urma ocupării Bucovinei de către Imperiul Habsburgic.

Momentul de o importanță istorică s-a desfășurat în cadrul manifestărilor Anului Jubileu, dedicat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților „Moștenirii mușatine – cultură, credință, istorie”.

Unul dintre primele locașuri sfinte ctitorite de Sf. Voievod Ștefan cel Mare, Mănăstirea „Sfântul Ilie” – Șcheia, considerată „soră” a Mănăstirii Voroneț datorită faptului că au fost ridicate în același an, în numai câteva luni, a primit veșmântul resfințirii, în prezența a numeroși credincioși.

La slujba de târnosire a ctitoriei voievodale, în semn de cinstitie a ctitorului, biserica a primit cel de-al doilea hram, Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Ierarhii au pecetluit Masa Sfântului Altar și au binecuvântat

interiorul și exteriorul bisericii prin stropirea cu apă sfințită și prin însemnarea în chipul Sfintei Cruci cu Sfântul și Marele Mir.

Evenimentul a continuat cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie arhierască, în incinta ansamblului monastic, pe un podium special amenajat. Slujba a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, împreună cu Preasfințitul Damaschin Dorneanul și cu un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și clerici de la Centrul Eparhial Suceava, stareți și slujitori de la mănăstirile și parohiile din împrejurimi.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

La momentul rânduit, în timpul împărtășirii clerului, părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier eparhial în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a adus în atenție cele mai importante aspecte legate de istoria mănăstirii reînființate. Totodată, au fost amintite preocupările voievodului moldovean, care îl arată pe acesta drept cel mai mare conducător de obști și apărător al creștinătății pe meleagurile noastre.

La finalul Sfintei Liturghii, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic le-a amintit celor prezenți despre motivul pentru care Mănăstirea „Sfântul Ilie” este considerată „soră” a Voronețului, cele două locașuri de cult fiind construite în câteva luni ale aceluiași an, 1488.

În continuare, părintele protosinghel Elisei Preutu, de metanie de la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, a fost hirotesit în slujirea de stareț. Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul i-a oferit părintelui toiagul de stareț, obiect care simbolizează

autoritatea, responsabilitatea și buna păstorire pe care le are de îndeplinit în cadrul obștii monahale, încredințată lui de Dumnezeu.

Părintele stareț a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru binecuvântare, soborului slujitor și credincioșilor pentru împreuna rugăciune. Totodată, le-a dăruit ierarhilor câte o icoană cu chipurile sfinților ocrotitori.

Apoi, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit binefăcătorilor și susținătorilor lucrării Bisericii cu hramurile „Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul” și „Sfântul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” distincții de vrednicie, semn al prețuirii și recunoștinței pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor ortodoxe românești.

Dintre cei care au primit Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” îi amintim pe clericii Eduard Gavrilei și Dimitrie Mihoc, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Ordinul „Crucea Bucovinei” a fost oferit „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și Comunității”. Între cei care au primit cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor se numără domnul profesor universitar doctor Adrian Cioroianu, director al Bibliotecii Naționale a României, și domnul Vasile Andriciuc, primarul comunei Șcheia.

Distincția Ordinul „Mușatinii”, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”, a fost înmănată domnului Lucian Romașcanu, Ministru al Culturii, precum și altor personalități implicate în procesul de restaurare a bisericii.

În cadrul evenimentului a fost conferit și Ordinul „Anastasiu Crimca” celor care „au urmat exemplul mitropolitului Anastasiu Crimca, cărturar distins și om de cultură polivalent, creator și

inovator în arta ecleziastică, jertfelnic lucrător în mijlocul societății moldave ca laic, dar și ca ierarh, milostiv și sensibil față de cei în suferință, de numele căruia se leagă construirea primului spital public din țară, la Suceava, în anul 1619”.

Au mai luat cuvântul Lucian Romașcanu, Ministru al Culturii, profesor universitar doctor Adrian Cioroianu, director al Bibliotecii Naționale a României, și Vasile Andriciuc, primarul comunei Șcheia. La final, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a primit, din partea Consiliului Local, Cheia Mănăstirii „Sfântul Ilie” Șcheia, în semn de prețuire pentru tot ceea ce s-a realizat în această comunitate.

În încheiere, Părintele Arhiepiscop le-a vorbit credincioșilor despre faptul că biserica, prin primirea darului sfințirii, este a lui Dumnezeu și nu a oamenilor sau a unei instituții. Nu în ultimul rând, ierarhul i-a felicitat pe toți:

„Biserica, prin sfințire, este dăruită lui Dumnezeu și ea intră în proprietatea lui Dumnezeu. Prin sfințire, biserica a fost înregistrată în analele Împărăției lui Dumnezeu, pusă la dispoziția credincioșilor. Uzufructul vă aparține, sfințenia bisericii, dar dreptul de proprietate nu îl am nici eu, nici primăria, nici Arhiepiscopia, ci Dumnezeu. Noi gestionăm aici lucrarea lui Dumnezeu. Așadar iubiți credincioși, vă felicităm pe toți cei care v-ați implicat în această sfântă lucrare. Doresc ani mulți și buni cu sănătate de la Dumnezeu celor care purtați numele ocrotitorului acestei sfinte mănăstiri, dar și tuturor celorlalți. [...] Să treceți prin Sfânta Biserică și să ieșiți oameni reînnoiți sufletește și cu o hotărâre fermă de a nu-L mai supăra pe Dumnezeu nici într-un fel”.

Potrivit tradiției, fiecare credincios va avea posibilitatea de a intra și de a se închina în Sfântul Altar până duminică, 24 iulie, când se va săvârși prima Sfântă Liturghie pe altarul nou pecetluit, de către părintele stareț al așezământului monahal.

Reorganizarea și revigorarea vieții monahale în așezămintele bucovinene închise a fost și este o prioritate a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, anunțată la scurt timp după întronizarea ca Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Scurt Istoric - Mănăstirea „Sfântul Ilie” Șcheia

Potrivit pisaniei, Mănăstirea „Sfântul Ilie” Șcheia a fost zidită între 1 mai și 15 octombrie 1488: „Io Ștefan Voievod, fiul lui Bogdan Voievod, domn al Țării Moldovenești, am zidit acest hram în numele Sf. Proroc Ilie; și s-a început în anul 6996 (1488), luna mai 1; și s-a sfârșit în același an, octombrie 15”.

Mănăstirea „Sfântul Ilie” este considerată „sora” Mănăstirii Voroneț, ctitorită de Sf. Ștefan cel Mare în numai câteva luni, în același an. De-a lungul timpului, locașul a cunoscut perioade înfloritoare, dar și de restriște, aflându-se la o mică distanță de Cetatea de Scaun a Sucevei.

După ocuparea Bucovinei de către Imperiul Habsburgic, Mănăstirea „Sfântul Ilie” a fost închisă la 29 aprilie 1785. Chiliile au fost demolate, iar biserica a fost transformată în biserică parohială.

În perioada 2019-2022, ctitoria ștefaniană a cunoscut un amplu proces de restaurare.

Cu binecuvântarea și la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în ședința Consiliului Eparhial din 7 martie 2022 a fost hotărâtă redeschiderea mănăstirii.

(Irina URSACHI)

9 august 2022: Traseul pelerinajului *Via Mariae* dintre Slatina și Voroneț a fost reînnoit de voluntarii ATOS

În așteptarea Praznicului Adormirii Maicii Domnului, voluntarii Asociației Tinerilor Ortodocși Suceveni (ATOS) s-au implicat astăzi, 9 august 2022, în programul de marcarea a celei mai recente rute de pelerinaj din România, traseul *Via Mariae*.

Proiectul, implementat în Bucovina de către Consiliul Județean Suceava în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, are ca principal scop cinstirea Maicii Domnului, la nivel internațional, traseul

Via Mariae trasând o cruce pe harta Europei Centrale, cuprinzând rute din Austria, Ungaria, România, Polonia, Slovacia, Croația și Bosnia.

Astăzi a fost marcat traseul dintre Mănăstirea Slatina și Mănăstirea Voroneț, urmând ca în viitorul apropiat să se desfășoare noi acțiuni cu acest scop.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, peste 60 de tineri voluntari, coordonați de părintele Justinian Remus Cojocar au poposit mai întâi la prima ctitorie a voievodului Alexandru Lăpușeanu, Mănăstirea Slatina, construită în perioada 1552-1564 și sfințită la 14 octombrie 1558. Pelerinii s-au închinat în sfântul locaș la capul Sf. Grigorie Teologul, odor dăruit de însuși domnul Moldovei, și la icoana Maicii Domnului, în fața căreia s-au rugat și au cântat imnul Născătoarei de Dumnezeu, „Cuvine-se cu adevărat”. Alături de reprezentanți ai Consiliului Județean, ai autorităților locale și ai Departamentului Pelerinaje din cadrul Centrului Eparhial, condus de părintele Andrei Mocanu, participanții au plecat pe traseul stabilit pentru a reînnoi marcajele. Cu multă energie și bucurie pe chip, tinerii au vopsit bornele și au asamblat plăcuțe cu citate din texte de folos ale Sfinților Părinți.

După aproape 7 kilometri prin pădure, voluntarii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au fost întâmpinați cu multă dragoste de către obștea Mănăstirii Voroneț, condusă de maica stareță, stavrofora Gabriela Platon. Monahia Elena Simionovici, președintă de onoare a Societății Scriitorilor Bucovineni și membră a Uniunii Scriitorilor din România, le-a vorbit oaspeților despre istoria înfloritoare, dar și zbuciumată, a ctitoriei Bincredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt. Nu în ultimul rând, stavrofora cu suflet tânăr le-a încredințat un gând de încurajare celor care sunt atât de însetați să cunoască din istoria și credința strămoșilor noștri.

În continuare, toți cei care s-au implicat în activitatea de marcare a traseului *Via Mariae* au participat la un moment de rugăciune la mormântul celei dintâi starețe a Mănăstirii Voroneț, stavrofora Irina

Pântescu (1932-1922). La cinci luni de la strămutarea la cele veșnice, a fost săvârșită o slujbă de pomenire pentru odihna sufletului celei fără de care sfântul locaș nu ar fi cunoscut o asemenea înflorire, de către un sobor de slujitori condus de către părintele Ștefan Mihalcea, consilier eparhial al Sectorului Media și Comunicare. Totodată, au fost înălțate rugăciuni și pentru vrednicul de pomenire Înaltpreasfințitul Pimen, Păstor al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în perioada 1991-2020.

În Moldova, traseul pelerinajului *Via Mariae* începe din fața Mănăstirii Neamț, continuă pe o distanță de 130 de km în județul Suceava și are ca destinație finală Mănăstirea Putna. Ruta coincide pe alocuri cu *Via Transilvanica*, proiect al Asociației Tășuleasa Social, care va măsura în final 1.400 de kilometri de la Putna la Drobeta-Turnu Severin, străbătând zece județe – Suceava, Bistrița-Năsăud, Mureș, Harghita, Brașov, Alba, Sibiu, Hunedoara, Mehedinți și Caraș-Severin. Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni are încă din vara anului trecut 8 km adoptați din *Via Transilvanica*, din Putna, de la kilometrul 5, spre Sucevița, până la kilometrul 13.

(Irina URSACHI)

12 august 2022: *Premierea participanților la Concursul Național Catehetic „Rugăciunea în viața mea!”*

Ziua Internațională a Tineretului, 12 august 2022, a fost sărbătorită în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în cadrul unui eveniment deosebit, și anume întâlnirea festivă și premierea tinerilor, copiilor și coordonatorilor echipajelor catehetice care au participat în acest an la faza eparhială a Concursului Național Catehetic „Rugăciunea în viața mea!”.

Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a avut loc în incinta Muzeului Satului Bucovinean, la biserica-muzeu din secolul al XVIII-lea, cu hramul „Înălțarea Domnului”. La faza eparhială a concursului,

organizat la inițiativa Patriarhiei Române, în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților s-au înscris șase proiecte catehetice. Dintre acestea, patru au fost derulate în Protopopiatul Câmpulung Moldovenesc, unul a fost organizat într-o colaborare interparohială în cadrul Protopopiatului Fălticeni, iar cel de-al șaselea proiect a fost propus de către Protopopiatul Suceava I.

Festivitatea a început cu săvârșirea slujbei de *Te Deum* de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Au mai luat parte delegațiile fiecărei grupe catehetice participante în competiție. Alături de elevi, profesori și preoții coordonatori, la eveniment au fost prezenți și părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier eparhial în cadrul Sectorului Educațional al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, director al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”.

La nivelul eparhiei noastre, Concursul National Catehetic „Rugăciunea in viața mea!” a fost câștigat de către tinerii și copiii din Centrul „Ecclesia” ai Parohiei „Sfântul Nicolae”, Uncești, coordonați de către părintele Florin Grigorescu, echipaj care a reprezentat Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților la nivel național. Potrivit Sectorului Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, reprezentat de domnul consilier Cristi Hurjui, „proiectul s-a desfășurat în parteneriat cu parohiile: „Sfântul Vasile cel Mare”, Bunești – coordonator părintele Roșu Ioan, și „Sfinții Voievozi”, Petia – coordonator părintele doctor Tudosă Constantin, precum și cu două școli: Școala „Artur Gorovei”, Bunești, respectiv „Mihail Sadoveanu”, Fălticeni. De asemenea, activitățile din cadrul proiectului au fost desfășurate în strânsă colaborare cu Primăria Bunești și cu implicarea părintelui profesor Tudorel Neculau, de la Colegiul Național „Nicu Gane”, Fălticeni.

Comisia de evaluare a fost constituită cu binecuvântarea chiriarhului locului și a fost formată din patru membri: doamna profesor Daniela-Luminița Ceredeev, inspector școlar de specialitate pentru Religie, în

cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, părintele arhidiacon doctor Bogdan-Mihai Hrișcă, director al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, Suceava, doamna profesor doctor Mihaela Grădinariu, profesor de Limba și literatura română la Școala Gimnazială Râșca, membru al Uniunii Scriitorilor din România, și subsemnatul, consilier eparhial în cadrul Sectorului Catehizare, Tineret și Educație pentru viață al Centrului Eparhial Suceava”.

Preasfinția Sa a oferit diplomele și premiile de participare din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. Ierarhul i-a felicitat pe toți cei care s-au implicat în acest proiect deosebit și le-a vorbit tinerilor despre cât de importantă este recunoștința pe care trebuie să o arătăm lui Dumnezeu pentru toate lucrurile bune pe care le realizăm prin harul Lui.

În continuare, cei prezenți s-au bucurat de o scurtă călătorie în timp, în vremea strămoșilor care s-au ostenit în păstrarea tradițiilor și credinței, prin vizitarea Muzeului Satului Bucovinean și a Cetății de Scaun a Sucevei.

Concursul Național Catehetic „Rugăciunea în viața mea” face parte din seria de manifestări culturale și educaționale desfășurate în contextul „Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și al „Anului comemorativ al Sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

(Irina URSACHI)

18 august 2022: *Lucrările de consolidare și reabilitare ale ansamblului de clădiri ale Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” au intrat în linie dreaptă*

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților s-a bucurat astăzi, 18 august 2022, de momente cu o importanță istorică deosebită. În Sala „Gherasim Putneanul” a Centrului Eparhial Suceava, în prezența Ministrului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației,

domnul Attila-Zoltán Cseke, a fost semnat contractul de finanțare pentru realizarea lucrărilor de consolidare și reabilitare ale ansamblului de clădiri ale Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Delegația a fost întâmpinată de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, precum și de membri ai Permanenței Consiliului Eparhial. Alături de reprezentanții Companiei Naționale de Investiții și de cei ai autorităților locale, între care domnii Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, Alexandru Moldovan, prefectul Județului Suceava, Ion Lungu, primarul municipiului Suceava, și Ioan Stan, senator, oaspeții au vizitat ansamblul mănăstirii care adăpostește moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, precum și paraclisul închinat sfântului ocrotitor al Moldovei și Bucovinei. Părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, le-a vorbit invitaților despre valoarea istorică, dar și cultural-artistică a locașului de cult, evidențiind aspectele arhitecturale și picturale ale acestuia. Pe lângă datele cu privire la zidirea acestei ctitorii domnești și evoluția ei în timp au fost prezentate și frescele interioare și exterioare cu care este împodobită biserica.

Cei prezenți s-au îndreptat mai apoi spre Centrul Eparhial Suceava, unde a avut loc semnarea contractului de execuție pentru lucrările de consolidare ale ansamblului mănăstirii. Documentele prin care Biserica „Sfântul Gheorghe”, obiectiv aflat în lista Patrimoniului Mondial UNESCO, și alte construcții din incinta așezământului monahal vor cunoaște ample acțiuni de înnoire au fost semnate de către Compania Națională de Investiții, prin directorul general Manuela-Irina Pătrășcoiu, și de asociația formată din companiile „General Construct”, reprezentată de Viorel Nuțu, „Loial Impex” și „Arhitectură Grafică Design” prin domnii Sorin Gabriel

Iacob și Constantin Gorcea, precum și Compania „Cube Structure Engineering”.

Oaspeții s-au bucurat și de un scurt moment artistic susținut de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

În continuare, părintele Constantin Oprea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Cultural, a dat citire textului Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic domnului ministru Attila-Zoltán Cseke „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și Comunității”. De asemenea, i-au fost oferite medalia și icoana jubiliară, anul acesta împlinindu-se 500 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

În cuvântul său, Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a subliniat importanța păstrării valorilor creștine, dar și a înnoirii patrimoniului pentru generațiile viitoare:

„Sunt onorat și mulțumesc pentru această primire călduroasă. Momentul principal este acela al semnării și cred că suntem cu toții bucuroși în suflet că am ajuns până la acest moment. Tot ceea ce mă animă și ne animă în tot ceea ce facem este respectul față de valori și în primul rând față de valorile creștine. Atunci când Guvernul investește din bugetul de stat sume în reabilitarea unui asemenea ansamblu nu este vorba numai de Patrimoniul UNESCO; el este foarte important ca angajament al Statului român de a păstra tot ceea ce este mai mult decât o valoare a țării, este o valoare universală. Dar eu cred că este și un angajament față de valorile creștine și acest lucru este, poate, și mai important. [...] Eu cred foarte mult că obligația noastră, a tuturor celor care suntem în viața publică efemer, cât suntem, este aceea de a păstra tot ceea ce am primit de la generațiile anterioare și dacă putem să adăugăm ceva în plus, să le predăm generațiilor următoare cu ceva îmbunătățit, cu ceva reabilitat, cu ceva frumusețe în plus. Prin acest proiect cred că facem aceasta împreună;

înseamnă că am încercat să ne facem datoria. Poate nu am reușit tot ce era posibil, dar am încercat și am făcut câte ceva. Este un moment de bucurie, dar și mai mare va fi bucuria când se va termina această investiție”.

Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, a vorbit despre importanța acestei zile:

„Cu sprijinul domnului ministru mulțumesc și Primului Ministru al României, Guvernului României, coaliției de guvernare pentru aceste curajoase investiții. Cât de important este ca monumentul UNESCO de aici, de la kilometrul zero al Județului Suceava, acest ansamblu arhiepiscopal să fie reabilitat. Grija față de mănăstiri, de biserici, de ctitorii este și pe agenda noastră, dar uneori ai posibilități financiare, iar alteori nu ai. Și, iată, a venit Guvernul. Mulțumesc Companiei Naționale de investiții, doamnei director Pătrășcoiu pentru că a fost alături de noi. 500 de ani se împlinesc anul acesta, din 1522, când a fost finalizată Biserica „Sfântul Gheorghe”; nu este nimic întâmplător. Aici, 155 de ani a fost reședința Mitropoliei Moldovei și nu departe de aici, Cetatea de Scaun, pentru că a fost capitala Moldovei, Suceava, cetate pe care am refăcut-o anii trecuți din fonduri europene și care arată, la fel, foarte bine; sunt cartea de vizită pentru noi, pentru suceveni. Eu sunt convins că atunci când se va termina acest ansamblu arhiepiscopal ne va face cinste și mulțumesc domnului ministru Cseke”.

Dintre obiectivele cuprinse în proiectul de finanțare din Programul național de construcții de interes public sau social (PNCIPS), fac parte Biserica „Sfântul Gheorghe”, stăreția, corpul de chilii, paraclisul, clisiarnița, dar și zidul de piatră care separă incinta mănăstirii.

Scurt istoric

Tradiția atestă faptul că pe locul unde este astăzi Biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, din cadrul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a existat o biserică de dimensiuni reduse, care însă nu a supraviețuit timpului.

Zidirea bisericii Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava“ a fost începută în anul 1514 de Bogdan al III-lea, fiul Sf. Voievod Ștefan cel Mare, lucrarea fiind terminată de nepotul acestuia, Ștefăniță Vodă, în anul 1522. Biserica a fost pictată atât în interior, cât și în exterior, în perioada 1532-1534, sub domnia lui Petru Rareș.

La Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a funcționat o școală teologică, sprijinită de marii mitropoliți ai vremii. Astfel, în clădirile mănăstirii este atestată o școală clericală, din anul 1786, și apoi Institutul Teologic, începând cu anul 1826. Tot aici, de-a lungul timpului, au lucrat caligrafi, gravori în lemn și în metal, miniaturişti sau dascăli de limba română, greacă și slavonă.

În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, sub un baldachin de piatră, se află racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou, aduse de la fosta Catedrală Mitropolitană a Moldovei, Biserica Mirăuți, în anul 1589.

Mănăstirea a îndeplinit rolul de reședință mitropolitană a Moldovei în perioada 1522-1677, iar din anul 1991, pe cel de reședință arhiepiscopală.

În anul 1993 Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a inclus Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, din cadrul mănăstirii, pe lista patrimoniului cultural mondial.

(Irina URSACHI)

25 august 2022: Premierul României a vizitat viitorul Centru Muzeal „Cazinoul Băilor” din Vatra Dornei

Considerată timp de un secol cea mai frumoasă construcție din Bucovina, „Cazinoul Băilor” din Vatra Dornei, proprietate a Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, a fost astăzi, 25 august 2022, unul dintre punctele de interes ale vizitei oficiale în județul Suceava a prim-ministrului României, domnul Nicolae Ionel Ciucă.

Delegația a fost întâmpinată de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, alături de membri ai Permanenței Consiliului Eparhial.

Însoțiți de reprezentanți ai autorităților centrale, locale și județene, între care domnul Constantin Daniel Cadariu, Ministrul Antreprenoriatului și Turismului, domnul Rareș Bogdan, euro-parlamentar, doamna Doina Iacoban, subsecretar de stat, domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, domnul Ilie Boancheș, primarul municipiului Vatra Dornei, precum și domnul Gheorghe Bean, reprezentantul companiei „Iasicon”, cei prezenți au vizitat șantierul clădirii monumentului construit la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Ghidați de către domnul inginer Ciprian Muscă, consilier eparhial în cadrul Sectorului Agro-Silvic al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, au fost vizitate încăperile parterului (loc în care aveau loc spectacole, festivități, proiecții de film ș.a.) și ale demisolului:

„«Cazinoul Băilor» de la Vatra Dornei este una dintre cele mai vechi clădiri din România. În țara noastră avem 3 cazinouri: cel de la Vatra Dornei, cazinoul de la Sinaia și cazinoul de la Constanța. Toate trei au fost construite în aceeași perioadă, în stiluri diferite. Clădirea aceasta a fost construită în anul 1898. Atunci a fost dată în funcțiune, iar proiectarea clădirii a început în jurul anului 1866. Este o clădire construită în perioada Imperiului Austro-Ungar. Împăratul Franz Joseph a fost cel care a semnat ordinul de începere a lucrărilor și de realizare a acestora la Cazinoul de la Vatra Dornei, care, la acea vreme, făcea parte din Bucovina. Provincie a Imperiului Austro-Ungar, se dorea ca și aici să fie o stațiune balneo-climaterică, așa cum erau în celelalte zone ale imperiului. [...] Clădirea în sine a fost afectată de ambele războaie mondiale, dar lucrări ample de reabilitare sau de reconstrucție nu au existat. Aceasta este cea mai amplă lucrare de reabilitare. Au fost doar două intervenții asupra clădirii, o intervenție în anul 1936 și alta în anul 1960, dar acestea au fost minimale” – a explicat gazda întâlnirii.

Directorul tehnic al „Iasicon”, firma de construcții care se ocupă de lucrările de reabilitare și consolidare a monumentului, domnul Gheorghe Bean, le-a vorbit celor prezenți despre problemele întâmpinate în procesul de renovare:

„Au fost provocări extraordinare în faza de proiectare, pentru că noi am încercat să facem cele mai mici intervenții pentru configurarea seismică a acestei clădiri, ca să corespundă normelor actuale. Astfel, am găsit niște soluții pentru consolidarea structurală: am executat tiranți forțați în zona turnurilor exterioare și cea mai importantă problemă pe care am reușit să o rezolvăm a fost eliminarea apej”.

În cadrul vizitei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic i-a oferit domnului prim-ministru Nicolae Ionel Ciucă medalia și icoana jubiliară, anul acesta împlinindu-se 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală de la Suceava.

Premierul României i-a mulțumit Înaltpreasfinției Sale pentru distincția onorifică și a rostit un cuvânt în cadrul căruia a subliniat importanța conservării patrimoniului cultural-istoric, dar și religios al Bucovinei:

„Este cât se poate de evident că turismul ecumenic are o pregnanță aparte în Bucovina, dar, totodată, cred că prin ceea ce se realizează nu facem altceva decât să contribuim la păstrarea valorilor noastre, culturale și istorice. Și aceste renovări și recondiționări ale obiectivelor de patrimoniu nu sunt altceva decât o lecție de istorie pentru copiii și nepoții noștri și reprezintă, de asemenea, o întărire a tot ceea ce poate să însemne tradiția, cultura, cum spuneam, și credința noastră în Dumnezeu. Ca atare, mă bucur foarte mult că domnul președinte a subliniat relația dintre autoritățile locale și dumneavoastră, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin oamenii, preoții care slujesc și întrețin toate aceste mănăstiri și biserici care, iată, s-au transformat în adevărate locuri de pelerinaj. Și, în continuare, așa cum am văzut eu proiectele, sunt convins că se va consolida această relație și Bucovina trebuie să reprezinte un model de dezvoltare culturală

pentru toți cetățenii țării noastre și, de ce nu, să reprezinte un pivot pentru turiștii străini care cu adevărat au ce să vadă și au ce să învețe despre istoria și tradițiile noastre aici, în zona de nord-est a țării”.

Au mai luat cuvântul domnul Rareș Bogdan, doamna Doina Iacoban și domnul Gheorghe Flutur. Președintele Consiliului Județean Suceava a remarcat faptul că Bucovina se bucură de un număr impresionant de vizitatori, mai ales datorită mănăstirilor, propunând ca în viitor să fie incluse în circuitele turistice mai multe obiective de interes național, între care și Centrul Muzeal „Cazinoul Băilor”:

„Componenta cea mai importantă, ca formă de turism, este turismul cultural-religios. Vă spuneam că infrastructura de turism s-a dezvoltat cel mai mult în jurul mănăstirilor; acestea atrag ca un magnet turiștii și investitorii. De aceea, formele de turism se învârt foarte mult în jurul acestor obiective monumente UNESCO pe care noi le avem: opt mănăstiri, plus Codrii seculari de la Slătioara. Vreau să vă spun că anul acesta cred că depășim jumătate de milion de turiști în județul Suceava. Ajungem la 20.000 de locuri de cazare. Suntem pe locul 3 în țară, ca ofertă turistică. Ne dorim o stațiune Bucovina, (unde) oamenii să procure bilete pentru turismul integrat. Adică, să te urci într-un tren turistic de la Suceava la Vatra Dornei și să cobori, cu același tichet de vacanță, ori la Humor, ori la Câmpulung, ori la Dorna. Să încercăm să chemăm turiștii cu forme diferite, că vorbim de turism balnear la Dorna, că vorbim de turismul montan la Câmpulung, că vorbim de Mănăstirile Voroneț și altele de la Humor. [...] Mă bucur că acest cazinou va fi kilometrul zero pentru turismul din zona Dornelor, pentru că este cartea de vizită a Bucovinei”.

În urma lucrărilor de consolidare și restaurare a clădirii monument, care va purta denumirea Centrul Muzeal „Cazinoul Băilor”, va fi readusă în lumină arhitectura deosebită a construcției care a cunoscut perioade înfloritoare, dar și încărcate de zbucium. De asemenea, prin acest proiect se dorește promovarea patrimoniului istoric și cultural al Stațiunii balneoclimaterice Vatra Dornei, prin evidențierea resurselor și tradițiilor locale.

Semnarea contractului de finanțare pentru începerea lucrărilor de restaurare și consolidare ale clădirii monument „Cazinoul Băilor” a avut loc la data de 5 decembrie 2017, urmând ca data de 31 decembrie 2022 să reprezinte finalul perioadei de implementare a proiectului. Datorită importanței și unicității monumentului la nivel regional, clădirea fiind una emblematică pentru județul Suceava, în această perioadă se depun eforturi constante și susținute în vederea redării frumuseții de odinioară.

2 septembrie 2022: *Părintele etnolog și folclorist Simeon Florea Marian a fost omagiat în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților la 175 de ani de la naștere*

Considerat părinte al artei populare românești în ceea ce privește studiul etnografic al culturii materiale tradiționale, părintele academician Simeon Florea Marian a fost una dintre personalitățile marcante ale Bucovinei în cea de-a doua parte a secolului al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea, precum și unul dintre cei mai cunoscuți etnologi și folcloriști ai țării noastre. La împlinirea a 175 de ani de la naștere, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat o serie de evenimente cultural-religioase în semn de omagiu și recunoștință pentru cel care a dăruit românilor o moștenire cu o valoare incomensurabilă, studiile sale despre cultura populară tradițională fiind de referință în zilele noastre și la nivel internațional.

Evenimentul a debutat miercuri, 31 august 2022, când este celebrată Ziua Limbii Române, într-o comunitate de huțuli, la Casa-Muzeu „Colecția etnografică Paul Torac” din Brodina, zonă explorată de părintele academician în vederea descoperirii unei cetăți dacice.

Într-un cadru cultural specific, în prezența reprezentanților Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost întâmpinat cu pâine și sare invitatul special al zilei, scriitorul Matei Vișniec, poet, dramaturg și publicist născut în Bucovina, premiat la nivel internațional

pentru piesele de teatru excepționale traduse în peste 20 de limbi și puse în scenă în peste 50 de țări. Aflat într-un spațiu care amintește de odăile bunicilor de odinioară, maestrul a evocat personalitatea părintelui academician Simion Florea Marian, subliniind faptul că activitatea marelui etnograf trebuie continuată și în zilele noastre prin transmiterea valorilor și identității noastre naționale:

„Iar pe mine mă interesează toată această lume pentru că tata este de aici, din zona aceasta, și deși n-am crescut în partea asta și m-am hrănit mai mult cu ceea ce am văzut în satele din zona mamei, la Horodnic, pentru mine satul a fost întotdeauna un element fondator al identității mele și al ordinii din cap. De ce spun acest lucru? Pentru că îmi petreceam toate vacanțele, sâmbăta și duminica la Horodnic, mama avea acolo 6 frați și 6 surori și am asistat de mic la ceea ce numim noi acum evenimente cheie ale existenței umane. Adică ce se întâmplă la o naștere, ce se întâmplă la moarte, ce se întâmplă la nuntă, ce se întâmplă la pețit, ce se întâmplă la hram, ce se întâmplă la botez. Toate aceste ceremonii pe care le vedeam mă impresionau, eram ca un spectator, eram totuși de la oraș, de la Rădăuți, și ceea ce vedeam acolo mă impresiona și prin faptul că oamenii, în momentele de sărbătoare, în momentele cheie se transformau. [...] Mult mai târziu mi-am dat seama că de fapt ființa mea a fost structurată de ceea ce mi s-a părut ordinea cosmică a satului, adică ceea ce se numește cosmos, care este opusul haosului. Există niște reguli, niște legi, niște momente speciale, niște ceremonii speciale pentru fiecare eveniment nodal al vieții omului. Și cu acea încărcătură de tradiții, de magie și de miracol am pornit în lume fără să mă tem de nimic, pentru că mi-au organizat mintea și ființa aceste cântece, aceste tradiții, aceste obiceiuri, aceste ritualuri care dădeau sens existenței și fiecărui moment al trecerii omului pe pământ. Un cântec, un ritual, un obicei care să-ți dea sens existenței e ceva ce a inventat satul, lumea satului. Sigur, orașul inventează alte reguli, dar orașul este într-un fel opusul cosmosului, este haosul. Dacă satul este cosmosul prin regulile lui foarte clare, orașul le sparge, uneori ca să creeze alte reguli, creează haos și după aceea se restructurează.

[...] Lui Simeon Florea Marian îi datorăm stratul de identitate românească pe care el l-a sedimentat, și acest proces nu s-a terminat”.

Etnologul Paul Torac, a cărui familie deține o colecție impresionantă de obiecte tradiționale, de la costume populare specifice huțulilor, la obiectele care se regăseau acum mai bine de o sută de ani în casele gospodarilor de pe aceste meleaguri, le-a vorbit tuturor celor prezenți despre credința, tradițiile și meșteșugurile strămoșilor, evidențiind totodată imensa contribuție a lui Simion Florea Marian în descoperirea și mai apoi transmiterea acestora generațiilor de astăzi.

Un alt moment deosebit al zilei a fost reprezentat de înmânarea celei mai înalte distincții a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților Maestrului Matei Vișniec, în semn de prețuire pentru promovarea valorilor naționale și pentru aportul adus la dezvoltarea culturii române.

Părintele Constantin Oprea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Cultural, a dat citire textului Ordinul „Crucea Bucovinei”, oferit de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic domnului Matei Vișniec „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și Comunității”.

Marele nostru dramaturg cu origini huțule a mărturisit despre bucuria și onoarea de a primi acest ordin și de a se fi născut pe aceste meleaguri a căror influență poate fi regăsită în întreaga sa operă.

„Pentru mine, Bucovina are aceeași forță, aceeași putere, aceleași lucruri de oferit ca Toscana, ca Provence, ca Andalusia, care sunt deja regiuni cu o mitologie. Bucovina are și ea mitologia ei puternică, are deja acest tezaur extraordinar, frescele mănăstirilor de aici, care sunt unice și care sunt ultima tresărire a Renașterii ajunsă, geografic vorbind, în cel mai îndepărtat spațiu posibil. [...] Eu rămân un bucovinean care are aici rădăcinile, rămân un scriitor român pentru că limba română m-a structurat, m-a format și am mers mai departe cu ea. Am scris în franceză, ceea ce m-a ajutat să redescopăr limba română, așa că nu pot spune decât că mă onorează. Ceea ce am făcut o întreagă viață voi face în continuare, să apăr limba română, să apăr spiritualitatea românească, să apăr dreptul etniilor

care sunt în această regiune și în toată România de a avea identitate și de a face parte, prin identitatea lor, din marele cor al comunităților, al României”.

Alături de poetul, dramaturgul și publicistul de renume internațional, la întâlnirea ca o șezătoare a fost prezent și Ion Filipciuc, istoric literar, publicist și folclorist.

Cea de-a doua zi a evenimentului, joi, 1 septembrie, a fost marcată printr-o slujbă de pomenire la mormântul academicianului Simion Florea Marian, din Cimitirul Pacea din Suceava, ca semn al neuitării și al dragostei față de cel care a contribuit la păstrarea și conservarea obiceiurilor și tradițiilor din Moldova, Transilvania și Țara Românească.

Pentru odihna sufletului unuia dintre cei mai importanți folcloriști și etnografi români s-a rugat un sobor de preoți și diaconi format din părintele Constantin Oprea, consilier în cadrul Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Ștefan Mihalcea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Media și Comunicare, părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, protoiereii Protopopiatelor Suceava I și II, precum și alți clerici ai Centrului Eparhial și slujitorii Parohiei Pacea.

Pentru evocarea numelui părintelui Simion Florea Marian au fost transmise mesaje comemorative cu prilejul împlinirii a 175 de ani de la nașterea sa. Amintim intervenția domnului lector universitar doctor Călin Horia Bârleanu de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. Domnia sa a amintit despre una dintre scrierile inedite ale autorului comemorat, *Legendele Maicii Domnului*.

Membru al Academiei Române din 1881, părintele Simion Florea Marian a fost unul dintre cei mai importanți folcloriști și etnografi români. Cunoscut și ca naturalist, istoric și profesor, acesta s-a născut pe meleaguri bucovinene, la Ilișești, la data de 1 septembrie 1847.

Cunoscut pentru publicarea cercetărilor monografice, cu descrieri ale obiceiurilor legate de naștere, de nuntă, și de înmormântare, inițial din satul natal Ilișești și mai apoi din cele trei regiuni, Moldova, Transilvania și Țara Românească, academicianul Simion Florea Marian a reușit să cuprindă în scrierile sale mărturii atât de valoroase care oglindesc valorile, credințele și tradițiile poporului român.

Etnologul și folcloristul Simion Florea Marian și-a început călătoria spre veșnicie la data de 11 aprilie 1907, la Suceava.

(Irina URSACHI)

5 septembrie 2022: Începutul anului școlar la Seminarul „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava

Elevii Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Municipiul Suceava au participat astăzi, 5 septembrie 2022, la festivitatea de deschidere a noului an școlar 2022-2023. În mijlocul lor s-a aflat cu această ocazie Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Ceremonia, la care au luat parte elevii seminariști, părinți ai acestora și cadrele didactice, a început cu săvârșirea slujbei de *Te Deum*, în curtea seminarului, sub protia Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul. Rugăciunea specială pentru binecuvântarea elevilor, a dascălilor și a părinților, citită în cadrul slujbei, a fost alcătuită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

Din soborul slujitor au făcut parte părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier eparhial în cadrul Sectorului Educațional Teologic al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele arhidiacon Mihai Bogdan Hrișcă, directorul instituției de învățământ, precum și preoți profesori din cadrul Seminarului.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Psaltic al seminarului, dirijat de părintele arhidiacon Paul Iușcă.

La finalul slujbei, ierarhul a rostit un cuvânt de învățătură în care a subliniat însemnătatea acestei zile, îndemnându-i pe elevi să conștientizeze importanța misiunii încredințate lor de Dumnezeu și să caute să-L cunoască pe Acesta, pentru ca în viitor să fie slujitori vrednici ai Tatălui Ceresc.

La evenimentul desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic au participat și oficialități locale, între care îl amintim pe domnul Ion Lungu, primarul Municipiului Suceava. Domnia sa le-a vorbit celor prezenți despre susținerea pe care Primăria o oferă Seminarului Teologic în ceea ce privește finalizarea lucrărilor demarate în anii trecuți, asigurându-i totodată de sprijinul acestei instituții în toate acțiunile care au ca principal scop bunul mers al procesului educațional.

Alături de gazda evenimentului, părintele arhidiacon Mihai Bogdan Hrișcă, au mai luat cuvântul, din partea Inspectoratului Școlar Județean, doamna profesoară Isabel Vintilă, inspector pentru disciplina Limba și literatura română, și doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie.

La final, Preasfințitul Părinte Damaschin, împreună cu părintele arhidiacon Mihai Bogdan Hrișcă, directorul seminarului, a binecuvântat camerele elevilor seminariști prin stropire cu apă sfințită.

Tot astăzi, episcopul-vicar al eparhiei Sucevei și Rădăuților a participat la inaugurarea și sfințirea Grădiniței cu program prelungit „Dumbrava minunată”, una dintre cele 3 structuri ale Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava.

Clădirea fost reabilitată din fonduri europene, accesate prin eforturile și sub coordonarea Primăriei Municipiului Suceava. În perioada realizării lucrărilor de renovare și modernizare a spațiilor, 2020-2022, grupele de preșcolari și-au desfășurat activitatea în sediul Seminarului Teologic.

Alături de delegații Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, la eveniment au luat parte reprezentanți ai autorităților locale și centrale, dar și ai Inspectoratului Școlar Județean Suceava. Pe lângă cele trei săli de grupă, clădirea grădiniței inaugurate astăzi are în structură și o sală multifuncțională, un birou administrativ, bucătărie, cabinet medical, spălătorie și călătorie, vestiare, spații tehnice și, bineînțeles, locuri de joacă pentru copii.

(Irina URSACHI)

9 septembrie 2022: *Revigorarea vieții monahale la Mănăstirea Bogdănești*

La ceas de priveghere, în ziua Prăznuirii Nașterii Maicii Domnului, credincioșii prezenți la Mănăstirea Bogdănești au luat parte la un eveniment aparte, și anume scrierea unei noi file în istoria așezământului monahal de sorginte voievodală prin instalarea noului stareț, părintele protosinghel Pamvo Dima.

Hotărârea reconstituirii unei obști de călugări la Mănăstirea Bogdănești a fost luată de membrii permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în luna august a acestui an pentru a împlini dorința vrednicului de pomenire Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, întărită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, dar mai ales pentru împlinirea gândului întâiului ctitor, Voievodul Bogdan I.

Slujba de instalare în slujirea de stareț a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, în prezența unor delegați ai Centrului Eparhial Suceava, între care părintele Alexandru Flavian Sava, purtător de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele arhimandrit Mihail Balan, exarh de zonă, părintele Adrian Dulgheriu, protoiereu al Protopopiatului Fălticeni, dar și a altor slujitori, preoți și diaconi din cuprinsul eparhiei.

Alături de credincioși ai comunei Bogdănești, la eveniment au fost prezenți fii duhovnicești ai părintelui stareț, din zona Dornelor și nu numai, precum și maici starețe de la mănăstirile bucovinene.

În cuvântul de învățătură, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a vorbit despre faptul că acest eveniment are loc în ziua sărbătoririi celui de-al doilea hram al bisericii, „Nașterea Maicii Domnului”. Totodată, Preasfinția sa a subliniat că numirea părintelui stareț aduce împlinire și deplinătate Mănăstirii Bogdănești și a remarcat nevoia împlinirii activităților social-filantropice cu viața monastică.

Părintele arhimandrit Mihail Balan, exarh de zonă, a dat citire actualui prin care părintele protosinghel Pamvo Dima a fost numit în demnitatea de stareț al mănăstirii.

Ierarhul i-a oferit părintelui toiagul de stareț, obiect care simbolizează autoritatea, responsabilitatea și buna păstorire pe care le are de îndeplinit în cadrul obștii monahale încredințată lui de Dumnezeu.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

În cuvântul său, părintele stareț a scos în evidență lucrarea Duhului Sfânt în lume prin ascultarea ierarhică și a subliniat faptul că își dorește să împlinească un program liturgic zilnic, cu Sfânta Liturghie zilnică, cele Șapte Laude, Taina Sfântului Maslu de obște și slujbe în miez de noapte. Totodată, a subliniat deosebita activitate social-filantropică, desfășurată în ultimii aproape 30 de ani de părintele Gheorghe Loghinoiaia în ceea ce privește înființarea căminului pentru persoane vârstnice care funcționează în incinta mănăstirii:

„În toți acești ani, părintele Gheorghe a suplinit postul de stareț al acestei mănăstiri și al acestui așezământ social, având post de administrator și preot slujitor. Nutrind gândul de a reînvia dorința voievodului Bogdan de a avea în zonă o mănăstire voievodală și ca

împlinire a unei dorințe a Înaltpreasfințitului Părinte Pimen și întărită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic spre a lega o viață de obște, și ca un câștig spiritual pentru comunitatea enoriașilor de aici, astăzi, Mănăstirea Bogdănești primește din nou statutul de mănăstire, care se alătură celui social-filantropic, dezvoltat și susținut de aproape 30 de ani de preacucernicul părinte Gheorghe Loghinoiaia, precum și de credincioșii acestei comune, dar și a-i altora mai îndepărtați. Părintele Gheorghe, prin jertfă și osteneală, se bucură azi de roade duhovnicești bogate și realizări prodigioase. Personal, mărturisesc că sunt foarte entuziasmat să am alături un om cu o bogată experiență duhovnicească, relaționare rodnică cu cei din jur și spirit întreprinzător. Îmi doresc de asemenea o colaborare durabilă și prosperă și cu părintele Alexandru Loghinoiaia, cel care preia administrarea acestui așezământ de bătrâni”.

La final, starețul a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Calinic pentru dragostea și grija pe care o are pentru această mănăstire, credincioșilor prezenți, slujitorilor și Preasfințitului Părinte Damaschin pentru vizita pastorală, dăruindu-i acestuia o icoană cu chipul Maicii Domnului.

Bogdan I, cel care este considerat întemeietorul Moldovei, alături de doamna Maria, a înălțat în anul 1363, în satul Bogdănești, o biserică al cărei ocrotitor a fost ales Sf. Ierarh Nicolae, dar sfântul locaș nu a rezistat mai mult de 150 de ani din cauza năvălirilor și asediilor tătare. În secolul al XVI-lea, domnul Petru Rareș hotărâște ca ultimele odoare rămase să contribuie la întemeierea Mănăstirii Râșca, aflată în apropiere.

O lungă perioadă de timp s-a încercat revigorarea vieții monahale în Bogdănești, dar abia în anul 1994, la sărbătoarea Sf. Proroc Ilie Tesviteanul, la inițiativa părintelui Gheorghe Loghinoiaia, pe un nou amplasament a fost așezată piatra de temelie pentru rezidirea Mănăstirii Bogdănești, în prezența Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul, Episcop-vicar la acea vreme.

(Irina URSACHI)

15 septembrie 2022: Deschiderea Simpozionului Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie”

La împlinirea a 500 de ani de la Sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților organizează o serie de evenimente menite să aducă la lumină o parte dintre cele mai însemnate aspecte ale moștenirii cultural-istorice și religioase pe care dinastia mușatină ne-a lăsat-o prin monumentele și obiectele de patrimoniu, dar mai ales prin acțiunile acestora în apărarea credinței noastre strămoșești, întreprinse de cea mai importantă dinastie domnitoare a Moldovei.

În programul manifestărilor dedicate acestui an aniversar se numără și Simpozionul Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie”, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în perioada 15-17 septembrie 2022, la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Evenimentul, transmis online pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și a partenerilor media, a adus împreună reprezentanți ai spațiului cultural românesc și profesori de la facultățile de teologie din țară, istorici, filologi și arheologi, precum și oficialități ale statului.

Ceremonia de deschidere a început cu o rugăciune de binecuvântare rostită de părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, în prezența a numeroși clerici și profesori conferențieri, a invitaților de seamă și a auditoriului format din delegați ai Centrului Eparhial Suceava, reprezentanți ai autorităților locale, cadre didactice universitare, dar și studenți și elevi seminariști, precum și stareți și starețe ale mănăstirilor bucovinene.

A urmat intervenția online a doamnei doctor Madlen Șerban, secretar general al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO, prin care au fost evidențiate monumentele aflate în Arhiepiscopia

Sucevei și Rădăuților care fac parte din lista acestui patrimoniu cultural și natural al umanității, dar mai ales necesitatea și importanța transmiterii acestora generațiilor următoare.

Simpozionul, organizat cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii, sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO, a fost moderat de părintele arhidiacon lector universitar doctor Vasile M. Demciuc, consilier eparhial în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de domnul profesor universitar doctor Mircea Diaconu, prorector al Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, instituție gazdă și parteneră a evenimentului. Domnia sa a vorbit despre nevoia cunoașterii trecutului, a istoriei poporului nostru, evidențiind potențialul patrimoniului religios al Bucovinei. Pentru a sublinia nevoia păstrării identității definite de locașurile de cult, au fost aduse în atenție fragmente de cronică legate de două dintre bisericile monument ale Sucevei, Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” și Biserica Mirăuți, Catedrală Mitropolitană a Moldovei între anii 1402-1522.

A urmat cuvântul transmis de Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic cu prilejul deschiderii acestui eveniment deosebit, citit de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, *500 de ani de continuitate și contiguitate bizantino-mușatină în Moldova, în general, și Bucovina, în special:*

„Universitatea «Ștefan cel Mare» din Municipiul Suceava, instituție prestigioasă de învățământ, își împlinește în aceste zile, și nu numai, vocația de a fi un mediu în care știința, filosofia, teologia și cultura converg pentru a spori cunoașterea. Aici, în acest sanctuar al științelor, care are nu doar rolul de a recunoaște și consacra personalități culturale și științifice, ci și de a fi un spațiu al cercetării academice și al dialogului dintre cult și cultură, marcăm aniversarea a 500 de ani de la târnosirea Bisericii «Sfântul Mare Mucenic Gheorghe», vechea catedrală mitropolitană a Moldovei, ctitorie a

urmașilor Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, și anume Bogdan al III-lea și Ștefăniță Vodă. [...] Suntem încredințați de faptul că subiectele ce abordează perioada Mușatinilor nu se vor epuiza în cadrul acestui simpozion, fiind încă multe documente în arhive, în biblioteci și muzee care așteaptă să fie cercetate și diortosite de specialiști”.

Părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, a rostit un cuvânt de bun venit, punctând importanța evenimentului aniversar pentru obștea pe care o reprezintă, dar și pentru întreaga Cetate a Sucevei.

Prezent online, domnul Lucian Romașcanu, Ministrul Culturii, a vorbit despre Moștenirea Mușatină ca *permanență spirituală europeană*:

„Acum, la împlinirea a 500 de ani de la sfințirea Bisericii «Sfântul Mare Mucenic Gheorghe» a Mănăstirii «Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava» , monument înscris în Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, înțelegem în mod aparte de ce patrimoniul cultural unește în el două dimensiuni spirituale esențiale: *continuitatea* de-a lungul timpului și *noutatea* diversității. În patrimoniul cultural național se vede capacitatea de creație și de comuniune a unui popor, capacitatea de comuniune cu generațiile trecute, tradiția și capacitatea creatoare de a asimila noi influențe, fără alienare, precum și capacitatea de a deschide noi perspective”.

Părintele Constantin Oprea a dat citire mesajului transmis de vicepreședintele Academiei Române, domnul academician Răzvan Theodorescu, despre *Biserica „Sfântul Gheorghe” – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – vechea catedrală mitropolitană a Țării Moldovei la ceas aniversar*:

„Este locul spre care se îndreaptă de atâtea veacuri atâtea mii de pelerini, căutând ocrotire la racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava – patronul și ocrotitorul Țării Moldovei, raclă care la rândul ei este un reper în arta și civilizația medievală sud-est europeană. Lucrările de restaurare a picturii murale a Bisericii «Sfântul

Mare Mucenic Gheorghe» a Mănăstirii «Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava» a fost un mare succes și sper ca lucrările de restaurare și conservare, care vor începe în curând prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, arhipăstorul acestei istorice eparhii, să fie la același standard înalt”.

Cuvântul domnului profesor universitar doctor Ștefan Purici, Prorector al Universității „Ștefan cel Mare”, intitulat *Moștenirea Mușatină, prețuită și transmisă prin programele analitice universitare studenților Facultății de Istorie și Geografie*, a fost citit de domnul profesor universitar doctor Florin Pintescu, Decan al Facultății de Istorie și Geografie.

În încheierea festivității de deschidere, părintele arhidiacon lector universitar doctor Vasile M. Demciuc, unul dintre inițiatorii evenimentului, a vorbit despre amprenta pe care Mușatinii au imprimat-o poporului român:

„Pe harta sufletului nostru, numele Suceava este scris cu liniile și culorile cele mai frumoase, cu substanța vie, cu purpura din sângele oștenilor conduși de Mușatini, spre apărarea acestui sfânt pământ, cu aur, coborât din aureolele sfinților zugrăviți pe pereții bisericilor mușatine, cu albastrul coborât din cer pe umerii bisericilor care ne arată ce înseamnă «Arborele lui Iesei», biserici mușatine ce ne-au înveșnicit în cultura și civilizația universală. [...] Mușatinii, a căror amintire o facem, au trecut în «nemoarte» cu faptele lor închinat poporului care i-a născut. Ei sunt partea nobilă a ființei noastre, cer înstelat deasupra cugetului nostru la care ne ridicăm ochii trupului și sufletului, ținând în mâini Crucea biruitoare. Îi pomenim pe cei care s-au dus ca fiind izvoare din care veșnic vom gusta îmbărbătare și credință în destinul frumos al omului chemat să oprească frumusețea pământului și a cugetului”.

Sesiunea comunicărilor simpozionului a debutat cu prezentarea „Patrimoniul istoric mușatin – Patrimoniu UNESCO” a domnului profesor universitar doctor Adrian Cioroianu, de la Universitatea București, manager al Bibliotecii Naționale a României. Excelența sa

a vorbit despre anii în care s-a ocupat de înscrierea unor monumente în lista patrimoniului natural și cultural UNESCO. La finalul prelegerii a fost anunțat faptul că expoziția de fotografie „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava – o istorie în imagini de patrimoniu mondial”, realizată de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, va ajunge la București, în foaierea Bibliotecii Naționale a României, în data de 27 septembrie 2022. Ca parte a evenimentului va avea loc și un concert de muzică psaltică susținut de Grupul „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava. În cadrul expoziției vor putea fi admirate fresce cu reprezentări ale Sf. Ioan cel Nou în pictura mănăstirilor Dobrovăț, Arbore, Humor, Moldovița, Sucevița, Voroneț, Dragomirna, precum și din Paraclisul turnului clopotniță al Mănăstirii Bistrița – Neamț, din Catedrala Arhiepiscopală – Roman, din Biserica „Sfântul Dumitru” din Suceava și, nu în ultimul rând, cu ilustrări ale vieții sale din Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Părintele profesor universitar doctor Viorel Sava, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, a vorbit despre *Semnificațiile teologico-duhovnicești ale spațiului liturgic – înțelesuri de altădată pentru omul de azi*. Sfinția sa a asemănat evenimentele desfășurate în aceste zile cu o *anamneză*, o rememorare a celor 1400 de ani de istorie, de rugăciune, de săvârșire a Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii: 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” – Părhăuți, ctitoria boierului Gavril Troțușan, și 400 de ani de la sfințirea Mănăstirii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” – Solca, ctitoria lui Ștefan Tomșa al II-lea Voievod.

Lucrările simpozionului au continuat cu abordarea temei *Memoria ca formă de recuperare a patrimoniului istoric mușatin* de către domnul profesor universitar doctor Gheorghe Onișoru, de la

Facultatea de Istorie și Geografie a Universității „Ștefan cel Mare”, specialist în Istorie contemporană.

Un moment deosebit al evenimentului l-a reprezentat și intervenția părintelui redactor Ștefănel-Stelian Ciurciun, care a vorbit despre *Editura Crimca și Tipografia Vartolomeu Măzăreanu puse în slujba promovării patrimoniului cultural-religios al Moldovei mușatine*:

„Momentul înființării Editurii Crimca a coincis cu perioada imediat următoare Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, această acțiune fiind impusă de nevoia cultural-misionară a eparhiei. [...] În decursul a doi ani, sub egida Editurii Crimca au văzut lumina tiparului aproximativ 40 de volume cu tematică variată, după cum urmează: studii consacrate tematicii omagiale sau comemorative a fiecărui an calendaristic, lucrări de istorie bisericească, monografii ale bisericilor și mănăstirilor din cuprinsul eparhiei, albume și studii de artă bisericească, lucrări dogmatice, biografii ale personalităților bucovinene de seamă, literatură creștină, lucrări omiletice și catehetice, lucrări de îndrumare liturgică și pastorală, lucrările simpozioanelor de teologie și ale conferințelor organizate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților etc”.

Cea de-a doua sesiune a comunicărilor științifice, moderată de această dată de părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a început cu prezentarea părintelui profesor universitar doctor Nicolae Chifăr de la Sibiu: *Un mușatin deschizător al șirului mitropoliților pe scaunul Moldovei*. Sfinția sa a prezentat aspecte cu adevărat grăitoare din viața ierarhului Iosif I Mușat, întâiul mitropolit al Moldovei.

Comunicarea cu titlul *Mitropolitul Grigorie Țamblac – în atenția contemporanilor noștri* a fost susținută de părintele profesor universitar doctor Alexandru M. Ioniță. Prelegerea s-a concentrat asupra activității ierarhului și mai ales asupra scrierilor sale despre Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava.

Doamna lector universitar doctor Elena Firea, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, a vorbit despre *Sanctuarul inițial*

al moaștelor Sf. Ioan cel Nou în Biserica Mitropolitană „Sfântul Gheorghe” din Suceava:

„Însumând, iconografia repictărilor din 1600-1601 din naosul bisericii «Sfântului Gheorghe» ar putea fi citită ca o rememorare a momentelor esențiale din istoria moaștelor Sfântului Ioan în Moldova, de la aducerea lor inițială la Suceava, la strămutarea recentă în Catedrala Mitropolitană și instalarea lor în acel loc anume, sub baldachinul donat de către Movilești. Adevărată mărturisire de credință a devoțiunii acestora față de sfântul ocrotitor al țării, întregul demers reflectă în același timp o preocupare accentuată față de moaște în epocă și grija evidentă de a le oferi expunerea rituală cuvenită, prin construirea unui adevărat sanctuar destinat să le adăpostească și să le pună în valoare. Instalarea baldachinului și decorarea porțiunii de zid adiacente cu scene referitoare explicit la istoria și sfințenia moaștelor sugerează un plan deliberat de amenajare a unui spațiu liturgic, un adevărat *relic programme* dacă vreți, care să faciliteze și să controleze accesul credincioșilor la raclă. Scopul ultim al întreprinderii era acela de a relansa venerarea lor la noua destinație, în urma transferului din anul 1589. Revirimentul fără precedent al cultului Sf. Ioan cel Nou în primele decenii ale secolului al XVII-lea pare să indice că demersul a avut din plin succes”.

În prezentarea *Mănăstirea Duminica Tuturor Sfinților din Părhăuți – o capodoperă a epocii* mușatinilor, domnul doctor Alexandru Prelipcean, lector universitar al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dimitrie Stăniloae” din Iași, a evocat, în sinteză, cele mai importante evenimente din istoria locașului de cult și a ctitorului său, logofătul Gavril Troțușan.

În ultima parte a zilei, în cadrul sesiunii de lucrări moderate de părințele profesor universitar doctor Alexandru M. Ioniță, părintele profesor universitar doctor Ștefan Iloaie, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, a prezentat un studiu de caz referitor la *Imnul Acatist al Maicii Domnului în iconografia ctitorilor mușatine:*

„Este un inegalabil poem liturgic compus din 12 perechi de condace și icoase care preamăresc taina Întrupării Mântuitorului Hristos în Fecioara Maria. [...] Cele 24 de strofe ale Acatistului au fost transpuse admirabil și unic în iconografia creștină prin frescele exterioare ale bisericilor moldave din secolul al XVI-lea. Scenele iconografice ale Imnului Acatist se derulează potrivit indicațiilor textelor scrip-turistice și textelor iconografice”.

Doamna arheolog doctor Monica Dejan, din Suceava, a prezentat aspecte inedite din cadrul cercetărilor arheologice desfășurate la Biserica „Duminica Tuturor Sfinților” din Părhăuți.

O altă temă abordată în cadrul simpozionului a fost legată de activitatea mitropolitului Grigorie Roșca, prezentat ca fiind un ctitor al picturilor exterioare din Nordul Moldovei. Stavrofora Gabriela Platon, stareța Mănăstirii Voroneț, a evidențiat faptul că ierarhul este considerat cel de-al treilea ctitor al mănăstirii al cărei întâi stareț a fost Sf. Daniil Sihastrul.

Ultima prezentare a fost cea a domnului profesor universitar doctor arhitect Virgil Polizu, din București, care a vorbit despre *Biserica Mușatină – ca model pentru arhitectura ecleziastică a Moldovei*.

Întâlnirea s-a încheiat cu anunțarea programului pentru zilele viitoare, cu adresarea cuvintelor de mulțumire participanților și nu în ultimul rând cu o rugăciune. Seara, invitații Simpozionului Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie” au vizitat Mănăstirea Sihăstria Râșcăi, aflată într-un amplu proces de înfrumusețare, în această perioadă lucrându-se la pictarea exteriorului sfântului locaș care îl are ca ocrotitor pe Sf. Ierarh Ioan de la Râșca și Secu.

Evenimentul, care își propune cinstirea memoriei aceluia care, în vremuri uneori mai puțin prielnice, au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional, va continua în zilele de 16 și 17 septembrie, când specialiști în domeniul teologiei și istoriei vor prezenta noi aspecte legate

de felul în care Moștenirea Mușatină își face simțită prezența și în zilele noastre.

(Irina URSACHI)

16 septembrie 2022: Simpozionul Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie” continuă în Cetatea Sucevei

O parte dintre cele mai importante elemente ale moștenirii cultural-istorice și religioase pe care membrii dinastiei mușatine ne-au transmis-o, monumentele ctitorite, au fost evidențiate astăzi, 16 septembrie 2022, în cea de-a doua zi a Simpozionului Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie”, eveniment desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

Și cea de-a doua zi a manifestării științifice, desfășurate în cinstirea memoriei acelor care, în vremuri uneori mai puțin prielnice au înălțat monumente cu o valoare culturală inestimabilă, recunoscută pe plan național și internațional, a adus împreună reprezentanți ai spațiului cultural românesc și profesori de la facultățile de teologie din țară, cercetători, istorici, filologi și arheologi.

Cea dintâi comunicare a zilei a fost susținută de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar. Ierarhul a vorbit despre *Chipul Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou reflectat în texte imnografice strămoșești*, lucrarea propunându-și evidențierea unor elemente privind modul în care imnografia a receptat mucenicia Sf. Ioan cel Nou și ce anume dorește Biserica să împărtășească – drept mesaj inspirat din viața mucenicului – celor care participă la sfintele slujbe:

„Poezie și doxologie, textul imnografic nu-și propune să facă un CV amănunțit al celui pomenit. El reține, și în cazul Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, foarte puține elemente de biografie, toate ca punct de plecare pentru o interpretare de tip pedagogic: participantul la

sfintele slujbe nu doar îl laudă pe sfânt, dar și învață de la cel martirizat virtuți precum răbdarea, credința, fidelitatea, neînfricarea”.

A urmat lucrarea părintelui profesor universitar doctor Mihai Himcinschi, decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, intitulată *Dogmă și viață în epoca mușatină*. În cadrul prezentării s-a făcut referire la fractalul social al iubirii și la identitatea creștină în contextul dinastiei mușatine:

„Pregătirea spirituală în vederea dobândirii identității creștine și a unității de neam, dar mai ales conștiința că această unitate e necesară și conform planului dumnezeiesc, implică detașarea față de rău și de păcat și promovarea unui dinamism spiritual-pnevmatic prin girul și implicația Bisericii în acest demers, ca singurul model palpabil de unitate cu Dumnezeu și cu semenii vrednic de credibilitate publică”.

Proiecțiile solare simbolice din biserica medievală de la Pătrăuți, ctitorită de Sf. Voievod Ștefan cel Mare în anul 1487, au fost prezentate în cadrul simpozionului de către părintele doctor Gabriel Herea. Cercetarea sfinției sale, derulată pe parcursul a mai multor ani, explică planul Bisericii de la Pătrăuți și iconografia acesteia, care au fost generate în deplină armonie cu mersul Soarelui pe bolta cerească. Comunicarea și-a propus

„să aducă în atenția cercetătorilor români observații asupra mai multor aliniamente ce se petrec între spații simbolice ale bisericii și razele Soarelui, în zile importante ale calendarului bisericesc și solar. [...] Proiecțiile simbolice au fost descoperite între anii 2003 și 2021 în biserica de la Pătrăuți. Fotografii care stau la baza acestei comunicări sunt rodul mai multor ore de monitorizare efectuate începând cu anul 2016. În urma acestor cercetări, se poate afirma faptul că planul arhitectural al bisericii de la Pătrăuți a fost generat în deplină armonie cu mersul Soarelui pe bolta cerească”.

Domnul profesor universitar doctor Dumitru Vitcu a prezentat cercetarea *Un specialist și animator al cercetărilor vechilor monumente bisericesti din Moldova: medievistul ieșean Ioan Caproșu*. Lucrarea a adus în atenție cele mai importante aspecte ale activității

academice în domeniul istoriei, aportul lui Ioan Caproșu concentrându-se în cele 5 monografii consacrate unor biserici și mănăstiri din Bucovina: Biserica „Sfânta Treime” – Siret, Mănăstirea Pătrăuți, Biserica „Sfântul Nicolae” Dorohoi și Mănăstirile Solca și Arbore. În anul 1980 a publicat o nouă monografie, lucrare dedicată Mănăstirii „Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava” – Biserica „Sfântul Gheorghe”.

Lucrările Simpozionului, desfășurat în Aula Magna a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, au continuat cu prelegerea părintelui profesor universitar doctor Vasile Nechita – *Veniamin Costachi și legăturile sale cu vechea Catedrală Mitropolitană din Suceava; dimensiunea misionară a aghiografiei*. În cadrul studiului a fost evocat și numele marelui poet național al românilor, Mihai Eminescu fiind unul dintre cei care s-au remarcat în perioada modernă a istoriei noastre prin valorificarea trecutului poporului nostru.

În cadrul evenimentului științific, moderatorul celei de-a doua sesiuni de comunicări, părintele profesor doctor Florin Țuscanu, a prezentat auditoriului o lucrare a Mitropolitului Grigorie Dascălul despre viața Sf. Paisie de la Neamț, apărută în anul 1817, care, între altele, cuprinde 4 scrisori către ucenicii săi. Una dintre acestea era adresată părintelui Dimitrie din Poltava, o alta ucenicilor aflați la seceriș la Schitul Nicșani, cea de-a treia scrisoare era pentru obștea rămasă la Dragomirna, după plecarea sfântului, în 1775. În acest document deosebit de valoros se regăsesc sfaturile duhovnicești ale Sf. Paisie Velicovschi privind viața monahală în noul context al anexării Bucovinei. Cea de-a patra scrisoare a fost trimisă către doi tineri ucenici, plecați la studii în București pentru a învăța limba greacă cu scopul de a traduce mai apoi operele Sfinților Părinți în limba română.

Catedra de Slavistică „Petru Caraman” a Departamentului Limbi și Literaturi Străine de la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a fost reprezentată de doamna

conferențiar universitar doctor Marina Vraciu, de doamna conferențiar universitar doctor Ludmila Bejenaru și de domnul profesor universitar doctor Leonte Ivanov. În cadrul întâlnirii au fost aduse în atenție studiile fiecăruia dintre invitați, *Un fenomen contemporan cu epoca Mușatinilor: împletirea slovelor în operele hagiografice din Slavia Ortodoxă, Sf. Paisie Velicovschi și înnoirea rugăciunii isihaste în ctitoriile mușatine* și respectiv *Mănăstiri din Moldova în notele de drum ale unor călători străini*.

Părintele arhimandrit Mihail Daniliuc, egumenul Schitului Vovidenia – Neamț, a vorbit publicului despre *Sărbătorirea a 500 de ani de la sfințirea „surorii” Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, Biserica Mănăstirii Neamț*. În cadrul prelegerii au fost evidențiate legăturile din punct de vedere istoric și arhitectural ale celor două sfinte locașuri, Bogdan al III-lea, Domnul Țării Moldovei, fiul Sf. Voievod Ștefan cel Mare, fiind principalul ctitor al acestora, numele său regăsindu-se în pisaniile ambelor biserici. Totodată, a fost rememorată sărbătorirea a 500 de ani de la sfințirea bisericii Mănăstirii Neamț, în anul 1997, prilej cu care au mai fost târnosite și biserica Seminarului Teologic Liceal Ortodox, închinată Sf. Ioan Iacob Hozevitul, precum și cea a Mănăstirii Sihăstria, de către Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul Constantinopolului, împreună cu, vrednicul de pomenire Patriarh al României Teoctist Arăpașu și de actualul Părinte Patriarh Daniel, pe atunci Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

În comunicarea sa, părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a plecat de la întrebarea: ce faci atunci când o forță exterioară încearcă să împiedice continuarea unei moșteniri bune? Dacă în vreme de pace se poate continua neîmpiedicat un bine,

„în perioada instaurării comunismului în România nu a fost ușor pentru Biserică să ducă mai departe viața în Dumnezeu și cultura și civilizația poporului, întemeiate pe relația cu Dumnezeu. În

particular, Preasfințitul Partenie Ciopron, fost episcop al Armatei (1937-1948) și fost episcop al Hotinului cu sediul la Bălți (1941-1944), scos din Sinod de către regimul comunist s-a străduit, timp de 12 ani, să ducă mai departe credința, viața monahală și moștenirea istorică mușatină a Mănăstirii «Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava», în perioada în care a fost stareț aici, 1950-1962. Documentele din arhiva mănăstirii păstrează în ele o parte, chiar dacă mică, din zbulciumul său în această direcție”.

Sesiunea lucrărilor științifice a continuat cu studiul dedicat *Episcopului academician Melchisedec Ștefănescu, cercetător și promotor al ctitorilor mușatine din Bucovina*, susținută de părintele profesor doctor Florin Țuscanu, protoiereu în Arhiepiscopia Romanului și Bacăului. Sfinția sa a evidențiat o parte dintre vizitele sale în Bucovina și urmările acestora, precum și rolul său în istoria țării noastre:

„Această figură de uriaș a spiritualității noastre a rămas pentru totdeauna în conștiința Bisericii Ortodoxe Române, mai întâi ca ierarh, implicat în procesul de dobândire a Unirii Principatelor, de obținere a independenței și mai apoi a Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române și cu o laborioasă activitate în Sfântul Sinod, dar și ca om de știință, cu o însemnată operă istorică”.

Cea de-a treia sesiune de comunicări, moderată de domnul doctor Ion Mareș, a debutat cu o serie de prelegeri despre lucrările de restaurare ale Bisericii „Sfântul Ilie” Șcheia, studii arheologice și prezentări care redau, cu ajutorul imaginilor, restaurările picturii acestui sfânt locaș care anul acesta, la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, a redevenit mănăstire, potrivit dorinței ctitorului, Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt.

Doamna doctor Alexandrina Mustea le-a vorbit celor prezenți despre *Restaurarea icoanelor împărătești de la Biserica „Sfântul Ilie” – Șcheia, Suceava – un reper în restaurare*. Un punct central al comunicării a fost analiza icoanei de hram: „Inscripția arată că icoana a fost dăruită bisericii de către preotul Constantin Popovici și Ioan Corduș din satul Sfântul Ilie, la 4 ianuarie 1841. Această

icoană diferă atât din punct de vedere stilistic, cât și ca tehnică de execuție de celelalte icoane împărătești”.

Lucrarea transmisă de domnul profesor universitar doctor Oliviu Boldura, din București, expert restaurator, s-a intitulat *Conservarea picturilor murale exterioare de la Monumentele UNESCO din Moldova – o prioritate națională*. Analiza veșmântului pictural al bisericilor și mănăstirilor din Bucovina care au fost restaurate este un bun prilej pentru publicul prezent de a observa importanța acțiunilor de păstrare ale reprezentărilor iconografice de patrimoniu.

În cadrul aceleiași suite dedicate mănăstirii, al cărei ocrotitor este Sf. Proroc Ilie, doamna doctor Georgiana Zaharia a expus publicului *Particularități ale restaurării picturilor murale* ale acestui sfânt locaș restaurat în perioada 2019–2022, când ctitoria ștefaniană a cunoscut un amplu proces de reînnoire.

Domnul Arheolog și istoric doctor Ion Mareș a fost cel care a încheiat această serie, aducând în atenție *Câteva considerații privind cercetările arheologice de la Biserica „Sfântul Ilie” – Șcheia, Suceava*:

„Săpăturile arheologice de la Biserica «Sfântul Ilie», sat Sfântu Ilie, comuna Șcheia, județul Suceava, au început în 2019. După desfacearea pardoselii de piatră din pronaos (provenită de la ultima reparație a bisericii, întreprinsă la începutul secolului al XX-lea, de către inginerul austriac Hugo von Rezori), a fost desfăcută șapa de ciment. Plăcile de piatră, provenite din pardoseală, au fost numerotate, marcate și depozitate. [...] Săpăturile arheologice din 2019-2021 de la Biserica «Sfântul Ilie» au confirmat faptul că: pe locul actualei ctitorii ștefanieni, mai cu seamă pe latura de vest, se afla o construcție de lemn pe temelie de piatră, posibil un edificiu destinat cultului, acea mănăstire cu hramul «Sfântul Ilie Tesviteanul de la Suceava», unde și-a dat obștescul sfârșit călugărul Macarie”.

Patrimoniul cultural ecleziastic, martorul nemuritor al istoriei a fost titlul lucrării doamnei profesor doctor habilitat Nicoleta Vornicu. Materialul a evidențiat numeroase diferențe, dar și asemănări între

descoperirile săpăturilor arheologice din Bucovina și restul zonei Moldovei, influența austro-ungară fiind mai mult decât evidentă.

Consilier eparhial al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească din cadrul Centrului Eparhial Suceava, părintele arhidiacon lector universitar doctor Vasile M. Demciuc, a expus o parte dintre *Valorile de patrimoniu în Fondul documentar al Bibliotecii Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”*. Alături de numeroasele Biblii, manuscrise și volume deosebite, între cele mai importante odoare ale mănăstirii care adăpostește moaștele Sfântului Mare Mucenic ocrotitor al Moldovei, se află și obiecte de o valoare extraordinară pentru cultura și civilizația românească. Între acestea se numără racla de argint, datată din prima jumătate a secolului al XV-lea și crucea de binecuvântare a mitropolitului Grigorie Roșca, o piesă cu adevărat deosebită, mai ales prin decorațiunea și prin imaginile care sunt sculptate pe aceasta.

Despre Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – Suceava, vechea Catedrală Mitropolitană a Moldovei, între două stăpâniri (secolul al XIX-lea). 500 de ani de la târnosire a vorbit domnul profesor universitar doctor Ion I. Solcanu, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași:

„Încă de la așezarea pietrei de temelie, impunătorul edificiu era destinat a fi sediul întâistătătorilor Mitropoliei Țării Moldovei, înlocuindu-l pe cel de la Biserica Mirăuți, modest ca dimensiuni și depășit de nevoile ritualului religios, mai cu seamă după aducerea moaștelor Sf. Ioan cel Nou, de către Alexandru cel Bun. Istoricul Ioan Caproșu opina că, deși ctitorii nemijlociți ai noii biserici sunt cei amintiți de pisanie, ideea înălțării unei noi reședințe mitropolitane trebuie să fi fost cu mult anterioară, trebuință devenită stăruitoare în vremea lui Ștefan cel Mare”.

Evenimentul, prilejuit de împlinirea a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod

și a lui Ștefăniță Voievod, va continua mâine, 17 septembrie 2022, când va fi săvârșit, la Mănăstirea Putna, parastasul Voievozilor, în semn de omagiu și recunoștință pentru cei care au contribuit la formarea și păstrarea valorilor și a credinței strămoșești.

Simpozionul Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie” este organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în parteneriat cu Universitatea „Ștefan cel Mare”, cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii, sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO.

(Pr. Ștefan MIHALCEA, Irina URSACHI)

17 septembrie 2022: Simpozionul Național „Moștenirea Mușatină. Credință – Cultură – Istorie” a ajuns la final

Ultima zi a evenimentului, prilejuit de împlinirea a 500 de ani de la Sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, 17 septembrie 2022, a încununat în chip deosebit strădania celor care, prin sesiunile de comunicări științifice, dedicate celei mai importante dinastii domnitoare a Moldovei, au adus la lumină o parte dintre cele mai însemnate aspecte ale moștenirii cultural-istorice și religioase, pe care aceasta ne-a dăruit-o prin monumentele și obiectele de patrimoniu, dar mai ales prin acțiunile de apărare a credinței și a valorilor creștin-ortodoxe românești.

Vizita documentară în care participanții au pășit pe urmele mușatinilor, observând și analizând o parte dintre ctitoriile acestora, s-a încheiat la Mănăstirea Putna cu parastasul voievozilor Bogdan al III-lea și Ștefăniță Vodă, ctitorii bisericii care îl are ca ocrotitor pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe și în care se află moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, grabnic ajutător și mare făcător de minuni.

Reamintim că Cetatea Sucevei a fost în aceste zile, 15-17 septembrie, gazda Simpozionului Național „Moștenirea Mușatină. Credință

– Cultură – Istorie”, proiect inițiat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, desfășurat în parteneriat cu Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava și organizat cu sprijinul financiar al Ministerului Culturii, sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO.

Reprezentanți ai spațiului cultural românesc, teologi, istorici, filologi, arheologi și nu numai s-au reunit, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în Aula Magna a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava pentru a expune noi aspecte legate de felul în care „Moștenirea Mușatină” își face simțită prezența și în zilele noastre, atât prin sfintele locașuri, cât și prin credința a cărei flacără a rămas vie încă din secolul al XIV-lea.

Auditoriul, format din delegați ai Centrului Eparhial Suceava, reprezentanți ai autorităților locale, cadre didactice, studenți și elevi seminariști, precum și stareți și starețe ai mănăstirilor bucovinene, s-au bucurat de prezentările unor lucrări deosebite, care au abordat tematici diverse, menite să surprindă cât mai mult din rolul pe care Mușatinii, între care Bogdan I, Alexandru cel Bun, Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, Bogdan al III-lea, Ștefăniță Vodă, Petru Rareș și nu numai, l-au avut în istoria, cultura și credința neamului nostru.

Dacă ieri, lucrările științifice au avut drept temă predominantă iconografia ctitorilor mușatine și lucrările de restaurare ale Bisericii „Sfântul Ilie” Șcheia, cea de-a treia zi a simpozionului a început cu o vizită de documentare la câteva dintre cele mai importante așezăminte monahale, ctitorite de membri ai dinastiei mușatine, Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, Biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” – Mănăstirea Bogdana, prima necropolă mușatină, și Mănăstirea Putna, *Ierusalimul neamului românesc*, unde își doarme somnul de veci Sf. Voievod Ștefan cel Mare.

În desfășurătorul zilei, un moment important l-a constituit pomenirea domnilor Bogdan al III-lea și Ștefăniță Vodă, ctitorii Bisericii

„Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”. Slujba parastasului a fost săvârșită de un sobor de clerici format din conferențieri ai simpozionului, sub protia Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul.

Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Eustatie Protopsaltul” al Mănăstirii Putna.

La finalul slujbei, ierarhul a rostit un cuvânt de învățătură în cadrul căruia a adus în atenție faptul că, în pofda luminii pe care cei plecați la Domnul o lasă în urma lor, sufletele acestora au nevoie de rugăciune continuă, cu atât mai mult cu cât ei au ctitorit sfinte locașuri care dăinuie până astăzi. Preasfinția Sa a rememorat o parte dintre evenimentele importante din viața voievozilor, subliniind grija nu numai pentru strămoși, cât mai ales grija pentru generațiile viitoare:

„De aceea sunt pomeniți ctitorii, voievozii mai ales, în bisericile pe care le-au ctitorit, pentru că ei au știut că au nevoie de rugători pentru sufletele lor. Și-am săvârșit această slujbă de pomenire nu la Suceava, deși acolo este Catedrala pe care au ctitorit-o, unde sunt în fiecare zi pomeniți drept ctitori, ci aici la Putna, pentru că aici sunt mormintele lor. Aici a ales Sfântul Ștefan să aștepte glasul trâmbiței celei de apoi, împreună cu familia sa. Dar nu doar pentru asta. Facem pomenirea lor aici, la Putna, pentru că asta am învățat de la Măria Sa, de la Voievodul Ștefan. El s-a preocupat dinadins pentru statornicirea și continuitatea unei memorii dinastice. [...] El nu s-a preocupat doar de cei de dinainte, ci s-a gândit și la cei de după el. Și de aceea, una dintre primele sale griji, atunci când a fost rânduit de Domnul să fie Domn al Moldovei, a fost să găsească și să construiască *un loc memorie*, cum s-a spus, și să zidească o necropolă domnească atât pentru el și pentru soția sa, cât și pentru fiii săi, pentru urmașii săi direcți. Și, de aceea, din respect față de tatăl, respectiv față de bunicul său, și Bogdan al III-lea Voievod și Ștefăniță n-au ales să fie îngropați în ctitoria lor de la Suceava, în Biserica Mitropolitană atunci, ci aici, la Putna, în pridvor, de-a dreapta și de-a stânga”.

Simpozionul dedicat Moștenirii Mușatine s-a încheiat cu vizitarea Muzeului Mănăstirii Putna.

Evenimentele aniversare, dedicate Anului Jubileu, desfășurate cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, vor continua cu Expoziția „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava – o istorie în imagini de patrimoniu mondial”, care va avea loc la Biblioteca Națională a României, la data de 27 septembrie 2022.

Călătorind în timp, în vremea domnilor Țării Moldovei, privitorul pelerin se va întâlni, prin culoare și compoziție, cu momente impresionante din viața marelui mucenic, primind astfel darul Sfântului Ioan. În cadrul expoziției vor putea fi admirate fresce cu reprezentări ale Sfântului în pictura mănăstirilor Dobrovăț, Arbore, Humor, Moldovița, Sucevița, Voroneț, Dragomirna, precum și din Paraclisul turnului clopotniță al Mănăstirii Bistrița – Neamț, din Catedrala Arhiepiscopală – Roman, din Biserica „Sfântul Dumitru” din Suceava și, nu în ultimul rând, cu ilustrări ale vieții sale din Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. În cadrul evenimentului va avea loc și un concert de muzică psaltică, susținut de Grupul „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

(Irina URSACHI)

4 octombrie 2022: Sinaxa monahală cu stareții și starețele din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților – „Rugăciunea în Sfânta Scriptură”

Cea mai cunoscută ctitorie a Sf. Voievod Ștefan cel Mare, Mănăstirea Putna, numită și *Ierusalimul neamului românesc*, a fost astăzi, 4 octombrie 2022, gazda Sinaxei monahale cu stareții și starețele din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Titlul întâlnirii prezidată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, „Rugăciunea în Sfânta Scriptură”, a fost dat de tematica „Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și a „Anului comemorativ al Sf. isihasti Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Alături de stareții și starețele din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, la eveniment au fost prezenți: părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, exarhii zonali, consilieri eparhiali, precum și părinții protoierei.

Întrunirea a debutat prin săvârșirea Sfintei Liturghii în biserica mare a mănăstirii, în care se află mormântul Sf. Voievod Ștefan cel Mare, de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, înconjurat de un sobor de slujitori, în prezența stareților și starețelor așezămintelor monahale.

În Sala „Mitropolit Iacob Putneanu” a Centrului Cultural al Mănăstirii Putna a urmat desfășurarea lucrărilor sinaxei. După rostirea rugăciunii de început și a apelului nominal a avut loc susținerea a două lucrări referitoare la tema generală a întâlnirii. Studiul monahiei Alexandra Crețu, de la Mănăstirea Dragomirna, *Rugăciunea în Vechiul Testament* a fost prezentat de stavrofora Maria Magdalena Gherghina, stareța așezământului monahal. Referatul a evidențiat numeroase exemple ale rugăciunii în perioada Vechiului Legământ, precum cea a prorocilor, a psalmiștilor, fiind totodată subliniată rugăciunea fără cuvinte și rugăciunea cu râvnă:

„Rugăciunea în Vechiul Testament se țese indisolubil pe relația dintre poporul lui Israel și Dumnezeu și se bazează pe concepția că Dumnezeu «există, aude și răspunde». [...] Rugăciunea în Vechiul Testament se modifică în funcție de stadiul relației omului cu Dumnezeu și mai ales de poziționarea pe care o are omul față de Dumnezeu. De modul în care omul se așază înaintea lui Dumnezeu depinde dacă ceea ce spune sau face devine sau nu o rugăciune. Aici avem deja tipul rugăciunii celui ce se află la începutul drumului său către Dumnezeu. Astfel învățăm de la Părinți că așezarea noastră la rugăciune trebuie să se facă nu cu scopul de a-L vedea pe Dumnezeu, ci de a fi văzuți de către El. Noi ne înfățișăm de fapt lui Dumnezeu, I ne arătăm Lui, așa cum vedem din modelul pe care Vechiul Testament ni-l pune înaintea. [...] Omul are o nevoie ontologică de

a fi în relație cu Dumnezeu, Care în Vechiul Testament va fi mereu nevăzut, dar relația va fi mereu una personală. Dumnezeu are primul inițiativă, dar de modul în care omul se așază înaintea lui Dumnezeu depinde dacă ceea ce spune sau face devine sau nu o rugăciune”.

Părintele protosinghel Hrisostom Ciuciu, de la Mănăstirea Putna, a adus în atenție *Rugăciunea în Noul Testament*, abordând teme precum caracteristica esențială a rugăciunii nou-testamentare, îndrăzneala eshatologică și începutul rugăciunii:

„Noul Testament vine cu o schimbare, căci Fiul este Cel Care iese în evidență, iar cea a cărei venire este anunțată este de data aceasta Persoana Duhului Sfânt. [...] În Noul Testament Dumnezeu-Tatăl este nevăzut – dar nu departe – prin prisma faptului că El poate fi văzut *doar* în Fiul. Cuvântul, Care în Vechiul Testament era înțeles mai mult ca învățătură, având rol de călăuză către voia lui Dumnezeu, devine în Noul Testament, prin Întruparea Fiului lui Dumnezeu, prezența reală a lui Dumnezeu în lume, iar pentru noi Acesta (Cuvântul) ia chipul rugăciunii. Într-un cuvânt, Noul Testament ni-L aduce pe Dumnezeu aproape, foarte aproape, prin rugăciune. Rugăciunea este ridicarea, întoarcerea sufletului către Dumnezeu. În Noul Testament rugăciunea nu este o metodă pentru a obține bunăvoința lui Dumnezeu sau lucruri aparținând ordinii materiale. Rugăciunea plonjează întru agonie și exultă întru extaz, fără însă a urmări înălțimea sau profunzimea trăirii; nu extazul sau fericirea personală o țintește ea, ci pe Însuși Dumnezeu”.

În cadrul discuțiilor legate de tema sinaxei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a subliniat faptul că, în drumul spre mântuire, la baza rugăciunii trebuie să existe o credință temeinică, asumată:

„Materia se convertește în ceea ce este esențial vieții omului prin rugăciune. Dar rugăciunea nu trebuie să fie făcută oricum, trebuie să fie făcută pe fondul credinței și a voinței. «Crezi că pot să fac Eu aceasta?», întreba Iisus. «Da, Doamne, cred. Ajută necredinței mele». «Voiștii să te faci sănătos? Da, Doamne, voiesc». Adică, dacă privim rugăciunea, trebuie privită nu îngrădit, ci holistic, în sensul unei gândiri care să rupă jaloanele unei matrice strict rugătoare a rugăciunii”.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, i-a încurajat pe reprezentanții cinului monahal să citească din scrierile Sf. Ioan Scărarul, un bun mistagog în cele ale învățării despre rugăciune:

„Gândul meu este să îi îndemnați pe părinți și pe maici, pe frați și pe surori, să citească în acest an, dedicat rugăciunii de către Sfântul Sinod, *Cuvântul 28* din *Scara* Sf. Ioan Scărarul. Este un cuvânt bogat, unul dintre cele mai cuprinzătoare, mai extinse cuvinte din *Scara* Sfântului Ioan, dar care este foarte practic, foarte pragmatic. Un începător, dar și un călugăr cu mulți ani de mănăstire, dacă citește cu luare-aminte și poate de mai multe ori, cuvântul Sf. Ioan Scărarul despre rugăciune, cred că are un bun început sau bună primenire dacă e după un timp de mănăstire în a învăța cum să se roage”.

A urmat vizitarea atelierelor de restaurare, pictură și legătorie carte și a expoziției „Durată românească: libertate și conștiință. In memoriam Dan Hăulică”.

În continuare, au fost prezentate propuneri din partea Sectoarelor Centrului Eparhial Suceava și au fost dezbătute probleme de ordin administrativ din viața mănăstirilor și schiturilor din eparhie.

Sectorul Fonduri Externe și Interne, reprezentat de această dată de părintele director Florin Lupu, a adus în atenție posibilitățile de accesare a unor linii de finanțare și a prezentat calendarul estimativ pentru depunerea de proiecte în perioada următoare.

Părintele Dan Gheorghiuță, consilier la Serviciul Intern de Prevenire și Protecție, le-a vorbit monahilor și monahiilor despre necesitatea respectării legislației în domeniile securității și sănătății în muncă și a situațiilor de urgență. Sfinția sa a evidențiat și rolul asigurării bunurilor aparținând unităților de cult, dar și al instruirii personalului monahal, care își desfășoară activitatea la unitățile de cult aflate în apropierea pădurilor, cu privire la riscurile existente în pădure.

Din partea Sectorului Cultural, condus de părintele Constantin Oprea, a fost recomandată, între altele, implicarea monahilor și monahiilor în scrierea unor articole legate de viața monahală, dar și

a câtorva aspecte inedite din istoria mănăstirilor din care fac parte. A fost încurajată, de asemenea, publicarea unor studii sau articole științifice ale unor monahi sau monahii care au susținut lucrări de doctorat, precum și cooptarea lor pentru a colabora la revista *Candela*. De asemenea, s-a propus ca pe viitor să se perfecționeze o cât mai mare parte a cinului monahal, prin cursuri de specialitate sau să urmeze cursurile de licență sau de masterat, privind restaurarea de textile și icoane.

Părintele Ștefan Mihalcea, consilier în cadrul Sectorului Media și Comunicare, a recomandat o sporită atenție asupra conținutului materialelor postate pe rețelele de socializare ale unităților de cult, precum și necesitatea obținerii arhiereshii binecuvântări în cazul aparițiilor în mass-media, din proprie inițiativă sau la invitația unui trust de presă.

Sectorul Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, reprezentat de părintele consilier Filaret Ruscan, a subliniat faptul că serviciile religioase se pot săvârși în mănăstiri doar cu acordul chiriarhului, iar în parohii numai cu acordul parohului. Totodată, a fost făcut un apel pentru ajutarea parohiilor și mănăstirilor care întâmpină dificultăți pastoral-misionare.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic, a reiterat rugămintea către părinții stareți și maicile starețe de a-i îndemna pe viețuitorii din mănăstirile pe care le păstoresc să se înscrie la cursuri universitare de Licență, Masterat și Doctorat. Totodată, a fost amintită dorința Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, aceea ca personalul monahal din mănăstirile și schiturile din eparhie să aibă acces la studii universitare și la formare intelectuală și academică, pentru ca experiența și cunoștințele lor să fie puse apoi în slujba mănăstirilor în care viețuiesc.

Din partea Sectorului Economic-Financiar, condus de părintele consilier Viorel Ilișoi, a fost transmis, între altele, faptul că schiturile cu personalitate juridică sunt încurajate să pregătească documentația necesară în vederea schimbării statutului administrativ în mănăstire.

Sectorul de Asistență Socială și Medicală, reprezentat de părintele protosinghel Alexandru Moroșan, a adus în atenția stareților și starețelor necesitatea licențierii serviciilor sociale care funcționează în cadrul mănăstirilor, subliniind faptul că obținerea unei licențe pentru furnizarea de servicii sociale facilitează accesul la forme de finanțare locale, județene, naționale sau europene.

Părintele diacon Paul Rusu, consilier în cadrul Sectorului Juridic și de Consultanță, a transmis faptul că pentru o bună desfășurare a activității sectorului și pentru o rezolvare cât mai rapidă a problemelor juridice, schiturile și mănăstirile trebuie să trimită în timp util întreaga documentație către Centrul Eparhial.

Recomandări din punct de vedere administrativ au venit și din partea Sectorului Juridic al Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, condus de domnul consilier Daniel Ionașcu. Părintele Ionuț Pricop, consilier juridic în cadrul aceluiași sector, le-a vorbit celor prezenți despre importanța inventarierii bunurilor locașurilor de cult.

Întâlnirea a continuat cu prezentarea unor cărți recent apărute la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Volumul *Comentariu la Tatăl nostru*, scris de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, a fost prezentat de părintele Constantin-Ciprian Blaga, consilier eparhial în carul Sectorului Editură și Tipografie a Centrului Eparhial Suceava:

„În contextul «Anului Omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului», Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, autor prolific și neobosit ostenitor în domeniul cercetării, publică o lucrare sinteză ce are drept obiect de analiză rugăciunea pe care Mântuitorul Iisus Hristos ne-a oferit-o drept etalon, drept model de adresare Tatălui ceresc. [...] Lucrarea se înscrie în colecția catehismelor semnate de Înaltpreasfinția Sa, colecție căreia i s-a pus început bun la jumătatea anului 2021, odată cu publicarea lucrării *Paraclisul Maicii Domnului. O scrisoare de pocăință a sufletului (comentariu)*. În mod vădit, lucrările care se înscriu în această serie se adresează, prin caracterul compact, omului contemporan, a cărui viață este profund marcată de grabă, de o permanentă goană după agonisirea celor vremelnice”.

De asemenea, părintele consilier a adus în atenție și cartea părintelui arhimandrit Grichentie Natu, *Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava. Trapezuntul*.

Părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a prezentat volumul *Despre dumnezeiescul har*, semnat de părintele arhimandrit Dosoftei Murariu, trecut la cele veșnice în anul 1990:

„În ciuda vieții sale zbuciumate, important este că părintele Dosoftei Murariu nu a rămas dezamăgit de nestatornicia lumii, ci a văzut-o ca spațiu în care Dumnezeu lucrează mântuirea oamenilor și pe oameni ca fiind capabili să răspundă chemării de sus și să conlucreze cu harul Duhului Sfânt la mântuirea lor. [...] Cartea vorbește despre lucrarea harului în Sfintele Taine și în nevoița personală – o viziune unitară a acestora, o viziune adevărată în care lucrarea lui Dumnezeu în corpul comunitar al Bisericii nu este pusă în opoziție cu lucrarea Sa cu fiecare om. Biserica naște sfinți prin Duhul Sfânt, sfințenia este viața Bisericii în Duhul Sfânt”.

Părintele Adrian Popa, consilier eparhial, a prezentat o statistică a mănăstirilor în privința colportajului bisericesc și i-a felicitat pe conducătorii unităților de cult care se implică în activitatea misionară a Arhiepiscopiei.

În cadrul evenimentului, stavrofora Mihaela Cozmei, stareța Mănăstirii Sucevița, a primit, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, întrucât a urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

La final, au luat cuvântul protoiereii celor cinci protopopiate ale eparhiei: Suceava I, Suceava II, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni.

În încheiere, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor și gazda acestei sinaxe, a evidențiat o serie de aspecte administrative și a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, părinților consilieri, protopopi și exarhi, precum și tuturor starețelor și stareților prezenți la această întâlnire menită să contribuie la revigorarea și întărirea vieții monahale din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Fiecare participant a primit în dar câte un exemplar din cele mai recente volume semnate de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, *Izvoare și icoane făcătoare de minuni și Rugăciunea Tatăl Nostru – un comentariu pentru omul grăbit.*

(Irina URSACHI)

19 octombrie 2022: Festivitatea de premiere a câștigătorilor celei de-a doua ediții a Concursului național de recitare „Glas de copil – Maica Domnului, Darul lui Dumnezeu pentru oameni”

Ziua prăznuirii Sf. Apostol și Evanghelist Luca, „zugravul Maicii Domnului”, medicul cunoscut a fi cel dintâi care a pictat icoana Preasfintei Fecioare, a fost prilej de aleasă bucurie pentru participanții la cea de-a doua ediție a Concursului național de recitare „Glas de copil – Maica Domnului, Darul lui Dumnezeu pentru oameni”.

Emoționați și nerăbdători, dar cu zâmbet și lumină pe chip, copiii, tinerii și îndrumătorii acestora au luat parte, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava, la ceremonia de premiere a concursului organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin Sectorul Media și Comunicare și respectiv Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru Viață în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava.

Concursul de recitare, desfășurat cu binecuvântarea și la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și

Rădăuților, și-a propus să aducă în prim-plan literatura religioasă închinată Născătoarei de Dumnezeu, dar și să-i sensibilizeze pe toți participanții iubitori de poezie cu privire la tema abordată, să stimuleze creativitatea privind interpretarea, să contribuie la dezvoltarea capacității de exprimare, precum și la creșterea gradului de implicare în activitățile culturale ale eparhiei.

La eveniment au luat parte reprezentanți ai instituțiilor organizatoare, între care îi amintim pe Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Ștefan Mihalcea, consilier eparhial la Sectorul Media și Comunicare, Bianca Gabriela Roman, referent la Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru Viață, precum și doamna profesoară Daniela Luminița Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie în cadrul Inspectoratului Județean Suceava.

„S-a încheiat astăzi cea de-a doua ediție a Concursului Național «Glas de copil – Maica Domnului, Darul lui Dumnezeu pentru oameni» organizat cu ajutorul lui Dumnezeu și cu binecuvântarea și la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Dacă anul trecut, în perioadă de pandemie, festivitatea de premiere a avut loc într-un cadru restrâns la Mănăstirea Putna, astăzi, la Centrul Eparhial Suceava, ne-am bucurat de o prezență numeroasă, formată din elevi, părinți, profesori, slujitori ai Sfintelor Altare, atât din Suceava, cât și din alte județe participante la acest proiect. În mijlocul nostru s-a aflat și anul acesta Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al eparhiei noastre, care ne-a transmis gândul de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Calinic și a înmănat tinerilor diplomele și premiile pregătite de organizatori. Mulțumim tuturor celor care s-au implicat în organizarea și buna desfășurare a acestui concurs, membrilor comisiei de jurizare, profesorilor îndrumători, părinților și tuturor elevilor care ne-au transmis, prin intermediul poeziilor recitate, gândul lor de

iubire și recunoștință față de Preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Nădăjduim ca anul viitor să organizăm cea de-a treia ediție a acestei frumoase inițiative.” (Pr. Ștefan MIHALCEA, consilier eparhial al Sectorului Media și Comunicare).

În cadrul festivității au fost acordate 7 categorii de premii și distincții, respectiv: Premiul „Theotokos”, Premiile I, II și III, Mențiuni, Premiul special pentru autenticitate și Premiul special pentru originalitate. Tuturor copiilor și tinerilor participanți le-au fost oferite daruri constând în cărți, icoane, produse cultural-ecclesiale și diferite obiecte cu caracter religios. Atât cei mai mici, cât și cei mai mari, au fost răsplătiți cu cărți specifice vârstei, cu tematici potrivite pentru folosul lor duhovnicesc.

Premiile oferite de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au fost înmânate de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, care i-a felicitat și binecuvântat pe elevii și tinerii participanți. Totodată, ierarhul le-a vorbit celor prezenți despre unul dintre cele mai de preț daruri pe care Dumnezeu Tatăl le-a oferit oamenilor, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Fecioara Maria:

„Dacă este un concurs în care vorbim despre Maica Domnului, ca dar al lui Dumnezeu pentru noi, despre dar sau despre daruri este vorba astăzi. Despre daruri a fost vorba de când a început concursul și până astăzi, pentru că eu sunt sigur că atât doamna inspector, cât și ceilalți membri ai comitetului de jurizare au primit poeziile voastre nu ca pe un subiect de lucrare făcută acolo bine și care trebuie evaluat, ci ca un dar de suflet, un dar al vostru, al copiilor pe care voi l-ați adus lui Dumnezeu. Și acum Dumnezeu vine să vă dăruiască și El ceva pe lângă dăruirea frumoasă pe care v-a dat-o atunci când ați împlinit sarcina aceasta, adică atunci când ați recitat frumos respectiva poezie. Eu sunt sigur că Dumnezeu a fost alături de voi, la fel și Maica Domnului, și darul de a recita frumos v-a fost dăruit de către Dumnezeu. Pentru că așa este Dumnezeul nostru, este un Dumnezeu cu inimă largă, este un Dumnezeu dăruitor, este un Dumnezeu care nu ține nimic, nimic pentru El. Și toată viața

noastră ar fi minunată ca un schimb de daruri. Pentru că dacă s-a vorbit despre Maica Domnului că fiind darul lui Dumnezeu pentru noi oamenii, știți de ce Maica Domnului este darul lui Dumnezeu pentru noi? Pentru că mai întâi ea, Fecioara Maria, a fost darul umanității pentru Dumnezeu. [...] Vă felicit din toată inima pe toți pentru darul pe care ni l-ați făcut, vă felicit pentru osteneala pe care ați depus-o. Vă transmit gând de binecuvântare din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, care, în cea mai mare parte, a contribuit la aceste daruri, pentru că sunt din partea noastră, a Arhiepiscopiei, dar Înaltpreasfințitul le-a binecuvântat cu toată inima. Să simțiți aceste daruri ca simboluri ale unei dragoste pe care noi, cei maturi, cei mari, profesori, preoți încercăm să vi le transmitem fiecăruia dintre dumneavoastră”.

Competiția, la care au trimis materiale video 122 de copii și tineri din 10 județe (Bihor, Bistrița-Năsăud, Buzău, Galați, Iași, Maramureș, Neamț, Prahova, Suceava, Vaslui) și din Municipiul București, s-a desfășurat pe trei categorii de vârstă: preșcolar, primar și gimnazial-liceal.

Comisia de jurizare a fost formată din specialiști în domeniul literaturii și culturii, între care domnul profesor universitar doctor Mircea Diaconu, critic literar, eseist, filolog, membru al Uniunii Scriitorilor din România, prorector cu activitatea didactică și asigurarea calității – Universitatea „Ștefan cel Mare”; doamna profesoară Daniela-Luminița Ceredeev, inspector școlar pentru disciplina Religie la Inspectoratul Școlar Județean Suceava. Membrii juriului au punctat fidelitatea față de învățătura de credință, calitatea interpretării, originalitatea, adecvarea poeziei la vârstă, creativitatea și sensibilitatea momentului artistic.

„A fost o nouă ediție reușită, o parte dintre participanții de la ediția anterioară revenind în competiție și-n acest an. Copiii și tinerii noștri o preacinstesc pe Maica Domnului, dovedesc cunoașterea și trăirea adevărului de credință, manifestă preocupare pentru viața liturgică a bisericii. Am remarcat cu toții, deopotrivă, calitatea actului artistic, predilecția pentru texte literare complexe, de amplitudine,

concepția și designul interpretărilor proprii, atenția la expresivitatea limbii și la detaliile conceptuale. Și corolar: iubirea fiască față de Sfânta Fecioară” (Daniela Ceredeev, evaluator).

Din programul evenimentului, care poate fi considerat un premiu în sine pentru copii, sunt de reținut și închinarea la racla Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, în Catedrala Arhiepiscopală a Sucevei, și vernisarea expoziției itinerante „Muzeul Scrisului de Mână”, proiect național de exersare a valorilor culturale și patrimoniale păstrate în școală, familii, instituții locale și biserici.

Poeziile interpretate de câștigătorii premiilor „Thetokos” pot fi vizionate pe canalul de YouTube al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Organizatorii amintesc faptul că premiile și diplomele de participare ale celor care nu au reușit să participe la această festivitate vor putea fi ridicate de la sediul Inspectoratului Județean Suceava de către părinții elevilor, de cadrele didactice coordonatoare sau de preoții din parohiile din care participanții fac parte.

În cazul concurenților din alte județe, premiile oferite vor fi trimise prin poștă pe adresa inspectorului pentru disciplina Religie, din cadrul Inspectoratului Școlar Județean de care aparțin.

La final, atât concurenții cât și organizatorii și-au exprimat dorința de a se implica și în cea de-a treia ediție a concursului de recitare, precum și la alte manifestări cultural-artistice.

(Irina URSACHI)

19 octombrie 2022: *Expoziție itinerantă „Muzeul scrisului de mână”*

În Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava a putut fi vizitată ieri expoziția itinerantă „Muzeul scrisului de mână”, care cuprinde cele mai impresionante 50 de produse educaționale și culturale înscrise în proiectul național cultural și de

învățare colaborativă cu același generic, coordonat de Inspectoratul Școlar Județean Suceava, în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin Sectorul Media și Comunicare, Muzeul Național al Bucovinei și Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”.

Activitățile proiectului s-au desfășurat în contextul Anului European al Tineretului și a urmărit constituirea unei colecții de cărți, caiete, oracole, fotografii, scrisori, icoane, copii ale unor documente etc., pe care se află texte scrise caligrafic.

Contextul educațional-cultural a fost dat și de imperativul conservării valorilor culturale și patrimoniale păstrate în familii, instituții locale și în biserici; de exersare a valorilor culturale în comunitățile școlare și eclesiale, ca și în comunitățile extinse;

Spațiul expozițional este organizat în două galerii: „Caligrafia secolului ce-a trecut” (obiecte culturale de patrimoniu, oferite de contribuitori) și „Caligrafie pentru secole viitoare” (produse caligrafice contemporane, realizate de participanți pentru exersarea și promovarea scrisului de mână).

Dintre exponatele extrem de valoroase ale expoziției de acum: *Irmologhion*, tipărit la Kiev în anul 1896, cu înscris de mână al părintelui Teofil Dimitrovici, din anul 1905; *Liturghier*, tipărit la Kiev în anul 1902, cu înscris de mână al părintelui Teofil Dimitrovici, din anul 1905; *Apostol*, tipărit la Kiev în anul 1901, cu înscris al aceluiași părinte slujitor, în care este consemnat că „a fost dăruit sânteii biserici din Ciumârna de către evlavioasa agricultoare din Vicovul de Sus, Xenia, văduvă după Paul Coroma, în luna lui maiu 1905, prin stăruința părintelui Dorimedont Nichitovici, ieromonah din Sfânta Mănăstire Putna”.

De asemenea, un album de cărți poștale, datat 1898, în limba germană, care cuprinde 360 de ilustrate cu înscrisuri caligrafice, timbrate și datate poștal, din corespondențe diverse, adresate unor persoane cu prilejul sărbătorilor religioase și civile sau la ocazii aniversare.

În galeria „Caligrafie pentru secole viitoare” se regăsesc jurnale de învățare, jurnale de lectură, caiete pentru transcrieri, proiecte tematice, scrisori și felicitări, redactate de copii din Școala Gimnazială „Grigore Ghica Voievod” Suceava, Școala Gimnazială Nr. 2 Marginea, Clubul Copiilor Fălticeni, Liceul Tehnologic „Oltea Doamna” Dolhasca.

Doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector școlar, coordonator al proiectului, a subliniat faptul că trebuie apreciată pasiunea celor care se arată interesați de păstrarea și cultivarea moștenirii culturale din ultimele veacuri:

„Numărul mare de participanți la proiectul acesta, care presupune un efort destul de consistent de documentare și elaborare a produsului cultural și educațional, ce se subscie temei, ne este încredințare că există preocupări constante în multe școli și în multe comunități parohiale pentru descoperirea, cunoașterea și conservarea patrimoniului cultural, dar și pentru dezvoltarea unor competențe ce țin de estetica reprezentărilor personale, de exprimarea de sine, de manualitate, de perseverență și de disciplină interioară, toate evidențiate și prin estetica scrisului”.

(Irina URSACHI)

25 octombrie 2022: Cea de-a doua zi a procesiunii cu moaștele Sf. Ioan cel Nou în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Cu binecuvântarea lui Dumnezeu și prin părinteasca purtare de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, procesiunea cu moaștele Sf. Ioan cel Nou a continuat și astăzi, 25 octombrie 2022, în mai multe localități din județul Suceava, după ce ieri Sfântul Mare Mucenic, grabnic ajutor și făcător de minuni, a binecuvântat credincioșii protopopiatelor Suceava I, Rădăuți și Câmpulung Moldovenesc.

Traseul a vizat bisericile și mănăstirile ctitorite de domni și boieri din Țara Moldovei, dar și principalele locașuri de cult din eparhie, în care racla cu moaștele Sfântului Ioan a poposit spre bucuria tuturor credincioșilor care îi aduc cinstire și prinos de dragoste și mulțumire.

Moaștele Sfântului au fost însoțite de o delegație a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, condusă de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, alături de clerici de la Centrul Eparhial Suceava, între care părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și de slujitori ai Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

În noaptea de luni spre marți, racla cu moaștele Sfântului Ioan a poposit la Catedrala „Sfânta Treime” din Municipiul Vatra Dornei. Aici a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de noapte în cinstea celui dintâi sfânt ocrotitor al Moldovei, de către un sobor de preoți și diaconi, avându-l ca protos pe părintele doctor docent Mihai Valică, prilej cu care numeroși credincioși au venit cu multă bucurie pentru a înălța rugăciuni către Preamilostivul Dumnezeu. Din soborul slujitor au făcut parte stareți de la așezămintele monahale din împrejurimi.

Ziua de marți a început cu un moment de rugăciune săvârșit de către delegația Arhiepiscopiei, sub protia Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, înainte ca sfintele moaște să fie purtate în cuprinsul eparhiei, urmând traseul stabilit. Astfel, s-a poposit pentru un moment de rugăciune la: Mănăstirea Gheorgheni, Bușoaia, Mănăstirea Voroneț, Catedrala Gura Humorului, Mănăstirea Humor, Cornu Luncii, Mălini, Mănăstirea Bogdănești, Mănăstirea Râșca, Mănăstirea Cămârzani, Catedrala Fălticeni, Mănăstirea Buciumeni, Udești, Verești, Corocăiești, Dumbrăveni, Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului”. Astăzi s-au alăturat delegației protoiereii Protopopiatelor Câmpulung Moldovenesc, Fălticeni și Suceava I.

Ca semn al dragostei pentru ocrotitorul județului nostru, monahii și monahiile mănăstirilor vizitate în această zi și credincioșii au ieșit în întâmpinarea sfințelor moaște cu icoane, lumânări aprinse și flori în mâini, însemnându-se cu semnul Sfintei Cruci și înălțând rugăciuni de mulțumire, pentru pace și pentru liniște sufletească.

Slujitorii de la Catedrala Arhiepiscopală au oferit drept mângâiere celor prezenți din florile care au însoțit racla sfântului, precum și ico-nițe care îl înfățișează pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe alături de Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, icoană pictată special pentru evenimentele Anului Jubileu „Moștenirea mușatină – credință, cultură, istorie”.

La Mănăstirea Cămârzani a fost săvârșită Slujba Acatistului Sf. Ioan cel Nou, în prezența obștii monahale și a credincioșilor veniți să-l cinstească pe ocrotitorul Cetății Sucevei.

La finalul procesiunii, racla cu moaștele sfântului ocrotitor al Sucevei a fost așezată în Catedrala Arhiepiscopală – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, în baldachinul din Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”.

Procesiunea cu racla care adăpostește cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, desfășurată în zilele de 24 și 25 octombrie 2022, face parte din seria evenimentelor aniversare dedicate Anului Jubileu „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”. Potrivit programului-cadru, anunțat în luna martie a acestui an, la deschiderea evenimentelor aniversare dedicate Anului Jubileu, cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, o componentă importantă a vizat-o organizarea de procesiuni cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou atât în Municipiul Suceava, cât și în Județul Suceava, la bisericile și mănăstirile ctitorite de domni și boieri din Țara Moldovei.

(Irina URSACHI)

26 octombrie 2022: Racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou a ajuns acasă, după 2 zile în care a binecuvântat mulțime de credincioși din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

După mai bine de 650 de kilometri, parcurși în două zile de procesiune în cele cinci protopopiate ale Eparhiei Sucevei și Rădăuților, racla cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou a ajuns seara trecută acasă, la Suceava, fiind așezată în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, Catedrală și Reședință Mitropolitană a Moldovei timp de peste 150 de ani.

Bucurie, împlinire și recunoștință s-a citit zilele acestea pe chipurile tuturor celor care s-au întâlnit cu Sf. Ioan cel Nou pe străzile satelor și ale orașelor sau în bisericile și mănăstirile eparhiei noastre. În cele peste 80 de localități care au primit vizita Sfântului Mare Mucenic grabnic ajutor și făcător de minuni, credincioșii l-au întâmpinat cu emoție și lacrimi de fericire în ochi, uneori chiar îngenunchind pe asfalt sau iarbă, cu flori și lumânări aprinse în mâini sau cu icoane dragi strânse la piept. Cei care au adunat în cartea vieții mulți ani dăruiri de Dumnezeu, dar și prunci de numai câteva săptămâni, părinți și copii, bunici, monahi și monahii, cu toții au fost îmbrățișați deopotrivă de dragostea și harul trimis de Tatăl Ceresc prin întâlnirea cu Sf. Ioan cel Nou și închinarea la cinstitele sale moaște.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, delegația eparhiei, condusă de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, a poposit în aproximativ 35 de biserici, mănăstiri sau răspântii de drum, pentru un scurt moment de rugăciune, dăruindu-le drept mângâiere celor prezenți flori care au însoțit racla sfântului, precum și iconițe care îl înfățișează pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe alături de Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava, icoană pictată special pentru evenimentele Anului Jubileu „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”.

Din delegația Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au mai făcut parte clerici de la Centrul Eparhial Suceava, între care părintele

arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și slujitori ai Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, în frunte cu părintele stareț, arhimandrit Serafim Grigoraș, pe parcurs alăturându-se și protoierei ai Protopopiatelor Suceava I, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni.

Procesiunea din zilele de 24 și 25 octombrie 2022 s-a încheiat cu un moment de rugăciune și cu rostirea unui cuvânt de recunoștință, adresat celor care au sprijinit acest demers prin rânduirea celor necesare pentru buna desfășurare a evenimentului. Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu le-a vorbit celor prezenți și despre bucuria și emoția celor care s-au întâlnit în aceste zile deosebite cu ocrotitorul Cetății Sucevei:

„Cu simțământ de nevrednicie, dar și cu multă nădejde în milostivirea dumnezeiască aducem slavă și mulțumire lui Dumnezeu pentru aceste zile de pelerinaj cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților. Au fost două zile pline, dar și două zile încărcate cu multe bucurii și binecuvântări. Toate s-au așezat frumos și după aceste două zile ne-am întors acasă, zicem noi, mai îmbogățiți. Toate acestea s-au întâmplat pentru că am plecat cu binecuvântare și am fost însoțiți de binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic și de rugăciunile Înaltpreasfinției sale, pentru care suntem datori să-i aducem mulțumire. Așijderea, aducem mulțumiri tuturor celor care s-au implicat în organizarea și în desfășurarea acestui pelerinaj: părinților consilieri și altor ostenitori de la Centrul Eparhial, părintelui arhimandrit Serafim, stareț al Mănăstirii «Sfântul Ioan cel Nou», Catedrala noastră Arhiepiscopală, dimpreună cu părintele mare eclesiarh, părintele arhimandrit Valerian și cu alți părinți ostenitori de aici, de la catedrală. Aducem mulțumiri părinților protopopi care s-au implicat activ atât în aceste zile, cât și înainte, străbătând și monitorizând aproape la minut, la secundă, traseul, pentru ca toate să se desfășoare cu bună rânduială. Aducem mulțumiri părinților exarhi. Aducem mulțumiri părinților diaconi care ne-au însoțit. [...] S-au petrecut toate pentru că am avut și sprijinul autorităților locale, îndeosebi a

Poliției Locale și a Jandarmeriei Române, care au fost și ei pelerini împreună cu noi, cu moaștele Sf. Ioan cel Nou prin eparhie. Dar cred că suntem datori a aduce mulțumiri, așa, din suflet către suflet, tuturor părinților din mănăstiri, tuturor maicilor din mănăstiri și schituri, tuturor părinților care ne-au întâmpinat fie la biserici, fie la răspântii de drum. Și mulțumim bunilor credincioși care ne-au întâmpinat și ne-au arătat că încă există dragoste față de sfinți, evlavie față de sfinți. Iar din evlavie și credința lor avem cu toții de învățat”.

Pentru al treilea an consecutiv, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat o procesiune cu moaștele sfântului ei ocrotitor, iar dacă în toamna anului trecut aceasta a avut loc pentru încetarea răspândirii bolii molipsitoare și pentru mângâierea și întărirea credincioșilor în perioada de grea încercare, anul acesta Sf. Ioan cel Nou a ajuns la parohiile și mănăstirile eparhiei în semn de mulțumire pentru ajutorul și mijlocirea rugăciunilor marelui mucenic înaintea lui Dumnezeu.

Procesiunea cu racla care adăpostește cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, desfășurată în zilele de 24 și 25 octombrie 2022, a făcut parte din seria evenimentelor aniversare dedicate Anului Jubileu „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”. Potrivit programului-cadru, anunțat în luna martie a acestui an, la deschiderea evenimentelor aniversare, dedicate Anului Jubileu, cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de Suceava”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod, o componentă importantă a vizat-o organizarea de procesiuni cu moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou atât în municipiul Suceava, cât și în județul Suceava, la bisericile și mănăstirile ctitorite de domni și boieri din Țara Moldovei.

Mulțumind tuturor celor ce au sprijinit acest demers, prin rânduirea celor necesare ca toate să se plinească deplin, ne rugăm lui Dumnezeu ca, pentru rugăciunile Sf. Său Mare Mucenic Ioan, să le

împărtășească din recunoștința, nădejdea și bucuria pe care am simțit-o în ochii și inimile credincioșilor în aceste zile!

Moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou au fost aduse în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” de la fosta Catedrală Mitropolitană a Moldovei, Biserica Mirăuți, în anul 1589, rămânând aici până în anul 1686.

La 14 septembrie 1783, după 97 de ani de pribegie prin țări străine, moaștele Sf. Ioan cel Nou au fost readuse la Suceava în timpul împăratului Iosif al II-lea al Austriei, ca urmare a demersurilor bucovinenilor (în special ale episcopului Dositei Herescu al Bucovinei) pe lângă autoritățile poloneze și austriece. Datorită numeroaselor minuni săvârșite de-a lungul timpului, Sf. Ioan cel Nou este considerat ocrotitor al Moldovei.

În perioada Primului Război Mondial, pentru a fi mai bine ocrotite, moaștele Sf. Ioan cel Nou au fost duse, în toamna anului 1914, în capela comunității ortodoxe române din Viena. Ele au fost readuse în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Suceava, la 25 iulie 1918.

(Irina URSACHI)

31 octombrie 2022: *Seria conferințelor preoțești din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a început în Protopopiatul Câmpulung Moldovenesc*

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, în perioada 31 octombrie – 10 noiembrie 2022, în cele cinci protopopiate ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților se desfășoară conferințe preoțești pastoral-misionare. Tema întâlnirilor clericale a fost dată de specificul anului 2022 în Patriarhia Română: „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Seria evenimentelor a debutat astăzi, 31 octombrie, cu întâlnirea la care au participat preoții din cadrul Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, urmând ca prelegeri să se desfășoare în zilele următoare și în celelalte patru protopopiate ale eparhiei (Fălticeni, Suceava I, Suceava II și Rădăuți).

Ziua a început cu săvârșirea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii în biserica Parohiei „Nașterea Maicii Domnului” din Câmpulung Moldovenesc, de către preoții protopopiatului, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, alături de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și părintele Aurel Goraș, protoiereu.

La finalul slujbei, ierarhul a hirotosit întru iconom stavrofor 12 slujitori cu o bogată activitate liturgică, desfășurată în ultimii 20 de ani.

În cadrul evenimentului, părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural, a dat citire distincțiilor oferite clericilor cu o activitate pastoral-misionară deosebită. Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost oferit de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic părintelui Petru Crăciun, de la Parohia „Adormirea Maicii Domnului”, și părintelui Teodor Giosan, de la Parohia „Nașterea Maicii Domnului” din Câmpulung Moldovenesc, „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și Comunității”.

Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, înmănat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, a fost oferit unor vrednici slujitori ai sfintelor altare din parohii în care s-au desfășurat numeroase activități pastoral-misionare, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”. Aceeași distincție a fost oferită și câștigătorilor Concursului Eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”. Părintele Dimitrie

Horga a prezentat clasamentul, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic oferind premiile după cum urmează: Premiul I: Parohia „Înălțarea Domnului” Sâhla – Câmpulung Moldovenesc – părintele paroh Ion Nemțan-Nisioiu; Premiul al II-lea: Parohia „Sfântul Gheorghe” Sadova – părintele paroh Irineu-Iustinian Horga; Parohia Ortodoxă Bucșoia – părintele paroh Bogdan-Andrei Goraș; Premiul al III-lea: Parohia Pojorâta – părintele paroh George-Eugen Fediuc; Parohia Pojorâta II – părintele paroh Dumitru-Ioan Beșliu.

Alături de cei care au luat parte la Sfânta Liturghie, în cadrul conferinței, prezidate de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, s-au alăturat reprezentanții sectoarelor de resort ale Centrului Eparhial Suceava.

După rostirea rugăciunii a urmat apelul nominal și cuvântul de bun venit al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Conferința a debutat cu expunerea referatului intitulat *Rugăciunea – mijloc de a dobândi Dubul Sfânt. Metode practice pentru intensificarea rugăciunii*, susținut de părintele Cristian Gabriel Butnaru de la Parohia Benea. Studiul a adus în atenția celor prezenți o parte dintre cele mai importante aspecte ale rugăciunii și aplicarea acestora în zilele noastre, în vederea îmbogățirii vieții spirituale:

„În sufletul fiecărui om dintru început este sădită comuniunea cu Dumnezeu, ca modalitate de a-L cunoaște, de a face voia Sa și de a împlini poruncile Sale. Dar pentru ca aceste porunci să poată fi îndeplinite, să aducă roade cât mai bogate în lume, omul are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, care nu se poate dobândi decât prin rugăciune și fapte bune. [...] Totalitatea virtuților trebuie să slujească desăvârșirii în rugăciune. Și, mai presus de toate, celei mai mari dintre virtuți, care este dragostea de Dumnezeu, în care se împlinește unirea mistică, fructul rugăciunii. Iubirea este rodul rugăciunii, spune Sf. Isaac Sirul, căci în rugăciune omul se întâlnește cu Dumnezeu în chip personal, cunoscându-L și iubindu-L. [...] Neasemuit de prețioasă este o inimă rugătoare care se leagă cu nădejde, pentru veșnicie, de Dumnezeu prin rugăciune, care nu cedează ispitei satanice; ea Îl

are pe Hristos călăuză, luminător și îndrumător al vieții sale. Hristos este garanția pentru nădejdea noastră în viața veșnică, în înviere și în răsplata cerească. În rugăciune, omul descoperă masca tuturor aparențelor din el. [...] Rugăciunea este jertfă bine primită înaintea lui Dumnezeu; ne întărește credința, ne luminează mintea, ne încălzește inima de iubire creștină și coboară în sufletele noastre zbuciumate și neliniștite mângâiere, pace și alinare sufletească”.

Întâlnirea a continuat cu lucrarea părintelui Iulian Borgovan de la Parohia Dorna Arini, referitoare la *Sfinții isihăști – modele de rugăciune personală pentru creștini*. Referatul a evidențiat unele aspecte din opera a trei părinți nevoitori ai Ortodoxiei, Sf. Simeon Noul Teolog, Sf. Grigorie Palama și Sf. Paisie Velicicovschi, modele de sfințenie și rugăciune neîntreruptă:

„Întreaga operă a Sf. Grigorie Palama e centrată pe rugăciunea neîncetată a minții în inimă pentru că întreaga lui viață a fost o rugăciune neîncetată. Conform Sfântului Grigorie, rugăciunea este izvorul vieții veșnice, al cunoașterii lui Dumnezeu, care sporește în om odată cu eliberarea lui de patimi, prin lucrarea Duhului Sfânt. Doctrina palamită susține cunoașterea lui Dumnezeu, experiența vieții veșnice prin comuniunea directă cu El în Biserică. Ea este o trăire dată potențial tuturor creștinilor prin Taina Botezului și prin participarea la viața lui Hristos, prin împărtășirea la Sfânta Liturghie. Dar actul împărtășirii euharistice cu Hristos trebuie prelungit și actualizat în om prin rugăciune neîncetată. [...] Sf. Paisie de la Neamț rămâne în istorie ca un continuator al marilor Părinți ai Bisericii și totodată înnoitorul tradiției ascetice și isihaste, cu precădere în Biserica Slavă, Greacă și Română. A fost un sfânt providențial, care a înmănușat toate elementele contemporane lui și toate posibilitățile ce puteau fi folosite de un duhovnic echilibrat și cu har, realizând «o sinteză între tradiția movileană a Ucrainei sale natale, între tradiția rusească, de la Nil Sorski până la Vasile de la Poiana Mărului, între tradiția românească și între marea tradiție athonită». Dacă vom studia viața și opera celor trei mari corifei ai rugăciunii neîncetate, cea care ne aduce isihia, vom găsi metode de a ne despătimi, metode de a ne ruga, iar prin rugăciune și despățimire vom

ajunge să ne unim cu Dumnezeu prin contemplare, atât noi, preoții, cât și credincioșii”.

A urmat proiecția filmului *Rugăciunea, cale spre desăvârșire*, material care sintetizează cuvinte ziditoare ale marilor duhovnici din ultimele decenii, atât din țara noastră, cât și din Grecia, viețuitori în Muntele Athos. Filmul, producție Trinitas TV, a prezentat fragmente din cuvintele de învățătură despre rugăciune ale celor care și-au dedicat viața lui Hristos, între care părinții arhimandriți Cleopa Ilie, Arsenie Papacioc, Teofil Pârâian, Sofian Boghiu, părintele ieroschimonah Dionisie Ignat, părintele schimonah Iosif Vatopedinul ș.a. Prin intermediul mărturiilor a fost evidențiată importanța trăirii prezenței lui Hristos, legătura dintre paza minții și „Rugăciunea lui Iisus”, tipurile rugăciunii, dobândirea „Rugăciunii inimii” și pregătirea sufletului și trupului pentru aceasta.

În a doua parte a întâlnirii au fost expuse propuneri, sugestii și solicitări ale sectoarelor de resort din cadrul Centrului Eparhial Suceava privitoare la activitatea parohiilor.

Sectorul Administrativ-Bisericesc, reprezentat de părintele Dimitrie Horga, consilier eparhial, a transmis, printre altele, aspecte despre respectarea procedurilor privind angajarea personalului neclerical în cadrul unităților de cult, precum și despre înaintarea, în timp util, a documentelor care vizează rezolvarea unor probleme de ordin administrativ.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic (Învățământ), a anunțat că va solicita sprijinul preoților parohi pentru promovarea specializărilor noi de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava, precum și specializarea Teologie Pastorală. Alături de alte aspecte legate de activitățile desfășurate de sectorul de resort, a fost subliniat și faptul că, în ceea ce privește ora de Religie, se recomandă dezvoltarea unei colaborări prietenoase și calde cu profesorul sau profesorii de Religie de pe raza parohiei, privind activitățile inițiate

de Inspectoratul Școlar Județean, în parteneriat cu Centrul Eparhial Suceava. De asemenea, au fost aduse în atenție aspecte administrative legate de cursurile pentru obținerea gradelor profesionale clericale.

Din partea Sectorului Cultural, condus de părintele Constantin Oprea, a fost încurajată publicarea unor studii sau articole științifice ale clericilor care au susținut lucrări de doctorat, precum și cooptarea lor pentru a colabora la editarea revistei *Candela*. A fost amintită și posibilitatea de a scoate la lumină scrieri vechi și publicarea lor, având în vedere Protocolul de colaborare semnat între Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților și Biblioteca Academiei Române.

Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, condus de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, a reiterat importanța respectării legislației privind protejerea patrimoniului cultural. Totodată, li s-a solicitat preoților să acorde o atenție deosebită monumentelor înscrise în lista patrimoniului național. Nu în ultimul rând, s-a adus în discuție importanța inventarierii bunurilor locașurilor de cult.

În continuare, reprezentantul Sectorului de Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele consilier Filaret Ruscan, a adus un gând de apreciere și de recunoștință pentru primirea plină de dragoste, în cuprinsul protopopiatului, a delegației care a însoțit racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, în timpul procesiunii prin eparhie. De asemenea, a fost evidențiată importanța intensificării lucrării pastorale și misionare în contextul actual, încurajându-se pregătirea predicii preotului, precum și îngrijirea bisericii, locuinței și cimitirului.

Părintele Dan Gheorghită, consilier al Serviciului Intern de Prevenire și Protecție, a subliniat importanța desfășurării activităților religioase în condiții de siguranță. Sfinția sa a anunțat și faptul că în perioada imediat următoare vor avea loc sesiuni de instruire și formare privind protecția și siguranța în muncă pentru conducătorii unităților de cult.

Sectorul Economic-Financiar, prin părintele Viorel Ilișoi, consilier eparhial, le-a transmis conducătorilor unităților de cult informații privind evidența contabilă, precum și a procedurilor de verificare a acestora de către inspectorii de resort. Totodată, s-a sugerat identificarea, în parohiile eparhiei, a cazurilor în care perioada de iarnă pune în dificultate achitarea facturilor pentru diferite utilități.

Părintele Adrian Popa, consilier în cadrul Sectorului Colportaj-Bisericesc, a vorbit despre comercializarea obiectelor de cult la pangare conform hotărârilor *Statutului Pentru Organizarea și Funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*. De asemenea, s-a subliniat și faptul că prin achiziționarea produselor de colportaj se oferă suport și sprijin pentru întreaga activitate misionară a Bisericii.

Consilierul Sectorului Media și Comunicare, părintele Ștefan Mihalcea, a recomandat o sporită atenție asupra conținutului materialelor postate pe rețelele de socializare ale unităților de cult, precum și necesitatea obținerii arhiereshii binecuvântări în cazul aparițiilor în mass-media, din proprie inițiativă sau la invitația unui trust de presă.

Din partea Sectorului Editură și Tipografie, părintele consilier Ciprian Blaga, a fost amintită deschiderea Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților față de publicarea a diferite materiale semnate de clericii Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc.

Părintele Ion Bârsan, consilier al Sectorului Juridic și de Consultanță, a transmis informații cu privire la drepturile de proprietate asupra imobilelor parohiilor și la procedura de intabulare. Totodată, sfinția sa a recomandat colaborarea cu reprezentanții Centrului Eparhial pentru o bună desfășurare a activității sectorului și pentru o rezolvare cât mai rapidă a problemelor juridice.

Purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Alexandru Flavian Sava, a recomandat decența și responsabilitatea

în postările de pe paginile personale ale platformelor de socializare, inclusiv pozițiile față de anumite problematici actuale. Acestea vor trebui exprimate în conformitate cu hotărârile luate de către Consiliul Permanenței sau asumate de către Chiriarh, pentru a nu induce credincioșii și opinia publică în eroare cu diversele puncte de vedere.

Părintele Laurențiu Stamat, inspector eparhial bisericesc, a recomandat acordarea unei atenții sporite în ceea ce privește corectitudinea săvârșirii slujbelor bisericești și i-a îndemnat pe clericii parohi să pună în rânduială obiectele de cult în locașurile de rugăciune.

Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, coordonat de domnul profesor Cristi Gabriel Hurju, a prezentat cele mai importante proiecte desfășurate în cele 11 luni de activitate și a invitat parohiile să se alăture în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei, destinate tinerilor dornici să se implice în activități de voluntariat, în organizarea unor cercuri de studiu biblic și sesiuni catehetice, tabere și alte acțiuni social-caritabile, desfășurate în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei.

La final, părintele protoiereu Aurel Goraș a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu, membrilor permanenței Consiliului Eparhial, gazdelor, corului și tuturor slujitorilor prezenți la acest eveniment deosebit pentru Protopopiatul Câmpulung Moldovenesc.

Fiecare participant a primit în dar două dintre cele mai recente volume apărute la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, *Rugăciunea – temelia vieții și a creșterii spirituale a omului*, lucrare care aduce împreună prelegerile clericilor din eparhie dedicate acestui an omagial, precum și cartea *Fericirea în nefericire. Un comentariu pentru omul grăbit*, semnată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

(Irina URSACHI)

1 noiembrie 2022: Conferință preoțească în Protopopiatul Fălticeni

Seria conferințelor preoțești continuă în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților cu întâlnirea din Protopopiatul Fălticeni. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, întrunirea pastoral-misionară a avut loc astăzi, 1 noiembrie 2022, la Mănăstirea Sihăstria Râșcăi. La evenimentul a cărui temă a fost dată de specificul anului 2022 în Patriarhia Română, „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sf. isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, au participat toți clericii din cuprinsul Protopopiatului Fălticeni.

Începutul zilei a fost petrecut în rugăciune, la ivirea zorilor săvârșindu-se Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în biserica Mănăstirii Sihăstria Râșcăi cu hramul „Sfântul Ierarh Ioan de la Râșca și Secu”, de către preoții Protopopiatului Fălticeni, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, alături de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și părintele Adrian Dulgheriu, protoiereu.

La momentul rânduit, cei doi ierarhi ai Eparhiei Sucevei au hirotonit întru ierodiacon pe monahul Iustin (Ilie) Ungureanu și întru ieromonah pe ierodiaconul Nectarie (Robert) Șuhan.

La finalul slujbei, ierarhul a hirotesit întru iconom stavrofor pe părintele Cojocaru Daniel, de la Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Lămășeni și pe părintele Agafiței Mihail, de la Parohia Siliștea Nouă, Dolhasca.

A urmat evidențierea clericilor care s-au remarcat printr-o activitate pastoral-misionară deosebită, părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural, citind titlurile distincțiilor oferite de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic. Ordinul „Crucea

Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost oferit părintelui Adrian Dulgheriu, protoiereu.

Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, înmănat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, a fost oferit unor vrednici slujitori ai sfințelor altare, precum și câștigătorilor Concursului Eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”. Părintele Dimitrie Horga a prezentat clasamentul, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic oferind premiile părinților: Pavel Norocel, de la Parohia „Sfântul Ilie” Suha, Vasile Lupu, de la Parohia Găinești și Adrian Pintilie, de la Parohia „Sfinții Împărați” Lămășeni. Între cei care au fost distinși cu acest ordin se numără și părintele Georgian Rotar, parohul Bisericii „Sfinții Mucenici Ecaterina și Mercurie” și secretar în cadrul Cancelariei Protopopiatului Fălticeni, părintele Dănuț Maftai, de la Parohia Mănăstioara, și părintele Florin Grigorescu, de la Parohia Uncești.

Alături de cei care au luat parte la Sfânta Liturghie, în cadrul conferinței prezidate de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, s-au alăturat reprezentanții sectoarelor de resort ale Centrului Eparhial Suceava, în Sala „Sfântul Ioan de la Râșca” din incinta așezământului monahal.

După rostirea rugăciunii a urmat apelul nominal și cuvântul de bun venit al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Conferința clericilor din Protopopiatul Fălticeni a debutat cu prezentarea lucrării părintelui Iustin-Vasile Vrabie de la Parohia „Sfânta Cuvioasă Paraschiva” – Dolheștii Mari, *Învățătura Sfântului Paisie de la Neamț – despre rugăciune*. Referatul a adus în atenție cele mai importante momente din viața Sf. Paisie Velicovschi, îndeosebi învățătura acestuia despre „Rugăciunea lui Iisus”, cuprinsă într-o epistolă concepută în șase capitole, adresată celor potrivnici Bisericii.

Totodată, au fost enumerate metodele prin care rânduiala din obștile de monahi, pe care Sfântul le-a condus de-a lungul timpului, a dat roade în ceea ce privește împrăștierea „Rugăciunii inimii”:

„Prin această luare-aminte a minții din sfințita rugăciune, mulți dintre purtătorii de Dumnezeu, Părinții noștri, aprinzându-se de focul serafimic al dragostei către Dumnezeu și după Dumnezeu, către aproapele său, s-au făcut cei mai înverșunați păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu și, curățindu-și sufletele și inimile de toate păcatele omului celui vechi, s-au învrednicit să fie vase alese ale Sfântului Duh. Umplându-se de felurite daruri dumnezeiești ale Lui, ei s-au arătat în viața lor ca niște luminători și stâlpi de foc pentru lumea întreagă și, făcând nenumărate minuni, cu lucrul și cu cuvântul au adus către mântuire o mulțime de suflete omenești. Mulți dintre ei, anume fiind mânați de o tainică insuflare dumnezeiască, au scris despre această rugăciune a minții cărți cu sfințele lor învățături pline de înțelepciunea Sfântului Duh, după puterea Dumnezeieștilor Scripturi ale Vechiului și Noului Testament. Și aceasta s-a întâmplat dintr-o deosebită pronie a lui Dumnezeu, ca nu cumva în vremurile cele de pe urmă să ajungă această lucrare dumnezeiască în uitare. Multe dintre aceste cărți, prin îngăduința lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre, au fost stârpite de saracinii care au robit împărăția grecilor, unele însă prin purtarea de grijă a lui Dumnezeu se păstrează până în timpurile noastre”.

Întâlnirea a continuat cu referatul intitulat *Rugăciunea în Sfânta Scriptură. Principalele rugăciuni prezentate de Sf. Evanghelist Luca în Evanghelia a III-a*, susținut de părintele George Constantin Balmoș de la Parohia Roșcani. Sfinția sa a adus în atenție rugăciunea Sfintei Fecioare Maria, rugăciunea de laudă a îngerilor, rugăciunea Dreptului Simeon, Rugăciunea Domnească, rugăciunea din grădina Ghetsimani, rugăciunea tâlharului de pe cruce, dar și importanța statorniciei în rugăciune:

„Când facem rugăciune particulară ne putem folosi și de propriile noastre cuvinte, spunându-i lui Dumnezeu în mod liber ce avem pe suflet. Rugăciunea este respirația sufletului. De aceea trebuie

să apelăm la ea cu o anumită ritmicitate. Să ne rugăm dimineața, să ne rugăm seara, să ne rugăm când ne așezăm la masă. O rugăciune cât de scurtă, dar ritmică, ne ține într-o stare sufletească bună. Rugăciunea constituie una dintre armele creștinului împotriva ispitelor și a necazurilor pe care el le trăiește, devenind comuniunea permanentă cu Dumnezeu și act de deschidere asupra dragostei divine, pe care Hristos ne-o revarsă la orice invocare a numelui Său. Așadar aceasta umple viața omului de harul dumnezeiesc, încât el ajunge să trăiască totul ca pe o rugăciune, are o atitudine liturgică față de tot ceea ce-l înconjoară, ajunge să vadă prin lumina duhovnicească a rugăciunii adevărate, gândește în logica rugăciunii, trăiește în duhul și respirația rugăciunii. Rugăciunea este considerată piscul sau culmea vieții și a desăvârșirii, măsura apropierii sau depărtării noastre de Dumnezeu, izvorul vieții și al iubirii”.

A urmat proiecția filmului „Rugăciunea în viața Bisericii și a creștinului”, material realizat de Trinitas TV, care prezintă o serie de interviuri cu personalități marcante din țara noastră și din Sfântul Munte Athos, atât din sfera teologiei, cât și din alte domenii de activitate precum medicina, jurnalismul și sportul. Mărturii ale revărsării în mod miraculos a harului lui Dumnezeu în diferite momente ale vieții au fost aduse la lumină de cadre didactice de la Facultățile de Teologie Ortodoxă din țară, între care părintele conferențiar Ioan Bizău, părintele lector Paul Siladi, părintele Petru Moga, părintele arhidiacon lector Sorin Mihalache, domnul conferențiar Adrian Lemeni și părintele arhimandrit profesor Teofil Tia. Între cei care au vorbit despre puterea salvatoare a rugăciunii și despre împlinirea cererilor celor care se roagă împreună pentru omul/sufletul aflat la nevoie s-au numărat și medicii neurochirurghi domnul academician Leon Dănăilă și domnul profesor Alexandru Vlad Ciurea, domnul jurnalist Răzvan Bucuroiu, precum și fostul fotbalist, domnul Mihai Neșu. Stareți, starețe și clerici au împărtășit din întâmplările și trăirile extraordinare cu care Dumnezeu i-a binecuvântat pe cei care și-au deschis inima pentru a primi daruri mântuitoare, dobândite în urma înălțării rugăciunilor cu smerenie și credință:

părintele Petru Moga, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, stavrofora Ambrozia Rucăreanu, părintele Ionuț Butoiu, părintele Vasile Gavrilă și nu în ultimul rând părintele arhimandrit Efrem Vatopedinul, starețul Mănăstirii Vatoped din Muntele Athos.

La fel ca în cadrul conferinței preoțești din cadrul Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, și la Fălticeni au fost expuse propuneri, sugestii și solicitări ale sectoarelor de resort din cadrul Centrului Eparhial Suceava privitoare la activitatea parohiilor, în a doua parte a conferinței.

Sectorul Administrativ-Bisericesc, reprezentat de părintele Dimitrie Horga, consilier eparhial, a vorbit, printre altele, despre respectarea procedurilor privind angajarea personalului neclerical în cadrul unităților de cult, precum și despre depunerea, în timp util, a documentelor care vizează rezolvarea unor probleme de ordin administrativ.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic (Învățământ), a anunțat că va solicita sprijinul preoților parohi pentru a promova cele două specializări noi de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava, precum și specializarea Teologie Pastorală. Alături de alte aspecte legate de activitățile desfășurate de sectorul de resort, a fost prezentat și faptul că, în ceea ce privește ora de Religie, se recomandă dezvoltarea unei colaborări prietenoase și calde cu profesorul sau profesorii de Religie de pe raza parohiei, privind activitățile inițiate de Inspectoratul Școlar Județean, în parteneriat cu Centrul Eparhial Suceava. De asemenea, au fost aduse în atenție aspecte administrative legate de cursurile pentru obținerea gradelor profesionale clericale.

Din partea Sectorului Cultural, condus de părintele Constantin Oprea, a fost încurajată publicarea unor studii sau articole științifice ale clericilor care au susținut lucrări de doctorat, precum și cooptarea lor pentru a colabora la revista *Candela*. De asemenea, s-a propus ca pe viitor, o cât mai mare parte a personalului clerical și neclerical

să se perfecționeze prin cursuri de specialitate sau să urmeze cursurile de licență sau de masterat privind restaurarea de textile și icoane.

În continuare, reprezentantul Sectorului de Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele consilier Filaret Ruscan, a adus un gând de apreciere și de recunoștință pentru primirea plină de dragoste, în cuprinsul protopopiatului, a delegației care a însoțit racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, în timpul procesiunii prin eparhie. De asemenea, a fost evidențiată importanța intensificării lucrării pastorale și misionare în contextul actual, încurajându-se pregătirea predicii preotului, precum și îngrijirea bisericii, locuinței și cimitirului.

Părintele Laurențiu Stamat, inspector eparhial bisericesc, a recomandat acordarea unei atenții sporite în ceea ce privește corectitudinea săvârșirii serviciilor divine și i-a îndemnat pe clericii parohi să pună în rânduală obiectele de cult în locașurile de rugăciune.

Consilierul Sectorului Media și Comunicare, părintele Ștefan Mihalcea, a recomandat o atenție sporită asupra conținutului materialelor postate pe rețelele de socializare ale unităților de cult, precum și necesitatea obținerii arhiereshii binecuvântări în cazul aparițiilor în mass-media, din proprie inițiativă sau la invitația unui trust de presă.

Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, coordonat de domnul profesor Cristi Gabriel Hurju, a prezentat cele mai importante proiecte desfășurate în cele 12 luni de activitate și a invitat parohiile să se alătore în cadrul activităților viitoare ale eparhiei, destinate tinerilor dornici să se implice în activități de voluntariat, în organizarea unor cercuri de studiu biblic și sesiuni catehetice, tabere și alte acțiuni social-caritabile, desfășurate în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei.

Părintele Dan Gheorghiță, consilier al Serviciului Intern de Prevenire și Protecție, a subliniat importanța desfășurării activităților religioase

în condiții de siguranță. Sfinția sa a anunțat și faptul că în perioada imediat următoare vor avea loc sesiuni de instruire și formare privind protecția și siguranța în muncă pentru conducătorii unităților de cult.

Sectorul Economic-Financiar, prin părintele Viorel Ilișoi, consilier eparhial, le-a transmis conducătorilor unităților de cult informații privind evidența contabilă, precum și a procedurilor de verificare a acestora de către inspectorii de resort. Totodată, s-a sugerat identificarea, în parohiile eparhiei, a cazurilor în care perioada de iarnă pune în dificultate achitarea facturilor privind utilitățile.

Părintele Ion Bârsan, consilier al Sectorului Juridic și de Consultanță, a transmis informații cu privire la drepturile de proprietate asupra imobilelor parohiilor și la procedura de intabulare. Totodată, sfinția sa a recomandat colaborarea cu reprezentanții Centrului Eparhial, pentru o bună desfășurare a activității sectorului și pentru o rezolvare cât mai rapidă a problemelor juridice.

Sectorul Juridic al Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, reprezentat de această dată de părintele consilier Bogdan Ionuț Pricop, a evidențiat avantajele efectuării inventarierii obiectelor mobile și imobile aflate în proprietatea parohiilor.

Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, condus de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, a reiterat importanța respectării legislației privind protejarea patrimoniului cultural. Totodată, li s-a solicitat preoților să acorde o atenție deosebită monumentelor înscrise în lista patrimoniului național. Nu în ultimul rând, s-a adus în discuție importanța inventarierii bunurilor locașurilor de cult.

Părintele Adrian Popa, consilier în cadrul Sectorului Colportaj-Bisericesc, a vorbit despre comercializarea obiectelor de cult la pangare conform hotărârilor Statutului de Organizare și Funcționare a Bisericii Ortodoxe Române. De asemenea, s-a subliniat și faptul că

prin achiziționarea produselor de colportaj se oferă suport și sprijin pentru întreaga activitate misionară a Bisericii.

Din partea Sectorului Editură și Tipografie, reprezentat de părintele consilier Ciprian Blaga, a fost amintită deschiderea Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților față de publicarea a diferite materiale semnate de clericii Protopopiatului Fălticeni.

Purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Alexandru Flavian Sava, a recomandat decență și responsabilitate în postările de pe paginile personale ale platformelor de socializare, inclusiv în pozițiile față de anumite problematici actuale. Acestea vor trebui exprimate în conformitate cu hotărârile luate de către Consiliul Permanenței sau asumate de către chiriarh, pentru a nu induce credincioșii și opinia publică în eroare cu diverse puncte de vedere.

În cadrul evenimentului, clericii prezenți au fost invitați la Liturghia arhierescă de la data de 6 noiembrie 2022, eveniment care marchează încununarea seriei aniversare dedicate Anului Jubileu, „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”.

La final, părintele protoiereu Adrian Dulgheriu a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, membrilor Permanenței Consiliului Eparhial, gazdelor și tuturor slujitorilor prezenți la acest eveniment deosebit pentru Protopopiatul Fălticeni.

Fiecare participant a primit în dar două dintre cele mai recente volume apărute la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, *Rugăciunea – temelia vieții și a creșterii spirituale a omului*, lucrare care aduce împreună prelegerile clericilor din eparhie dedicate acestui an omagial, precum și cartea *Fericirea în nefericire. Un comentariu pentru omul grăbit*, semnată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

În perioada 31 octombrie – 10 noiembrie 2022, în cele cinci protopopiate ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților se desfășoară conferințe preoțești pastoral-misionare.

(Irina URSACHI)

3 noiembrie 2022: Clericii din Protopopiatele Suceava I și Suceava II au participat la conferința preoțească pastoral-misionară anuală

După ce zilele de luni și marți ale acestei săptămâni au fost dedicate conferințelor preoțești din Protopopiatele Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni, astăzi, joi, 3 noiembrie 2022, a fost rândul clericilor Protopopiatelor Suceava I și Suceava II să participe la cea de-a treia conferință preoțească, organizată toamna aceasta în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, întrunirea pastoral-misionară, a cărei temă a fost dată de specificul anului 2022 în Patriarhia Română, „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”, a avut loc la Centrul Eparhial Suceava.

Cei peste 200 de clerici din cuprinsul celor două protopopiate au început ziua în duh de rugăciune, dimineața săvârșindu-se Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, de către preoții Protopopiatelor Suceava I și II, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, alături de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, părințele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și părinții protoierei Ionel Doru Budeanu și părințele Minu Mititelu.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corala preoțească „Ștefan Nosievici” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, înființată în anul

2021 la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Calinic. Din grupul coral fac parte preoți și diaconi din toate cele cinci protopopiate ale eparhiei: Suceava I și Suceava II, Fălticeni, Rădăuți și Câmpulung Moldovenesc. Aceștia sunt dirijați de părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I, prim-dirijor, și de părintele Ciprian Constantin Curcă, dirijor-secund. Între cele mai importante premii obținute în urma participării la diferite concursuri de profil se numără Premiul I la cea de-a 41-a ediție a Festivalului Internațional de Muzică Bisericească Ortodoxă din localitatea Hajnowka – Polonia, desfășurat în perioada 14-18 septembrie 2022.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a hirotosit întru iconom stavrofor patru clerici din cuprinsul Protopopiatului Suceava II.

A urmat evidențierea preoților care s-au remarcat printr-o activitate pastoral-misionară deosebită, părintele Constantin Oprea, consilier al Sectorului Cultural, citind titlurile distincțiilor oferite de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic. Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost oferit părinților protopopi, Ionel Doru Budeanu și Minu Mititelu.

Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, înmânat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, a fost oferit unor vrednici slujitori ai sfințelor altare, precum și câștigătorilor Concursului Eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”. Părintele Dimitrie Horga a prezentat clasamentul, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic oferind diplomele.

În Protopopiatul Suceava I, Premiul I a fost obținut de Parohia „Sfinții Arhangheli” din Suceava (Pacea Vechi), reprezentată de

părintele Ștefan – Dobrin Hisem; Premiul al II-lea a fost acordat părintelui Constantin Chelba de la Parohia Dumbrăveni IV, iar Premiul al III-lea a ajuns la Parohia Ortodoxă Costîna, reprezentată de părintele Ionel Daniel Medrihan.

Premiile Protopopiatului Suceava II s-au oferit astfel: Premiul I – Parohia Păltinoasa I – părintele Florin Aldea și Parohia Păltinoasa II – părintele Mihai Manolache; Premiul al II-lea – Parohia „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” Ruși Mănăstioara – părintele Ionel Romega; Premiul al III-lea – Parohia Corlata – părintele Dănuț Petrică Andronic.

Totodată, membrii Coralei „Ștefan Nosievici” au primit Ordinul „Crucea Bucovinei” pentru premiul obținut în cadrul Festivalului Internațional de Muzică Bisericească Ortodoxă din Hajnowka – Polonia.

Alături de cei care au luat parte la Sfânta Liturghie, în cadrul conferinței prezidate de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic s-au alăturat reprezentanții sectoarelor de resort ale Centrului Eparhial Suceava, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” de la Centrul Eparhial Suceava.

După rostirea rugăciunii a urmat apelul nominal și cuvântul de bun venit al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Conferința preoțească a debutat cu lucrările Protopopiatului Suceava I. Părintele profesor doctor Adrian Duțuc, de la Biserica „Sfântul Dumitru” din Suceava, a susținut comunicarea intitulată *Rugăciunea, respirația Bisericii – repere biblice și filocalice*. Prin expunerea fragmentelor din Vechiul și Noul Testament și culegerea din scrierile Sfinților Părinți, sfinția sa a evidențiat faptul că numai prin rugăciune relația dintre om și Dumnezeu este vie:

„Rugăciunea lui Iisus ajunge miezul spiritualității bizantine. Numele Cuvântului întrupat se lipește funcțiilor vitale ale omului, este prezent în inimă, este legat de respirație. De isihasm sunt indisolubil legate numele multor părinți ai Bisericii, dintre care amintim doar

câțiva: Sf. Maxim Mărturisitorul (ce dezvoltă doctrina îndumnezeirii), Sf. Simeon Noul Teolog (autorul celor mai duioase descrieri ale întâlnirii cu Hristos), Sf. Nichifor din Singurătate – italianul isihast cu tratatul său *Despre apărarea inimii* (la Muntele Athos a existat până în secolul al XIII-lea o mănăstire latină, Amalfion, a amalfiților, pentru monahi ce proveneau cu precădere din orașul Amalfi și trăiau după regulile monastice ale Sf. Benedict de Nursia), în secolele XIII-XIV Sf. Grigorie Sinaitul (cel care ar fi adus și înrădăcinat rugăciunea inimii în Athos și în țările slave), Sf. Grigorie Palama (care dezvoltă doctrina energiilor divine necreate, doctrină ce s-a impus în Ortodoxie și constă în faptul că ființa lui Dumnezeu, inaccesibilă omului, și energiile Sale divine nu sunt separate, deși se deosebesc, ci formează o unitate, dar în lucrările Sale îndreptate către tot ce este creat, Dumnezeu lucrează prin energiile divine, creatul nepuțând accede la ființa însăși a dumnezeirii, căci Dumnezeu în ființa Sa rămâne, în cuvintele lui Rudolf Otto, *der ganz Andere (cu totul Altul)*”.

Părintele profesor Mircea Bejenar, de la Parohia Tișăuți, le-a vorbit clericilor prezenți despre *Renașterea spirituală paisiană în context ideologic european și importanța ei pentru renașterea filocalică românească din secolul al XX-lea*. În cadrul prelegerii a fost remarcat, între altele, faptul că renașterea isihastă a *Filocaliei* a reușit să aibă un impact extraordinar în ceea ce a însemnat universul carceral totalitar comunist și viața monahală de la acea vreme:

„Învățătura filocalică și practica isihastă a pătruns mai întâi pe filiera părintelui Arsenie Boca și a ucenicilor lui, apoi pe cea a membrilor Rugului Aprins, în frunte cu părintele profesor Dumitru Stăniloae, și ai altor foarte mulți ucenici ai lor, aflați împreună în penitenciarele comuniste. Dar această renaștere filocalică, isihastă, este continuată în mod special în viața monahală, lovită și ea de persecuția comunistă, pentru ca de aici, de la marii duhovnici isihăști, să fie preluată și de numeroși creștini, iar după 1989 să pătrundă și în medii mai largi studențești și intelectuale. [...] Ortodoxia, printr-o renaștere, regenerare de inspirație isihastă, poate conduce la o reorientare a mentalităților înspre *mintea lui Hristos* Cel răstignit și înviat. Iar aceasta este taina și scăparea lumii, la îndemâna trăitorilor

și gânditorilor creștini, tradusă în tema de față ca paisianism, renaștere isihastă, mistică ortodoxă. Altfel spus, împlinirea prin «spiritualitate și cultura duhului», către care caută, de multe ori agonizant, semenii noștri și strigătul popoarelor”.

Reprezentanții Protopopiatelor Suceava I și Suceava II au continuat referatele conferinței cu lucrările „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sf. isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț în Patriarhia Română”.

În lucrarea sa, părintele Cezar Onesim, de la Parohia „Sfântul Nicolae” Șcheia I, a abordat teme precum rugăciunea în Sfânta Scriptură, rugăciunea personală, familială și comunitară (de obște), și denaturarea rugăciunii prin influența religiilor orientale și a practicilor pseudo-religioase:

„Prin rugăciune trăim marele adevăr și realitatea că nu suntem singuri în lume. „Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă” este concluzia fiecărei rugăciuni făcută cu credință. Rugăciunea este mijlocul prin care ne împărtășim de iubirea și binecuvântarea lui Dumnezeu. Rugăciunea este scară către cer, prin care primim harul dumnezeiesc, curățenia inimii, iertarea păcatelor, credința în Dumnezeu. Facerea de bine și celelalte virtuți le avem numai în climatul rugăciunii. Rugăciunea este aripa credinței, roada nădejzii, oglinda dragostei, pecetea virtuții și izgonirea păcatului. Ea este izvor nesecat de sfințenie și de trăire creștinească, este pavăza care ne ocrotește de boldul ispitelor și este cheia cu care deschidem porțile cerului și lăsăm să se pogoare asupra noastră harul divin. Rugăciunea îmbărbătează pe cel deznădăjduit, ridică pe cel căzut, mângâie pe cel întristat, înviorează pe cel obosit, întoarce la pocăință pe cel păcătos, întărește pe cel îndoielnic în credință și smerește pe cel trufaș; pe cel aspru îl îmblânzește, pe cel invidios îl potolește și pe toți ne povățuiește către lucrarea faptelor bune”.

Seria referatelor a fost încheiată de părintele Marius Ungureanu, de la Parohia „Acoperământul Maicii Domnului” Ilișești, cu studiul

„Anul comemorativ al Sf. isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț în Patriarhia Română”. Lucrarea a evidențiat momente din viața celor trei părinți nevoitori ai Ortodoxiei, precum și o parte dintre învățăturile acestora, modele în ceea ce privește disciplina și interiorizarea rugăciunii:

„Proprie paisianismului este articularea sa socială, îndreptarea sa către lume. Marea operă de traduceri patristice nu este făcută în mod exclusiv pentru monahi, ci este o încercare de popularizare a puterii rugăciunii, a puterii spirituale a monahismului într-un veac, poate nu întâmplător, al luminilor (rațiunii). În vremea în care în Apus începea secularizarea, în Răsărit neoisihasmul paisianist continua, ca pe vremea lui Palama, să se încăpățâneze în a arăta că rațiunea nu te apropie de Dumnezeu. Sau, rațiunea singură nu te apropie de Dumnezeu, fără interiorizare spirituală. Și aceasta, nu prin a nega puterea științei și a culturii, cum li se pare multora azi că ar fi propriu Ortodoxiei, ci mai mult prin a afirma puterea trăirii prin rugăciune. De aceea, nu este întâmplătoare declanșarea întregului proces de traduceri ale acelor care constituiau exemplul suprem pentru demersul acesta paisianist – Sfinții Părinți, ca unii care reușiseră perfectă armonizare a științei cu credința. Rugăciunea ocupă un loc central în spiritualitatea lui Simeon. Vorbește despre ea în mod constant în scrierile sale, deși nu o face în mod sistematic și teoretic și nu ne dă metoda științifică a felului cum trebuie făcută. Dimpotrivă, el ne vorbește despre diferite tipuri de rugăciune, despre particularitățile lor, despre conținutul lor și ne arată cum se ruga el însuși. Sf. Simeon prezintă mai întâi rugăciunea bisericească și felul de a participa la ea în mod personal”.

A urmat proiecția a două filme realizate de Tinitas TV: *Rugăciunea, cale spre desăvârșire* și *Rugăciunea în viața Bisericii și a creștinului*, materiale care sintetizează cuvinte ziditoare ale marilor duhovnici din ultimele decenii, dar și mărturii ale unor personalități marcante din diferite domenii de activitate precum medicina, jurnalismul și sportul, în ceea ce privește puterea rugăciunii.

Și în cadrul conferinței preoțești din cadrul Protopopiatelor Suceava I și Suceava II, asemenea ca în Protopopiatele Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni, au fost expuse propuneri, sugestii și solicitări ale sectoarelor de resort din cadrul Centrului Eparhial privitoare la activitatea parohiilor, în partea a doua a întâlnirii.

Sectorul Administrativ-Bisericesc, reprezentat de părintele Dimitrie Horga, consilier eparhial, a vorbit, printre altele, despre respectarea procedurilor privind angajarea personalului neclerical în cadrul unităților de cult, precum și despre depunerea, în timp util, a documentelor care vizează rezolvarea unor probleme de ordin administrativ.

Părintele Laurențiu Stamatini, inspector eparhial bisericesc, a recomandat acordarea unei atenții sporite în ceea ce privește corectitudinea săvârșirii serviciilor divine și i-a îndemnat pe clericii parohi să pună în rândul obiectelor de cult în locașurile de rugăciune.

Purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Alexandru Flavian Sava, a recomandat decență și responsabilitate în postările de pe paginile personale ale platformelor de socializare, inclusiv în pozițiile față de anumite problematice actuale. Acestea vor trebui exprimate în conformitate cu hotărârile luate de către Consiliul Permanenței sau asumate de către chiriarh, pentru a nu induce credințioșii și opinia publică în eroare cu diverse puncte de vedere.

Părintele Dan Gheorghiuță, consilier al Serviciului Intern de Prevenire și Protecție, a subliniat importanța desfășurării activităților religioase în condiții de siguranță. Sfinția sa a anunțat și faptul că în perioada imediat următoare vor avea loc sesiuni de instruire și formare, privind protecția și siguranța în muncă pentru conducătorii unităților de cult.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic (Învățământ), a anunțat că va solicita sprijinul preoților parohi pentru a promova cele două specializări noi de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”

Suceava, precum și specializarea Teologie Pastorală. Alături de alte aspecte legate de activitățile desfășurate de sectorul de resort a fost prezentat și faptul că, în ceea ce privește ora de Religie se recomandă dezvoltarea unei colaborări prietenoase și calde cu profesorul sau profesorii de Religie de pe raza parohiei, privind activitățile inițiate de Inspectoratul Școlar Județean, în parteneriat cu Centrul Eparhial Suceava. De asemenea, au fost aduse în atenție aspecte administrative legate de cursurile pentru obținerea gradelor profesionale clericale.

Din partea Sectorului Cultural, condus de părintele Constantin Oprea, a fost încurajată publicarea unor studii sau articole științifice ale clericilor care au susținut lucrări de doctorat, precum și cooptarea lor pentru a colabora la revista *Candela*. De asemenea, s-a propus ca pe viitor, o cât mai mare parte a personalului clerical și neclerical să se perfecționeze prin cursuri de specialitate sau să urmeze cursurile de licență sau de masterat privind restaurarea de textile și icoane.

Din partea Sectorului Editură și Tipografie, reprezentat de părintele consilier Ciprian Blaga, a fost amintită deschiderea Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților față de publicarea a diferite materiale semnate de clericii protopopiatelor sucevene.

Consilierul Sectorului Media și Comunicare, părintele Ștefan Mihalcea, a recomandat o atenție sporită asupra conținutului materialelor postate pe rețelele de socializare ale unităților de cult, precum și necesitatea obținerii arhierestii binecuvântări în cazul aparițiilor în mass-media, din proprie inițiativă sau la invitația unui trust de presă.

Părintele Iustin Tănase, consilier al Sectorului de Asistență Socială și Medicală, a adus alese mulțumiri tuturor celor care s-au implicat în sprijinirea refugiaților ucraineni. Încă de la începutul războiului, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat două puncte fixe de asistență social-filantropică pentru distribuirea alimentelor, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind

călătoria pe teritoriul României, precum și asigurarea asistenței spirituale pentru cei greu încercați în această perioadă, printr-un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în punctul de trecere a frontierei Siret și în Gara Burdujeni din Suceava, voluntarii au oferit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, dar și îndrumare în găsirea celor mai bune soluții de cazare și transport. În fiecare centru au fost prezenți clerici și mireni, parte dintre aceștia vorbitori de limbă ucraineană. Părintele Tiberiu Bardan, directorul Asociației „Anastasiu Crimca”, a prezentat o parte dintre activitățile desfășurate de sector și a recomandat intensificarea activităților sociale în parohii.

În continuare, reprezentantul Sectorului de Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele consilier Filaret Ruscan, a adus un gând de apreciere și de recunoștință pentru primirea plină de dragoste, în cuprinsul protopopiatului, a delegației care a însoțit racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava în timpul procesiunii prin eparhie. De asemenea, a fost evidențiată importanța intensificării lucrării pastorale și misionare în contextul actual, încurajându-se pregătirea predicii preotului, precum și îngrijirea bisericii, locuinței și cimitirului.

Sectorul Economic-Financiar, prin părintele Viorel Ilișoi, consilier eparhial, le-a transmis conducătorilor unităților de cult informații privind evidența contabilă, precum și a procedurilor de verificare a acestora de către inspectorii de resort. Totodată, s-a sugerat identificarea, în parohiile eparhiei, a cazurilor în care perioada de iarnă pune în dificultate achitarea facturilor privind utilitățile.

Părintele Adrian Popa, consilier în cadrul Sectorului Colportaj-Bisericesc, a vorbit despre comercializarea obiectelor de cult la pangare conform hotărârilor Statutului de Organizare și Funcționare a Bisericii Ortodoxe Române. De asemenea, s-a subliniat și faptul că prin achiziționarea produselor de colportaj se oferă suport și sprijin pentru întreaga activitate misionară a Bisericii.

Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, coordonat de domnul profesor Cristi Gabriel Hurjui, a prezentat cele mai importante proiecte desfășurate în cele 12 luni de activitate și a invitat parohiile să se alăture în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei, destinate tinerilor dornici să se implice în activități de voluntariat, în organizarea unor cercuri de studiu biblic și sesiuni catehetice, tabere și alte acțiuni social-caritabile, desfășurate în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei.

Părintele Ion Bârsan, consilier al Sectorului Juridic și de Consultanță, a transmis informații cu privire la drepturile de proprietate asupra imobilelor parohiilor și la procedura de intabulare. Totodată, sfinția sa a recomandat colaborarea cu reprezentanții Centrului Eparhial pentru o bună desfășurare a activității sectorului și pentru o rezolvare cât mai rapidă a problemelor juridice.

Din partea Sectorului Juridic al Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, părintele consilier juridic Bogdan Ionuț Pricop a evidențiat avantajele efectuării inventarierii obiectelor mobile și imobile, aflate în proprietatea parohiilor. Domnul avocat Daniel Ionașcu, consilier eparhial, a reiterat rugămintea către conducătorii unităților de cult de a da curs, în timp util, solicitărilor venite din partea sectorului.

Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, condus de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, a subliniat importanța respectării legislației privind protejarea patrimoniului cultural. Totodată, li s-a solicitat preoților să acorde o atenție deosebită monumentelor înscrise în lista patrimoniului național. Nu în ultimul rând, s-a adus în discuție importanța inventarierii bunurilor locașurilor de cult.

În cadrul evenimentului, clericii prezenți au fost invitați la Liturghia arhierescă din data de 6 noiembrie 2022, eveniment care marchează încununarea seriei aniversare dedicate Anului Jubileu „Moștenirea Mușatină – credință, cultură, istorie”.

La final, părintele protoiereu Ionel Doru Budeanu a mulțumit în numele celor două protopopiate Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, membrilor permanenței Consiliului Eparhial, gazdelor și tuturor slujitorilor prezenți la acest eveniment extraordinar.

Fiecare participant a primit în dar două dintre cele mai recente volume apărute la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, *Rugăciunea – temelia vieții și a creșterii spirituale a omului*, lucrare care aduce împreună prelegerile clericilor din eparhie dedicate acestui an omagial, și cartea *Fericirea în nefericire. Un comentariu pentru omul grăbit*, semnată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

(Irina URSACHI)

6 noiembrie 2022: *Jumătate de mileniu pentru Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou”*

Evenimentele aflate sub egida Anului Jubileu 500 „Moștenirea Mușatină – Credință, Cultură, Istorie”, serie de manifestări liturgice și cultural-artistice, au punctat desfășurarea anului 2022, în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, ca prinos de recunoștință pentru familia Mușatinilor, de care istoria Moldovei, și îndeosebi a Ținutului Sucevei, este indisolubil legată.

Ca o încununare a programului aniversar, astăzi, 6 noiembrie 2022, la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a fost săvârșită Sfânta Liturghie arhierescă de către șase ierarhi ai Bisericii noastre, împreună cu un numeros sobor de preoți și diaconi, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

Întâlnirea în rugăciune a fost prilejuită de împlinirea a 500 de ani de la târnosirea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, ctitoria lui Bogdan al III-lea Voievod și a lui Ștefăniță Voievod.

Din soborul slujitor au mai făcut parte Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcop al Basarabiei de Sud, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

Răspunsurile liturgice, care au înfrumusețat slujba, au fost date de Corul Mixt „Sfântul Ioan cel Nou” al Catedralei Arhiepiscopale, dirijat de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu.

A urmat săvârșirea slujbei parastasului pentru sufletele vrednicilor de pomenire ctitori ai mănăstirii din toate timpurile, mai vechi și mai noi, pentru sufletele slujitorilor și viețuitorilor așezământului monahal, precum și pentru închinătorii și binefăcătorii acestui sfânt locaș.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, a dat citire cuvântului transmis de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, intitulat *Moment binecuvântat la 500 de ani de la sfințirea unei biserici simbol:*

„Sanctuar de spiritualitate ortodoxă și operă de artă monumentală, Biserica «Sfântul Gheorghe» a Mănăstirii «Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava» reprezintă, cu mici deosebiri, o copie a ctitoriei Sf. Voievod Ștefan cel Mare de la Mănăstirea Neamț. Acest lăcaș sfânt a îndeplinit rolul de Catedrală Mitropolitană a Moldovei timp de 155 de ani, din anul 1522 până în anul 1677, când Sf. Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, a mutat reședința mitropolitană la Iași. În anul 1589, domnul Petru Șchiopul a mutat moaștele Sf. Mucenic Ioan cel Nou de la vechea biserică Mirăuți din Suceava, unde fuseseră aduse de Alexandru cel Bun în anul 1402, în noua Biserică «Sfântul Mare Mucenic Gheorghe». Astfel, Sf. Mucenic Ioan cel

Nou de la Suceava a devenit al doilea sfânt ocrotitor al acestui lăcaș, alături de Sf. Mare Mucenic Gheorghe, dar și ocrotitor al Sucevei și al întregii Moldove”.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a mulțumit tuturor celor care au sprijinit organizarea evenimentelor comemorative, incluse în programul Anului Jubileu: autorități și instituții locale, județene și centrale, administrației eparhiale, mănăstirilor, schiturilor și parohiilor, ctitorilor, binefăcătorilor și donatorilor și, bineînțeles, credincioșilor eparhiei. Totodată, ierarhul a vorbit despre rolul pe care Mușatinii l-au avut în ceea ce a însemnat conturarea spiritualității în aceste locuri:

„Istoria Țării Moldovei este strâns legată de familia Mușatinilor, cea mai importantă dinastie domnitoare din acest areal geografic, domni care se înscriu în galeria conducătorilor de anvergură europeană. De la domnia lui Petru al II-lea (1375-1391), primul Mușatin, ca fiu al Mușatei, și până la cea a lui Iliaș Alexandru (1666-1668), conducerea Țării Moldovei a fost deținută, cu mici excepții, de urmașii lui Costea și ai Margaretei (Mușata), fiica lui Bogdan I. Domnii Mușatini au fost diplomați, comandanți iscușiți, buni chivernisitori de țară, ctitori de lăcașuri sfinte. Spun aceasta având în vedere rolul important pe care l-au avut în contextul evenimentelor istorice din sud-estul Europei secolelor XIV-XVII. Mușatinii au fost personalități constructive în cel mai deplin înțeles al cuvântului, știind să făurească un destin istoric după aspirațiilor legitime ale poporului. Ei nu și-au asumat doar construirea unui stat puternic, ci și a unei Biserici puternic ancorate în sensibilitatea și dragostea de frumos și bine a românilor, izvoditoare de artă și cultură. Prin arhitectura și fresca sa, un monument de anvergură europeană este și Biserica «Sfântul Mare Mucenic Gheorghe», vechea Catedrală Mitropolitană a Moldovei, ctitorie a urmașilor Bincredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, și anume Bogdan al III-lea și Ștefăniță Vodă, de la a cărei târnosire aniversăm astăzi 500 de ani. [...] Închei aducând cuvânt de mulțumire Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, arhiepiscopul nostru, pentru misiunea pe care o face în această parte a țării încă de la începutul secolului al XV-lea, deci, de mai bine de 600 de ani. Să-l rugăm

să mijlocească înaintea Mult-milostivului Dumnezeu, așa cum a făcut-o și până acum, pentru acest popor răstignit de nenumărate ori, dar înviat tot de atâtea ori în decursul istoriei. Felicitări celor care ați fost evidențiați și tuturor vă doresc mulți, buni și sănătoși ani, cu sporite împliniri. Să rânduiască Bunul Dumnezeu să ne vedem și peste 500 de ani, dacă nu aici, dincolo, în Împărăția cerurilor”.

Ultimul moment important al zilei l-a constituit lansarea volumului *Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Istorie – Credință – Cultură și Civilizație*”, apărut la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Părintele arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier eparhial în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, semnează textul volumului ce oferă, pe lângă datele istorice cu privire la zidirea acestei ctitorii domnești și evoluția ei în timp, și o interpretare a frescelor interioare și exterioare cu care este împodobită. În albumul monografic se regăsesc și detalii cu privire la odorul cel mai de preț al mănăstirii, și anume racla în care sunt așezate moaștele Sf. Ioan cel Nou. Textul este bogat ilustrat cu fotografii ale veșmântului iconografic, dar și cu fotografii ale artefactelor din tezaurul așezământului monahal. Lucrarea, apărută sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO și finanțată de Guvernul României, cu o calitate grafică de excepție, a fost prezentată de domnul profesor universitar doctor Adrian Cioroianu, manager al Bibliotecii Naționale a României. Domnia sa a subliniat că este prima monografie dedicată acestei ctitorii mușatine, unul dintre cele mai valoroase situri culturale din țara noastră. Cartea reușește să surprindă în paginile sale bogata și tumultoasa istorie de 500 de ani, de-a lungul căroră Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou” nu a încetat în vreo clipă să fie locaș de rugăciune și de liniște sufletească.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit mai multe ordine și distincții, între care Medalia Jubiliară și o reproducere a Icoanei Maicii Domnului cu Pruncul, făcătoare de minuni, comoară a Bisericii „Sfântul Gheorghe”, alături de moaștele marelui

mucenic ocrotitor al Sucevei. Între cei evidențiați s-au numărat domnul profesor universitar doctor Adrian Cioroianu, doamna doctor Madlen Șerban (secretar general al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO), părintele profesor universitar doctor Nicolae Chifăr (Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu), domnul profesor universitar doctor Gheorghe Onișoru (Academia Oamenilor de Știință – București), stareți ai mai multor mănăstiri din Arhiepiscopia Iașilor, Petru Vodă, Cetățuia, Nechit și Neamț, creatorii identității vizuale pentru „Moștenirea Mușatină. Credință, Cultură, Istorie” – Wincero Creative Group și reprezentanții altor instituții care au avut o contribuție relevantă în marcarea, prin diferite evenimente, a Anului Jubileu.

Sfânta Liturghie din ziua de 6 noiembrie 2022 a marcat în mod solemn împlinirea a cinci veacuri de când vrednicul de pomenire Teoctist al II-lea, întâistătătorul bisericesc al acestor meleaguri, a târnosit în slăvita și de Dumnezeu păzita Cetate de Scaun a Țării Moldovei, Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Începută în anul 1514 de Bogdan Voievod, fiul Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, și finalizată în 1522, de către Ștefăniță Voievod, Biserica este unul dintre cele mai impunătoare monumente de artă și arhitectură medievală.

Scurt istoric

Tradiția atestă faptul că pe locul unde este astăzi Biserica cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, din cadrul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, a existat o biserică de dimensiuni reduse, care însă nu a supraviețuit timpului.

Zidirea bisericii Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a fost începută în anul 1514 de Bogdan al III-lea, fiul Sf. Voievod Ștefan cel Mare, lucrarea fiind terminată de nepotul acestuia,

Ștefăniță Vodă, în anul 1522. Biserica a fost pictată atât în interior, cât și în exterior, în perioada 1532-1534, sub domnia lui Petru Rareș.

La Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a funcționat o școală teologică, sprijinită de marii mitropoliți ai vremii. Astfel, în clădirile mănăstirii este atestată o școală clericală, din 1786, și apoi Institutul Teologic, începând cu anul 1826. Tot aici, de-a lungul timpului, au lucrat calligrafi, gravori în lemn și în metal, miniaturişti sau dascăli de limba română, greacă și slavonă.

În Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, sub un baldachin de piatră, se află racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou, aduse de la fosta Catedrală Mitropolitană a Moldovei, Biserica Mirăuți, în anul 1589.

Mănăstirea a îndeplinit rolul de reședință mitropolitană a Moldovei în perioada 1522-1677, iar din anul 1991, pe cel de reședință arhiepiscopală.

În anul 1993, Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) a inclus Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, din cadrul mănăstirii, pe lista patrimoniului cultural mondial.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

7 noiembrie 2022: Hirotesia noului stareț al Mănăstirii Bogdana, veche reședință episcopală

Cea mai veche biserică de zid din Moldova, Mănăstirea Bogdana, a fost binecuvântată duminică, 6 noiembrie 2022, cu un nou stareț. La ceas de Vecernie, în prezența a numeroși credincioși, părintele arhimandrit Irineu Lichi, fost inspector în cadrul Sectorului Proiecte și Construcții Bisericești al Centrului Eparhial Suceava, a fost instalat ca stareț de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, a dat citire actului prin care părintele arhimandrit Irineu Lichi, de metanie de la Mănăstirea Bogdana, a fost numit în demnitatea de stareț al așezământului monahal.

Preasfințitul Părinte Damaschin, după citirea rugăciunilor de binecuvântare, i-a oferit părintelui Irineu toiagul de stareț, obiect care simbolizează autoritatea, responsabilitatea și buna păstorire pe care le are de îndeplinit în cadrul obștii monahale, încredințate lui de Dumnezeu.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a adus împreună autorități locale și județene, reprezentanți ai Centrului Eparhial Suceava, clerici din cuprinsul Protopopiatului Rădăuți și nu numai, precum și un număr impresionant de credincioși, fii duhovnicești ai părintelui instalat în această zi în scaunul stărețesc al Bogdanei.

La final, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a vorbit despre importanța acestui eveniment prin care se scrie o nouă filă luminoasă în istoria așezământului monahal:

„Suntem aici pentru a cere ajutor, întărire duhovnicească și putere de la Dumnezeu pentru noul părinte stareț și pentru obștea lui, la un început de drum pe care-l dorim binecuvântat de Domnul. Veniți, părinte stareț, în scaunul stărețesc al Bogdanei, după părinți vrednici; urmați-le pilda întru cele bune, prețuiți-le osteneala și cinștiți-le pomenirea. Aveți în grijă această bijuterie de biserică; păstrați-o spre bucuria domnilor Moldovei înmormântați aici și faceți-vă vrednic a fi, într-un anume chip, urmaș al Mușatinilor ctitori de lucruri trainice, în zidiri de piatră și în zidiri în duh. Să vă dăruiască Dumnezeu, părinte stareț, înțelepciunea de a răzbi prin noian de încercări, de ispite, de provocări, de dileme pe care mai ales o obște în mediul urban le întâmpină. Să primiți duh din duhul profetic al Bisericii de a citi semnele vremurilor și, pe lângă absoluta necesară grijă față

de monumentul pe care îl primiți, să purtați cu asupra de măsură grijă de părinții și frații care vi s-au încredințat, și când ei merg bine duhovnicește, dar mai ales când au nevoie de doctor și de părinte”.

În cuvântul său, părintele arhimandrit Irineu Lichi, hirotosit întru stareț, a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru încrederea acordată, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul pentru prezență și slujire și tuturor credincioșilor pentru împreuna rugăciune în această zi binecuvântată de Dumnezeu.

În biserica de piatră a Mănăstirii Bogdana, construită după anul 1359 pe locul unei vechi biserici de lemn, se află cinstitele moaște ale Sf. Leontie de la Rădăuți și Teodosie de la Brazi. Mănăstirea, prima necropolă a Moldovei, adăpostește în naos morminte ale membrilor familiei Mușatine, între care Bogdan I, întemeietorul Moldovei, Petru II (Mușat), Roman I și Ștefan I.

Așezată sub ocrotirea Sf. Ierarh Nicolae, biserica mănăstirii, veche reședință episcopală, aniversează în luna decembrie, de ziua hramului, 30 de ani de la redeschidere. În anul 1992, Înaltpreasfințitul Părinte Pimen, Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților de la acea vreme, l-a numit stareț pe părintele arhimandrit Tudor Pavlo, iar în anul 1996, pe părintele arhimandrit Iustin Dragomir, ctitor al Așezământului de copii „Sfântul Ierarh Leontie” și al Mănăstirii „Intrarea Maicii Domnului în Biserică” din Rădăuți.

(Irina URSACHI)

10 noiembrie 2022: Conferințele preoțești din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au ajuns la final

Conferințele pastoral-misionare din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, desfășurate în perioada 31 octombrie-10 noiembrie 2022, s-au încheiat astăzi, cu întâlnirea tuturor clericilor parohiilor din cuprinsul Protopopiatului Rădăuți. Tema celor patru întruniri clericale a fost dată de specificul anului 2022 în Patriarhia Română:

„Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sf. isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

În aceste zile, întâlnirile din cele cinci protopopiate ale eparhiei au fost prilej de comuniune în rugăciune, cei prezenți luând totodată parte la prelegeri relevante din punct de vedere duhovnicesc și la dialoguri lămuritoare.

Cei aproximativ 150 de clerici din cuprinsul Protopopiatului Rădăuți au început ziua în rugăciune, în zori, la Mănăstirea Sihăstria Putnei, săvârșindu-se Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către preoții protoierei, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, alături de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și părintele protoiereu Ionel Constantin Maloș.

La evenimentul desfășurat în biserica mare a Mănăstirii cu hramurile „Izvorul Tămăduirii” și „Sfântul Serafim de Sarov” au fost prezenți și stareți și starețe de la așezămintele monahale din cuprinsul Protopopiatului Rădăuți.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corala Bărbătească Ortodoxă „Sfântul Ierarh Leontie”, dirijată de domnul Costel Ovidiu Foca.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a hirotosit întru iconom stavrofor mai mulți clerici din cuprinsul protopopiatului, iar Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a hirotosit ca arhidiaconi doi slujitori.

Au fost apoi evidențiați preoții care s-au remarcat printr-o activitate pastoral-misionară deosebită, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija citind textul Ordinului „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic părintelui arhimandrit Iustin Tănase, consilier eparhial în cadrul Sectorului de Asistență Socială și Medicală, părintelui Constantin Oprea, consilier

cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintelui Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți, și părintelui Dumitru Valenciuc.

Ordinul „Mușatinii” a fost înmănat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul unor clerici de la Centrul Eparhial Suceava pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam” – părintele Nicu Spînu, consilier al Sectorului Digitalizare și IT, părintele Mihai Cobziuc, consilier în cadrul Departamentului Minorități, părintele Florin Lupu, director în cadrul Sectorului Fonduri Externe și Interne, și părintele Viorel Cozmei, referent la același sector.

În cadrul evenimentului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a conferit Ordinul „Sfântul Ierarh Iacob Putneanul” părintelui Ioan Paul Valenciuc și domnului Costel-Ovidiu Foca, dirijor al Coralei „Sfântul Leontie de la Rădăuți”, „întrucât au urmat exemplul Sf. Ierarh Iacob Putneanul, strălucit dascăl și întemeietor de școli, de numele căruia se leagă tipărirea primul *Abecedar* românesc și tipărirea în limba română a cărților de cult și a altor lucrări ziditoare de suflet, neobosit păstor duhovnicesc și apărător al credinței, care și-a asumat ca misiune și ajutorarea culturală și spirituală a creștinilor ortodocși români din interiorul arcului carpatic”.

Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, înmănat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, a fost oferit unor vrednici slujitori ai sfințelor altare, precum și câștigătorilor Concursului Eparhial „Cel mai îngrijit cimitir”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”. Părintele Dimitrie Horga a prezentat clasamentul, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic oferind diplomele părinților Petru Prelipcean, de la Parohia Costișa, Dorin-Ioan

Puiuieț, de la Parohia Băncești, Constantin Chimiuc, de la Parohia Lupcina, și Mihai Fediuc, de la Parohia „Sfântul Ilie” Rădăuți.

Alături de cei care au luat parte la Sfânta Liturghie, în cadrul conferinței, prezidate de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, s-au alăturat reprezentanții sectoarelor de resort ale Centrului Eparhial Suceava, în Sala de conferințe a Mănăstirii Sihăstria Putnei.

După rostirea rugăciunii a urmat apelul nominal și cuvântul de bun venit al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Conferința preoțească a debutat cu prezentarea a două referate, care au abordat tematica anului 2022 în Patriarhia Română.

Părintele Ioan Cîrștean, de la Parohia Gropeni, a susținut referatul intitulat *Sfinții isihăști – modele de rugăciune personală pentru creștini*. Lucrarea a abordat mai multe subiecte, între care rugăciunea și responsabilitatea veșniciei, celălalt – responsabilitate și model și nevoia de modele. În cea de-a doua parte a studiului au fost evidențiate mărturiile ale oamenilor care au dobândit pacea dinlăuntru:

„Este momentul să ne îndreptăm privirea spre temnițele comuniste, spre tăciunii încinși ai unei generații de aur, intelectualitatea românească interbelică. Din victime ale comunismului – sistem autodeclarat al mediocrității și mediocrului – se ridică marii martiri și sfinți români contemporani. Cu o densitate spirituală stelară, elita intelectualității românești interbelice se va privi față către față cu elita Bisericii Ortodoxe. Cu marii trăitori, preoți, arhieriei se va produce pe cerul românesc, în strigătele lor de durere și umilință, apariția unor noi constelații de sfinți. Atât de aproape de noi, sfinții contemporani ne ajută și ne vorbesc atât de românește, atât de cald, încât tânjim după ocrotirea lor asemenea unor copii cu aceeași nădejde neclintită și hotărâre nestrămutată. Cum ar fi rezistat torturilor fără «Doamne, Iisuse»? Deși nu toți au avut vocația rugăciunii, au sublimat strigătul de durere în poezie. Literatura de detenție din închisorile comuniste românești este un fenomen unic. În această retortă, intelectualii au devenit isihăști, trăitorii au devenit poeți. Oamenii

simpli au devenit personalități enciclopedice. S-au îndreptat căi strâmbe, s-au ridicat scări spre Cer”.

Părintele Filip Coca, de la Parohia Putna, le-a vorbit clericilor prezenți despre o parte dintre tipurile de rugăciune regăsite în Sfânta Scriptură, crâmpie sintetizată în lucrarea *Rugăciuni de laudă, mulțumire și cerere*. Prin expunerea fragmentelor atât din Vechiul, cât și din Noul Testament, sfinția sa a evidențiat faptul că prin intermediul rugăciunii oamenii dialoghează cu Dumnezeu:

„Omul, odată cu căderea protopărinților în păcat și ruperea legăturii dintre el și Dumnezeu, a simțit permanent nevoia de reconciliere cu divinitatea. Astfel, întreaga Scriptură abundă cu exemple de oameni care aduc rugăciuni lui Dumnezeu, în diferite ipostaze. [...] Trebuie reiterat faptul că Dumnezeu a creat pe om din iubire. Omul poartă în el suflarea lui Dumnezeu, deci devine practic teofor și prin aceasta el a primit capacitatea de a intra în dialog cu Dumnezeu. Răspunsul la chemarea de a experimenta dialogul cu Dumnezeu este rugăciunea, iar nevoia de a practica rugăciunea a fost simțită imediat după cădere, pe tot parcursul anilor de după cădere și se simte până astăzi, cu atât mai mult cu cât păcatul s-a dilatat progresiv. În om se păstrează dorul după Cel Ce l-a creat (expresia: «nostalgia după paradisul pierdut» – Mircea Eliade). Întreaga Sfânta Scriptură ne înfățișează diferiți oameni care înalță rugăciuni către Dumnezeu. Aceștia rămân modele de rugăciune în viața noastră”.

A urmat proiecția a două filme realizate de Trinitas TV: *Rugăciunea, cale spre desăvârșire* și *Rugăciunea în viața Bisericii și a creștinului*, materiale care sintetizează cuvinte ziditoare ale marilor duhovnici din ultimele decenii, dar și mărturiile ale unor personalități marcante din diferite domenii de activitate precum medicina, jurnalismul și sportul, în ceea ce privește puterea rugăciunii.

În partea a doua a întâlnirii, precum în cadrul fiecărei conferințe susținută în această toamnă în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, au fost expuse propuneri, sugestii și solicitări ale sectoarelor de resort din cadrul Centrului Eparhial privitoare la activitatea parohiilor.

Părintele Ion Bârsan, consilier al Sectorului Juridic și de Consultanță, a transmis informații cu privire la drepturile de proprietate asupra imobilelor parohiilor și la procedura de intabulare. Totodată, sfinția sa a recomandat colaborarea cu reprezentanții Centrului Eparhial pentru o bună desfășurare a activității sectorului și pentru o rezolvare cât mai rapidă a problemelor juridice.

Sectorul Administrativ-Bisericesc, reprezentat de părintele Dimitrie Horga, consilier eparhial, a vorbit, printre altele, despre respectarea procedurilor privind angajarea personalului neclerical în cadrul unităților de cult, precum și despre depunerea, în timp util, a documentelor care vizează rezolvarea unor probleme de ordin administrativ.

Părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic (Învățământ), a anunțat că va solicita sprijinul preoților parohi pentru a promova cele două specializări noi de la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava, precum și specializarea Teologie Pastorală. Alături de alte aspecte legate de activitățile desfășurate de sectorul de resort a fost prezentat și faptul că, în ceea ce privește ora de Religie, se recomandă dezvoltarea unei colaborări prietenoase și calde cu profesorul sau profesorii de Religie de pe raza parohiei, privind activitățile inițiate de Inspectoratul Școlar Județean, în parteneriat cu Centrul Eparhial Suceava. De asemenea, au fost aduse în atenție aspecte administrative legate de cursurile pentru obținerea gradelor profesionale clericale.

Din partea Sectorului Cultural, condus de părintele Constantin Oprea, a fost încurajată publicarea unor studii sau articole științifice ale clericilor care au susținut lucrări de doctorat, precum și cooptarea lor pentru a colabora la revista *Candela*. De asemenea, s-a propus ca pe viitor, o cât mai mare parte a personalului clerical și neclerical să se perfecționeze prin cursuri de specialitate sau să urmeze cursurile de licență sau de masterat privind restaurarea de textile și icoane.

Din partea Sectorului Editură și Tipografie, reprezentat de părintele consilier Ciprian Blaga, a fost amintită deschiderea Editurii Crimca

a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților față de publicarea a diferite materiale semnate de clericii protopopiatelor sucevene.

Consilierul Sectorului Media și Comunicare, părintele Ștefan Mihalcea, a recomandat o sporită atenție asupra conținutului materialelor postate pe rețelele de socializare ale unităților de cult, precum și necesitatea obținerii arhierestii binecuvântări în cazul aparițiilor în mass-media, din proprie inițiativă sau la invitația unui trust de presă.

Părintele Iustin Tănase, consilier al Sectorului de Asistență Socială și Medicală, a adus alese mulțumiri tuturor celor care s-au implicat în sprijinirea refugiaților ucraineni. Încă de la începutul războiului, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților a organizat două puncte fixe de asistență social-filantropică pentru distribuirea alimentelor, direcționarea către locurile de cazare, oferirea de informații privind călătoria pe teritoriul României, precum și asigurarea asistenței spirituale pentru cei greu încercați în această perioadă, printr-un cuvânt de mângâiere și încurajare. Permanent, în punctul de trecere a frontierei Siret și în Gara Burdujeni din Suceava, voluntarii au oferit ceai, cafea și mâncare refugiaților ucraineni, dar și îndrumare în găsirea celor mai bune soluții de cazare și transport. În fiecare centru au fost prezenți clerici și mireni, parte dintre aceștia vorbitori de limbă ucraineană. Părintele Tiberiu Bardan, directorul Asociației „Anastasiu Crimca”, a prezentat o parte dintre activitățile desfășurate de sector și a recomandat intensificarea activităților sociale în parohii.

În continuare, reprezentantul Sectorului de Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele consilier Filaret Ruscan, a adus un gând de apreciere și de recunoștință pentru primirea plină de dragoste, în cuprinsul protopopiatului, a delegației care a însoțit racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou de la Suceava în timpul procesiunii prin eparhie. De asemenea, a fost evidențiată importanța intensificării lucrării pastorale și misionare în contextul actual, încurajând-se pregătirea predicii preotului, precum și îngrijirea bisericii, locuinței și cimitirului.

Sectorul Economic-Financiar, prin părintele Viorel Ilișoi, consilier eparhial, le-a transmis conducătorilor unităților de cult informații privind evidența contabilă, precum și a procedurilor de verificare a acestora de către inspectorii de resort. Totodată, s-a sugerat identificarea, în parohiile eparhiei, a cazurilor în care perioada de iarnă pune în dificultate achitarea facturilor privind utilitățile.

Părintele Adrian Popa, consilier în cadrul Sectorului Colportaj-Bisericesc, a vorbit despre comercializarea obiectelor de cult la pangare conform hotărârilor *Statutului de Organizare și Funcționare a Bisericii Ortodoxe Române*. De asemenea, s-a subliniat și faptul că prin achiziționarea produselor de colportaj se oferă suport și sprijin pentru întreaga activitate misionară a Bisericii.

Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, coordonat de domnul profesor Cristi Gabriel Hurjui, a prezentat cele mai importante proiecte desfășurate în cele 12 luni de activitate și a invitat parohiile să se alătore în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei, destinate tinerilor dornici să se implice în activități de voluntariat, în organizarea unor cercuri de studiu biblic și sesiuni catehetice, tabere și alte acțiuni social-caritabile, desfășurate în cadrul proiectelor viitoare ale eparhiei.

Părintele Dan Gheorghiuță, consilier al Serviciului Intern de Prevenire și Protecție, a subliniat importanța desfășurării activităților religioase în condiții de siguranță. Sfinția sa a anunțat și faptul că, în perioada imediat următoare, vor avea loc sesiuni de instruire și formare privind protecția și siguranța în muncă pentru conducătorii unităților de cult.

Din partea Sectorului Juridic al Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, părintele consilier juridic Bogdan Ionuț Pricop a evidențiat avantajele efectuării inventarierii obiectelor mobile și imobile aflate în proprietatea parohiilor.

Sectorul Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, condus de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, a subliniat

importanța respectării legislației privind protejarea patrimoniului cultural. Totodată, li s-a solicitat preoților să acorde o atenție deosebită monumentelor înscrise în lista patrimoniului național. Nu în ultimul rând, s-a adus în discuție importanța inventarierii bunurilor locașurilor de cult.

Părintele Laurențiu Stamat, inspector eparhial bisericesc, a recomandat acordarea unei atenții sporite în ceea ce privește corectitudinea săvârșirii serviciilor divine și i-a îndemnat pe clericii parohi să pună în rândul obiectele de cult în locașurile de rugăciune.

Purtătorul de cuvânt al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Alexandru Flavian Sava, a recomandat decență și responsabilitate în postările de pe paginile personale ale platformelor de socializare, inclusiv în pozițiile față de anumite problematici actuale. Acestea vor trebui exprimate în conformitate cu hotărârile luate de către Consiliul Permanenței sau asumate de către chiriarh, pentru a nu induce credincioșii și opinia publică în eroare cu diverse puncte de vedere.

Sectorul Agro-Silvic, condus de domnul consilier Ciprian Muscă, i-a încurajat pe cei prezenți să se implice în acțiunile de împădurire a terenurilor unităților de cult.

Sesiunile de întrebări din cadrul întâlnirilor s-au încheiat cu sfaturile Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic cu privire la misiunea pastoral-misionară pe care ar trebui să o împlinescă fiecare slujitor al Sfântului Altar.

La final, părintele protoiereu Ionel Constantin Maloș a adus prinos de mulțumire Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu, membrilor Permanenței Consiliului Eparhial, gazdelor și tuturor slujitorilor prezenți la acest eveniment deosebit.

Fiecare participant a primit în dar două dintre cele mai recente volume apărute la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și

Rădăuților, *Rugăciunea – temelia vieții și a creșterii spirituale a omului*, lucrare care aduce împreună prelegerile clericilor din eparhie dedicate acestui an omagial, și cartea *Fericirea în nefericire. Un comentariu pentru omul grăbit*, semnată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

A urmat săvârșirea unui Trisaghion la mormântul Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Pimen, ierarh al Bucovinei timp de aproape trei decenii. La vârsta de peste 90 de ani, după 38 de ani de slujire în Biserica Ortodoxă Română în demnitatea de arhiepiscop, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen a trecut la cele veșnice la 20 mai 2020.

La final, ierarhii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au binecuvântat, prin ungere cu untdelemn sfințit și prin stropire cu agheasmă, Centrul Social de zi „Sfântul Nectarie”, dedicat activităților sociale, educaționale și pastoral-misionare. În cadrul acestuia se vor desfășura ateliere diverse cu tinerii, cu persoanele vârstnice, dar și cu profesorii de religie.

(Irina URSACHI)

13 noiembrie 2022: Scriptura întreagă, în cea mai mare lecție de Biblie, de Ziua Bibliei

Azi, 13 noiembrie, de Ziua Bibliei, în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, s-a desfășurat cea mai mare lecție de Biblie, la care au participat 5.346 de copii și tineri, organizați în 281 de grupe de lectură, în 182 de școli și biserici din întreaga eparhie.

Lecția a însemnat în fapt citirea întregii Sfinte Scripturi, într-o singură oră, de la 13.00 la 14.00, activitate centrală a proiectului Ora de Biblie, propus și susținut de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, pentru a celebra deopotrivă Ziua Bibliei și Anul Rugăciunii în biserica noastră, organizat de Inspectoratul Școlar Județean

Suceava în parteneriat cu Sectorul Media și Comunicare al Centrului Eparhial sucevean.

Fiecare grupă înscrisă în program a lecturat câte 4 sau 5 capitole dintre cele 1.189 ale cărților biblice, 929 din Vechiul Testament și 260 ale Noului Testament, repartizate pe criteriul accesibilității conținutului cognitiv și psiho-afectiv la vârsta micilor și tinerilor mărturisitori de Hristos, participanți la ora comună de lecturare, pe fragmente, a textului scripturistic.

Este un proiect inedit și unic în lume, după informațiile publice la care se poate face referire la această dată, multidimensional, cu obiective relevante de ordin educațional, spiritual, cultural și socio-emoțional, o oră comună de acțiune pentru descoperirea și trăirea valorilor pe care ni le transmite Biblia.

Designul învățării, recomandat de către organizatori la Ora de Biblie, a fost unul conceput pe succesiunea didactică evocare, realizarea sensului, reflecție, un proces metodic activ, coordonat, complex, care presupune gândirea în mod autentic la mesajul inegalabil al cărților vetero și neo testamentare. Profesorii și preoții coordonatori ai fiecărei grupe au avut grijă să contextualizeze conținutul învățării din capitolele care s-au citit, oferindu-le preșcolarilor și/sau elevilor informații relevante: numele cărții din care fac parte; dacă este o carte vetero sau neo testamentară; autorul ei; câteva idei despre conținutul cărții și alte informații care să faciliteze înțelegerea mesajului. Pentru preșcolari și elevii din clasele pregătitoare și întâi, lectura a fost realizată de educator/profesor/preot/unul dintre părinți, cu atenție mare la explicațiile de care au avut nevoie copiii, pentru înțelegerea unui text de o asemenea complexitate. Lectura textului a fost urmată de o scurtă secvență de înțelegere/sumarizare/aprofundare a mesajului, într-un limbaj accesibil copiilor și tinerilor, cu evidențierea a câtorva „gânduri de luat acasă”, în fiecare grupă.

Valențele educaționale, ecclesiale, duhovnicești și socio-emoționale ale Orei de Biblie, se dovedesc a fi multiple, transmite coordonatoarea

proiectului, doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector școlar pentru Religie:

„În plan educațional, vorbim despre exersarea unor principii de gândire critică și de gândire reflexivă prin lectura unor texte atât de frumoase și de complexe cum sunt cele biblice. Dacă ne raportăm la principiul eclesiocentric, copiii și tinerii aceștia tocmai au experimentat, o dată în plus, puterea comuniunii și a comunității în mărturisirea și trăirea dreptei credințe. Apoi, valoarea duhovnicească a demersului nostru vine din realitatea că Sfânta Scriptură este cartea cea mai reprezentativă a omenirii. Cu cât îi vom apropia mai mult pe copiii și tinerii de azi de învățăturile și răspunsurile scripturistice, cu atât ne putem asigura că anii ce vin vor fi pentru ei și pentru noi toți dintre cei în care vom putea spune tot mai convins: «Hristos în mijlocul nostru!». Iar ei să dovedească prin însăși viața lor că «Este și va fi». Cât despre puterea de a reconfigura puțin universul socio-emoțional al școlii, în general, și al orei de Religie, în special, cred, și timpul va dovedi că este așa, că astfel de activități educaționale echivalează o formă de rugăciune pentru înțelegere și acceptare între copii, pentru îngăduință și respect, pentru întărirea convingerii că în mâinile și în caracterul fiecăruia dintre ei stă pacea lumii de mâine».

(Irina URSACHI)

14 noiembrie 2022: Mănăstirea „Intrarea în biserică a Maicii Domnului” din Rădăuți a fost binecuvântată cu o nouă stareță

La numai două zile distanță de începutul postului Nașterii Domnului, 13 noiembrie 2022, obștea Mănăstirii „Intrarea în biserică a Maicii Domnului” a trăit bucuria primirii unei noi starețe a așezământului monahal. La ceas de vecernie, stavrofora Ecaterina Lichi, cea care s-a implicat trup și suflet, alături de alți ostenitori, în lucrarea realizată în ultimii unsprezece ani la Așezământul de copii „Sfântul Ierarh Leontie” din Municipiul Rădăuți, a fost hirotosită

stareță de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

În sunetul clopotelor, ierarhul a fost întâmpinat de numeroși credincioși, de soborul slujitor, precum și de copii de la Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie”, îmbrăcați în costume populare, cu flori în mâini, momentul fiind urmat de instalarea maicii Ecaterina Lichi în demnitatea de stareță a mănăstirii închinată Maicii Domnului.

Părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a dat citire actului prin care Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic o numește în ascultarea de stareță pe stavrofora Ecaterina.

Preasfinția Sa i-a oferit maicii toiagul de stareță, obiect care simbolizează autoritatea, responsabilitatea și buna păstorire pe care le are de îndeplinit în cadrul obștii monahale, încredințată ei de Dumnezeu.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” de la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

De-a lungul timpului, prin activitățile desfășurate în cadrul Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie”, maica Ecaterina a sădit în sufletul copiilor dragostea pentru Biserică, pentru valorile autentice, copiii arătând evlavie către preamilosivul Dumnezeu și sfinții Săi, îndrăgind totodată cântecul și portul popular românesc. Prin dragostea, bunătatea și purtarea de grijă a peste 130 de copii ai Centrului, stavrofora Ecaterina Lichi împlinește în continuare și rolul binecuvântat de mamă și de psiholog.

După hirotesia maicii întru stareță a Mănăstirii cu hramul „Intrarea în biserică a Maicii Domnului” prin citirea rugăciunilor de binecuvântare și prin înmânarea toiagului, Preasfinția Sa a rostit un cuvânt de încurajare pentru misiunea pe care maica stareță o va împlini:

„Maică Ecaterina, v-ați ostenit mult cu suflete gingașe. Și pregătirea pe care o aveți v-a ajutat și nădăjduiesc să vă ajute și de acum

înainte. Purtați numele unei sfinte pomenite tot în luna aceasta, care este ocrotitoarea tuturor acelor care se doresc a fi iubitori de înțelepciune. Nu doar cu înțelepciunea cea din cărți și din experiența psihologiei umane veți reuși să cârmuiți această obște, ci cu înțelepciunea despre care Sf. Apostol Pavel, în Epistola I către Corinteni, zice că este de Sus, de la Domnul. Pe această înțelepciune v-o cerem de la Dumnezeu noi toți care suntem de față, părinți împreună slujitori și credincioși, pentru că veți avea mare nevoie de ea. Mă rog lui Dumnezeu ca această înțelepciune să rodească în obște și să vă bucurați de aceste roade. Mă rog lui Dumnezeu să dăruiască obștii acesteia, care se ostenește aici, duh de ascultare și de rugăciune pentru maica stareță, pentru obștea în sine și pentru toți credincioșii care vin la mănăstire”.

Alături de copiii și personalul centrului, evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a adus împreună autorități locale, reprezentanți ai Centrului Eparhial Suceava, clerici și maici starețe de la mănăstirile bucovinene, precum și prieteni ai Așezământului de copii „Sfântul Ierarh Leontie”.

În încheiere, maica stareță a rostit un cuvânt de mulțumire și recunoștință adresat Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, pentru încrederea și binecuvântarea acordate, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul pentru prezență și pentru cuvântul adresat și tuturor celor de față, pentru dragostea și împreuna rugăciune, asigurându-i de continuarea lucrării încredințată de bunul Dumnezeu:

„Astăzi, acum, este un nou moment de bilanț pentru mine, când privesc în urmă cu mulțumire, dar și cu nădejde pentru mai departe. Deși sunt conștientă în fiecare clipă de vremelnicia rolului și a locului meu în lumea aceasta, nu pot să nu îmi fac zilnic noi și noi planuri, proiecte, speranțe sau griji. Cu atât mai mult acum, când îmi este încredințată această misiune importantă. Desigur, în această ipostază în care mă voi afla de astăzi înainte, nu o va exclude pe cea de până acum, anume cea de soră, mamă, cârmuitoare a sufletelor copiilor Așezământului «Sfântul Ierarh Leontie». Este imposibil, de altfel, să abandonez sau să neglijez în vreun fel ceea ce mai bine de 10 ani am

construit și șlefuit alături de părintele arhimandrit Iustin Tănase, directorul așezământului, și de întreaga echipă de profesioniști de la așezământ. Împreună am consolidat o mare familie creștină, tradițională și adaptată timpurilor, căutând permanent să urmăm Calea, Adevărul și Viața. Mă voi strădui ca și de acum înainte să mă implic, cel puțin la fel de mult, în poveștile tuturor copiilor, în reușitele, bucuriile, dar și neajunsurile sau necazurile fiecărei zile din viețile lor, întărind totodată legătura și apropierea dintre această mănăstire și așezământ. Pe acestea din urmă le desparte doar o alee de câteva sute de metri, dar le apropie multe perspective frumoase de bun augur, pe care cu smerenie sinceră nădăjduiesc să le facilitez cu toată pricepera și dedicarea ce îmi sunt cu putință”.

Piatra de temelie a așezământului monahal, închinat „Intrării în biserică a Maicii Domnului”, a fost așezată cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, în anul 2010, la inițiativa părintelui arhimandrit Iustin Dragomir, stareț al Mănăstirii Bogdana la acea vreme. Cinci ani mai târziu, la 7 noiembrie 2015, biserica mănăstirii a fost sfințită de un sobor de ierarhi, condus de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Mănăstirea este situată în imediata apropiere a Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie”, centru care găzduiește în acest moment 135 de copii în cadrul caselor de tip familial.

Pe lângă îndeplinirea responsabilităților părintești, Așezământul „Sfântul Ierarh Leontie” pune la dispoziția beneficiarilor săi o multitudine de activități educaționale, de comunicare-socializare, de stimulare a creativității și descoperire a talentului, de autoîngrijire și autogospodărire, necesare dezvoltării optime și pregătirii pentru viața de adult, precum și cursuri extrașcolare, în vederea facilitării reintegrării socio-profesionale.

(Irina URSACHI)

15 noiembrie 2022: Conferință dedicată Bibliei la Centrul Eparhial Suceava

Conferința „Interpretarea Sfintei Scripturi în viziunea Sf. Ioan Gură de Aur”, unul dintre evenimentele care au marcat Ziua Bibliei în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, a adus în atenție o parte dintre tâlcuirile Sf. Ierarh Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului. Evocând roadele citirii Noului și Vechiului Testament, au fost oferite răspunsuri la întrebarea de ce este bine să citim Biblia, evidențiindu-se totodată bucuria și mângâierea pe care sufletele o primesc în dar atunci când Cuvântul lui Dumnezeu se face cunoscut oamenilor.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, ieri, 14 noiembrie 2022, la numai o zi după momentul în care la nivel național a fost sărbătorită Biblia, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava a fost organizată Conferința „Interpretarea Sfintei Scripturi în viziunea Sf. Ioan Gură de Aur”.

Evenimentul, organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților prin Sectorul Cultural, s-a adresat tuturor celor care au dorit să descopere din tainele celei mai importante cărți pentru credința ortodoxă, Sfânta Scriptură.

Cei care au susținut prelegeri în cadrul conferinței au fost domnul doctor Alexandru Prelipcean, lector universitar la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, și părintele profesor doctor Adrian Duțuc, cadru didactic la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” de la Suceava.

Cei doi invitați au vorbit despre teologia, viața și opera Sf. Ioan Hrisostom, considerat cel mai mare interpret al Sfintei Scripturi.

Întâlnirea, transmisă live atât pe pagina oficială de Facebook, cât și pe canalul de YouTube al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost moderată de părintele Constantin Oprea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Ca de fiecare dată, conferința a început cu un moment de rugăciune care a fost urmat de comunicarea domnului lector universitar doctor Alexandru Prelipcean. Domnia sa a vorbit despre modul în care Sfântul Ioan Gură de Aur și-a petrecut viața în Constantinopol și Antiohia și despre maniera în care sfântul și-a redactat operele, fiind un membru marcant al școlii de teologie antiohiană. La finalul discursului au fost prezentate tâlcuiri ale unor fragmente din „Rugăciunea Domnească”.

Părintele profesor doctor Adrian Duțuc a adus în atenție cele mai importante aspecte legate de cronologia *Bibliei* în istoria umanității, a realizat o incursiune în gândirea și scrierea Sfântului Ioan Gură de Aur, lansând, totodată, invitația de a ne apropia de textul Sfintei Scripturi în urcușul sufletesc din perioada Postului Nașterii Domnului.

(Irina URSACHI)

17 noiembrie 2022: Recepția lucrărilor de consolidare și restaurare de la Mănăstirea Pătrăuți, la 535 de ani de la zidire

Cea mai veche biserică păstrată dintre ctitoriile Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, Mănăstirea Pătrăuți, s-a bucurat astăzi, 17 noiembrie 2022, de un eveniment îndelung așteptat, recepția lucrărilor de consolidare, realizate asupra sfântului locaș și a clopotniței în ultimii doi ani.

Ansamblul Bisericii „Înălțarea Sfintei Cruci”, datând din secolele XV-XVIII, a beneficiat de un proiect de restaurare, finanțat prin Compania Națională de Investiții, realizat de firma suceveană RESTACO. Proiectul a vizat restaurarea bisericii, ctitorie voievodală, și a clopotniței, monument ridicat în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.

La recepția lucrărilor de la Mănăstirea Pătrăuți au fost prezenți specialiști din colectivul de restaurare, reprezentanți CNI și din partea

Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și obștea așezământului monahal.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Mănăstirea Pătrăuți, cel mai vechi lăcaș de cult păstrat în forma inițială gândită de ctitorul său, Sf. Voievod Ștefan cel Mare, a fost redeschisă în primăvara acestui an. Hotărârea reînținerii vieții monahale la acest așezământ a fost luată în ședința Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților din data de 31 martie 2021.

Biserica, așezată sub ocrotirea Sfintei Cruci, a fost construită în anul 1487 și face parte dintre primele patru ctitorii ale Sf. Voievod Ștefan cel Mare. Până în vremea lui Petru Rareș, mănăstirea a avut obște de maici. Aceasta a fost desființată de către Imperiul Austriac la începutul secolului al XIX-lea, iar în anul 2021 a revenit la statutul de mănăstire, fiind numită stareță stavrofora Alexandra Bădrăgan.

În ultimii 35 de ani, ansamblul a cunoscut trei etape importante de restaurare. Cea dintâi, începută în anul 1988, a vizat preponderent exteriorul bisericii. Cea de-a doua perioadă importantă de restaurare, ale cărei lucrări au debutat în anul 2003, a avut în centru restaurarea picturii interioare. În ciuda acestor demersuri extraordinare, prin care biserica Mănăstirii Pătrăuți și-a recăpătat culoarea veșmântului pictural, a fost constatată infiltrarea apei din precipitații și influența factorilor climatici și biologici. În acest caz, a fost necesară intervenția de urgență pentru a asigura conservarea prin îndepărtarea factorilor de deteriorare interiori și exteriori, precum și refacerea detaliilor originale de protecție, atât în cazul bisericii, cât și în cel al clopotniței.

În cadrul proiectului de restaurare început în anul 2020, cea mai veche biserică ortodoxă Monument UNESCO din România a beneficiat, între altele, de schimbarea integrală a acoperișului, de înlocuirea pardoselii, precum și de ample lucrări de consolidare a clopotniței. Potrivit restauratorilor, „soluția de intervenție a urmărit stoparea procesului de degradare, prin înlăturarea cauzelor acestuia,

readucând imobilul, pe cât posibil, la starea inițială. Ca lucrări de intervenție putem enumera: consolidarea conform concluziilor tehnice, refacerea învelitorii de șiță și a șarpantei, refacerea tâmplăriei din lemn, a pardoselilor interioare din cărămidă și a trotuarelor perimetrice de piatră cu rigolă. La clopotniță s-au realizat lucrări de înlocuire a învelitorii, de revizuire a tuturor elementelor de lemn prin înlocuirea celor degradate, precum și de consolidare a zidăriei de piatră a soclului. S-a avut în vedere și refacerea instalației electrice și a dotărilor necesare siguranței la foc și anti-efracție, precum și iluminatul exterior arhitectural”.

Încă din anul 2003, părintele Gabriel Herea, actualmente inspector în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, s-a îngrijit de această moștenire dăruită de strămoșii noștri, fiind paroh al Bisericii Pătrăuți până în anul 2021, când sfântul locaș a redevenit mănăstire. Între altele, în această perioadă, sfinția sa a studiat felul în care planul bisericii de la Pătrăuți și iconografia acesteia au fost generate în deplină armonie cu mersul soarelui pe bolta cerească. Prin activitatea pastoral misionară și prin analizele realizate de-a lungul timpului, părintele Gabriel Herea și-a propus să redea monumentului strălucirea de care a avut parte în vremea Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, dar și să aducă în atenția cercetătorilor români observații asupra mai multor aliniamente ce se petrec între spații simbolice ale bisericii și razele soarelui, în zile importante ale calendarului bisericesc și solar. Prin râvnă și dragoste de Dumnezeu, respectând memoria înaintașilor, în cei 19 ani de păstorire, părintele, sprijinit de credincioșii Parohiei Pătrăuți II, a reușit să facă numele acestei bijuterii a Moldovei cunoscut pretutindeni, implicându-se direct în promovarea și demararea amplelor lucrări de restaurare și consolidare a acestui loc încărcat de istorie și artă.

La împlinirea a 535 de ani de existență, Biserica Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” din Pătrăuți continuă demersurile pentru punerea în

valoare a celei mai vechi biserici construite în stil moldovenesc, cu cea mai veche pictură interioară și exterioară din Moldova, urmând ca în anul 2023, cu ajutorul preamilstivului Dumnezeu și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, sfântul locaș să primească darul resfințirii.

(Irina URSACHI)

17 noiembrie 2022: Binecuvântare arhierescă la Mănăstirea „Intrarea Maicii Domnului în biserică” Rădăuți, cu prilejul hramului

Bucurie și liniște sufletească au primit astăzi în dar cei care au ales să petreacă timp în rugăciune la Mănăstirea „Intrarea Maicii Domnului în biserică” din Municipiul Rădăuți, cu prilejul Praznicului Intrării în biserică a Maicii Domnului. În mijlocul credincioșilor și al obștii monahale s-a aflat Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. În sunetul clopotelor, ierarhul a fost întâmpinat cu pâine și sare, dar și cu flori de către copiii ai Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie”, îmbrăcați în costume populare.

În ziua hramului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, între care părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, părintele arhimandrit Iustin Tănase, consilier al Sectorului de Asistență Socială și Medicală, părintele arhimandrit Nectarie Clinci, exarh zonal, părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, și părintele Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

În cadrul slujbei, la momentul rânduit, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic l-a hirotonit întru diacon pe teologul Ștefan Marișca și întru ieromonah pe ierodiaconul Zaharia Ihnatiuc.

Alături de obștea monahală și de numeroșii credincioși, la eveniment au participat reprezentanți ai autorităților locale, maici starețe de la mănăstiri ale eparhiei, precum și prieteni ai Așezământului de copii „Sfântul Ierarh Leontie”.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a citit rugăciuni de dezlegare și pentru sănătate.

În continuare, Părintele Arhiepiscop i-a oferit maicii starețe Ecaterina Lichi cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Ordinul „Crucea Bucovinei”, „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și comunității”.

În cuvântul de învățătură rostit la final, ierarhul a subliniat faptul că praznicul acestei zile anticipează hramul închinat Nașterii Domnului și amintește de momentul intrării Maicii Domnului în templul din Ierusalim. Totodată, Înaltpreasfinția Sa a prezentat date istorice cu privire la originea sărbătorii de astăzi, a vorbit despre întâia icoană a acestui moment deosebit și a prezentat imaginea templului în care Maica Domnului avea să cunoască tainele Scripturii de la o vârstă foarte fragedă:

„Ajunsă la templu – consemnează Fericitul Ieronim – Maria singură, fără oprire, a urcat cele 15 trepte care duceau spre ușa de intrare. Prin această urcare – învață Sfinții Părinți – ea a parcurs cele trei etape necesare: curățirea, iluminarea și unirea cu Dumnezeu, corespunzătoare celor trei încăperi ale templului: vestibulul, Sfânta și Sfânta Sfințelor. Și ajungând la treapta cea de sus, a stat acolo, întărind-o pe dânsa puterea lui Dumnezeu, căci încă mică fiind a început Domnul a arăta într-însa puterea Sa, ca astfel să înțeleagă cei din jurul ei cât de mare va fi și plină de dar când va ajunge la vârsta cea desăvârșită. Astfel a fost dusă la templul Domnului Fecioara Maria, rămânând aici până la vârsta de cincisprezece ani, în anturajul Arhanghelului

Gavriil, care o hrănea și îi descifra tainele *Scripturilor* vechi, pregătind-o pentru înalta chemare rânduită de Dumnezeu. Intrarea Maicii Domnului în templu anticipează intrarea noastră în Biserică prin Sfintele Taine; și, de ce nu, definirea noastră ca persoane, cheamă să fim în permanentă comuniune cu Dumnezeu. Prima reprezentare a acestei sărbători se păstrează într-o biserică rupestră din Capadocia, ale cărei fresce, începând din secolul al IX-lea, reflectă influența Constantinopolului fie prin conținutul lor, fie prin tehnică. Iubiți credincioși, sunt în țară multe biserici și mănăstiri, așezăminte sociale și medicale puse sub ocrotirea praznicelor Maicii Domnului. Multitudinea acestora arată, dincolo de evlavie vădită a ctitorilor față de Maica Domnului, apropierea Maicii Domnului de fiii Bisericii”.

În încheiere, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a apreciat activitatea părintelui Iustin Dragomir, ctitor al mănăstirii și al Așezământului de copii „Sfântul Ierarh Leontie” și a remarcat aportul pe care precuvioșia sa l-a avut în vremea în care a fost stareț al Mănăstirii Bogdana:

„Am putea spune, fără să greșim, că Maica Domnului este, în ceea ce ne privește, principala persoană care face trafic de influență pe lângă tronul Preasfintei Treimi, fiind considerată făptura umană cea mai apropiată Persoanelor Preasfintei Treimi. Așa se și explică faptul că părintele stareț, părintele arhimandrit Iustin Dragomir, a pus atât biserica așezământului de copii, cât și biserica acestei mănăstiri sub ocrotirea Maicii Domnului. Desigur, cum era și firesc, așezământul, ctitoria de suflet a părintelui stareț, precum și paraclisul din incinta Mănăstirii Bogdana, lucrarea de debut ca stareț al acestei mănăstiri, au fost așezate de sfinția sa sub protecția Sf. Ierarh Leontie de la Rădăuți. Despre părintele stareț, părintele arhimandrit Iustin Dragomir, am numai cuvinte de apreciere pentru întreaga activitate a sfinției sale, împlinită cu responsabilitate pe parcursul celor patru decenii de la intrarea sa în monahism, nu doar în Mănăstirea Bogdana, unde a fost stareț trei decenii, ci și în Mănăstirile Cetățuia, Putna, Dragomirna, Sihastru din Vrancea, iar mai nou, cam de vreo cinci ani încoace, în ansamblul monastic, socio-caritabil din localitatea natală Ivești din județul Vaslui, în construirea căruia s-a implicat

cu multă dăruire. Fără să ridic vreun fel de pretenții, aș vrea să vă spun că toate lucrările făcute de sfinția sa: paraclisul, așezământul pentru copii și cel monahal, cabinetul stomatologic și cel din incinta mănăstirii, bisericile și celelalte, toate, deopotrivă, au fost făcute în consultare cu mine, deși nu eram episcopul locului. Deși sfinția sa, cu toate insistențele noastre, nu a mai dorit să rămână în demnitatea de stareț, cerând în mod insistent retragerea, mă bucur că diriguirea celor două mănăstiri am încredințat-o ucenicilor sfinției sale: părintelui arhimandrit Irineu și stavroforei Ecaterina, care au fost dintru începuturi implicați în toate aceste importante realizări ale părintelui stareț. Contez pe experiența celor doi stareți, experiență pe care o consider nu doar un plus în împlinirea acestor nobile ascultări încredințate lor, ci și în continuarea procesului de înnoire și dezvoltare a patrimoniului celor trei așezăminte”.

Piatra de temelie a așezământului monahal închinat „Intrării în biserică a Maicii Domnului” a fost așezată cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen în anul 2010, la inițiativa părintelui arhimandrit Iustin Dragomir, stareț al Mănăstirii Bogdana la acea vreme. Cinci ani mai târziu, la 7 noiembrie 2015, biserica mănăstirii a fost sfințită de un sobor de ierarhi condus de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Mănăstirea este situată în imediata apropiere a Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie”, centru care găzduiește în acest moment 135 de copii în cadrul caselor de tip familial.

(Irina URSACHI)

22 noiembrie 2022: Punerea pietrei de temelie a viitorului Centru Rezidențial pentru copii și bătrâni „Sfinții Părinți Ioachim și Ana”

În după-amiaza zilei în care este prăznuită Intrarea în biserică a Maicii Domnului, 21 noiembrie 2022, a fost săvârșită slujba de binecuvântare a locului în care va fi ridicată biserica Centrului

Rezidențial „Sfinții Părinți Ioachim și Ana” din comuna Mănăstirea Humorului. Proiectul, demarat de Sectorul de Asistență Socială și Medicală al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, prin Fundația „Anastasiu Crimca”, își propune să vină în întâmpinarea copiilor cu nevoi speciale, a bătrânilor părăsiți sau a celor aflați în nevoie.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, slujba de sfințire a locului în care va fi construit centrul a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, împreună cu un sobor de preoți și diaconi din care au făcut parte și reprezentanți ai Centrului Eparhial, între care părintele Viorel Ilișoi, consilier al Sectorului Economic-Financiar, părintele Dan Gheorghiu, consilier eparhial – Serviciul Intern de Prevenire și Protecție, și părintele Tiberiu Bardan, director al Fundației „Anastasiu Crimca”.

La eveniment au participat numeroși credincioși din țară și din străinătate, reprezentanți ai autorităților locale, precum și maici de la Mănăstirea Humorului.

Inițiativa se bucură și de susținerea credincioșilor din diaspora, Parohia „Sfinții Părinți Ioachim și Ana” din Hoogstraten, Belgia, fiind aproape de părintele Gheorghiu Macovei, paroh și coordonator al proiectului social filantropic.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu le-a vorbit celor prezenți despre faptul că Dumnezeu a rânduit ca de sărbătoarea închinată Maicii Domnului să fie sfințit un locaș așezat sub ocrotirea părinților aceștia, Sfinții Ioachim și Ana. Totodată, ierarhul a rostit un cuvânt de încurajare pentru toți cei care se implică în ridicarea așezământului:

„Ne rugăm lui Dumnezeu ca începutul să fie binecuvântat. Ne-am rugat lui Dumnezeu să-i binecuvânteze pe lucrători, să binecuvânteze pe ctitori, iar părintele Gheorghiu și cu doamna preoteasă Maria, care au primit ascultare și s-au angajat la această biserică, dimpreună cu toți care veți dori să le fiți alături, să se bucure și să ne bucurăm cu

toții, s-o vedem ridicată, frumoasă și gata ca o mireasă pentru a I-o da lui Dumnezeu. Și să fim și atunci, poate nu chiar în iarnă, dar cu sufletele pline de dragoste față de Dumnezeu, să fim și atunci la sfințire, când Dumnezeu le va așeza. Dar eu am credință în Dumnezeu că nu peste foarte mult timp va fi gata și biserica aceasta în care să se slăvească Dumnezeu, Maica Lui cea Preacurată și iată Sfinții și Dumnezeieștii Părinți Ioachim și Ana, cărora le este închinată această sfântă biserică”.

Părintele Gheorghiu Macovei le-a mulțumit tuturor celor care s-au alăturat acestui proiect a cărui idee a luat naștere în urmă cu 12 ani.

Prin punerea pietrei de temelie și binecuvântarea locului a fost pus început bun unui demers menit să vină în sprijinul celor aflați în nevoie. Se dorește construirea unui centru rezidențial care să cuprindă biserică, spații de cazare pentru copii abandonați și pentru copii cu dizabilități, camere de zi dotate cu masă pentru servirea hranei, bucătărie dotată corespunzător pentru prepararea și conservarea hranei, bibliotecă, sală de lectură și arte plastice, cabinete dotate corespunzător și pregătite pentru terapie.

Potrivit coordonatorilor proiectului, Centrul „Sfinții Părinți Ioachim și Ana” va fi

„un serviciu de protecție de tip rezidențial pentru copii cu dizabilități și bătrâni având o capacitate de 24 de locuri, care asigură copiilor pe o perioadă găzduire, îngrijire, hrană, reabilitare, educație nonformală și informală, sprijin emoțional, consiliere și pregătire în vederea integrării sociale (centrul va derula diferite programe privind includerea socială a copiilor cu dizabilități în parteneriat cu școli din învățământul de masă). În cadrul centrului, copiii vor beneficia de asistență socială, medicală, religioasă și consiliere psihologică. În sprijinul educației, al formării și consolidării deprinderilor de viață independentă vor fi organizate diferite activități: culturale, de cunoaștere, de socializare etc. Centrul va asigura oportunități multiple de recreere, activități ludice, inițiere în folosirea computerului, exerciții fizice, dezvoltarea creativității și abilităților manuale

și terapie logopedică care contribuie la dezvoltarea fizică, cognitivă, emoțională și socială a copiilor”.

(Irina URSACHI)

25 noiembrie 2022: Părintele profesor Vasile Gheorghiu a fost omagiat la Suceava

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în după-amiaza zilei de joi, 24 noiembrie 2022, a fost comemorat la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, din municipiul Suceava, părintele Vasile Gheorghiu, considerat a fi unul dintre cei mai mari profesori de teologie ortodoxă, membru de onoare al Academiei Române.

Manifestarea face parte din seria evenimentelor organizate de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în perioada Postului Crăciunului, dar și în contextul zilei Bucovinei.

La împlinirea a 63 de ani de la trecerea la cele veșnice și 150 de ani de la nașterea celui care este considerat cel mai de seamă teolog neo testamentar român, cu lucrări temeinice de introducere și exegeză a Noului Testament, cronologie biblică și teologie biblică, în capela seminarului, așezat sub ocrotirea Sf. Ierarh Dosoftei, mitropolit al Moldovei, părintele Vasile Florin Florescu, preot slujitor la Parohia „Sfântul Nicolae” din Câmpulung Moldovenesc, a susținut o prelegere referitoare la viața și opera părintelui academician Vasile Gheorghiu.

Alături de elevii seminariști, la eveniment au fost prezenți reprezentanți ai Centrului Eparhial Suceava, între care părintele arhidiacon Ionuț Isopescu, consilier în cadrul Sectorului Educațional-Teologic, părintele protosinghel Ioan Tofan, referent al Sectorului Cultural, precum și părinți profesori de la seminar, în frunte cu părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, director al instituției de învățământ.

După rostirea rugăciunii de început, părintele protosinghel Ioan Tofan a dat citire cuvântului de deschidere a acestui eveniment omagial, mulțumind, în numele părintelui consilier Constantin Oprea, inițiativei acestei manifestări și părintelui Vasile Florin Florescu, cel care a susținut o teză de doctorat despre părintele academician Vasile Gheorghiu.

A urmat susținerea comunicării în cadrul căreia au fost prezentate cele mai importante momente din viața părintelui Vasile, evidențindu-se totodată impactul activității sale didactice, prin care a contribuit de-a lungul vieții la formarea a 37 de generații de teologi. Părintele Vasile Florin Florescu a subliniat faptul că deși au fost scrise cu aproximativ un secol în urmă, lucrările părintelui Vasile nu și-au pierdut nimic din importanță, conținutul lor fiind și astăzi de mare actualitate.

La final a fost săvârșită o slujbă de pomenire pentru sufletul părintelui Vasile Gheorghiu.

În încheiere, părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, gazda evenimentului, a mulțumit tuturor celor care au participat la această manifestare cultural duhovnicească, menționând că astfel de întâlniri vor avea loc și în perioada următoare.

Părintele Vasile Gheorghiu s-a născut la data de 16 iunie 1872, în Câmpulung Moldovenesc. A urmat cursurile Facultății de Teologie din Cernăuți și studii de specializare la Viena, Bonn, Breslau și Leipzig. Cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți vreme de 37 de ani, a publicat numeroase studii, articole, predici și recenzii, lucrările sale fiind importante și pentru formarea tinerilor seminariști de astăzi. A trecut la cele veșnice în anul 1959, la 29 noiembrie, în localitatea Cut, județul Neamț.

(Irina URSACHI)

29 noiembrie 2022: Simpozionul „1 Decembrie – Ziua Națională a României, Sf. Apostol Andrei, Ocrotitorul României Mari, și Ziua Bucovinei”

La ceas de sărbătoare pentru românii de pretutindeni, Colegiul Tehnic „Petru Mușat” din Suceava a fost gazda unui moment cultural deosebit, cea de-a treisprezecea ediție a Simpozionului prilejuit de trei evenimente marcante pentru istoria României: ziua de cinstire a Sf. Apostol Andrei, 1 Decembrie – Ziua Unității Naționale și Ziua Bucovinei celebrată la data de 28 noiembrie.

Evenimentul este organizat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, de către Asociația Școlară Suceveană pentru Educație și Dezvoltare – ASSED Suceava și Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava.

Între partenerii simpozionului se numără: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin Sectorul Media și Comunicare, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu” din Suceava, Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” din Suceava, Școala Gimnazială „Grigore Ghica Voievod” din Suceava, Școala Gimnazială Numărul 3 din Suceava, Liceul Tehnologic „Mihai Eminescu” din Dumbrăveni, Școala Gimnazială „Ciprian Porumbescu” din localitatea Ciprian Porumbescu, Școala Gimnazială „Aurelian Stanciu” din Salcea, Școala Gimnazială Berchișești, Școala Gimnazială Bosanci, Mănăstirea Dragomirna și Parohia Șcheia I – Suceava.

Astăzi, 29 noiembrie 2022, în Sala de Festivități a Colegiului Tehnic „Petru Mușat”, simpozionul a debutat cu intonarea Imnului Național de Stat al României, interpretat de Corul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, dirijat de părintele profesor Ionuț Lucian Tablan Popescu.

A urmat cuvântul de bun venit, rostit de gazda evenimentului, doamna profesoară doctor Maria Teodoreanu, director al instituției de învățământ.

Bucuria întâlnirii în preajma acestor zile de sărbătoare a adus împreună teologi, istorici, critici literari, precum și iubitori de artă și cultură.

Doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector școlar pentru disciplina Religie în cadrul Inspectoratului Județean Suceava, le-a vorbit tinerilor despre *Sf. Apostol Andrei – botezătorul neamului românesc în lumina evanghelică*. În cadrul dialogului cu cei mici și mari au fost oferite exemplare ale cărții *Fericirea în nefericire. Un comentariu pentru omul grăbit*, semnată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic.

Alături de reprezentanții instituțiilor organizatoare, la simpozion au participat elevi și cadre didactice de la școlile partenere, dar și delegați ai Centrului Eparhial Suceava, între care părintele Gabriel Herea, inspector în cadrul Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească. Sfinția sa a vorbit despre *Întemeierea Moldovlahiei și marele succes istoric al vlahilor*.

Evenimentul a continuat cu susținerea unor prelegeri referitoare la importanța unității naționale și de credință de către cadre didactice de la Universitatea „Ștefan cel Mare din Suceava” și de către părintele arhidiacon profesor doctor Bogdan Mihai Hrișcă, director al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”.

În cadrul evenimentului au putut fi vizitate și două expoziții, „Copii la drapel”, coordonată de doamna inspector Daniela Ceredeev, și „Trăistuța românașului”, realizată de elevii clasei a VII-a de la Școala Gimnazială Bosanci, coordonați de doamna profesoară Tamara Bujorean.

Simpozionul s-a încheiat cu un program artistic deosebit, susținut de instituțiile de învățământ partenere. Elevii, îndrumați de dascălii lor, au interpretat melodii patriotice, închinare întregului neam

românesc, și au pus în scenă piese care au amintit despre lupta, dragostea și râvna strămoșilor care s-au jertfit pentru dreapta credință.

(Irina URSACHI)

29 noiembrie 2022: Ziua Bucovinei marcată și la Rădăuți printr-un concert de muzică bizantină

La ceas de vecernie, credincioșii prezenți la Mănăstirea Bogdana, cea dintâi ctitorie mușatină și cea mai veche biserică de zid din Moldova, s-au bucurat de un eveniment cultural-artistic deosebit, prilejuit de împlinirea a 104 ani de la unirea Bucovinei cu România.

Concertul de muzică bizantină, organizat de Primăria Municipiului Rădăuți, în colaborare cu Mănăstirea Bogdana, a avut loc în paraclisul mănăstirii, așezat sub ocrotirea Sf. Ierarh Leontie.

Evenimentul care a marcat Ziua Bucovinei a avut ca invitați speciali Corul Academic „Psalmodia” al Universității Naționale de Muzică București și Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

Concertul, prezentat de domnul Costel-Ovidiu Foca, director al Casei de Cultură din Rădăuți, a debutat cu prelegerea domnului profesor universitar doctor Gheorghe Onișoru de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, intitulată *Moștenirea Mușatină*.

A urmat momentul susținut de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte și coordonat de părintele arhidiacon Nifon Baciu. Corul a fost constituit în luna noiembrie a anului 2020, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților. Membrii acestuia sunt slujitori ai Catedralei Arhiepiscopale, preoți și diaconi, cu studii teologice și muzicale. În cadrul concertului au interpretat cântări specifice

perioadei Postului Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos, precum și colinde și cântece de stea.

Corul Academic „Psalmodia” al Universității Naționale de Muzică București, dirijat de domnul asistent cercetător doctor Cătălin Cernătescu, a interpretat o serie de cântări bizantine și colinde de Crăciun. Corul, înființat în anul 1988 la inițiativa părintelui arhidiacon profesor universitar doctor Sebastian Barbu-Bucur, are ca scop recuperarea muzicii românești de tradiție bizantină și promovarea unui model interpretativ autentic.

De momentele emoționante și de aleasă trăire duhovnicească s-au bucurat credincioși ai municipiului, obștea Mănăstirii Bogdana și clerici din cadrul Protopopiatului Rădăuți, între care părintele protoiereu Ionel Constantin Maloș.

În încheiere, părintele arhimandrit Irineu Lichi, stareț al mănăstirii și gazdă a evenimentului, le-a mulțumit tuturor celor care s-au implicat în buna desfășurare a concertului, iubitorilor de muzică bizantină, invitaților speciali, precum și Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru binecuvântare.

(Irina URSACHI)

30 noiembrie 2022: Hirotesie întru arhimandrit în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Cătrinari, comuna Panaci, s-a bucurat în ziua prăznuirii Sf. Apostol Andrei, Ocrotitorul României, 30 noiembrie 2022, de un eveniment cu totul deosebit. La ceas de Vecernie, părintele protosinghel Haralambie Țanef, duhovnicul mănăstirii, a fost hirotesit întru arhimandrit de către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților.

La eveniment au luat parte clerici de la Centrul Eparhial Suceava, între care părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ,

părintele arhimandrit Mihail Balan, exarh de zonă, părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural, părintele Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, precum și stareți ai mănăstirilor eparhiei, slujitori ai sfințelor altare de la parohiile din împrejurimi și din țară.

Slujba de hirotésie a avut loc în biserica mare a mănăstirii cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului” și „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, în prezența a numeroși credincioși, fii duhovnicești ai părintelui, și a unor maici starețe de la mănăstirile bucovinene. Între cei prezenți s-au numărat și reprezentanți ai autorităților locale și centrale.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” stavroforei Lavrentia Stupinean, stareța așezământului monahal, întrucât a urmat exemplul oferit de „tânărul înțelept de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Părintele arhimandrit Haralambie a rostit un cuvânt de mulțumire, transmițând gânduri de recunoștință tuturor celor care l-au înconjurat cu dragoste în toată perioada de când și-a încredințat viața Mântuitorului Iisus Hristos și Maicii Domnului.

În continuare, părintele Aurel Goraș a vorbit despre importanța evenimentului din această zi și despre darul prezenței Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic în mijlocul tuturor celor prezenți la Mănăstirea Cătrinari.

A urmat un scurt recital de cântări specifice perioadei Postului Bucuriei, a Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic le-a vorbit celor prezenți despre vrednicia părintelui Haralambie, despre bogata sa activitate pastoral-misionară, precum și despre sprijinul pe care l-a oferit mai multor mănăstiri și parohii din eparhie. Totodată, ierarhul i-a felicitat pe toți cei care poartă numele Sf. Apostol Andrei.

Drept mulțumire pentru vizita arhierescă, obștea Mănăstirii Cătrinari i-a oferit Înaltpreasfinției Sale un set dichero-tricher, precum și un omofor cu un epitrahil, realizat în atelierul așezământului monahal.

Permanența Consiliului Eparhial, condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, a hotărât la data de 15 decembrie 2021 înaintarea propunerii pentru acordarea rangului de arhimandrit părintelui protosinghel Haralambie Țanef pentru activitatea deosebită din ultimii ani, iar la data de 29 septembrie 2022, Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei a aprobat acest demers. Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a semnat actul Sinodal la data de 29 octombrie 2022.

Părintele arhimandrit Haralambie Țanef, de metanie de la Mănăstirea Petru Vodă, a fost hirotonit ieromonah la Mănăstirea Dorna Arini, din județul Suceava, la data de 27 decembrie 2005. Slujitor al Mănăstirii Cătrinari începând cu anul 2007, părintele s-a implicat activ, alături de obștea așezământului monahal, în pregătirea pentru sfințire a peste treizeci de locașuri de cult.

(Irina URSACHI)

1 decembrie 2022: Ziua Națională a României a fost marcată prin rugăciune la Suceava

La împlinirea a 104 de ani de la Marea Unire, moment deosebit din istoria poporului român, la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” s-au înălțat rugăciuni de mulțumire pentru ajutorul primit de la Dumnezeu

în ceea ce a însemnat un pas important spre desăvârșirea demnității naționale a poporului român. Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte și clerici de la Centrul Eparhial Suceava, a săvârșit slujba de *Te Deum*, în cadrul căreia au fost pomeniți făuritorii Marii Uniri din anul 1918, când la Alba Iulia, Marea Adunare Națională a decis unirea Transilvaniei cu România.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale.

De la ora 12:00, în „Piața Tricolorului” din municipiul Suceava, au avut loc o serie de manifestări dedicate Zilei Naționale a României. La Monumentul Eroilor „Bucovina Înaripată”, după primirea oficialităților și intonarea Imnului Național al României, a avut loc o slujbă de *Te Deum* săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, alături de un sobor de preoți și diaconi.

Prefectul Județului Suceava, Alexandru Moldovan, a dat citire mesajului premierului României, Nicolae Ionel Ciucă, cu prilejul Zilei Naționale a României.

Au urmat apoi discursuri susținute de Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, și de Ion Lungu, primarul municipiului Suceava.

Rolul jertfei românilor de acum mai bine de 100 de ani pentru noi, cei de astăzi, importanța moștenirii lăsate de înaintași și nevoia transmiterii acesteia generațiilor următoare sunt doar câteva dintre ideile conturate în discursurile rostite în cadrul evenimentului.

La final, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a rostit un cuvânt cu prilejul Zilei Naționale, subliniind faptul că, în ciuda greutăților și nedreptăților prin care a trecut țara noastră, Dumnezeu a ocrotit-o, rânduindu-i și zile încărcate de bucurie, dovadă fiind reușita de acum 104 ani, prin acțiunile vrednicilor creștini de la acea

vreme. Totodată, ierarhul a evidențiat faptul că în zilele noastre, alături de instituțiile Statului și de reprezentanții acestora, de Biserică și de clerici, este nevoie de implicarea fiecărui cetățean în parte pentru a crea un viitor luminos pentru urmașii noștri:

„Ce învăț de aici, eu, românul, ce îmi aduc aminte cu pioșenie de 1 decembrie 1918? Că Dumnezeu, deși atotputernic, nu face minuni din nimic. Că Dumnezeu a făcut o Românie Mare pentru că oamenii nu doar și-au dorit o Românie Mare, ci au pus umărul să o facă mare. Că pentru România de azi și cea de mâine nu trebuie să aștept ca altcineva să facă vreun lucru măreț, iar eu să aștept, pe margine, eventual doar dându-mi cu părerea. Nu doar politicienii, nu doar cârmuitorii de sus, ori de mai jos, nu doar Biserica prin clerul ei, nu doar intelectualii, ambasadorii, liderii de opinie, decidenții de orice fel sunt responsabili de cum arată România. Și eu, și tu ne facem România de azi și o dăm copiilor și nepoților pe cea de mâine. Căci da, nu doar de alții, ci și de mine depinde cum mi-e țara: de e mare ori mai puțin mare, de e cinstită ori coruptă, de putem trăi frumos în ea ori tânjim după alte plaiuri exotice, de e curată sau plină de urât. Minunat este Dumnezeu Care poate să ne ajute să ne ridicăm și să ne bucurăm tot mai mult de țara noastră. Dar o va face numai dacă și mie îmi pasă de ea. O iubesc nu declarând asta, ci făcând ceva pentru a arăta. Fiecare. La locul lui. Cu puterile lui. Împlinind menirea lui”.

Manifestările au continuat cu depuneri de coroane și jerbe la Monumentul „Bucovina Înaripată” și s-au încheiat cu o defilare la care au participat cadre ale Ministerului Afacerilor Interne și plutoane de la Inspectoratul pentru Situații de Urgență Suceava, dar și Fanfara Municipiului Suceava.

În întreg cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au fost săvârșite slujbe de mulțumire, în care au fost pomeniți făuritorii Marii Uniri, precum și eroii români din toate timpurile care s-au jertfit pentru popor, credință și țară.

(Irina URSACHI)

3 decembrie 2022: Locul mănăstirii închinatе cuvioșilor Paisie Olaru și Cleopa Ilie a fost sfințit de cei doi ierarhi ai Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Ziua de 2 decembrie 2022, moment când se împlinesc 24 de ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Cleopa Ilie, va rămâne întipărită în sufletele și în inimile celor care au fost prezenți la punerea pietrei de temelie pentru Mănăstirea Vadu Negrișei, unde a sihăstrit renumitul duhovnic. Ierarhii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților au sfințit locul în care va fi ridicat sfântul locaș, în apropiere de chilia în care a sihăstrit părintele Cleopa în anii '50, fiind astfel cinstită memoria unuia dintre cei mai mari duhovnici pe care i-a odrăslit țara noastră.

Ziua a început cu Utrenia și a continuat cu Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, săvârșită în poiana din apropierea bordeiului Părintelui Cleopa de către un sobor de preoți și diaconi condus de părintele arhimandrit Mihail Bălan, exarh de zonă.

În continuare, cei prezenți, în frunte cu părintele Filaret Ruscan, consilier eparhial al Sectorului Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, au plecat în pelerinaj până la chilie, unde a fost oficiat parastasul în memoria părintelui Cleopa Ilie și a părintelui Paisie Olaru.

Începând cu ora 16:00, ierarhii Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, au așezat piatra de temelie pentru sfântul locaș de cult cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”. Din sobor au făcut parte slujitori ai bisericilor și mănăstirilor din împrejurimi, clerici de la Centrul Eparhial, între care părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar administrativ, și părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, precum și părintele Aurel Goraș, protoieru al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților locale, reprezentanți ai Direcției Silvice Suceava, precum și numeroși

credincioși care au venit cu mare bucurie în mijlocul pădurii, în Munții Stânișoarei, să-i pomenească pe părinții Cleopa și Paisie.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu”, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit binefăcătorilor și susținătorilor implicați în demersurile pentru începerea lucrărilor de construcție a unei mănăstiri la Vadu Negrișei distincții de vrednicie, semn al prețuirii și recunoștinței pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor ortodoxe românești.

Ordinul „Crucea Bucovinei” a fost oferit „pentru remarcabila activitate în slujirea Bisericii și comunității” domnului Sorin Ciobanu, director Direcția Silvică Suceava.

Distincția Ordinul „Mușatinii”, oferită de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”, a fost înmănată domnilor Emanuel-Iuliu Havrici, șef al Ocolului Silvic Stulpicani, Valerian Solovăstru, director tehnic Direcția Silvică Suceava, și Vasile Zamcu, primarul comunei Stulpicani.

Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” a fost oferit părintelui arhimandrit Ștefan Gușă, stareț al viitorului așezământ monahal, domnului Cezar Tulbure, de la Direcția Silvică Suceava, și domnului Vasile Popa, pădurar, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

A urmat cuvântul de învățătură rostit de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, intitulat *Troiță de cuvioși: Paisie, Cleopa și Ioanichie*. Ierarhul a adus în atenție faptul că aceste modele ale spiritualității ortodoxe sunt vii, demne de urmat, mai cu seamă în zilele noastre:

„Părinții Paisie, Cleopa și Ioanichie au fost trei cuvioși prin excelență, demni, verticali și morali, împăciuitori, plini de bunătate și neispitiți de orgolii deșarte. Misiunea și trăirea lor i-a obligat la un comportament similar Sfinților Părinți, sau chiar, de ce nu, Sfinților Apostoli. Au trăit și experiat viața monahală în autenticitatea ei. Este interesant faptul că asceza nu era pentru ei un deziderat sau o regulă impusă, ci un mod de viață. Făcea parte integrantă din viața lor. Era modul lor de a fi. Cei trei își înțelegeau vocația ca pe o chemare sfântă la a trăi în Hristos. De altfel, toate le puteau doar în Hristos. Exemplele oamenilor sfinți și sfinții deopotrivă le-au însoțit drumul vocațional până la strămutarea lor la cele veșnice. Tăifăsuiau adesea cu sfinții prin scrierile lor și se întâlneau zilnic cu ei liturgic. De altfel, vorbeau despre ei cu o intimitate plină de sfială ca despre niște prieteni ai lor apropiați. Încercările și ispitele cauzate de Decretul 410/1959, și nu numai, i-au întărit. Dumnezeu i-a ajutat pentru că avea nevoie, mai ales în acele vremuri, de oameni care să își îndeplinească cu conștiinciozitate și sfințenie îndatoririle față de Biserică și neam. În momentele de cumpănă, sfințiile lor au stat jertfă, îndemn și certitudine. Nu au abdicat de la principii. Pentru credincioși, au fost izvor de apă vie. Împărțeau cu dărnicie, ca merinde pentru sufletul fiecăruia, cuvântul lui Dumnezeu. Cuvântul lor avea miez și forță. Au fost adevărate trâmbițe ale lui Dumnezeu. Părinții Paisie, Cleopa și Ioanichie au fost daruri duhovnicești pentru viața monahală; au fost pilde nemuritoare de fidelitate față de Dumnezeu și față de voturile monahale, cărora le-au dat sens. [...] Mireasma sfințeniei cuvioșilor Paisie, Cleopa și Ioanichie va izbucni, ca să parafrzez pe un teolog al Bisericii, «precum irupe mireasma florilor de tei din copacul ce stă dezgolit de frigul iernii»”.

Totodată, Înaltpreasfinția Sa i-a îndemnat pe credincioși să sprijine lucrarea Bisericii, un prim pas fiind contribuirea, după posibilități, la construirea mănăstirii închinată Praznicului „Pogorârea Sfântului Duh”, asigurându-i totodată de pururea pomenire a tuturor ctitorilor și în veșnicie.

La final, primarul comunei Stulpicani, Vasile Zamcu, le-a mulțumit ierarhilor, preoților slujitori și tuturor cetățenilor prezenți, pentru

participarea la acest eveniment de o importanță istorică pentru întreaga comunitate.

Mănăstirea Vadu Negrișei este înființată „din dorința de a marca aceste zile memorabile pentru spiritualitatea poporului român, dar, mai ales, pentru a pregăti cum se cuvine momentul mult așteptat al canonizării acestor cuvioși”, anul acesta împlinindu-se 125 de ani de la nașterea părintelui Paisie Olaru și 110 ani de la nașterea părintelui Cleopa.

Slujba de sfințire a locului Mănăstirii Vadu Negrișei a fost transmisă live de Sectorul Media și Comunicare, pe paginile oficiale de Facebook și YouTube ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și ale partenerilor media, cu sprijinul nemijlocit oferit de Yulmis Studio Câmpulung Moldovenesc.

Având în vedere anunțul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de a începe lucrarea de canonizare a părintelui Cleopa Ilie, în anul 2021 s-a semnat un parteneriat între Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, păstorită de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, și Direcția Silvică Suceava, condusă de domnul director Sorin Ciobanu, prin care au fost începute lucrări de amenajare a chiliei, a locului dimprejur și a drumului de acces spre aceasta. La data de 2 decembrie 2021 au fost sfințite chilia și izvorul Părintelui Cleopa din Munții Stânișoarei.

Pentru a pune în valoare locul în care a sihăstrit părintele Ilie Cleopa, în anul 2015, la inițiativa domnului pădurar Vasile Popa s-a început restaurarea bordeiului părintelui, iar prin implicarea părintelui paroh Marius Dreliciuc, a domnului inginer Cezar Tulbure și a altor credincioși din împrejurimi s-au adăugat troițe și alte lucruri pentru înfrumusețarea chiliei și a locului dimprejur. Totodată, s-au săvârșit și slujbe de pomenire pentru părintele care s-a nevoit în aceste locuri în anii '50 ai secolului al XX-lea.

Părintele Cleopa a viețuit ca pustnic în locuri diferite din zona Moldovei din cauza prigonirii monahismului de către regimul comunist, fiind ajutat de oameni de bună credință. Cea mai mare parte a timpului, părintele Cleopa a petrecut-o în adâncul pădurii; cele mai însemnate retrageri sunt cele din anii 1948; 1952-1954; 1959-1964.

Întâlnirea părintelui Cleopa cu oamenii credincioși din Bucovina, dar și cu pădurile primitoare ale Țării de Fagi avea să se întâmple în perioada în care a fost stareț la Mănăstirea Slatina unde, în scurt timp, a reușit să organizeze o viață călugărească pilduitoare.

Înființarea mănăstirii, care se va ridica în apropierea locului ostenețelor sihăstrești tainic lucrate de marele rugător și predicator al neamului românesc, a fost hotărâtă în cadrul Permanenței Consiliului Eparhial din 18 februarie 2022.

Cei care vor să devină ctitori ai așezământului monahal, închinat „Pogorării Sfântului Duh” și marilor duhovnici Paisie Olaru și Ilie Cleopa, repere luminoase ale ortodoxiei românești a secolului al XX-lea, a căror canonizare este rânduită pentru anul 2025, o pot face prin donații în conturile eparhiei, deschise la Banca Comercială Română.

(Irina URSACHI)

9 decembrie 2022: Proiectul Caritabil „Un Crăciun pentru fiecare” a ajuns la cea de-a III-a ediție

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin Sectorul Cultural și Sectorul de Asistență Socială și Medicală, a organizat în seara zilei de 8 decembrie 2022, la Casa de Cultură a Sindicatelor Suceava, un concert caritabil menit să aducă bucuria Nașterii Domnului în fiecare casă a Bucovinei, dar și să ofere mângâiere și un mic dar celor aflați la nevoie.

Ajuns anul acesta la cea de-a treia ediție, Concertul caritabil „Un Crăciun pentru fiecare” s-a bucurat de prezența unor artiști

consacrați ai muzicii populare și ușoare românești, precum și a unor renumite grupuri vocale ale eparhiei.

Prin intermediul acestui proiect caritabil vor fi oferite pachete cu alimente de bază, dulciuri și încălțăminte unui număr de 1.000 de bătrâni singuri și 1.000 de copii și tineri proveniți din medii vulnerabile.

Evenimentul, desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a avut ca invitați Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, artiștii Cleopatra Stratan, Edward Sanda, Elisabeta Turcu Juverdeanu, Constantin Bahrin, Fetele din Botoșani, Grigorie Gherman, Emilia Ghinescu, Valentin Sanfira, Codruța Filip, Ilie Caraș, Alexandra Dan, Mariana Maloș, Petrică Remus Fandarac, „Corală Diaconișelor” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și, nu în ultimul rând, Corală preoțească „Ștefan Nosievici” a eparhiei noastre.

Concertul caritabil, moderat de părintele Andrei Mocanu, a fost transmis live de Sectorul Media și Comunicare pe paginile oficiale de Facebook și YouTube ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și ale partenerilor media.

Interpreții de muzică populară și ușoară, precum și membrii grupurilor vocale sucevene s-au alăturat proiectului pentru a dărui publicului momente de aleasă bucurie, dar și pentru a-i încuraja pe spectatori să contribuie la strângerea a 100.000 de lei, sumă necesară pentru a spori bucuria sărbătorii Nașterii Domnului, dăruind din puținul sau mai multul lor.

Darurile care vor fi pregătite de Centrul Eparhial vor fi distribuite prin cele cinci Protopopiate ale Arhiepiscopiei (Suceava I, Suceava II, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni) în baza listelor întocmite la nivelul fiecărei protoierii.

La finalul concertului, părintele Constantin Oprea, consilier eparhial al Sectorului Cultural, a adus mulțumiri bunului Dumnezeu pentru darurile revărsate asupra noastră, Înaltpreasfințitului Părinte

Arhiepiscop Calinic pentru binecuvântare și susținere, precum și artiștilor și coralelor eparhiale. Gândul de recunoștință s-a îndreptat și către părintele arhimandrit Iustin Tănase, inițiatorul acestui proiect filantropic, către membrii Cancelariei Centrului Eparhial Suceava care s-au implicat în buna desfășurare a evenimentului și către spectatori, cei care, prin donația lor, s-au alăturat celor milostivi, bineplăcuți Domnului:

„Seara aceasta binecuvântată împletește bucuria și filantropia, cântarea tradițională cu cea modernă adaptată a colindelor și acest gen de ajutorare printr-un proiect frumos, caritabil, unind împreună bucuria cu dărnicia. [...] Crăciunul, sărbătoare menită să aducă bucurie tuturor oamenilor, este, din nefericire, un moment în care părinții bolnavi și lipsiți de orice ajutor material și financiar privesc cu durere spre copiii lor, cărora nu au posibilitatea de a le oferi un dar de la Moș Crăciun, atât de așteptat de cei mici. Totodată, bătrânii uitați de copii și de nepoți, cu lipsuri materiale, abia având ce pune pe masă, privesc cu lacrimi în ochi spre poartă, cu nădejdea că cineva le va trece pragul și îi va colinda, oferindu-le un moment de bucurie. [...] Vă dorim din toată inima să trăiți pe deplin bucuria acestor momente premergătoare Nașterii Domnului și să ducem împreună peste veacuri făclia adevăratelor valori, iar inima să ne fie întotdeauna peșteră binecuvântată în care să se sălășluiască Pruncul Iisus”.

Artiștii au primit în dar, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop, medalii jubiliare înmânate de părintele Constantin Oprea, în semn de prețuire și recunoștință pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor ortodoxe românești, anul acesta împlinindu-se 500 de ani de la sfințirea Bisericii cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” a Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Mulțumim tuturor celor care au susținut acest demers, dăruind din puținul sau mai multul lor, pentru a înmulți bucuria sărbătorii Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Întrucât mai sunt câteva zile până la sărbătoarea Nașterii Domnului și suma necesară pentru

daruri încă nu a fost acoperită, vă mai puteți alătura acestui demers filantropic donând în conturile Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

(Irina URSA CHI)

12 decembrie 2022: Au început zilele dedicate Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava

Cu prilejul sărbătoririi Sfântului Ierarh Dosoftei, ocrotitorul spiritual al Seminarului Teologic Liceal Ortodox din Suceava, în perioada 11-15 decembrie 2022, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, instituția organizează o serie de evenimente liturgice și cultural artistice, menite să aducă cinstire mitropolitului Moldovei și bucurie duhovnicească tuturor celor care vor lua parte la manifestările aniversare. Concertul de colinde, slujba de priveghere, Sfânta Liturghie arhierescă și Simpozionul Național „Tinare, ție îți zic!” sunt o parte dintre activitățile dedicate împlinirii a 31 de ani de la reînființarea seminarului.

Concertul de colinde, cel dintâi eveniment prin care s-a marcat începutul zilelor instituției de învățământ teologic, a avut loc în seara zilei de duminică, 11 decembrie 2022, la Biserica „Sfântul Dumitru” din Suceava. Invitații speciali au fost Corala „Mitropolitul Dosoftei” a Seminarului și Corala mixtă „Sfântul Ioan cel Nou” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Grupurile vocale au împodobit în mod deosebit seara celei de-a patra duminici din Postul Nașterii Domnului prin interpretarea unor colinde, atât de factură religioasă, cât și din bogata sferă folclorică.

Gazda evenimentului, părintele paroh Adrian Duțuc, a rostit un cuvânt de bun venit și a vorbit publicului numeros despre faptul că cei care vestesc lumina lui Iisus Hristos devin întocmai ca apostolii Mântuitorului:

„Cu toții avem amintiri minunate legate de sărbătorile prilejuite de Nașterea Domnului, de vremea minunată a copilăriei noastre.

Din peisajul de Crăciun personal, al fiecăruia dintre noi, de colinde (fie cântate, fie ascultate de noi) ne amintim cu cel mai mare drag. Momentele în care mergeam să vestim prin colinde Nașterea Mântuitorului Hristos sunt parte din ființa noastră și nu pot fi șterse din memorie vreodată. Biserica a înțeles și a subliniat mereu misiunea creștinului de a fi «apostol» pentru ceilalți. [...] Concertul la care astăzi ne faceți cinstea de a participa este în primul rând un eveniment parohial. Spun asta deoarece concertul este darul nostru, al părinților slujitori ai Bisericii „Sfântul Dumitru”, făcut vouă, credincioșilor parohiei noastre, pentru că vă prețuim și vă suntem recunoscători pentru faptul că ne sunteți mereu alături, atât în rugăciune, cât și în activitățile pe care le desfășurăm la biserică. În egală măsură, acest concert este un episod luminos ce face parte din zilele ce marchează hramul Seminarului Teologic Ortodox din Suceava, instituție de învățământ teologic ce își serbează ocrotitorul spiritual, Sf. Mitropolit Dosoftei, pe 13 decembrie. Dragi părinți profesori, dragi profesori și profesoare, părinte director, vă îmbrățișăm călduros cu această ocazie și vă adresăm bun venit în Biserica «Sfântul Dumitru».

Alături de credincioși ai parohiei și de preoții slujitori, la eveniment au fost prezente cadre didactice ale seminarului, între care părintele arhidiacon Bogdan-Mihai Hrișcă, directorul instituției de învățământ.

Concertul a debutat cu momentul artistic oferite de Corul „Mitropolitul Dosoftei” al Seminarului Teologic Liceal Ortodox din Suceava, dirijat de părintele profesor Ionuț Lucian Tablan Popescu. Prin interpretarea colindelor și a cântecelor de stea care vestesc Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, tinerii seminaști au adus lumină și bucurie pe chipurile tuturor celor prezenți.

Corul Seminarului a luat naștere în luna decembrie a anului 1991, sub bagheta dirijorală a vrednicul de pomenire părintele Alexandru Lăzăreanu. Prin jertfa și dragostea sfinției sale, corul a reușit să obțină în anul 2002 Trofeul Festivalului – Concurs Național de Muzică Corală Religioasă Ortodoxă „Buna Vestire”, ediția a XII-a. Din anul 2003, Catedra de Muzică Liniară și Ansamblu Coral este

în grija părintelui profesor Ionuț Lucian Tablan Popescu care, în aproape 20 de activitate, a reușit să obțină, alături de elevii seminariști, premii importante la nivel național și internațional, concertând pe renumite scene din Europa.

Cel de-al doilea moment deosebit al serii a fost susținut de Corala „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” a Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, sub bagheta aceluiași dirijor, părintele profesor Ionuț Lucian Tablan Popescu. Aceasta a luat naștere în anul 1869 la inițiativa marelui compozitor Ciprian Porumbescu, la acea vreme elev, și a profesorului său, Ștefan Nosievici. După o istorie care a cunoscut perioade de înflorire, dar și de încercare, odată cu înființarea Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în anul 1990, corala s-a remarcat printr-o bogată activitate liturgică, desfășurată mai ales la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Totodată, aceasta a susținut mai multe turnee de colinde în străinătate, bucurând astfel spectatori din Elveția, Franța, Germania, Italia și Austria.

La finalul programului extraordinar de colinde, gazdele evenimentului i-au oferit părintelui dirijor o icoană cu Sfânta Treime.

În ziua de cinstire a Sfântului Dosoftei, Sfânta Liturghie va fi săvârșită în Paraclisul seminarului de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, alături de un sobor de preoți profesori ai școlii. Răspunsurile liturgice vor fi date de grupul psaltic al seminarului, condus de către părintele arhidiacon profesor Iușcă Paul.

Tot în cadrul Zilelor Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” va avea loc o conferință susținută de către părintele lector universitar doctor Paul – Cezar Hârlăoanu, titularul catedrei de Vechiul Testament din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Începând cu ora 18:00, părintele profesor le va vorbi elevilor seminariști despre vocația tânărului seminarist în context contemporan.

În ziua de 14 decembrie va avea loc Simpozionul Național „Tinere, ție îți zic!” organizat în format mixt, atât cu prezență fizică, pentru profesorii și elevii din județul Suceava, care și-au exprimat dorința să participe la activitate, cât și în mediul online pentru profesorii și elevii din țară, care își vor prezenta lucrările prin intermediul tehnicii de comunicare în mediul virtual. Evenimentul va fi organizat în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava. Potrivit organizatorilor, lucrările prezentate vor apărea într-un număr special al revistei școlii, dedicat acestui eveniment, în luna ianuarie 2023.

(Irina URSACHI)

16 decembrie 2022: *Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic i-a binecuvântat pe cei dintâi colindători din acest an, la Centrul Eparhial Suceava*

Marea bucurie a Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos a fost vestită joi, 15 decembrie 2022, la Centrul Eparhial Suceava. Întâmpinați de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, membrii a trei grupuri vocale au trecut pragul Centrului Eparhial pentru a povesti în glas de colindă despre Nașterea Domnului și pentru a aduce bucurie în sufletele tuturor celor prezenți.

Primii colindători din acest an au fost copiii Așezământului „Sfântul Ierarh Leontie” de la Rădăuți. Tinerii din cadrul centrului au fost însoțiți de stavrofora Ecaterina Lichi, stareța Mănăstirii „Intrarea în biserică a Maicii Domnului” din Rădăuți și cea care împlinește rolul binecuvântat de mamă și de psiholog al Centrului, dar și de părințele arhimandrit Iustin Tănase, consilier eparhial al Sectorului de Asistență Socială și Medicală și director al așezământului.

În Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial, oaspeții i-au încântat și emoționat pe cei prezenți prin interpretarea unor colinde din bogata sferă folclorică. Corul, dirijat de părintele arhidiacon Gheorghe Mironescu, a interpretat: *Sub fereastră la om bun*, colind tradițional din Maramureș, *Îmbucură-te, om bun*, colind din zona

Moldovei, *Gre ierniță*, colind popular din zona Maramureșului, din colecția etnomuzicologului George Breazu, *Dă, Doamne, Doamne*, colind tradițional – aranjament vocal domnul profesor Dan Arhire, și *Prin nămeț șt jer*, colind popular din Bucovina.

Următorul moment, cu adevărat deosebit, a fost susținut de Corala „Sfânta Elisabeta” a Asociației Preoteselor Sucevene. Sub bagheta dirijorală a doamnei Ana-Maria Apetroae au fost interpretate colindele *Legănelul lui Iisus* și *Slavă să aibă*, precum și tradiționala urare *La mulți ani*. Chiar dacă a fost înființată în cea de-a doua parte a acestui an, Corala „Sfânta Elisabeta” a susținut până acum numeroase recitaluri de colinde în cadrul unor concerte organizate în colaborare cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților.

În semn de recunoștință pentru împărtășirea bucuriei Nașterii Domnului, membrii corurilor au fost răsplătite de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop cu Ordinul „Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, întrucât au urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Evangheliei, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”.

Nu în ultimul rând, cei prezenți s-au bucurat de momentul artistic susținut de Corala Peotească „Ștefan Nosievici” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, înființată în anul 2021 la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic. Din grupul coral fac parte preoți și diaconi din toate cele cinci protopopiate ale eparhiei: Suceava I și Suceava II, Fălticeni, Rădăuți și Câmpulung Moldovenesc. Aceștia sunt dirijați de părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I, prim-dirijor, și de părintele Ciprian Constantin Curcă, dirijor-secund. Între cele mai importante premii obținute în urma participării la diferite concursuri de profil se numără Premiul I la cea de-a 41-a ediție a Festivalului Internațional de Muzică Bisericească Ortodoxă din localitatea Hajnowka – Polonia, desfășurat în perioada 14-18 septembrie 2022.

La final, cele două corale, din care fac parte preoți și preotese din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, au interpretat colindul *O, ce veste minunată!*. Înaltpreasfințitul Părinte Calinic i-a răsplătit pe colindători cu daruri și le-a urat tuturor celor prezenți un An Nou roditor și binecuvântat.

Interpretarea colindelor și a cântecelor de stea, care vestesc Nașterea Domnului, a fost prilej de sporire a bucuriei duhovnicești, în această perioadă premergătoare sărbătorii Întrupării Mântuitorului Iisus Hristos.

(Irina URSACHI)

17 decembrie 2022: Sfântul Ioan cel Nou a fost colindat de tinerii Centrelor „Ecclesia” ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

Perioada premergătoare slăvitului praznic al Întrupării Mântuitorului Iisus Hristos aduce bucurie, lumină și pace în sufletele tuturor celor ce primesc darul colindului, prin care se vestește Nașterea Domnului.

Între cei care au cunoscut această binecuvântare se numără credincioșii prezenți sâmbătă, 17 decembrie 2022, ziua pomenirii Sf. Proroc Daniel, la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, unde a avut loc cea de-a doua ediție a Concertului de colinde „Am pornit vestea cea bună” al Centrelor de tineret „Ecclesia” ale eparhiei.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, 16 coruri de tineri au colindat în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, loc în care, sub un baldachin de piatră, se află racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou, mare făcător de minuni și grabnic ajutor.

Evenimentul, organizat de Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață al Centrului Eparhial Suceava, a fost prezentat de Bianca Gabriela Roman și Gabriel Ilișoi, referenți.

Cei dintâi colindători au fost copiii din Grupul Vocal „Sfântul Stelian” – Berchișești, cor al Centrului de tineret „Ecclesia Berchișești”. Acesta a fost înființat în anul 2017 și este format din copii și tineri cu vârste cuprinse între 9 și 17 ani, coordonați de doamna profesoară Loredana Dura. Astăzi au interpretat colindele *Bună sara lui Crăciun, Iisus, bine-ai venit!* și *Leru-i, Doamne, ler.*

„Vlăstarele Rarăului”, grup vocal de tineri al Parohiei „Nașterea Maicii Domnului” Câmpulung Moldovenesc, i-au bucurat pe spectatori cu colindele *În ieslea din Vifileem, Cetiniță* și *La Vifileem colo-n jos*. Corul a luat naștere la inițiativa părintelui Constantin Norocel și a soției sale, doamna profesoară Marcela Norocel. Grupul s-a remarcat prin participarea la numeroase evenimente cultural-artistice din țară, în care au promovat tradiția și costumul popular din Bucovina, implicându-se în activități catehetice, dar și social-filantropice.

Colindele *Dumnezeu de la-nceput*, „Astăzi S-a născut Hristos” și „Scoală, gazdă, din pătuț” au fost interpretate de Corul „Sfântul Stelian” – Mitocu Dragomirnei, înființat în luna octombrie a acestui an. Reunind elevi de la Școala Gimnazială Mitocu Dragomirnei, grupul este coordonat de doamna profesoară Petruța Marcian.

A urmat momentul artistic susținut de Grupul Vocal „Sfântul Voievod Stefan cel Mare” al Colegiului Național Militar din Câmpulung Moldovenesc. Coordonați de părintele Constantin Cârloanță, tinerii au interpretat colindele *Bună seara, gazdă aleasă, Iisus, bine ai venit* și *Plugușorul*.

Grupul Folcloric „Veșnicia s-a născut la sat”, coordonat de părintele Bogdan Feștilă și doamna Maria Tanasă, a adus la lumină cântece și colinde tradiționale, spre bucuria spectatorilor. Grupul vocal a luat naștere în anul 2015, odată cu Centrul Cultural Catehetic „Sfântul Nicolae” din cadrul Colegiului Național „Nicu Gane” din Fălticeni. Anul trecut, copiii Corului „Veșnicia s-a născut la sat” au devenit membri activi ai Centrului Ecclesia din cadrul acestui liceu.

„Arcașii Bucovinei” a fost cel de-al șaselea cor prezent în cadrul concertului de colinde. Parte a Centrului de tineret Ecclesia al Școlii Gimnaziale „Iorgu G. Toma” din localitatea Vama, din data de 24 aprilie 2021, corul „Arcașii Bucovinei” a fost înființat în anul 2016, coordonator fiind domnul profesor Faraon Bogdan.

Un moment cu adevărat emoționant a fost oferit de Corul „Să-i cântăm Domnului” Bivolărie care, prin limbajul mimico-gestual, a împărtășit „bucuria colindului din lumea cea fără de sunet”. Coordonați de domamna profesoară Ana Cruț, tinerii au interpretat *Deschide ușa, vin cu colinduța, Sfânta Maică, Sfânt Copil și În această Sărbătoare*.

În cadrul evenimentului a concertat și Corala de Tineret „Theotokos” a Liceului Tehnologic Numărul 1 din Câmpulung Moldovenesc, Centru Ecclesia din luna martie a anului 2021. Coordonat de domnul profesor Tiberiu Crăciunescu, grupul vocal a interpretat colindele *Bună seara, gazdă aleasă, Colinda instrumentiștilor, Iisus, bine ai venit, și Luatu-s-o, dusu-s-o*.

Grupul Coral al Centrului Ecclesia Bunești, „Flori de măr”, a adus împreună copii și tineri din toate cele 4 sate ale comunei: Uncești, Bunești, Petia și Podeni. Înființat în luna decembrie a anului 2021, tinerii coordonați de părintele Florin Florescu au pregătit colinde în care a fost evocată personalitatea Bincredinciosului Voievod al Moldovei, *Ștefane, Măria Ta și La poartă la Ștefan Vodă*.

Seara a fost împodobită și de glasurile copiilor Grupului Vocal „Nikolaos” al Centrului Ecclesia Sadova II. Corul, înființat în anul 2009, este coordonat de părintele Simion Mîndrilă și de doamna profesoară Lidica Mihaela Mîndrilă. În această zi a Postului bucuriei au fost interpretate colindele *Domnuleț și Domn din cer, Moș Crăciun, Legănelul lui Iisus și Mărire întru cele ‘nalte*.

Corală „Sfântul Daniil Sisastrul” a Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi”, coordonată de domnul profesor Miriam Leon-Postolache, a luat naștere în luna noiembrie a anului 2021, odată cu

înființarea Centrului de Tineret Ecclesia din Rădăuți. În această seară au interpretat: *Bună sara, gazdă aleasă* și *Cerul și-a deschis soborul*.

În continuare, Corul „Timotheos” al Colegiului Tehnic Rădăuți a adus bucurie prin *Colindul colindelor*, *Ziurel de ziuă*, *Trei crai de la Răsăritu* și *Deschide ușa, creștine*. Înființat în anul 2002 de către doamna profesoară Elisabeta Marici, corul a reprezentat în această seară Centrul Ecclesia al Colegiului Tehnic Rădăuți, înființat anul acesta, în luna aprilie.

Și Centrul de tineret Ecclesia al Parohiei Gălănești a povestit în glas de colind despre Nașterea Domnului. Corala misionară de tineret „Voskreseniya” a fost înființată la data de 14 noiembrie 2021 de către domnul profesor Cristi-Gabriel Hurjui, consilier eparhial. Tinerii au reușit să aducă lumină pe chipul celor prezenți prin interpretarea colindelor *Coborât-a coborât*, *Într-o seară a lu Crăciunu* și *Domnește pacea pe pământ*.

A urmat momentul artistic susținut de Corul „Sfântul Gheorghe” al Parohiei Bosanci I, înființat în anul 2003 de doamna profesoară Tamara-Loredana Bujorean. Membrii grupului vocal al Centrul Ecclesia Bosanci au interpretat o serie de colinde specifice acestei perioade, între care *Sus boieri nu mai dormiți*, *Asta-i casa cea frumoasă* și *A venit și-aici Crăciunul*.

Centrul Ecclesia al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava a fost reprezentat de corul instituției de învățământ. Grupul vocal, înființat în luna decembrie a anului 1991, este coordonat de părintele profesor Ionuț Lucian Tablan Popescu. În aproape 20 de ani de activitate, grupul vocal a reușit să obțină premii importante la nivel național și internațional, concertând pe renumite scene din Europa. În cadrul acestui concert au interpretat *Noi în seara de Crăciun*, *Gazde mari* și *La tăta casa-i lumină*.

Concertul s-a încheiat cu un alt moment deosebit, recitalul Corului „Kolomeika”, din cadrul Centrul Ecclesia al Colegiului Tehnic „Lașcu Vodă” Siret. Grupul vocal a fost înființat în anul 2002 și s-a alăturat Centrelor Ecclesia în luna februarie a acestui an. Coordonați de părintele profesor Puiulet Dorin, elevii au interpretat, în limba română și ucraineană, colindul *Colo sus în vremea ceea* și cântecul *Veselei vecer – Noapte veselă*.

La final, participanții au fost răsplătiți cu colăcei și portocale, iar coordonatorii au primit, din partea domnului profesor Cristi Gabriel Hurjui, consilier eparhial al Sectorului Catehizare, Tineret și Educație pentru viață, diplome și icoane cu reprezentarea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos.

Concertul de colinde a fost transmis live de către Sectorul Media și Comunicare pe paginile oficiale de Facebook și YouTube ale Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și ale partenerilor media.

Pe chipurile tuturor celor prezenți s-a citit revărsarea bucuriei acestei perioade în care este vestită venirea în lume a Mântuitorului, precum și lumina întâlnirii cu tinerii eparhiei care, prin darul lor, arată zi de zi dragostea și recunoștința față de strămoși, prezentând tradițiile și obiceiurile bucovinene.

(Irina URSACHI)

22 decembrie 2022: Bucurie și mângâiere de Crăciun pentru peste 2.000 de suflete din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Proiectul caritabil *Un Crăciun pentru fiecare*, organizat de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, a ajuns la finalul celei de-a treia ediții.

Și în acest an a fost organizată o serie de concerte prin care artiști consacrați, atât interpreți de muzică populară și ușoară, cât și grupuri

vocale din cuprinsul eparhiei, au adus bucurie prin cântec celor care s-au arătat deschiși în a-i sprijini pe cei aflați în nevoie.

Această inițiativă a apărut din dorința de a aduce bucuria Nașterii Domnului în fiecare casă a Bucovinei, dar și de a oferi puțină mângâiere și un mic dar unui număr de 1.000 de bătrâni singuri și 1.000 de copii proveniți din grupuri vulnerabile, în valoare totală de 250.000 de lei.

Organizat de Sectorul de Asistență Socială și Medicală al Centrului Eparhial Suceava, proiectul caritabil s-a bucurat de sprijinul a numeroși oameni cu suflet mare. Mulțumim tuturor celor care au susținut acest demers, dăruind din puținul sau mai multul lor, pentru a înmulți bucuria sărbătorii Nașterii Domnului. Până în acest moment, o parte dintre beneficiari ai campaniei și-au primit darul, primele pachete fiind deja împărțite.

Darurile au fost transportate de la Așezământul de Copii „Sfântul Ierarh Leontie” din Rădăuți către fiecare dintre cele cinci protopopiate ale eparhiei, Suceava I, Suceava II, Rădăuți, Fălticeni și Câmpulung Moldovenesc, unde au fost împachetate și pregătite cu mult drag de către echipe de voluntari. A urmat distribuirea cadourilor către beneficiari, în funcție de numărul membrilor familiilor aflate în nevoie. S-au împărțit astfel pachete cu alimente de bază, produse neperisabile, dar și fructe, produse din carne și dulciuri. Totodată, pentru familiile cu copii au fost oferite rechizite, articole de îmbrăcăminte și jucării.

Acest demers filantropic al Sectorului Asistență Socială și Medicală, coordonat de părintele arhimandrit Iustin Tănase, consilier eparhial, va fi cu adevărat încheiat în zilele următoare, întrucât, până la Sărbătoarea Nașterii Domnului, peste 2.000 de suflete vor primi daruri pentru a întâmpina cum se cuvine acest praznic luminos pentru întreaga creștinătate.

(Irina URSACHI)